COLECȚIA SFINX

RADU NOR

REÎNTOARCEREA „PĂIANJENULUI"

COLECȚIA SFINX

RADU NOR

REÎNTOARCEREA „PĂIANJENULUI"

EDITURA MILITARĂ – 1971

Coperta colecției: D. IONESCU
Ilustrația copertei: V. WEGEMANN

Redactor : E. GROZEA
Tehnoredactor : GH. CUCOȘ

Bun de tipar 14.08.1971. Apărut 1971. Hîrtie tipar sul de 50 g/m². Format 16/54×84. Coli de tipar 12½. B. 134

Tiparul executat sub comanda nr. 10347 la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii", Piața Scînteii nr. 1, București

Preludiu cu coşmar şi moarte

Noaptea năvălea pe aripi de huhurez, colora obiectele în albastru, în vînăt. Tic-tacul ceasornicului fragmenta tăcerea în porţiuni minuscule, făcînd-o stranie, ameninţătoare. Şi zgomotul străzii murea, înăbuşit de beznă.

Fata îndura chinuri de iad. Se zvîrcolea, chircindu-se cu genunchii la piept sau destinzîndu-se ca un arc. Părul lung, castaniu, îi cădea pe chipul răvăşit, biciuia umerii goi. Gemete surde, alternînd cu ţipete de sălbăticiune, îi scăpau printre buzele arse.

Mîini nevăzute o gîtuiau, plăsmuiri apocaliptice se perindau prin faţa ochilor ei lărgiţi de spaimă. Măşti hidoase, guri rînjite, colţi ascuţiţi veneau tot mai aproape ! O lumină sîngerie se revărsa de pretutindeni, ca şi cînd pereţii, podeaua, tavanul ar fi fost mistuiţi de flăcări ; un vuiet asurzitor îi sfredelea timpanele.

Zadarnic se chinuia să ţină închise pleoapele, să-şi astupe urechile ; viziunile stăruiau şi se înmulţeau. Reuşi să coboare din pat şi făcu, într-o goană bezmetică, înconjurul odăii. Un scaun se răsturnă. Un vas cu flori veştede căzu şi se făcu ţăndări. Se lovi, se tăie la picior fără să simtă. Nu simţi nici că o părăsesc puterile, pînă cînd, vlăguită, se prăbuşi. Trupul răstignit pe covor arăta ca o cruce mare, albă. Faţa devenise o mască de ceară, şi doar pieptul, în ridicări şi coborîri spasmodice, trăda pulsul vieţii. Epuizarea aduse somnul, iar acesta, în sfîrşit, o destindere.

Ora unsprezece ! Ţiriitul strident al telefonului o smulse din somnul letargic. Se trezi şi se înfioră, bănuind o reîntoarcere în lumea coşmarurilor. Apoi un gînd se înfiripă timid, dăruindu-i un licăr de speranţă.

Se tîrî pînă la aparat, lipi receptorul de obraz.

— Sorin ?

Din glasul tern, de robot, de la celălalt capăt al firului răzbea satisfacţia de a putea dezamăgi.

— Nu, nu-i Sorin !

Recunoscu vocea omului căruia îi datora calvarul acestei nopţi şi al celor anterioare. Amuţi, incapabilă să mai rostească o singură silabă. Interlocutorul însă nu aşteptă o replică.

— Cum te simţi, Liza ? Eşti liniştită, senină ? Poţi dormi adînc, fără să visezi, sau să visezi numai lucruri plăcute ?

Răspunse ironiei crude printr-un hohot de plîns. Bărbatul o întrebă cu falsă compătimire :

— Lacrimi ? Vai, copila mea, la ce-s bune lacrimile ?

— Nu mai suport...

Renunţă la joc şi deveni brutal.

— Aşa ! Aşa te vreau ! Nimeni nu poate suporta. Ca să scapi, faci tot ce ţi se cere !

— Nu pot !

— Atunci, cu bine !

— Staţi ! Vă rog..

— Îmi pare rău ! Cunoşti principiul meu ajută-mă şi te ajut !

— Ceea ce vreţi, e imposibil !

— Te înşeli ! E foarte uşor, copilăreşte de uşor. Iar răsplata... Un simplu „da" şi supărările vor dispare ca prin minune. Iadul se va preface în rai.

— Nu vreau ! Nu vreau paradisuri mincinoase ! Vreau să se termine... să se termine...

— Se va termina în clipa în care-mi făgăduieşti...

— Asta nu ! Orice... orice, în afară de asta ! Cereţi-mi altceva !

Rîsul lui ustura ca şfichiul biciului.

— Ce altceva, Liza ! Ce poţi tu să-mi oferi ? Pe tine ? Trupul tău ? Nu mi-ar fi displăcut, cîndva ! Dar nici atunci n-aş fi renunţat la interesele mele în schimbul unei

nopți de dragoste. M-aș fi încăpățînat să le obțin pe amîndouă. Să nu ne pierdem vremea. Te mai întreb o dată : primești ?

— Nu ! Nu ! Nu !

— E ultimul tău cuvînt ?

Receptorul îi scăpă Lizei din mînă. Rămase suspendat, pendulînd deasupra parchetului. Mai auzi ca prin vis :

— Ai să te căiești ! Ai să te tîrăști în genunchi !

Ceea ce spunea era adevărat. O știa, și de aceea se simțea îndemnată să strige că nu se mai opune. Era gata să-și dea consimțămîntul dar ceva, o forță izvorîtă din străfundurile conștiinței, o împiedica. Își înfipse dinții în buză, adînc. Un declic urmat de sunetul continuu, monoton, anunță întreruperea convorbirii.

Afară cădea acum o ploaie caldă de vară, și o boare umedă pătrundea prin geamul deschis. Ridică de pe covor capotul subțire și se înfășură în el, înfrigurată. Reclama luminoasă de pe fațada clădirii de peste drum proiecta pe peretele din fund forme geometrice verzi, albastre, portocalii. Succesiunea ritmică a culorilor avu asupra ei o putere hipnotică. Nu reuși să-și desprindă privirile, în ciuda faptului că pîlpîirile prefigurau un nou lanț de coșmaruri.

Lucrurile din jur începură să-și piardă iar contururile împrumutînd forme bizare, contorsionate. Din ungherele întunecoase își făcură apariția cortegiile de monștri, întovărășite de șuvoaie purpurii. Arsura din piept, senzația de sufocare reveniră și sirenele sfredeleau din nou urechile, dureros.

Paharul din care încercă să bea îi scăpă din mînă și se sparse. Căută ușurare sub ropotul picăturilor de ploaie, aplecîndu-se mult peste pervaz. Nălucile cu degetele lor osoase o traseră înapoi, spre mijlocul camerei, ca să încingă în jurul ei o horă îndrăcită. Încercările ei neîndemînatice de a scăpa din încercuire dădură greș. Diavolii, vrăjitoarele o copleșeau, dănțuind, chiuind și strîmbîndu-se înspăimîntător. Căzu, se ridică, căzu din nou și izbuti să ajungă la marginea patului. Alaiul, destrămat pentru o clipă, se regrupă fulgerător asaltînd-o iar și iar.

Îngenuncheată, își îngropă obrazul în pernă, cu mîinile împreunate la ceafă. Nici așa viziunile demențiale nu

conteneau. Dimpotrivă, se înmulțeau ca lighioanele ce adulmecă prada.

Adineauri, doborîtă de oboseală, scăpase pentru un timp de asaltul fantomelor. Să doarmă, să doarmă adînc! Doar după scutul somnului se putea adăposti.

În sertarul noptierei era un tub cu tablete albe. Uitase de ele. Acum își aminti și ezitînd, așteptîndu-se la împotriviri, începu să scotocească febril printre mărunțișuri. Descoperi tubul, îl strînse în pumn, decisă să-l păstreze cu orice preț.

Nu încercară să i-l smulgă. Dimpotrivă! Auzi voci stranii, ademenitoare, îndemnînd-o :

— Ia, Liza, nu te sfii! E bine așa! Vei avea liniștea pe care o cauți.

Scoase capacul și lăsă să alunece în palmă o tabletă.

— Ia-o fără teamă! Ia-o!

Simți gustul neplăcut al medicamentului.

— Încă una, Liza! Încă una și încă una. Pe toate să le iei! Pe toate!

Docilă, se supuse. Încetul cu încetul tubul se goli. Înghiți cîte trei-patru tablete deodată. Avu puterea să se ridice și să-și umple un alt pahar cu apă, fără ca plăsmuirile s-o stînjenească. Încă trei... încă patru... Tubul se rostogoli pe covor.

Liza netezi pernele răvășite și se culcă. Liniștea făgăduită o învălui ca o plapumă de puf bună și moale. Coșmarurile se risipiră, culorile stridente păliră, vuietul se stinse. Obiectele își recăpătară formele firești. Bătăile inimii, respirația se potoliră. Fata închise ochii. Un val de căldură îi cuprinse trupul, gonind fiorul de gheață. De undeva, de departe, veneau gingașe acorduri de harpă.

În zare, pe culmea unui deal, apăru o grădină fermecătoare cu flori, cu pomi încărcați de rod, cu izvoare limpezi. Drumul spre ea era lung, dar drept și fără obstacole.

Liza porni, cu pas ușor, către poarta de argint a minunatei grădini.

Anchetă la o sinucidere

Coman se culcase tîrziu. Lucra în orele libere la un studiu despre activitatea agenţilor secreţi în epoca domniei fanarioţilor şi o făcea cu pasiune. Îl începuse în urmă cu zece ani cînd i se încredinţase conducerea uneia dintre secţiile de documentare ale Securităţii, deoarece umbla mult prin biblioteci şi pe la Arhivele Statului şi se distra descifrînd hîrţoage îngălbenite.

În după-amiaza aceea se încăpăţînase să termine capitolul privitor la perioada celei de a doua domnii a lui Constantin Ipsilanti şi întîrziase la masa de scris pînă în jurul orei unu. Băuse cîteva cafele, fumase un pachet de „Carpaţi" fără filtru şi era convins că-l aşteaptă o noapte albă ; în ultima vreme dormea puţin şi prost.

La cincizeci de ani locotenent-colonelul arăta mult mai în vîrstă fiindcă se îngrăşase şi fiindcă albise la tîmple. Avea faţa rotundă, posacă, sprîncenele groase reunite la rădăcina nasului, şi colţurile gurii trase în jos.

E drept că uneori aparenţele înşeală, dar şi cu cea mai mare îngăduinţă, Coman nu putea fi considerat un om agreabil. Cei din anturajul său susţineau că nu ştie să rîdă şi că împarte cîte un zîmbet din an în paşti. De aceea, dar poate şi din alte motive, nu avea prieteni şi trăia într-o izolare cu care părea să se împace destul de bine.

Se culcase aşadar în jurul orei unu, cu nervozitatea caracteristică celor ce suferă de insomnie, cu acea teamă

de a sta ceasuri întregi cu ochii deschişi, de a-ţi asculta propria respiraţie, de a-ţi număra bătăile inimii. Pe la trei îl furase somnul, un somn agitat, chinuit, cu dese treziri. La şase, soneria îl făcuse să sară din pat, buimac, cu ochii cîrpiţi şi cu gura năclăită. Cineva înfipsese degetul în buton şi apăsa fără întrerupere.

Aşa cum era, în pijama şi în picioarele goale, se grăbi să deschidă.

De partea cealaltă a uşii stătea doamna Pretoreanu, vecina de apartament. Purta un capot galben-portocaliu şi-şi înfăşurase părul negru, proaspăt vopsit şi pus pe moaţe, într-un batic înflorat. Era o persoană scundă, rotunjoară, cu o bărbie triplă ; vorbea gîfiit şi umbla legănat, cu paşi mărunţi, nesiguri. Cînd se enerva, transpira şi-şi pierdea răsuflarea.

Din şuierăturile ce-i ieşeau din gîtlej nu pricepeai mare lucru. O rugă să înceteze să sune şi să încerce să fie mai explicită.

„Domnule Coman", „îngrozitor" şi „Liza" erau singurele cuvinte pe care le putu desluşi, şi pe acestea cu dificultate. Faptul că-l apucase de mînecă şi că-l trăgea după ea putea însemna că se întîmplase ceva ieşit din comun.

Îi făcu semne repetate să se liniştească — dacă i-ar fi vorbit tot nu l-ar fi înţeles — şi se duse să-şi ia halatul şi papucii. Cînd se întoarse, doamna Pretoreanu cu obrăjii bucălaţi lucind de sudoare, îl aştepta sughiţînd în pragul apartamentului ei.

Înăuntru toate uşile stăteau larg deschise, cea a dormitorului, cea a sufrageriei şi cea a camerei pe care o dădea cu chirie. Într-acolo arăta insistent degetul ei scurt şi roz.

Coman pătrunse în odaia cu mobilă veche de culoare închisă şi cu covoare oltenești, scăldată în lumina aurie a dimineţii de august. Îl izbi dezordinea, scaunul răsturnat, cioburile, garoafele veştede risipite pe podea, receptorul atîrnînd în gol. Apoi privirile i se opriră asupra patului, pe care o tînără zăcea nemişcată. Îi distinse ovalul feţei încadrat de bucle castanii, pielea albă ca laptele. Surîsul buzelor uşor întredeschise, pleoapele cu gene lungi coborîte, te îndemnau s-o crezi dormind profund şi liniştit.

Capotul subțire, vaporos, lăsa dezvelit gîtul suplu și sînii mici, rotunzi, la fel de imobili ca trăsăturile feței.

Se apropie cu un sentiment de pudoare și atinse brațul rece ca marmura. Deși convins de zădărnicia a ceea ce făcea, cuprinse încheietura mîinii. Nici cea mai slabă zvîcnire. Brațul recăzu greu pe cearșaf. Viața părăsise trupul de cîteva ceasuri. Dădu să așterne pătura peste cadavru, dar cînd să acopere capul, se opri fără să vrea.

Îl izbise asemănarea. Fruntea bombată, pometii ușor proeminenți, gura, bărbia, culoarea părului... erau ale Alinei. Arătase la fel, în dimineața aceea... Căută să izgonească amintirile, ducînd pînă la capăt gestul evlavios. Dar chipul, acum ascuns privirii, îl atrăgea cu o forță irezistibilă, de magnet. Nu se putu abține să nu-l mai contemple o dată.

Ca în filme, timpul făcu un salt înapoi. Retrăia intens, cu o neașteptată putere evocatoare, scena de-acum douăzeci și șapte de ani. Durerea atenuată de scurgerea vremii dar nestinsă încă revenea copleșitoare și bărbatului cărunt și posomorît i se umeziră ochii. Bruscheța cu care acoperi pentru a doua oară chipul era aproape o impietate.

Doamna Pretoreanu stătea pe coridor, așteptînd verdictul. Ținea mîinile adunate la piept și tremura. La întrebarea ei mută, răspunse : „nimic de făcut" și o urmări pornind ca o corabie greu încercată de furtună, spre dormitor.

Reveni în camera moartei. Cu toate că amintirile stăruiau, se dezmetici și-și impuse o comportare demnă de un ofițer în slujba justiției. Chemă la telefon Inspectoratul de miliție, dădu informațiile cuvenite și făgădui să aștepte sosirea comisiei.

Își aprinse o țigară pe jumătate scuturată, descoperită în buzunarul halatului, apoi examină încăperea cu un ochi de profesionist. Dezordinea se putea datora unei încăierări, dar pentru răsturnarea unui scaun, pentru spargerea unui pahar, a unei vaze cu flori, existau și alte cauze. De pildă un acces de furie ! Victima primește o veste care o scoate din sărite. Receptorul îi scapă din mînă, nervii o iau razna. Se apucă să lovească în tot ce-i iese în cale. Aici, firește, temperamentul își spune cuvîn-

tul. Altfel se comportă, în aceeași situație, un coleric și altfel un apatic. Încercă să-și amintească pasajul respectiv din cursul de psihologie criminalistică, dar trebui să renunțe. „Memoria", își spuse, „nu mai funcționează ca în tinerețe". Se ocupă apoi de tubul de medicamente de pe covor. Îngenunche și citi, fără să-l atingă, eticheta. Era un preparat care, într-o doză mare, putea provoca paralizia mușchiului cardiac.

O sinucidere ! Ca și Alina, această fată... Slăbiciune ? Incapacitate de a te lua la trîntă cu viața ? Alina nu fusese lașă ! Dimpotrivă !

Își trecu palma peste obraji. Ceasul arăta șase și jumătate. Pînă la sosirea miliției mai avea vreme să se bărbierească și să se îmbrace. Părăsi camera, o încuie, și se înapoie în propriul său apartament.

Un sfert de oră mai tîrziu — la poarta blocului tocmai opriseră două mașini — Coman în uniformă și cu servieta sub braț intră pentru a doua oară în odaia sinucigașei. Căpitanul Mărcuș și ajutoarele sale împreună cu medicul legist îl găsiră lîngă fereastră, cu spatele la cadavru.

Mărcuș era ceea ce se cheamă un băiat simpatic, despre care nu se știa exact dacă-și făcuse din deviza sa „n-am probleme" un mod de viață sau dacă, dimpotrivă, felul său de a trăi generase această deviză. Coman, care colaborase cu el în cîteva rînduri, îl considera superficial.

Echipa se puse pe treabă într-un ritm și cu o siguranță care vădeau rutină ; blitz-ul fotografului, un locotenent făcu „inventarul", iar doctorul Șulea, după ce supuse trupul unui examen riguros, se apucă să completeze certificatul de deces.

Căpitanul Mărcuș își trase un scaun lîngă masă și declarînd că „nu sînt probleme", se pregăti să întocmească procesul verbal. Lucrurile erau într-adevăr cît se poate de limpezi. Fata se otrăvise și, ținînd seama de vîrsta ei, mai mult ca sigur din pricina unei decepții sentimentale.

După ce puse în capul filei ziua și ora, își aminti că nu cunoștea încă datele personale ale decedatei. Îl întrebă pe Coman :

— Îi știți cumva numele, tovarășe locotenent-colonel ? Ați cunoscut-o ?

— Nu ! Presupun că s-a mutat de curînd la noi în bloc. Doamna Pretoreanu — gazda ei — spunea, parcă-mi-se, că o chema Liza. Ea vă poate da amănunte. Dar să n-o aduceţi aici, că-i tare emotivă.

Se mutară în sufragerie.

După vreo zece minute, locotenentul o introduse pe doamna Pretoreanu, ţinînd-o de braţ cu o prudenţă exagerată, ca şi cînd s-ar fi temut să nu se spargă. Proprietăreasa purta acum o rochie neagră, închisă la gît, împodobită cu un şirag de perle. Se liniştise întrucîtva sau cel puţin aşa părea, datorită stratului gros de pudră. Ţinutei de doliu îi adăugase o minusculă batistă dantelată, avînd rolul unic de a fi răsucită între degete.

Mărcuş o ajută să se aşeze şi fu răsplătit cu o graţioasă înclinare a capului.

— Doamnă Pretoreanu, v-am invitat deoarece avem nevoie de cîteva informaţii. Sînteţi amabilă să ne spuneţi cum se numea chiriaşa dumneavoastră ?

— Li... Liza... Vi... Vicol ! gîfîi femeia, căreia, cu toată amabilitatea căpitanului şi cu tot zîmbetul lui agreabil, emoţia paralizantă îi revenise. Abia putu s-o înţeleagă.

— Vă rog, fiţi calmă ! Relaxaţi-vă ! Două-trei răspunsuri şi vă puteţi retrage. Ce vîrstă avea Liza Vicol ?

— Două... douăzeci şi... şi... şi...

— În sfîrşit ! Unde lucra ? Ştiţi unde lucra ?

— La Co... Co... Cooperativa...

Evident, Mărcuş nu era de invidiat şi Coman se întreba dacă n-ar fi fost mai expeditiv să se fi recurs la actele decedatei. I-o sugeră, recomandîndu-i inversarea procedurii, adică interogarea doamnei Pretoreanu după consultarea documentelor.

Căpitanul nu avu nimic de obiectat ; din amabilitate sau poate fiindcă se grăbea, Coman se duse să aducă poşeta. În camera Lizei Vicol rămăsese doar medicul, care-şi punea tocmai iscălitura pe certificatul de deces. Pe măsuţa de sub oglindă, lîngă o pereche de ochelari de soare, se afla o geantă albă cu monograma „L.V." O luă şi, în drum spre sufragerie, îi examină superficial conţinutul : o legătură de chei, o agendă, un ruj de buze, o pudrieră... Într-o despărţitură, alături de buletin, găsi o legitimaţie legată în pînză albastră.

O deschise într-o doară, nici măcar din curiozitate, şi avu o surpriză formidabilă. Se opri, chibzui puţin, apoi o lăsă să alunece în buzunarul vestonului.

Mărcuş notase de-acum în procesul verbal, potrivit declaraţiei doamnei Pretoreanu, „dactilografă la cooperativa *Întreţinerea*". Frunzări buletinul de identitate, extrase datele personale ale decedatei, privi în fugă fotografia şi-l trînti lîngă celelalte obiecte din poşeta răsturnată.

Veni şi doctorul Şulea cu certificatul de deces. Căpitanul îl citi, dădu satisfăcut din cap şi-l anexă cu o agrafă la procesul verbal. Coman se uită la ceas.

— Cred că de mine nu mai aveţi nevoie ! Mă duc şi eu la slujbă.

Coborî scările împreună cu medicul legist. La poartă îi spuse :

— Doctore, aş vrea să te rog ceva : după autopsie, dă-mi un telefon şi comunică-mi rezultatul. Mă interesează.

Vechea rană, nevindecată

Tot ce s-a petrecut în dimineaţa aceea mi-a rămas întipărit în memorie cu acurateţa unei imagini fotografice. N-am uitat nimic, nici un amănunt, din momentul în care, întors de la Reşiţa, am deschis uşa modestei noastre locuinţe. În antreu, lîngă cele două cîrlige bătute în zid care ţineau loc de cuier, atîrna un calendar. Am privit fila neruptă — purta data de 19 august 1944 — ca să mă conving că nu lipsisem într-adevăr decît patru zile.

Ne căsătorisem în urmă cu trei ani. Încă nu împlinisem douăzeci, iar Alina abia trecuse de optsprezece. Fusese o dragoste fulgerătoare, care însă nu se mistuise ca un foc de paie, ci devenise mai adîncă, mai solidă, în pofida încercărilor la care o supuneau vremurile grele.

Se angajase vînzătoare, ca să avem din ce trăi ; modesta sumă pe care o primeam de la mama abia ajungea pentru taxele şi cursurile de la Facultatea de drept.

Prin ea am cunoscut cîţiva tineri cu inimi clocotitoare şi cu idealuri măreţe. M-au făcut să le împărtăşesc crezul şi după ce s-au convins că o merit, m-au primît şi pe mine în U.T.C. Ceea ce aveam de făcut era altceva decît îmi imaginasem. Nici pomeneală să particip la acţiuni temerare, să arunc în aer depozite de muniţii sau să provoc deraieri de trenuri. Distribuiam manifeste, lipeam fluturaşi şi uneori eram trimis în provincie cu cîte un plic.

Convins că şi Alina îndeplineşte misiuni la fel de nepericuloase, eram destul de liniştit. Evitam, şi unul şi celălalt, să discutăm despre această activitate a noastră, şi din spirit de disciplină dar şi pentru că, la o vîrstă ca aceea pe care o aveam, conspiraţia e un joc nemaipomenit de atrăgător şi de romantic.

În cele două luni dinaintea eliberării ne vedeam rar. Vacanţa de vară îmi îngăduia mai multe deplasări în ţară iar ea, atunci cînd mă aflam în Bucureşti, se întorcea acasă noaptea tîrziu. De aceea fiece minut, fiece secundă petrecută laolaltă ni se părea un basm fermecător, în care cămăruţa noastră sărăcăcioasă devenea palatul din Verona al legendarilor Romeo şi Julieta...

Am sosit în gară la cinci şi jumătate dimineaţa ; pînă să ajung în mahalaua noastră, cu tramvaiul şi apoi pe jos, mi-a trebuit mai bine de un ceas. Pe drum mă rugam fierbinte Fortunei să mă ajute s-o mai găsesc acasă. Deschizînd uşa am răsuflat uşurat : servieta ei veche cu pielea scorojită era agăţată în cui ! Am intrat tiptil, în vîrful picioarelor. Geamurile erau acoperite cu hîrtie de camuflaj, dar din antreu năvălea lumina soarelui.

I-am zărit doar părul pe fondul imaculat al pernei. Chipul se confunda cu ea. I-am ghicit, sub pînza albă, forma trupului. M-am apropiat ca să-i surprind respiraţia. N-o auzeam, deşi în liniştea odăii ar fi trebuit s-o aud. M-am aplecat şi i-am atins fruntea cu buzele. Era rece. I-am şoptit numele, nădăjduind că se va trezi. Am scuturat-o mereu mai tare, mai deznădăjduit şi i-am *strigat* numele. Nici atunci nu s-a trezit. Îngrozit, i-am dat drumul. A căzut înapoi pe pernă, nefiresc de rigidă.

Nu ştiu ce s-a întîmplat pe urmă. Cînd mi-am venit în fire, lîngă mine se aflau nişte vecine şi doctorul Zalman, care mă îndemna să miros ceva înţepător dintr-o sticluţă.

Au refuzat să răspundă la întrebările mele. Doctorul repeta într-una : „Da, da, tinere, o grea lovitură. Trebuie să fim tari, mai tari ca piatra". Vecinele plîngeau încet şi mă mîngîiau aşa cum mîngîi un copil care şi-a zdrelit genunchiul.

Abia după înmormîntare mi s-a spus adevărul. Alina îşi pusese capăt zilelor cu o substanţă toxică. De ce ? Timp de douăzeci şi şapte de ani n-am aflat răspunsul la această întrebare... poate fiindcă mi-a fost teamă să-l aflu.

„Perseverare diabolicum"

Retrăise momentele tragicei morţi a soţiei sale. Încă sub impresia amintirilor, Coman omise să răspundă la salutul santinelei. În loc să urce la el, la etajul trei, o luă spre biroul colonelului Tomescu.

Acesta sosise mai devreme, înaintea secretarei, şi se cufundase în lectura unor rapoarte. Coman bătu scurt şi intră. Bărbatul înalt şi oacheş din spatele mesei de lucru îl primi destul de mirat.

— Ce-i cu tine, Radule, la ora asta ?

Nerăbdător să-şi descarce inima, renunţă la introducere şi intră de-a dreptul în subiect.

— Tovarăşe colonel, permiteţi să raportez. Astă-noapte, într-un apartament vecin cu al meu, s-a otrăvit o fată de douăzeci şi ceva de ani...

Tomescu reacţionă destul de blazat.

— Nu mai spune ! Copiii ăştia ar trebui bătuţi la poponeaţă, ca să le iasă gărgăunii din cap. Din amor ?

— Nu ştiu, tovarăşe colonel.

— Atunci ?... Făcu o pauză şi reveni cu tonul schimbat : ia stai niţel... presupun că ai venit să mi-o spui în particular fiindcă te-a impresionat, şi nu ca pe o chestiune de serviciu ?

— Am înştiinţat miliţia! Căpitanul Mărcuş era pe terminate cînd plecam de-acasă.

— Stai, Comane ! Stai ! Pe de o parte, mă iei cu „permiteţi să raportez“, ca şi cînd ar fi vorba de o problemă de serviciu. Pe de altă parte, cunoscînd competenţele, ştii că sinuciderile sînt de resortul miliţiei şi procedezi, foarte corect, ca atare. Acum, lămureşte-mă te rog : ce vrei în fond de la mine ?

— Permiteţi-mi să vă raportez. Moartea fetei ar putea să ne intereseze şi pe noi. Lucra la Institutul special de cercetări nr. 022.

Scoase legitimaţia cu scoarţe albastre şi o puse pe masă. Tomescu o întoarse pe o parte şi pe alta, privi lung fotografia.

— Liza Vicol !... Chiar aşa arăta ?

— Vie n-am văzut-o ! Doar... după aceea.

Îngălbeni, se clătină, şi trebui să se sprijine de spătarul unui scaun.

— Ce-i cu tine, Radule ? Ţi-e rău ?

Îşi căuta batista. Fruntea i se acoperise de o sudoare rece.

— N-ám nimic ! O ameţeală. Sînt cam nedormit.

I se arătă un fotoliu.

— Aşează-te !... „Liza Vicol“, mai citi o dată colonelul numele trecut pe carnet, „secretară dactilografă la Institutul 022“. Zici că sinuciderea are legătură cu cercetările secrete pe care cei de-acolo le execută pentru armată ?

— N-am afirmat asta ! se apără Coman. Mă gîndeam doar că n-ar strica să obţinem cîteva informaţii. Mărcuş, mai mult ca sigur, a trecut în procesul verbal „motive de ordin sentimental“.

— Oricum, e bine că a scris aşa. De ce ai oprit legitimaţia ?

— Am luat-o... am luat-o din poşetă, fiindcă... pînă la urmă o găseau şi tot nouă ne-o trimiteau. Aşa a ajuns la dumneavoastră mai repede.

Deşi locotenent-colonelul vorbea pe tonul cel mai serios din lume, fără vreo intenţie de a glumi sau poate de aceea, Tomescu începu să rîdă.

— Bine, Radule ! Îţi mulţumesc ! O să ne ocupăm de treaba asta. O să verificăm.

Ar fi trebuit să se ridice, să salute reglementar şi să părăsească încăperea, dar nu se clinti.

Colonelul care umbla de-acum din nou la dosarul cu rapoarte, încreţi fruntea.

— Mai doreşti ceva ?

— Da... adică... Tovarăşe colonel, nu s-ar putea să-mi încredinţaţi mie acest caz ?

— Ţie ? Lui Tomescu nu-i venea să creadă. Se comporta ca cineva pe care-l înşeală auzul. Ţie ? Păi, tu n-ai mai făcut meserie... iartă-mă, vreau să spun, n-ai mai făcut cercetări cam de multă vreme. De cînd eşti la documentare ?

— S-au împlinit zece ani.

— Ei vezi ? Zece ani ! Cîte nu s-au schimbat în zece ani ? Metodele, tehnica, fără să mai vorbim de mentalitate. Nu-ţi fac vreo vină... dar n-aveai cum să ţii pasul. Te'nţeleg, te-a impresionat moartea fetei, dar ascultă-mă pe mine şi lasă-te păgubaş.

Nici nu-i trecu prin minte să cedeze.

— V-aş ruga, totuşi, tovarăşe colonel... Pînă una, alta, este vorba de o simplă informare.

— De ce te încăpăţînezi ? La vîrsta noastră nu-ţi mai arde de schimbări. Rămîi unde eşti de folos şi lasă pe seama altora nişte treburi, pe care ai toate şansele să le încurci.

Poate că altul s-ar fi simţit jignit, nu însă şi Coman. Deveni doar mai insistent.

— Vă rog respectuos să-mi încredinţaţi cazul. După aceea mă întorc la... hîrţoagele mele.

— Nu ţine, Radule !

— Vă rog, totuşi, respectuos...

— Comane, noi doi am fost colegi de şcoală, amici. Ascultă-mi sfatul şi renunţă.

— Dacă ai avea puţină bunăvoinţă, Tomescule...

— Catîr ai fost catîr ai rămas ! Ia zii, cum scap eu de tine ?

— Lăsîndu-mă să stabilesc cauza sinuciderii Lizei Vicol.

Repetările acestea ca ale unei plăci de patefon stricate, îl făcură pe Tomescu să se ia cu mîinile de cap.

— M-ai făcut praf ! Bine a zis cine a zis : „*perseverare diabolicum*". Fie, Ioane ! Ocupă-te de cazul ăsta. Dar te avertizez că n-o să-ţi fie uşor. Altfel se lucrează acum decît erai tu obişnuit. Dacă te împotmoleşti, vii de îndată la mine să te consulţi.

Coman se săltă în fotoliu, dar nu se învrednici încă să se ridice. Ochii de sub sprîncenele sale stufoase păreau să studieze zugrăveala peretelui.

Colonelul se aplecă mult înainte şi întrebă patern :

— Mai ai ceva pe suflet, Radule ?

— Nu... adică... vreau să-ţi mulţumesc, Tomescule. Şi după o pauză : permiteţi să mă retrag, tovarăşe colonel ?

Tomescu zîmbi şi cînd îl văzu în sfîrşit sculîndu-se şi făcînd un stînga'mprejur anacronic, se lăsă extenuat pe spătarul scaunului şi rîse de-a binelea.

Strict secret

Undeva la capătul Bucureştiului părăsiră şoseaua naţională, angajîndu-se pe o bandă de asfalt îngustă, mărginită de plopi. Şoferul trecu nepăsător pe lîngă indicatoarele rutiere care interziceau circulaţia publică pe acest drum, dar rulă foarte încet. Ajunseră la o barieră vopsită în roşu şi alb, păzită de doi ostaşi. Din gheretă ieşi un ofiţer tînăr într-o uniformă nou-nouţă, cu pistol la şold, care cercetă bănuitor interiorul maşinii.

Coman purta un costum bleumarin la două rînduri, demodat dar bine întreţinut şi călcat cu grijă. Primul nasture al cămăşii, cel de la gît, stătea deschis fiindcă gulerul devenise prea strîmt şi fiindcă zăpuşeala din maşină aproape că-l sufocase. Se chinuia acum să-l încheie şi să-şi potrivească nodul cravatei verzi cu dungi albe. Avea obrajii congestionaţi şi broboane de sudoare pe frunte. Ofiţerul studie îndelung legitimaţia şi ordinul de serviciu înainte de a încuviinţa ridicarea barierei.

Clădirile din beton şi sticlă ale institutului erau răspîndite într-o pădurice de tei şi aleile şerpuiau pe sub coroanele foşnitoare. Radu Coman simţi mîngîierea unei

adieri nespus de plăcută și jinduia să parcurgă restul drumului pe jos. Cînd să i-o spună șoferului, acesta tocmai frîna, căci ajunseră la corpul A, cel care adăpostea birourile conducerii.

Din nou i se controlară actele și fu condus la etajul întîi, la cabinetul directorului.

Verescu, înștiințat telefonic, îl aștepta și secretara îl introduse imediat. Găsindu-se față în față cu celebrul savant, Coman constată dezamăgit că-și făcuse despre el o imagine fundamental greșită. Avea peste un metru nouăzeci înălțime, toracele impresionant, două brațe mușchiuloase și părul argintiu, tuns scurt. Simți o oarecare invidie, recunoscînd că deși număra cu vreo zece ani mai mult, o comparație era net în favoarea profesorului.

Fu poftit să șadă și, spre marea lui bucurie, secretara aduse apă de la gheață, dulceață și cafea.

— Serviți, vă rog, îl îmbie Verescu, afară e o căldură care te seacă.

— Aaaa ! Acum mi-e mai bine, spuse, după ce dădu paharul pe gît. Știți, eu suport greu temperaturile ridicate și mă cam feresc de ele. Uneori, însă, n-ai încotro.

— Așa e ! îl aprobă Verescu. N-ai încotro. Ei, și-acum să venim la scopul vizitei dumneavoastră, tovarășe locotenent-colonel.

Coman cumpăni : să intre de-a dreptul în subiect sau să se familiarizeze în prealabil cu ambianța institutului ? Se decise pentru a doua variantă.

— Știu că lucrările de-aici, de la dumneavoastră, au un caracter strict secret, începu el. Mă interesează, așa, *grosomodo*, cum procedați ca să vă feriți de... indiscreți.

Naivitatea întrebării îl surprinse pe Verescu și îi smulse un zîmbet.

— Greu de rezumat, în cîteva cuvinte. Există un plan de măsuri, începînd cu controlul riguros al vizitatorilor, de care v-ați putut convinge, și pînă la sisteme de alarmă electronice.

— La altceva mă refer, se corectă Coman. Să presupunem că un salariat al institutului a fost recrutat de agentul unei puteri străine. Are el, teoretic vorbind, posibilitatea să-i furnizeze informații de însemnătate majoră ?

— Depinde de salariat ! În general se lucrează pe subansambluri foarte reduse, atît la proiectare cît şi la execuţie. Cei ce cunosc *toate* elementele de construcţie, modul de funcţionare şi performanţele unei instalaţii concepute de noi se numără pe degete. Asta nu înseamnă că unul sau altul dintre subansambluri n-ar putea tenta pe un spion.

Coman îşi notă ceva în carnetul său nou-nouţ, mai mult ca să se afle în treabă.

— Firește, nu putem vorbi despre o securitate absolută, ţinu să adauge Verescu, atîta timp cît lucrăm cu *oameni* şi nu cu *roboţi*. Securitatea absolută este o himeră ! Şi să vă spun încă ceva : mai mult decît pe toate mijloacele tehnice, ne bizuim pe factorul moral, pe cinstea, pe devotamentul, pe patriotismul colaboratorilor noştri. Îi selectăm cu mare grijă, îi verificăm îndelung. Vă asigur că din acest punct de vedere stăm mai bine ca multe instituţii similare din alte părţi. Pînă acum nu s-a întîmplat nimic.

Argumentul nu-l convinse pe Coman. Îşi reluă ideea :

— Deci, teoretic, eventualitatea rămîne în picioare. Lăsînd la o parte cadrele de conducere, a căror probitate n-o pun la îndoială, mai rămîn destui care ar putea constitui ţinta unor agenţi informatori.

Discuţia prea generală, lipsită de finalitate şi tendinţa prost disimulată a vizitatorului de a-şi masca intenţiile, sfîrşiră prin a-l enerva pe Verescu.

— Tovarăşe locotenent-colonel, spuse el cu o neaşteptată bruscheţe, deoarece sînt extrem de ocupat, aş prefera să-mi comunicaţi *acum* ce vă aduce la mine.

Dar parcă s-ar fi adresat discobolului de bronz de pe birou, cîştigat în tinereţe la o întrecere sportivă ! Cu calmul său imperturbabil, Coman continua să-şi vadă de-ale lui. Scoase pachetul de „Carpaţi" fără filtru, îşi aprinse una şi întrebă pe acelaşi ton tărăgănat :

— Să luăm cazul unei secretare-dactilografe. Ea bate la maşină tot soiul de documente, rapoarte şi aşa mai departe. Vrînd-nevrînd, intră în posesia unor date secrete, care, pentru o oficină de spionaj...

Savantul, care bătea darabana pe cristalul biroului, acceleră ritmul.

— Ca ofiţer de securitate, cunoaşteţi fără îndoială regimul special al lucrărilor de dactilografiere într-un institut ca al nostru. Exemplarele şi indigourile numerotate pagină cu pagină, parafate, trecute în registre... Şi apoi ...cum vă imaginaţi că cineva care n-are o pregătire de specialitate ar putea reproduce, din memorie, conţinutul unor rapoarte tehnice ?

— Există aparate fotografice de dimensiuni minuscule, replică locotenent-colonelul în şoaptă, ca şi cînd ar fi dezvăluit o taină capitală.

Văzînd că n-o scoate la capăt cu musafirul, Verescu se resemnă. După-amiaza era iremediabil pierdută, aşa că nu-i mai păsa de nimic.

Coman îşi epuizase întrebările. Se gîndea la suferinţele sale, la efectul înşelător al apei reci, la căldura care îi uscase gîtlejul şi făcea să izbucnească din toţi porii torente de lavă. Ghemuit, cu capul între umeri, îşi trecea batista pe sub gulerul cămăşii peste ceafa udă. Profesorul, în loc să se uite în altă parte, îi urmărea gesturile stîngace cu o indiscreţie sadică.

Tăcură amîndoi vreo cinci minute ; Coman nu îndrăznea să ceară un al doilea pahar cu apă, iar profesorul, ca să se răzbune, nu i-l oferea. Se desfăşura între ei un fel de duel mut, pe care urma să-l piardă cel ce avea să deschidă primul gura. Savantul ieşi biruitor, dar nu-i fu dat să se bucure de victorie. Cuvintele ofiţerului de securitate căzură ca o lovitură de trăsnet :

— A murit Liza Vicol ! S-a sinucis noaptea trecută !

Reacţia directorului îi întrecu aşteptările. Acesta sări în sus, se dezechilibră, ca apoi să se prăbuşească aidoma unui copac doborît de furtună. Pielea bronzată deveni cenuşie şi trăsăturile se crispară, îmbătrînindu-l.

Coman încercă pentru un moment o satisfacţie meschină, dar se debarasă de ea, ruşinat. Verescu întrebă, cu vaga speranţă de a fi înţeles greşit :

— Liza Vicol ? Dactilografa ?

— Da !

După un timp își redobîndi într-o oarecare măsură stăpînirea de sine ; tonul său trăda însă o participare mult mai intensă decît ar fi fost firesc.

— Se cunosc... motivele ?

Deduse că pentru Verescu, Liza reprezentase mai mult decît o salariată oarecare.

— Nu, nu se cunosc încă. Pentru asta am venit !

Directorul deveni rezervat, făcînd mari eforturi să se controleze.

— Dacă vă pot fi de folos... deși, aflînd abia acum despre această nenorocire...

— Unde lucra ? întrebă ofițerul, și interlocutorul său se învioră.

— În secția condusă de academicianul Beldeanu, realizatorul „Cupolei".

— Realizatorul cui ?

— Al noului sistem de apărare antiaeriană. L-a botezat „Cupola".

— Îmi puteți da cîteva indicații generale ?

— Desigur ! Cercetările teoretice de bază n-au constituit niciodată un secret. Ele au fost date publicității acum cîțiva ani, cînd Beldeanu a izbutit mai întîi să pună în evidență și apoi să reproducă în laborator radiația ypsilon.

Coman se văzu în situația neplăcută de a-și recunoaște lacunele în acest domeniu special al fizicii :

— Nu vă supărați, radiațiile ypsilon ce sînt ?

— Presupun că vă interesează efectele, spuse Verescu bucuros de această nouă turnură a conversației. Particula ypsilon, sub influența unor puternice cîmpuri magnetice, are capacitatea de a „concentra" moleculele de aer, de a crea, ca să mă exprim cît mai simplu, aer ultradens, impenetrabil.

Încă nu se dumirise.

— Cum adică ? Dacă trimitem acești „ypsiloni" în atmosferă, prin ea nu mai pot cădea picăturile de ploaie ?

— Cam așa ! recunoscu savantul, deși nu se gîndise niciodată la utilizarea radiațiilor în chip de umbrelă. Imaginați-vă un sistem de generatoare ypsilon amplasate în jurul frontierelor. Radiațiile dirijate în sus sub un unghi relativ mic se întîlnesc într-un punct central, după ce au

țesut deasupra teritoriului țării o cupolă protectoare. În orice zonă ar pătrunde, avioanele inamice o pot survola. dar proiectilele — bombele, rachetele — nu sînt capabile să străpungă cuirasa. Ele se izbesc de stratul de aer supradens și explodează în atmosferă, fără să provoace pagube.

— Uluitor ! exclamă locotenent-colonelul. De-a dreptul genial ! Și care e stadiul cercetărilor ?

— Generatorul e aproape pus la punct pentru a intra în producție de serie. Concomitent se lucrează la definitivarea sistemului de apărare teritorial, cu toate elementele sale componente, de la stîlpii de susținere și pînă la instalația automată de declanșare, un creier electronic la care sînt conectate radare.

Se familiarizase, în linii mari, cu partea tehnică și reflectă la atracția irezistibilă, pe care o asemenea secție ar putea-o exercita asupra vînătorilor de secrete militare.

— Tocmai acolo lucra ! conchise cu năduf și vru să știe dacă, în ziua premergătoare morții, Liza fusese la serviciu.

Verescu răspunse fără să mai stea pe gînduri.

— Nu ! Era în concediu ! A plecat în urmă cu vreo două săptămîni.

Coman se miră că șeful unei instituții cu sute de angajați cunoaște atît de precis plecările la odihnă ale dactilografelor.

Simțind că făcuse o gafă, directorul retractă :

— Așa cred, cel puțin. Dacă doriți să aflați data precisă, putem întreba la Serviciul personal.

Coman era extenuat. Renunțase la tamponarea frunții și folosea acum batista în chip de evantai. Spuse „nu-i nevoie" și adăugă imediat :

— Ce-mi puteți povesti despre fată ?

Verescu, redevenit prudent, avu un răspuns evaziv :

— Mare lucru nu știu ! O dactilografă bună, conștiincioasă, punctuală. Era utecistă. Ce să vă mai spun ?

Deși fără prea mari speranțe, ofițerul de securitate insistă, deoarece îi stătea în fire :

— Știți cumva, întîmplător, cu cine avea relații în cadrul institutului ? Sau... cu ce se ocupa și cu cine ieșea în timpul liber ?

Savantul își încleștă buzele și respiră adînc, ca pentru a căpăta forța de a rezista. Deveni inabordabil.

— Îmi pretindeți prea mult, tovarășe locotenent-colonel ! Nu-mi stă în caracter să mă ocup de viața particulară a subalternilor mei. Pentru alte informații, adresați-vă Serviciului personal. Acum iertați-mă, dar la șapte am ședință de colegiu la minister.

Coman se ridică greoi și vîrî batista jilavă în buzunar.

— Vă mulțumesc, tovarășe profesor, și iertați-mă pentru deranj. V-aș ruga să nu se afle despre moartea fetei. E mai bine să păstrăm deocamdată tăcerea. Colegii o știu în concediu, așa că...

— Bine, cum doriți ! Cu ce vă mai pot fi de folos ?

— Aș veni într-o zi să arunc o privire în secția aceea, „Cupola", să schimb două-trei vorbe cu oamenii.

Verescu consimți, cu toate că nemulțumirea îi stătea scrisă pe frunte. Îi întinse vizitatorului mîna, concediindu-l. Coman tot nu se decidea să iasă.

— V-aș mai ruga ceva...

Profesorul ridică ochii la cer, implorîndu-i ajutorul.

— V-aș ruga să spuneți secretarei dumneavoastră să-mi mai aducă un pahar cu apă.

Bătrînul doctor Zalman

Cînd am părăsit institutul, trecuse de șapte. Aerul era mai puțin fierbinte, dar asfaltul și zidurile se încinseseră atît de tare, încît iradiau căldură ca sobele de teracotă. Pe Știrbey Vodă, în spatele Cișmigiului, i-am spus șoferului să oprească și, coborînd scările, am luat-o pe jos de-a curmezișul parcului.

Îmi adusesem aminte de doctorul Zalman. De cînd nu mai lucra, își petrecea după-amiezile în această grădină, în compania altor singuratici de o vîrstă cu el. Mi-o povestise în urmă cu cîteva luni, cînd îl întîlnisem întîmplător pe stradă.

Cu toate că mă grăbeam, încetineam din cînd în cînd pașii, prelungind plăcerea mersului sub acoperișul de frunze, de-a lungul peluzelor și a straturilor de flori.

Mă amuzau și figurile oamenilor, atît de diferite, dar avînd acum, aici, același aer destins.

Ca în orice altă zi, în rondo-ul pensionarilor se adunaseră „înțelepții cetății". Își disputau interminabilele lor partide de șah, citeau fără să scape un rînd „Informația Bucureștiului", puneau țara la cale sau pur și simplu moțăiau. Tabloul avea ceva emoționant și înduioșător. Îmi evoca propria mea solitudine și ziua — din păcate nu prea îndepărtată — cînd aveam să mă alătur lor, venind în Cișmigiu la ore fixe, ca la serviciu.

M-a zărit de la distanță, s-a ridicat de pe banca de piatră și a fluturat ziarul. Era pirpiriu, cu spinarea încovoiată, cu genunchii îndoiți și purta același costum alb de modă veche, aceeași pălărie de paie, gălbejită. M-am grăbit către el ; cînd am ajuns, și-a scos pălăria, reverențios.

— Să trăiești, doctore ! i-am răspuns la salut. Bine sănătos ?

A dat din cap, mîndru de a fi mai păstrat ceva din aspectul său de odinioară și a spus în dulcele său grai moldovenesc :

— M-ai recunoscut ? Se vede treaba că nu m-am schimbat chiar atît de mult. Ce mai faci, domnule Coman ? Cum o mai duci ?

— Mulțumesc, doctore ! Tocmai chibzuiam că destul de curînd voi fi și eu aici, printre dumneavoastră.

A rîs cu un glas surprinzător de tînăr.

— Ce spui ? Matale ești încă în floarea vîrstei și ai cel puțin jumătate de viață înainte. Te-ai însurat ?

— Nu !

— Țțțț ! și-a țuguiat el buzele. Mare păcat ! Omul singur e ca și ologul : umblă șontîc-șontîc într-un singur picior.

— Dumneavoastră știți cel mai bine de ce n-am făcut-o !

— Așa-i ! Dar să știi, oricît de mare ar fi o nenorocire viața merge înainte, nu se oprește în loc.

N-am zis nimic. Stăteam cu gura încleștată și mă gîndeam la Alina. M-a înțeles și a tăcut și el.

— Nici pînă azi nu știu de ce ne-a părăsit ! am revenit într-un tîrziu.

— Poate că-i mai bine !

— Ce vreţi să spuneţi ?

— Nimic, nimic ! Prostii de-ale mele, de bătrîn ramolit.

— Nu-i adevărat ! V-aţi gîndit la ceva. Ştiţi ceva şi n-aţi vrut...

Mi-a strîns braţul între degetele sale descărnate.

— Astîmpără-te, omule ! N-am ce să-ţi spun. Şi-a făcut seama fata, şi, oricum, nici o putere din lume n-ar mai fi putut-o învia.

— Acum vorbiţi-mi deschis, domnule doctor. Incertitudinea...

— Lasă-mă, te rog lasă-mă ! Am uitat. După atîta vreme am şi eu dreptul să uit.

— N-aţi uitat nimic, sînt sigur ! Deşi au trecut douăzeci şi şapte de ani. Douăzeci şi şapte de ani în care m-am *prefăcut* doar că doresc să cunosc adevărul. În realitate mă feream de el, îl ocoleam. Din laşitate ! Acum însă, am suficientă tărie să-l aflu. Avea pe altcineva, nu-i aşa ?

Bătrînul m-a privit furios.

— Să-ţi fie ruşine, domnule Coman. *De mortuis nil nisi bene !*

— Lăsaţi dictoanele latineşti ! Spuneţi-mi ce s-a petrecut în realitate !

— Ce s-a petrecut ? A fost bolnavă, asta s-a petrecut !

— Bolnavă ?

— Da ! Cîte ceva am aflat de la vecina voastră, madam Rădulescu, Dumnezeu s-o ierte. În zilele acelea dinainte de nenorocire, Alina era tare chinuită, avea halucinaţii, ţipa noaptea în somn. Asta mi-a întărit convingerea că...

L-am apucat la rîndul meu de umerii firavi.

— Că ce ?

— Apoi, cum să-ţi explic matale ca să pricepi şi să nu te enervezi ? Cînd şi-a pus capăt zilelor, Alina se afla sub influenţa unui drog.

— Nu se poate !

— Totuşi aşa e ! Lua heroină... cocaină... sau mai ştiu eu ce. Se întîmplă ca cei ce se droghează, cînd nu mai au substanţa cu care s-au obişnuit, să intre într-o criză care îi ducă, în cele din urmă, la sinucidere. E tot ce ştiu !

— Sigur, doctore Zalman ? Sînteţi convins ?

— Autopsia a...

S-a oprit brusc, cu intenția de a mă cruța, de a nu fi prea crud. L-am întrebat precipitat :

— Autopsia a confirmat ?

— Da ! Iartă-mă, domnule Coman, dar matale ai vrut-o !

I-am luat mîna și am ținut-o mult într-a mea, ca să-l conving că nu trebuie să-și facă mustrări de conștiință. Era o mînă mică, numai piele și oase.

După ce ne-am despărțit, am rătăcit pe străzi pînă aproape de miezul nopții. Intrînd în casă, știam că mă așteaptă ceasuri cumplite de veghe. Nu m-am înșelat.

Unchiul Cristache de la Turnu Măgurele

A doua zi Coman nu se duse la serviciu la ora obișnuită, anunțînd telefonic că va întîrzia. Ținea să vorbească neapărat cu doamna Pretoreanu care se scula tîrziu, și ca să scurteze timpul de așteptare, încercă să lucreze. N-avu spor, nici o frază nu se închega, așa că renunță. Își prepară o cafea fără zahăr — zahărul i se terminase — și-și tăie o felie de cozonac cumpărat de la cofetăria de peste drum.

Cînd o auzi, prin peretele subțire, trebăluind la bucătărie, se duse să sune.

Doamna Pretoreanu purta capotul ei galben-portocaliu și avea, ca de obicei, părul pus pe bigudiuri. Coman își făcuse degeaba probleme în privința unui mod cît mai delicat de a aborda subiectul care-l interesa ; trecînd peste primele emoții, vecina reîntrase în cotidian și-și recăpătase pînă și spiritul practic. Ea fu aceea care-l întrebă :

— Domnule Coman, ce credeți, o să am neplăceri ? O să mai pot închiria camera ?

Se bucură că nu gîfîie, că vorbește inteligibil.

— N-o să aveți nici o supărare. Peste cîteva săptămîni totul va fi uitat și-o să găsiți clienți cu duiumul.

Încă nu-l credea, dar îi era recunoscătoare. Spuse, mustrător, referindu-se la Liza :

— Tocmai mie să-mi facă una ca asta ! Tocmai în casa mea ! M-am purtat frumos cu ea și iată răsplata.

Coman ridică din umeri, zise „ce să-i faci" și crezu de cuviință să înceapă interogatoriul său neoficial.

— De cînd locuia la dumneavoastră ?

— Nici măcar de o lună ! Dar mi-a plătit chiria înainte, deși numai după două săptămîni a plecat la mare.

— Așadar a fost plecată ? se prefăcu locotenent-colonelul mirat. Cînd s-a întors ?

— Răsalaltăieri ! Era atît de schimbată, că abia am recunoscut-o. Slăbită, prăpădită, cu niște cearcăne mari, violete. Și se purta ca o nebună. Se învîrtea prin odaie ca șoarecele în capcană, iar noaptea... noaptea urla. Așa a ținut-o două zile, pînă ieri... cînd... știți dumnea... dumnea...

Gîfîiala era pe cale să se dezlănțuie, așa că, din spirit de prevedere, ofițerul o întrerupse :

— S-ar putea să vă găsesc pe cineva pentru cameră, doamnă Pretoreanu. Un prieten, om serios și bun platnic, care n-are rețineri.

Se înseninâ și îi mulțumi cu un surîs galeș.

— V-aș fi foarte îndatorată. Lumea, știți dumneavoastră, e cam ciudată și nu oricine acceptă să doarmă într-un pat în care...

— Avea pe cineva apropiat ? Aș lua asupra mea sarcina să-l anunț, ca să vă scutesc pe dumneavoastră.

— Sînteți prea amabil, domnule Coman, dar am impresia că nu. În cele paisprezece zile de cînd s-a mutat și pînă s-a dus în concediu, n-a primit scrisori sau vizite. Ba, ca să nu mint, o dată a venit o colegă de-a ei, Olguța. O copilă drăguță dar cam grasă. Și telefonul suna rar. Doar aseară pe la unsprezece...

— Olguța și mai cum ? întrebă repede, nedînd importanță amănuntului cu apelul nocturn.

— Nu știu ! Lucra și ea la cooperativă. Liza avea o fotografie de a ei. Dacă doriți...

Coman dorea și o însoți în camera decedatei. Cadavrul fusese ridicat și nimic nu mai amintea de tragedia din ajun. Lucrurile Lizei, împachetate în două geamantane, așteptau în sufragerie pe eventualii moștenitori, pe care Mărcuș promisese să-i depisteze.

Găsi fotografia înfiptă în rama oglinzii ; purta pe spate o dedicație „Pentru ca timpul să nu aștearnă uitarea", iscălită „Olga Popescu".

Mai schimbă cu doamna Pretoreanu cîteva amabilități după care, scuzîndu-se de deranj, își luă rămas bun.

Pe la nouă sosi la birou. Găsi o notă că-l căutase colonelul Tomescu, dar nu se grăbi să coboare la el. Formă numărul Institutului de cercetări nr. 022 și o ceru dezinvolt pe tovarășa Popescu Olga.

Centralista îl repezi, pretinzîndu-i să-i spună măcar unde lucrează. După lungi parlamentări se lăsă convinsă să consulte o listă și îi dădu legătura. Răspunse un bărbat :

— Cine o caută ?

— Ruda unei prietene. Sînt din provincie.

Mai mult efect avu vocea sa de bătrîn decît falsa identitate pe care și-o dăduse.

— Așteptați ! Mă duc s-o chem.

Curînd cineva ridică zgomotos receptorul.

— Alo, Olga la telefon ! Cine sînteți ?

— Nu mă cunoașteți, duduie. Aici e unchiul Lizei Vicol. de la Turnu Măgurele.

— Aoleu, exclamă fata, tocmai acum v-ați găsit să veniți ! N-ați știut că e plecată în concediu ?

— N-am știut, păcatele mele. Altminteri nu băteam drumul pînă în capitală. Abia de la gazda ei am aflat. Drept să vă spun nu m-am prea înțeles cu dînsa, că vorbea de parcă ar fi avut găluște în gură. Atunci am rugat-o să-mi indice numele unei prietene de-a Lizei. Iac'așa am ajuns la dumneavoastră.

— Foarte bine ați făcut, domnule...

— Cristache mă cheamă !

— Foarte bine ați făcut, domnule Cristache ! Cu ce vă pot fi de folos ?

— Păi, aș vrea să stăm nițeluș de vorbă.

— Cu dragă inimă ! Cît mai rămîneți în București ?

— Pînă mîine ! Numai pînă mîine !

— Pe la cinci v-ar conveni ?

— N-am altă treabă ! Unde să ne întîlnim ?

— Cunoașteți cofetăria de pe bulevardul Republicii ? Cea de lîngă cinematograf ?

— Sigur că da !

— Atunci la cinci, la cofetărie. O să mă recunoașteți după poșeta mea roșie, asortată cu pantofii. Sînt blondă și... vru să adauge „și durdulie", dar renunță. La revedere, domnule Cristache.

Coman veni cu un sfert de oră mai devreme. Era proaspăt ras și purta, sub costumul bleumarin, o cămașă nounouță cu gulerul pe măsură. Comandă o oranjadă pe care o sorbi lacom prin sonda de plastic. Scoase pachetul de „Carpați" și chibriturile, dar luînd cunoștință de interdicția de a fuma, îl vîrî cu regret înapoi în buzunar.

Domnișoara Olguța sosi la cinci și zece într-un taior de șantung gălbui, la care pantofii și geanta se potriveau destul de bine. Doamna Pretoreanu exagerase categorisind-o drept grasă. Făcea parte dintre acele fete pe care formele pline, bine proporționate, le avantajează, făcîndu-le să semene cu niște fructe coapte.

O ajută galant să se așeze și comandă, după ce o întrebă ce preferă, o înghețată asortată și o porție de frișcă.

Curioasă, Olguța îl zori să-i destăinuiască scopul întîlnirii.

— S-a întîmplat ceva, domnule Cristache ?

— Nu s-a întîmplat nimic ! Uite-așa, mă gîndeam s-o iau pe Liza la Turnu Măgurele, să-și petreacă concediul în familie. Și iacă aflu că-i tocmai la... Unde e de fapt ?

— La Mamaia, spuse Olguța dezamăgită, și adăugă : asta-i totul ? Pentru asta m-ați adus, domnule Cristache ?

— Apoi, voiam să-mi povestiți despre ea. Cum mai arată, cum se descurcă, cum o duce cu sănătatea ? N-am văzut-o de un car de ani.

— E bine ! Altceva... ?

— S-a dus la Mamaia de una singură ?

Fetei i se năzări ceva. Începu să chicotească.

— Din ăștia-mi ești, domnule Cristache ? Ai crezut că mă poți trage de limbă ? Ia spune drept : i-ați găsit un mire, la voi, la Turnu Măgurele ! Aveți de gînd să-i puneți pîrostriile ?

— Apoi. ar fi unul, Stelică, băiatul lui Arnăutu, dirigintele poștei. S-ar potrivi. N-am vrut decît s-o întreb.

— Atunci chiar că ai aruncat banii de drum, domnule Cristache, spuse Olguța pufnindu-i în nas. Liza nu e singură la mare !

Coman ciuli urechile.

— Zău ? Cu cine, ia zi, domnișoară ?

— Cu prietenul ei, un tînăr drăguț. de familie bună.

— Bat-o norocul s-o bată ! Cum îi spune băiatului ?

— Sorin Verescu !

Fu cît p-aci să se înece cu oranjada. Tuși mai mult decît era nevoie, ca să-și ascundă tulburarea. Pornită pe calea confidențelor, prietena Lizei nu se mai opri.

— Taică-său e profesor. savant. Îți dai seama ce șanse poate avea fiul dirigintelui poștal de la Turnu Măgurele !

Dintr-odată. comportarea ciudată a lui Verescu devenea explicabilă prietena fiului său își luase viața și teama de urmări...

Olguța îi dăduse o informație extrem de valoroasă și alte pretenții n-avea la ea. Spuse :

— Păi. dacă așa stau lucrurile, ar cam trebui să-mi iau gîndul de la căsătoria nepoată-mi cu Stelică. Eu vă mulțumesc, domnișoară Olguța. că ați fost atît de amabilă și de sinceră cu mine. E mai bine că am stat de vorbă noi doi, căci dacă discutam cu ea, cine știe ce dandana mai ieșea.

Se despărțiră ca doi buni prieteni. Lui Coman însă îi păru rău că fusese nevoit s-o mintă. Anticipînd momentul cînd avea să afle despre moartea Lizei, încercă un sentiment neplăcut.

O ipoteză senzațională

Coman ședea in fața colonelului și îi comunica rezultatele investigațiilor sale.

— În concluzie, Liza Vicol era încurcată cu fiul domnului director și acesta știa. De aceea, cînd i-am pomenit de ea, s-a speriat rău de tot.

Tomescu își sprijinea bărbia în palmă si-l privea țintă pe fostul său coleg de școală.

— În cazul acesta, Radule, chiar că avem de-a face cu o dramă sentimentală. A avut dreptate Mărcuș !

— Tovarășe colonel, nu zic ba, între ei a existat o legătură. Dar nu e numai asta ! Fata lucra la 022, într-o secție unde...

— Știu, mi-ai spus ! Ai vreun motiv special să crezi că a fost recrutată ? Sau că s-a făcut măcar o încercare în acest sens ?

N-avea nici unul. În plus, pentru așa ceva un om în toată firea nu s-ar fi sinucis. În lucrarea lui Boltz „Strategia și tactica spionajului internațional" se dezbătea amplu această chestiune. Autorul ajungea la concluzia că persoanele contactate își pun capăt zilelor în proporție de unu la cincisprezece mii, și numai atunci cînd în trecutul lor există ceva care oferă posibilitatea exercitării unor presiuni.

Rămînea comportarea stranie a Lizei, despre care pomenise doamna Pretoreanu, identică în cele mai mici amănunte cu cea a Alinei. Iar Alina, după spusele doctorului Zalman, fusese în preajma morții sub influența stupefiantelor.

— Nu-i chiar atît de simplu, se adresă Coman din nou superiorului.

— Ce vezi tu complicat ?

— Doamna Pretoreanu susține că fata, cînd a venit de la mare, era radical schimbată. O apucase un fel de amoc.

Tomescu rîse.

— Radule, ai îmbătrînit ! Adu-ți aminte cum ne perpeleam noi de dorul iubitei, și cum se făcea că ni se prăbușește cerul în creștet cînd o știam plimbîndu-se cu altul. Vii mereu cu noi dovezi în favoarea lui Mărcuș.

Coman se decise să lanseze bomba.

— Dar dacă Liza Vicol se droga ?

— Ce ? Ce spui ?

— Există anumite indicii că s-ar fi omorît sub influența drogurilor, sau, cum spun doctorii, în urma „simptomelor de abstinență". Aceste simptome apar cînd drogarea e oprită brusc și se manifestă prin stări de anxie-

late, prin coşmaruri, prin suferinţe fizice şi psihice cumplite şi, în cele din urmă, printr-un fel de demenţă.

Colonelul reflectă neobişnuit de mult.

— Presupunînd că ai dreptate, ce rezultă de-aici ? În nici un caz, ceea ce ţii tu cu tot dinadinsul să demonstrezi, adică spionaj.

— Rezultă că într-o asemenea stare, Liza Vicol n-ar mai fi putut reacţiona lucid în faţa eventualelor încercări ale unui agent.

Lui Tomescu raţionamentul i se păru plauzibil, deloc lipsit de simţul realităţii. Mai avu însă destule dubii.

— Dar dacă complici lucrurile, Radule ? Dacă dintr-o banală sinucidere încerci să faci un roman de spionaj ? La urma urmei, unicul motiv de suspiciune e că lucra la 022. Ca şi cînd salariaţii institutelor speciale n-ar avea voie să aibe problemele lor personale. De altminteri pun pariu că povestea cu stupefiantele e o născocire de-a ta !

— Nu, tovarăşe colonel ! Pe cuvînt de... V-aş ruga respectuos să-i telefonaţi doctorului Şulea. La ora asta — îşi consultă ceasul — trebuie să fie în posesia rezultatelor autopsiei. Mi-a promis să mă sune, dar n-a făcut-o.

Colonelul se învoi. Ceru centralei legătura cu Institutul medico-legal.

Şulea era plecat pe teren, dar un coleg se oferi să caute buletinul şi să i-l citească. Ascultă încordat, punctînd comunicarea cu cîte o afirmaţie monosilabică. După ce închise, i se adresă lui Coman, care stătea ca pe ghimpi :

— Radule, ai avut dreptate.

Fruntea locotenent-colonelului de la documentare se descreţi în aşa fel, încît linia neîntreruptă de deasupra ochilor se transformă în două sprîncene normale.

— Ai avut dreptate, repetă colonelul admirativ, fără resentimente şi fără să-şi calce pe inimă. Ei bine, în organismul fetei s-au găsit urmele unei substanţe halucinogene. Nu s-a reconstituit încă formula, dar Şulea presupune că este vorba de un preparat care dă o obişnuinţă extrem de rapidă şi de persistentă. Drogul a fost ingerat, nu introdus prin injectare. Cantitatea cea mai mare s-a găsit în tractul digestiv. Cam asta !

Coman îl obișnuise pe șef cu reacții imprevizibile, dar de data asta reuși să-l facă praf.

— Tovarășe colonel, permiteți să plec la Mamaia ?

— În concediu ? Dacă te-ai programat...

— Nu ! În interes de serviciu. Vreau să aflu ce hram poartă băiatul lui Verescu și de ce s-a întors Liza singură la București. Dacă e vorba de stupefiante, nu credeți că și el...

— Tot ce se poate ! Nu m-ar mira ca pe litoral să se fi aciuat o bandă de traficanți.

Coman îl aprobă entuziast.

— Atunci sînteți de acord să...

— A nu, Radule ! Contrabanda de stupefiante nu-i treaba noastră, ci a miliției. Și-apoi... de ce te zbați atîta ? Ce te atrage la acest caz ?

— Fiindcă mie mi s-a întîmplat cîndva... E ceva personal...

— Orice ar fi, nu ne putem suprapune miliției. Ei cu ale lor, noi cu ale noastre. Așa că te întorci frumușel la documentare, îți vezi de studiul tău despre corespondența secretă a lui Vodă Caragea...

Nu-l contrazise, dar nici nu se mulțumi cu verdictul.

— Tovarășe colonel, dar dacă rețeaua de stupefiante e în combinație cu una de spionaj ? Dacă ne aflăm în fața unei organizații cu diverse ramificații, avînd ca scop...

— E clar că de la romanele polițiste ți se trage ! Realitatea e din fericire mult mai săracă în senzațional. Să fim serioși ! Ai obținut rezultate pentru care te felicit. De-acum încolo nu te mai ocupi de cazul acesta, ci-l predai miliției de la Constanța. Ai înțeles ?

Înțelesese perfect, dar încă nu era dispus să accepte.

— Tovarășe colonel, n-am încă dovezi, dar ceva îmi spune că afacerea ne privește și pe noi. Măcar pentru două zile, dați-mi voie...

Încăpățînarea lui îl puse pe Tomescu în încurcătură. N-ar fi vrut să-i ordone, ci să-l convingă să renunțe, dar n-avu încotro.

— „Ceva" îți spune ? Crezi că asta-i suficient, Radule ? Noi sîntem puși să păzim legea și ca atare avem ca primă

datorie să acționăm în spiritul legii. Nu ne putem juca de-a Sherlok Holmes! Iată de ce nu-s de acord cu plecarea ta la Constanța. Tot ce-ți rămîne de făcut e să-l suni pe Bene și să-l pui în temă.

Capcana

Tînărul ghemuit pe pat își aprinse o țigară, trase cîteva fumuri și o strivi. Prin jaluzele se strecurau fascicule paralele de lumină, imaginînd pe perete niște zăbrele.

La această oră — trecuse de cinci — hotelul dormea. Vilegiaturiștii veniseră de la plajă, luaseră masa și se retrăseseră pentru odihnă. Pînă și mustele, ostenite de atîta zumzăială, încremeniseră pe tavan.

Bricheta scăpără și o altă țigară scoase rotocoale albastre. Lichidul incolor dintr-o sticlă pîntecoasă umplu gîlgîind un pahar. Tînărul bău pe nerăsuflate, fără să simtă tăria alcoolului. Despuiat pînă la brîu, cu pielea pîrjolită, aducea cu pescarii de pe vreo insulă din mările sudului. Părul lung, negru, căzînd pe frunte și peste urechi îi dădea o pronunțată notă feminină, la care contribuiau forma ovală a feței și moliciunea bărbiei.

Arunca priviri repetate, nerăbdătoare, ba spre telefonul alb, ba spre cadranul ceasului brățară. Avea ochii tulburi, inexpresivi, acoperiți parcă de o ceață opacă.

Cinci și un sfert! Se sculă greoi și porni să colinde încăperea. O dată i se păru că aude ceva. Împietri și-și ținu răsuflarea. Nimic! Aceeași tăcere de mormînt, subliniată de bîzîitul unei gîze singuratice. În ciuda caniculei, dinții îi clănțăneau ca pe gerul bobotezei. Cumpăni dacă să ia din baie halatul, dar renunță, temîndu-se să nu fie prea departe, la cel dintîi apel.

În sfîrșit! Telefonul nici nu apucase bine să sune, că se și repezi la el. Smulse receptorul și-l ținu strîns, ca pe un lucru de preț.

— Alo!

O voce inexpresivă, metalică, de robot, întrebă:

— Domnul Sorin?

— Eu sînt !

— După cum vezi, mă ţin de cuvînt. Ai primit... ?

— Da, da, vă mulţumesc. Era... era foarte puţin. Nu mai am !

— Vei căpăta !

— Cînd ?

— Depinde ! Dacă eşti înţelegător, chiar mîine. Sper că vei fi mai înţelegător ca prietena dumitale ?

Simţi o înţepătură în inimă.

— Aţi făgăduit să-i trimiteţi şi ei ! I-aţi trimis ?

— Nu, domnule Verescu ! N-aveam motive ! Am vorbit cu ea şi s-a arătat la fel de recalcitrantă. M-a refuzat şi am refuzat-o ! E limpede ca bună-ziua !

— O să se prăpădească ! Şi eu simt că mor, cînd rămîn fără.

Nu trebuie să te îngrijorezi. Vei căpăta cît doreşti, bineînţeles dacă...

— Ce trebuie să fac ?

— Să mă ajuţi ! De vreme ce n-a vrut ea, mă vei ajuta dumneata.

— Bine, dar nu ştiu... vă jur că nu ştiu cum să procedez.

Necunoscutul păru satisfăcut.

— Las-o pe seama mea ! Vei lucra după instrucţiuni precise.

— Ce fel de instrucţiuni ?

Vocea scăzu şi se transformă într-o şoaptă. Vorbi cîteva minute, neîntrerupt.

— Limpede ? Mai ai vreo întrebare ?

— Nu... adică... pînă cînd trebuie... ?

— Asta nu se poate şti dinainte. Deîndată ce nu va mai fi nevoie, ţi se va comunica. Am terminat !

— Staţi ! Nu închideţi ! strigă Verescu îngrozit. Mi-aţi promis ceva.

— Era să uit ! Scuză-mă ! Repede-te mîine dimineaţă la Histria. În dreptul ultimei coloane dinspre mare e un şir de lespezi de piatră. Sub a unsprezecea vei găsi un pachetel. Mulţumit ?

— Da, da ! Dar pînă mîine ?

— Rabdă ! Îţi va prinde bine ! E foarte important să ştii cîtă nevoie ai de mine.

Un individ suspect

Locotenent-colonelul de miliție Bene primi comunicarea lui Coman și se miră de tonul arțăgos al fostului său coleg de bancă, pe care-l știa mofluz, dar nu și lipsit de politețe. O puse pe seama unei foarte proaste dispoziții ceea ce, la urma urmei, corespundea realității.

Bene era un tip mărunt, agil ca un viezure. Mereu grăbit, mereu aferat și fără astîmpăr, circula de-a lungul și de-a latul litoralului, rezolvînd problemele cu o iuțeală pentru care subalternii îl porecliseră „Baiazid-fulgerul".

În timpul convorbirii ținea receptorul între umăr și falcă, mușca dintr-un sandviș și-și nota datele furnizate de ofițerul de securitate. Cînd acesta pomeni de stupefiante, aruncă sandvișul pe masă și deveni foarte atent. În final, recapitulă esențialul :

— Liza Vicol... sinucidere... autopsie... stupefiante... așa... Sorin Verescu... student... prietenul decedatei... rămas Mamaia. Clar ! Concluzia : de supravegheat ! Se face !

Mașina analitică a Serviciului de evidență țăcăni vreme de cinci minute, executînd trierea a cîteva mii de cartoane perforate și dădu rezultatul : Sorin Verescu locuia la „Perla", camera 416. Sublocotenentul Miu primi însărcinarea să se instaleze în holul hotelului și să raporteze orice mișcare a tînărului.

Pînă seara la opt nu se întîmplă nimic. Sorin nu-și părăsi odaia, punînd răbdarea ofițerului la grea încercare. Cînd apăru în sfîrșit în hol, Miu îl recunoscu lesne, deoarece avusese timp să se informeze la funcționarul de la recepție.

Verescu purta pantaloni gri deschis, haină bleumarin și bluză albă cu guler rulat. Avea o culoare nesănătoasă, pămîntie. Cearcăne i se lățeau sub ochi ca niște pete de cerneală, accentuîndu-i aerul bolnav.

Intră la bar, se cocoță pe un scaun și ceru un whisky dublu pe care-l bău dintr-o înghițitură. Mai comandă unul și încă unul. Aprindea țigară după țigară, strivindu-le în dușmănie, după cîteva fumuri.

Pe la nouă sosi Bene. După ce schimbă cîteva cuvinte cu sublocotenentul și primi de la acesta o foaie împăturită,

se instală la o măsuţă cufundată în semiobscuritatea verzui-roşietică a barului. Surprinse tremurul mîinilor lui Verescu, privirile sale cînd apatice şi resemnate, cînd încinse de o văpaie lăuntrică. Îl văzu cerînd *încă* un whisky, aprinzînd *încă* o ţigară lungă, cu filtru alb. Cîte un cunoscut se oprea, dădea bună seara şi se alegea, în loc de răspuns, cu un lălăit de beţiv.

Locotenent-colonelul de miliţie scoase lista cu persoanele din anturajul celui supravegheat, primită de la Miu. Nu reuşi să le identifice decît în parte. Pe Monti, după tenul măsliniu, după nasul coroiat şi după favoriţii impresionanţi, pe actorul Tudorel Pană după barbă şi mustăţi. Pe acesta din urmă îl cunoştea deoarece îl văzuse pe scenă.

Părea un joc gratuit ceea ce făcea. Nu se petrecea nimic neobişnuit. Nimeni nu dădea de bănuit, nu avea o comportare suspectă. Nici unul dintre cunoscuţii lui Verescu nu se uita în jur prevăzător, nu încerca să-i strecoare ceva pe-ascuns, nu părea cuprins de euforia drogului. Era o seară ca oricare alta, la un bar dintr-un hotel internaţional. Clienţii intrau, zăboveau mai mult sau mai puţin, se tratau cu cafele, cu cîte un Martini sau Campari, fumau ţigări din ambalaje luxoase. Grupurile de bărbaţi conversau despre femeile frumoase întîlnite pe plajă, despre foste, actuale şi viitoare cuceriri ; cuplurile — potrivit stadiului atins — îşi şopteau cuvinte tandre, se sărutau fără jenă sau se dojeneau ; singuraticii de tipul Sorin Verescu se străduiau să se îmbete criţă cît mai repede cu putinţă.

După un ceas de aşteptare, Bene îşi pierdu răbdarea. Ieşi în hol unde sublocotenentul, rezemat de o coloană, nu rîvnea la nimic altceva decît la patul său de-acasă.

— Auzi, Miule, eu mă duc ! Nu te mişti de-aici, sub nici un motiv. Mîine dimineaţă trimit pe cineva să te înlocuiască.

— Dar dacă pleacă ?

— Te iei după el ! Îţi las maşina ! La nevoie, mă găseşti la Mangalia.

Miu suspină un „'ţeles" şi făcu o mutră jalnică.

Coman mai era supărat pe şeful său. Îl acuza de lipsă de solicitudine, dar îi acorda şi circumstanţe atenuante Avuse probabil dreptate reproşîndu-i anumite exagerări şi o îndîrjire nemotivată în privinţa existenţei unei corelaţii dintre sinuciderea Lizei şi activitatea ei de la institut! Mult mai plauzibilă, mai firească, părea realmente teza lui Mărcuş.

Totuşi, ceva îl îndemna să revină mereu la surprinzătoarea înlănţuire de fapte : Liza şi institutul... Liza şi băiatul lui Verescu... Liza şi drogurile... Apoi moartea Alinei, care, deşi survenită în urmă cu atîţia ani, se îmbina aproape organic în acest angrenaj.

Avu brusc revelaţia că pe Sorin îl pîndeşte o mare primejdie. Şi-l imagina hăituit de fantome, torturat de coşmaruri, incapabil să găsească o altă soluţie decît moartea. Viziunea deveni obsedantă. Îşi ţinu capul sub robinetul de la baie. Apa îi răcori tîmplele, îl linişti întrucîtva. Imaginea sumbră rămînea însă la fel de stăruitoare. Trebuia să întreprindă ceva.

Se gîndi să sune acasă la Tomescu. Prevăzînd reacţia acestuia, renunţă şi formă numărul inspectoratului de la Constanţa. Bene lipsea. Prea agitat ca să-i explice ofiţerului de serviciu temerile sale, îi rugă să-i comunice şefului său că-l căutase, insistînd asupra urgenţei. Căpătă nişte promisiuni vagi, care nu-l satisfăcură.

Mai aşteptă totuşi o oră şi jumătate şi îl chemă, palpitînd de emoţie, pe colonel.

— Cine ? Coman ? Ce vrei, Radule ?

— Tovarăşe colonel, am reflectat şi... cred că băiatul e în pericol !

— Care băiat ?

— Sorin Verescu !

— Iar povestea aia ? Parcă ne-am înţeles...

— Dacă se droghează — şi am motive s-o cred — s-ar putea să facă ceea ce a făcut Liza Vicol.

Colonelul tăcea şi faptul că nu-l contrazise îi dădu lui Coman speranţe.

— Dacă nu intervenim, Tomescule, s-ar putea să-l avem pe conştiinţă ! lansă el supremul argument.

— La asta nu m-am gîndit, recunoscu acesta. Vorbeşte cu Bene. Spune-i să fie cu ochii în patru.

— Am încercat ! Bene nu-i de găsit. I-am lăsat ofiţerului de serviciu numărul meu de telefon. Pînă acum n-a dat nici un semn de viaţă.

Reuşise să-l impresioneze pe colonel. Acesta-l întrebă ce propune.

— Lăsaţi-mă să plec la Constanţa. Pe la nouă şi ceva aş fi acolo. Mă instalez lîngă băiat şi, cu ocazia asta, îi pun şi cîteva întrebări.

Se aştepta, bineînţeles, la un refuz şi era gata să se bată. Cu atît mai mult îl surprinse încuviinţarea rapidă.

— Bine, Radule, du-te ! Ia o maşină şi întinde-o ! Deşi cred că exagerezi... vorba românului : „paza bună trece primejdia rea". Totuşi, nu uita : te ocupi numai de treburile noastre ! Cercetările în legătură cu stupefiantele le face locotenent-colonelul Bene !

Albă de praf, maşina frînă la poarta Inspectoratului de miliţie. Coman urcă scările două cîte două şi năvăli în camera ofiţerului de serviciu. Deşi Bene încă nu revenise, i se dădură informaţiile de care avea nevoie.

În jurul orei zece traversă holul scăldat în lumina neonului al hotelului „Perla", îndreptîndu-se spre recepţie. În costumul său demodat şi pe deasupra şifonat, făcea notă discordantă cu lumea din jur, mai ales cu bărbaţii în ţinută de seară.

Funcţionarul îl îndreptă la bar. Îl găsi pe Sorin beat turtă, cu capul culcat pe braţe, într-un echilibru precar pe scaunul înalt.

Sublocotenentul Miu îl supuse, la rîndul său, pe Coman, unui studiu intens şi notă în carnet : *ora 22,25 ; individ în jur de 60 de ani, înălţimea un metru şaptezeci, circa 80 kg, faţa rotundă, sprîncenele groase, părul cărunt ; dubios*, şi-şi propuse să fie cît mai vigilent.

Locotenent-colonelul i se alăturase tînărului şi făcea încercări să-l trezească. Acesta nu-l auzea şi nici scuturăturile,din ce în ce mai violente, n-avură efectul scontat.

Barmanul se apropie binevoitor :

— N-ar strica să-l luaţi de aici. Îi sînteţi rudă ?

— Unchiul său ! minţi Coman dezinvolt şi adăugă în virtutea inerţiei : de la Turnu Măgurele. Îşi cam face de cap, nu-i aşa ?

Omul în jachetă portocalie, care n-avea de gînd să înfiereze excesele alcoolice ale clienţilor săi, deoarece trăia de pe urma lor, nu zise nimic. Ieşi însă de după tejghea şi-l ajută să-l conducă pe Sorin pînă la lift. Un bărbat înalt şi slab, cu umerii căzuţi, care locuia la acelaşi etaj, se arătă amabil şi săritor. Fără sprijinul lui, Coman n-ar fi fost capabil să-l piloteze pe Verescu de-a lungul coridorului şi să descuie uşa.

La punctul său de observaţie, Miu intră în stare de alarmă şi se decise să cheme Mangalia. În prealabil, notă pentru orice eventualitate : *ora 22,36 ; individul ajutat de barman îl suie pe V. în ascensor ; urcă împreună cu el, dar nu se mai întoarce.*

Coman, după ce aprinse lumina şi se familiariză cu încăperea, procedă sistematic : îi scoase băiatului haina, bluza şi pantofii, îl vîrî cu capul sub duş, îl frecţionă cu un prosop aspru şi sfîrşi prin a comanda două cafele amare. Una o merita şi el, după atîtea eforturi.

Înainte ca băiatul să-şi fi venit în fire, îl supuse unui examen. Trăsăturile regulate, frumoase chiar, erau prea puţin masculine. Bărbia, gura, dovedeau răsfăţare, lipsă de ambiţie, de voinţă. Avea în faţă produsul tipic al unui anumit mediu, al unei anumite educaţii. Cunoscuse în decursul carierei sale cîţiva tineri de acest fel, ai căror părinţi, aflînd că progeniturile lor o apucaseră pe căi greşite, invocau profesiunea sau poziţia socială.

Sorin Verescu — continua ofiţerul de securitate dialogul cu sine însuşi — era tocmai tipul de adolescent care într-o situaţie critică, nu se dă în lături de la nimic, ca să-şi salveze propria piele şi care, neîntrezărind nici o scăpare, recurge la un act de supremă laşitate.

Îl aşeză pe pat şi, instalîndu-se vizavi pe un taburet, îl sili să bea cafeaua fierbinte. Văzîndu-l cum tremură, îi aruncă pe umeri haina de la pijama.

— Te simţi mai bine ?

Abia acum băiatul începea să-şi dea seama că nu e singur.

— Cine... sînteţi... dumneavoastră ?

— Un prieten care-ţi vrea binele.

Sorin compară, instinctiv, vocea străinului cu cea de la telefon. Nu descoperi nici o asemănare ; simţi ceva

ambiguu, o bucurie amestecată cu regret. Mai întrebă o dată :

— Cine sînteţi ?

— Numele n-are importanţă. Ceea ce contează e că am venit să te ajut. Te rog să ai încredere în mine.

Frazele aveau aproximativ acelaşi conţinut ca cele rostite adineauri de enigmaticul interlocutor. Cu toate că-i dădeau o anume siguranţă şi făgăduiau protecţie, avu rezerve.

— Ce vreţi de la mine ?

— De ce a plecat Liza la Bucureşti ? De ce ai lăsat-o să plece singură ? întrebă Coman.

— O cunoaşteţi pe Liza ?

— De vreme ce-ţi vorbesc despre ea.

Căută la repezeală o minciună şi recurse la cea dintîi.

— Ne-am certat ! I-am spus ceva şi s-a şucărit.

— Aşa n-o să ne înţelegem ! Mie să-mi spui adevărul. Altfel, schimb placa.

Reacţionă potrivit caracterului său, obrăznicindu-se.

— Da' ce sînteţi dumneavoastră să mă ameninţaţi ? Intraţi nepoftit în camera mea, mă luaţi la întrebări... N-aveţi nici un drept ! Ştiţi cine e tatăl meu ?

— Am stat de vorbă cu profesorul Verescu. E foarte îngrijorat !

Se sperie şi deveni docil. Întrebă cu jumătate de gură :

— Sînteţi de la miliţie ?

— Am calitatea să-ţi pun întrebări iar tu, obligaţia să-mi răspunzi. Asta' să-ţi intre bine în minte. Deci, motivul plecării Lizei ?

— A intrat într-o încurcătură.

— Ce fel de încurcătură ? Te referi la chestia cu drogul ?

Bronzul pielii deveni alb-cenuşiu.

— De unde... ? Nu vă înţeleg ! Ce-i aia „drog" ?

Coman hotărî să mizeze totul pe o singură carte. Doar printr-un şoc psihic puternic putea să-l determine să mărturisească.

— Sorine, ţineai la Liza, nu-i aşa ?

— Mă priveşte !

— Ştiu că o iubeai, în felul tău.

— De ce vorbiţi la trecut ? Poate că o iubesc şi acum !

— Fiindcă... fiindcă Liza... nu mai e în viaţă !

Se nărui. Aroganţa, spiritul de frondă dispărură subit. Se transformă într-un biet copil speriat de întuneric.

— A... murit ?

— Îmi pare rău că m-ai silit să ţi-o spun aşa, pe şleau. S-a otrăvit !

Plînse cu buzele încleştate. Hohotele nu reuşeau să-şi croiască drum şi se înecau. Cuvintele se închegau anevoie printre lacrimi.

— Trebuia să se întîmple ! N-avea nici o scăpare... Am simţit-o şi eu adineauri... înainte de a mă ameţi. Avea dreptate... cînd spunea... Lizei şi mie... ori facem ce vrea el... ori vom sfîrşi prin a ne dori moartea... Liza... Liza a avut curaj... Curajul să-l refuze... şi curajul să se... să moară. Dar eu... eu ce mă fac ? Ajutaţi-mă, domnule, vă rog în genunchi !

— Linişteşte-te, i se adresă Coman mai blînd decît ar fi dorit. Doar pentru asta am venit ! Dacă pe ea n-am putut s-o salvez, măcar pe tine. Trebuie să aflu însă adevărul. Trebuie să ştiu exact ce s-a întîmplat. Eşti capabil să-mi povesteşti totul, pînă în cele mai mici amănunte ?

— Am să vă... povestesc, făgădui Sorin Vérescu. Vă jur că n-am să.. ascund nimic... fiindcă... fiindcă vreau să... trăiesc !

Depoziţia lui Sorin Verescu

— M-am înţeles cu Liza să plecăm la mare. Am angajat camera şi ea şi-a făcut formele de concediu, cînd a aflat tata. M-a chemat şi s-a burzuluit la mine. Mi-a vorbit despre morală şi despre de-alde astea, dar adevăratul motiv era că dînsa lucra la el la institut şi că-i era frică de gura lumii. Eu ţineam la fată. Mi-ar fi părut rău să-mi stric combinaţia, aşa că am folosit vechea metodă : „da, tată, sigur tată, ai dreptate", ca după aceea să fac tot ce vreau eu.

La urma urmei, ce riscam ?

Am ajuns la Mamaia, ne-am instalat și am avut cîteva zile bune. Dimineața mergeam la plajă, după-masă ne plimbam cu mașina — cînd am intrat la facultate, tata mi-a făcut cadou o Dacie — iar seara ne distram ba la un restaurant, ba la un bar. Ne făcusem cîțiva prieteni printre turiștii străini și uneori ieșeam în grup. Cam după o săptămînă, pe la două noaptea — ne întorsesem tocmai de la Constanța unde făcusem chef — a sunat telefonul. Am răspuns eu. Cineva — nu-i cunoșteam glasul — mi-a spus că Liza și cu mine îi sîntem foarte simpatici și că i-ar face plăcere dacă am accepta un mic cadou. Eram atît de cherchelit, încît complimentele m-au flatat, iar oferta neobișnuită mi s-a părut cît se poate de firească. I-am răspuns...

— Ce limbă vorbea ? îl întrerupse Coman.

— Românește ! Printre cei cu care petrecusem erau și cîțiva actori de la teatrul din Constanța, băieți de viață, și mă gîndeam că unuia dintre ei i-o fi venit ideea asta trăsnită. Apoi, mi-am zis că ar putea fi o farsă și l-am luat la misto : „mulțumim pentru amabilitate și primim cu plăcere darul, cu condiția să ne fie înmînat imediat. Vă așteptăm, stimate Mecena !"

Eram sigur că va da înapoi sau că va răspunde cu o glumă. A continuat însă la fel de serios : „e prea tîrziu pentru o vizită, domnule Verescu. Dar modesta mea atenție se găsește de-acum la dumneavoastră. N-aveți decît să ieșiți pe coridor".

Liza se culcase. Era prea somnoroasă ca să urmărească discuția. Am pus receptorul jos și, tot întrebîndu-mă dacă e sau nu o păcăleală, am deschis ușa. Pe podea, în fața ei, stătea o sticlă de coniac Henessy și o cutie cu bomboane de ciocolată.

Nu-mi venea să-mi cred ochilor. Eram atît de măgulit, încît m-am repezit la aparat, ca să-i mulțumesc și să-i spun că țin neapărat să-l cunosc. Nu m-a lăsat să vorbesc : „Bine, bine ! Pînă atunci, vă rog să ciocniți un pahar în sănătatea prietenului vostru necunoscut".

Cu aceste cuvinte a încheiat convorbirea.

— Cum era vocea ? Avea ceva caracteristic ? Ai putea s-o recunoști ?

— Cam ciudată... ştearsă, fără intonaţie. Uneori făcea pauze nejustificate. La un moment dat am avut impresia că vorbeşte aşa ca să nu fie recunoscut.

Deşi avea o memorie excelentă, Coman îşi notă ceva în carnet. Notatul devenise la el un obicei. de cînd lucra la documentare.

— Şi pe urmă ? Ai destupat sticla ?

— Da ! Am trezit-o pe Liza, căci nu se putea să nu afle şi ea. Am băut ficeare cîte două păhărele de coniac. A doua zi... a doua zi...

Sorin se crispă. Partea plăcută a amintirilor se încheiase şi începea cealaltă.

— A doua zi ? îl stimulă Coman.

— Ne-am sculat pe la zece, într-un hal fără de hal. mult mai rău ca după o beţie ordinară. Mă înţepau mii de ace, tremuram de frig cu toate că trupul mi se mistuia în flăcări. Fără să-mi dau seama, am întins mîna spre sticla de coniac şi Liza a făcut acelaşi gest. Ni s-a părut curios. atîta tot ! Altă dată am fi rîs, ne-am fi amuzat, acum însă ne pierise pofta. După ce am băut, ne-am simţit mai bine. Ne-am îmbrăcat, am coborît să luăm o gustare şi am plecat la plajă. Pe la prînz am fost cuprinşi de aceeaşi excitaţie mistuitoare. Ne zguduiau frigurile şi aveam halucinaţii. În mare grabă ne-am întors la hotel, ca să găsim uşurare în „elixirul" dăruit de necunoscut.

Chinurile s-au preschimbat de îndată într-o stare de euforie. Ne simţeam uşori, capabili să ne înălţăm în văzduh ca păsările, auzeam acordurile unei muzici divine, ne înconjurau peisaje de o frumuseţe ireală.

N-am mai părăsit camera.

Fericirea asta a durat prea puţin : ne-am prăbuşit iar în străfundurile infernului. Spre seară... sticla... sticla rămăsese goală... iar noi nu mai aveam nici o... nici un... strop ca să scăpăm de coşmaruri.

Mi-e imposibil... noaptea care a urmat... să descriu noaptea... care... Am coborît la bar... la bar... coniac... dar n-a avut efect... ca cel din... primit în dar. Liza suferea... Liza mai mult decît mine. Ea...

— Spune, spune, nu te opri.

Efectul alcoolului cedase, în schimb se făceau simţite cumplitele simptome ale abstinenţei. Sorin se exprima din

ce în ce mai greu, mai incoherent, și Coman trebui să-l zorească, știind că minutele pînă la inconștiență totală erau numărate.

— În noaptea aceea... noaptea... am așteptat în zadar să mă cheme. Abia în următoarea... mi-a spus... a spus Lizei... că ne va mai da... ne va da din băutură... dacă Liza îi va aduce...

— Ce i-a cerut ?

— Planuri... documente... de la... documente de la institut... de la tata...

— Ce fel de planuri, Sorin ?

— Nu știu... ba da... n-am... n-am uitat... Generatorul...

— Generatorul ypsilon ?

— Da !

— Liza trebuia să le sustragă ?

— Nu !.. Cu broșa... cu o broșă. Nu... nu pot... pot nu mai pot...

— De înțeles, înțelegi ? Pricepi ce-ți spun ?

Dădu din cap, afirmativ.

— Răspunde cu „da" sau „nu" : o broșă cu o microcameră fotografică ?

— Da !

— Liza a refuzat ?

— Da !

— V-a mai dat din coniacul acela ?

— Da !... Nu coniac... praf... La restaurant... sub farfurie...

— Reacția, după trezire, era tot mai greu de suportat ?

— Da... da !

— Și-atunci Liza a fugit ! Iar tu ai rămas, ca să capeți în continuare drogul ?

Tăcu. Expresiei torturate a feței i se suprapuse una de vinovăție. Locotenent-colonelul insistă.

— Ce s-a întîmplat după ce ai abandonat-o pe Liza ?

— Nu... nu... n-am abandonat-o ! Se forță să nu clacheze înainte de a fi destăinuit totul, vorbind din ce în ce mai repede. I-am promis că-i voi trimite din porția mea, dar n-am putut, fiindcă-mi dădea prea puțin. Mie îmi dădea, fiindcă știa că voi fi de acord, pînă în cele din urmă. Mi-a spus că Liza o să înnebunească și o să se omoare. Nu l-am crezut, altfel i-aș fi trimis praful, zău că i-aș fi

trimis jumătate. Liza s-a sinucis, şi dacă nu-l ascultam, nu-mi dădea nici mie şi păţeam la fel.

Se opri epuizat.

— Ce a vrut de la tine ?

— Ochelarii tatei !

— Ochelarii ? În ce scop ?

— Nu ştiu ! Mi i-a cerut cu împrumut. Să-i aduc într-un loc noapte de noapte, şi dimineaţă să-i pun înapoi. În schimb, aveam să primesc un pachet mare cu praful acela... Acum... nu mai... nu mai rezist !

Spunea adevărul. Criza se dezlănţui năvalnic. Gemetele se transformară în ţipete ascuţite şi unghiile i se înfigeau în carne.

Cu toată mila pentru acest nenorocit, Coman se văzu obligat să-i mai pună o întrebare.

— Ţi-a dat vreo întîlnire ?

— Nu... Mî... mîine... Histria !

Căzu pe podea şi se zvîrcoli ca epilepticii. Coman îl luă în braţe ca pe un copil şi-l culcă pe pat.

— N-ai să te duci nicăieri ! Dimineaţă mergem la doctor şi vedem ce-i de făcut.

Sorin nu-l auzea. O mlaştină îl absorbea încetul cu încetul şi cortegiul monştrilor se apropia ameninţător.

Coman îşi scoase haina şi se trînti pe un scaun, decis să vegheze. În pofida bunelor sale intenţii, oboseala îl doborî. Adormi iepureşte, gata să se trezească la cel mai mic zgomot.

Cineva manevră clanţa. Uşa se crăpă de-o palmă şi o dîră gălbuie se aşternu pe covor. Încremeni, cu pleoapele deschise pe jumătate. Muşchii i se încordară, cu toate că nu se simţea în stare să opună rezistenţă unui eventual adversar. Anii petrecuţi la masa de scris, printre raftu-rile bibliotecilor sau ale arhivelor prăfuite, îşi spuneau acum cuvîntul. Se ştia „ieşit din formă" şi o regreta.

Un bărbat se furişă în odaie. Îi distinse silueta şi nu i se păru un vrăjmaş prea redutabil. Era mai scund decît el, mult mai firav, dar foarte agil şi iute în mişcări. „La o adică, ne vom lupta", gîndi şi-şi ridică de pe scaun

trupul masiv. Strigă apoi cu tonul cel mai energic de care era capabil :

— Stai ! Nici o mişcare !

Celălalt înainta cu paşi uşori, de felină. În mîna sa dreaptă licărea ceva metalic.

Recunoscu arma şi se lipi instinctiv de perete. Uşa se dădu singură în lături, permiţînd pătrunderea luminii de pe coridor. Orbit, Coman îşi feri ochii cu braţul.

Intrusul rîse, sensibil uşurat.

— Comane, tu eşti, bată-te norocul să te bată ?

Era Bene.

Nu gustă hazul situaţiei, ci spuse morocănos :

— Cine credeai că e ? Al Capone ? Umbli cu revolverul de parcă ar fi un făcăleţ. Ia pune-l în buzunar, să nu se întîmple vreo nenorocire.

— Dacă se întîmpla, atunci numai din vina ta ! Bene vorbea, ca de obicei, repezit. Mă pui să-l supraveghez, apoi apari la Constanţa şi fără să mă anunţi, te strecori în odaia lui. Ce vrei, omul meu mi-a dat de ştire că un tip suspect a intrat la Verescu.

— Mai dă-o dracului ! Nu m-am „strecurat", ci am intrat în văzul tuturor. Ce era să fac ? Mi-a fost frică să nu ne trezim cu încă un cadavru. Golanul ăsta — îl arătă pe Sorin — a ajuns într-un hal fără de hal. Am procedat foarte corect.

— Dacă zici tu ! Spune, ai aflat ceva ? Cum e povestea cu stupefiantele ? Să ştii că avem cîteva indicii despre existenţa unei bande de traficanţi.

— Felicitările mele !

— Hai, nu fi rău ! Ai prins vreun fir ? Ţi-a spus cum se aprovizionează, cine îi furnizează marfa ? Se duse la Sorin, ca să se convingă că nu-i aude şi se întoarse liniştit. Doarme buştean ! Poţi vorbi fără grijă.

Coman îi relată ceea ce aflase, trecînd însă sub tăcere şantajul, încercarea necunoscutului de a obţine informaţii secrete. Bene sesiză unele inadvertenţe.

— Nu mi-e prea clar ! Ce voia în fond individul ? Cu ce scop i-a obişnuit cu drogul ? Şi procedeul cu sticla de coniac şi cu pliculeţul pus sub farfurie e neobişnuit. Traficanţii lucrează mult mai simplu : angajează cîţiva distribuitori care vînd praful pe bani gheaţă.

— Ce știu eu ? făcu ofițerul de securitate cu o naivitate prost jucată.

Bene se prinse imediat.

— Las' că știi tu ! Mare șmecher te-ai făcut, Comane. Te privește, fă cum crezi, dar îți atrag atenția că *mie* mi-a fost încredințat cazul.

— Traficul de stupefiante, desigur, e de competența ta. Sînt obligat să colaborez cu tine, dar există și niște aspecte, pe care nu ți le pot destăinui. Sper că înțelegi ?

— Mda ! Spune-mi măcar unde și cînd urmează să-și ia porția în primire ?

— Probabil mîine, la Histria ! Mai mult, cu părere de rău...

— Mulțumesc și pentru atît ! Poate va fi și cineva din bandă, măcar un distribuitor. Și chiar refuzi să-mi dai alte lămuriri ?

Coman admira prin geam marea, neagră ca păcura, presărată cu mii de bănuți de argint.

— Ți-am spus ce am putut ! Tare pisălog mai ești, Bene !

— Așa-i că ți-ai găsit nașul ? Nu știu ce gînduri ai tu, dar eu, mîine, îl las să se ducă la Histria și-l filez.

Se opuse.

— Nu e bine ! Băiatul trebuie trimis la spital și internat.

— După aceea !

— Auzi, Bene ? Are nevoie de protecție ! Dacă nu e ferit de atracția drogului și supus urgent unui tratament, se duce de rîpă. Dacă mai înghite o singură doză din porcăria aia...

— N-o să ajungă ! Îți promit ! De la Histria îl expediez direct la spital.

Deși tentat să insiste, Coman renunță. Bene era mai îndărătnic decît el și n-avea rost să se certe.

Coborîră în hol braț la braț, pricinuindu-i sublocotenentului Miu, care se aștepta să-l vadă pe „tipul suspect" cu cătușe la încheieturi, un șoc puternic.

Afară orizontul începuse să se lumineze și deasupra valurilor se înfiripa o pată roșie-portocalie, prevestind

zorile. Bene declară că se duce să tragă un pui de somn şi-l invită pe Coman la el acasă.

Acesta refuză. Era decis ca fix la şapte să-l sune pe colonelul Tomescu şi să-i raporteze.

Sub lespede pîndeşte moartea

Pe Sorin Verescu îl treziră propriile sale gemete. Coborî anevoie din pat şi rămase în picioare, îndoit de mijloc, presîndu-şi pîntecul sfîrtecat de dureri. Îşi aminti vag de o discuţie, de ceva îngrozitor în legătură cu Liza. Îl cuprinse panica. Liza plecase pentru totdeauna şi el avea s-o urmeze. Curînd însă, un singur gînd deveni precumpănitor, alungînd păreri de rău, remuşcări, temeri: gîndul la praful salvator.

Cuvintele „Histria, ultima coloană dinspre mare..." se detaşară ca şi cînd ar fi fost scrise cu slove de foc. Totul în jurul lor se şterse şi doar ele stăruiau, aidoma unei lumini călăuzitoare.

Cu mişcări lente, dezordonate, se îmbrăcă. Cînd îşi puse cămaşa, o simţi lipindu-i-se de spinarea udă.

Coridorul era pustiu şi tuburile de neon, nestinse încă, dădeau pereţilor tonuri crude, alb-albăstrii. În dosul uşilor închise oamenii mai dormeau. De undeva, de la un capăt îndepărtat al gangului sau dinspre scări se auzea zăngănitul căldărilor de tablă. Femeile veniseră la dereticat.

Se apropie, împleticindu-se, de lift şi deodată i se năzări că cineva vrea să-l împiedice. Identificîndu-se cu un biet lihnit de foame care nu e lăsat să întindă mîna după o coajă de pîine, deveni extrem de prudent şi de viclean. Renunţă la ascensor, nu coborî nici pe scara principală, ci o căută pe cea de serviciu. Ajunse la parter şi de-acolo la subsol, la crematoriul pentru resturile menajere. Trecu apoi tiptil printre sacii cu cartofi, printre lăzile cu căpăţîni de varză, pe lîngă uşa de fier a instalaţiei de încălzire, străbătu nişte ganguri întunecoase şi părăsi clădirea prin uşa furnizorilor.

Ocoli parcajul unde-şi lăsase automobilul şi mergînd de-a lungul plajei pustii, ajunse pe căi ocolite la staţia de autobuze. În centrul Constanţei coborî. Abia după ce se convinse că nu fusese urmărit, se urcă în maşina de Histria.

Mizînd pe punctualitatea colonelului, Coman formă numărul exact la ora şapte. Acesta nu se arătă surprins. Se aştepta să primească un raport, dar nu şi veşti de o asemenea gravitate. După ce-i ascultă relatarea, în care mărturisirile lui Verescu se împleteau cu considerente personale, cu aprecieri şi supoziţii, îi mulţumi şi îl anunţă că va sosi la Constanţa în jurul prînzului.

Cu toate că pica de somn, locotenent-colonelul părăsi cabina trăgînd satisfăcut din ţigară. Îl întrebă din priviri pe Miu care picotea în aşteptarea schimbului, dacă Sorin coborîse, şi căpătă un răspuns negativ. În acelaşi mod, îi comunică intenţia de a urca la el.

Intră fără să ciocănească în camera 416. Era goală ! Soarele strălucitor al dimineţii de august făcea să apară şi mai pregnantă dezordinea, murdăria de pe covor, paharele răsturnate, cearşaful mototolit.

În creierul său prinse să ţîrîie o sonerie de alarmă. Se repezi afară şi parcurse coridorul de la un capăt la celălalt. Dintr-un apartament se ivi o fată în halat mov cu emblema hotelului. Tîra după ea un aspirator de praf şi fredona foarte încet un şlagăr la modă.

I se adresă repezit :

— Cum se ajunge jos ?

— Cu liftul ! Răspunse obraznic, deoarece întrebarea i se păruse lipsită de sens.

— Dar scara unde e ?

Se aflau la cîţiva paşi de scara principală. Coman o observă şi se corectă :

— Întrebam de scara de serviciu !

Îi arătă direcţia, dar ţinu să precizeze

— Pe-acolo nu e voie !

În loc de „mulţumesc" spuse „cu plăcere" şi nu se sfii să încalce regula casei. Parcurse acelaşi drum ca Sorin, dar făcu înconjurul hotelului şi reintră prin portalul monumental. Sublocotenentul, căruia încă nu-i sosise înlocuitorul, se uită la el ca la o nălucă.

— Cum de a-ţi...

Nu-l lăsă se isprăvească.

— A întins-o ! Ne-a păcălit pe amîndoi ! Dar ştiu încotro s-a dus. Ai maşină ? A mea s-a întors la Bucureşti.

— Am... dar tovarăşul locotenent-colonel Bene...

— Ascultă tinere, fă cum îţi spun ! Se învoi totuşi ca Miu să-i ceară lui Bene telefonic permisiunea.

Sublocotenentul abia apucase să îndruge „alo" şi „să trăiţi", cînd Coman îi smulse receptorul din mînă.

— Auzi, băiatul şi-a luat tălpăşiţa. Bănuieşti în ce direcţie ? Vreau să mă reped după el, aşa că spune-i lui Miu să mă ducă cu maşina.

Bene promise să vină şi el. Cinci minute mai tîrziu zburau către oraşul-ruină de pe malul mării. În apropierea porţii se încrucişară cu un Studebaker imens, de culoare gri.

În vecinătatea ultimei coloane dinspre ţărm se adunase un grup de gură-cască. Deasupra lor un norişor de fum cenuşiu era pe cale să se destrame. Coman deschise portiera cînd anvelopele încă mai muşcau din pietrişul drumului. Se repezi pe urmele lui Bene, sosit cu cîteva secunde mai devreme, şi ajunse în acelaşi timp cu el. Acesta striga „la o parte, daţi-vă la o parte" şi-şi făcea loc cu coatele. În uniformă fiind, curioşii se retrăgeau puţin cîte puţin, lăsînd liberă o cărare.

Pe dalele de piatră zăcea trupul sfîrtecat al lui Sorin. Explozia smulsese deopotrivă bucăţi de carne şi de granit, amestecîndu-le. Mirosea a sînge şi a pucioasă.

Bene se adresă celor din jur.

— Cînd s-a întîmplat ?

— Adineauri, îl lămuri cineva, să fie vreo zece minute. Am văzut toată scena.

— Povestiţi !

— Era un băiat tînăr, frumuşel. A coborît din autobuz o dată cu noi. După ce am intrat pe poartă, s-a separat luînd-o în direcţia opusă. L-am zărit apărînd din cînd în cînd printre ruine. Ajuns aici, lîngă coloană, s-a oprit. Privea în jos ca şi cînd ar fi căutat ceva. Apoi a mai făcut cîţiva paşi şi s-a aplecat deasupra uneia dintre lespezi. Atunci a răsunat o bubuitură. Bucăţi de piatră au zburat

în toate direcţiile, s-a înălţat fum. Am alergat cu toţii într-acolo, dar, precum vedeţi, nu mai era nimic de făcut.

Coman avea aerul distrus. Nu-şi ierta că-l lăsase singur, că plecase de lîngă el şi mai ales că nu reuşise să-l convingă pe Bene. Acesta se alese cu o privire întunecată de sub sprîncenele împreunate. Cu gîndul la făptaş. Coman scrîşni : „bestie !"

Bene se miră de îndîrjirea fostului coleg, de participarea sa atît de intensă, care depăşea limitele obişnuitului. Ordonă sublocotenentului Miu să cheme prin radiotelefon o ambulanţă.

Argumente pro şi contra

O dată cu sosirea colonelului se dezlănţui furtuna. Pe lîngă autoritatea pe care i-o conferea gradul, mai avea atu-ul înălţimii, depăşindu-i pe Bene şi pe Coman cu un cap : ca atare mustruluiala se abătu de sus, aidoma unui ropot de ploaie.

— Bine, fraţilor, se poate una ca asta ? Chiar sub nasul vostru să se întîmple ? N-aţi fost în stare să-l protejaţi ? Tu, Comane, de ce te-ai mai dus la Constanţa ? Păi aşa ne-a fost vorba ?

— Crede-mă, Tomescule, interveni Bene, şi el fost coleg cu colonelul, ceea ce s-a petrecut, era sută la sută imprevizibil. Cine şi-ar fi închipuit că va părăsi odaia în halul în care se afla ? Dacă l-ai fi văzut... În ceea ce mă priveşte, chiar insistasem să fie lăsat să se ducă la Histria. Îmi făceam socoteala că va fi acolo şi cineva din bandă. Că vor băga explozibil sub piatră, asta, cum să-ţi spun...

Cîrligul descris de mîna lui Tomescu îi despică fraza în două.

— Degeaba ! N-ai să mă convingi !

Urmă o prelegere lungă despre răspundere în general, pe care Bene o audie studiind tavanul şi eliminînd din cînd în cînd surplusul de aer din plămîni. Coman nici măcar nu se prefăcea că ascultă. Cu fruntea încreţită,

părea să mediteze sau să rezolve o problemă complicată de matematică, ale cărei date le enunța mormăind. Tomescu îl surprinse, tăcu, și începu să clocotească. Întrebă cu un calm prevestitor de furtună :

— Ce tot bodogănești ?

Nu-l auzi. Se strîmba ca și cînd ar fi mușcat dintr-un măr viermănos și spuse de cîteva ori „nu se poate".

— Ce nu se poate ?

— E nelogic, complet nelogic !

— Nu te înțeleg ! Ce-ți umblă prin minte ? Îl apucă de revere și-l trase spre el, pînă ce distanța dintre ei se reduse la un lat de palmă.

— Vă spun mai tîrziu ! mormăi, aruncînd spre ofițerul de miliție o privire semnificativă. Acesta pricepu și părăsi încăperea.

— Ei, și-acum vorbește !

— Am ajuns la concluzia că uciderea lui Sorin Verescu e total lipsită de sens.

— De ce, mă rog ?

— Deoarece acceptase propunerea spionului, deoarece colaborarea lui era pentru acesta mai prețioasă încă decît a Lizei. Ca fiu al directorului...

Tomescu renunță la observațiile despre îndatoririle de serviciu și se aruncă aprig în luptă, fără însă să se cramponeze de idei preconcepute.

— Crezi că fiul directorului avea acces la documentele secrete ale institutului ? Pentru el erau valabile aceleași dispoziții ca pentru un străin oarecare.

— Profesorul Verescu ar fi putut aduce acasă dosare, în pofida regulamentului. Dar nici măcar nu era nevoie de așa ceva. De vreme ce i-au cerut băiatului ochelarii !

— Ochelarii ? Ce fel de ochelari ? întrebă colonelul fără să priceapă.

— Ai bătrînului, desigur ! I-au pretins să-i sustragă și să-i pună apoi la loc.

— Ochelari preparați, ca cei...

— Sigur că da ! Donatto, în lucrarea sa „Cele 1000 de metode ale războiului secret" vorbește despre ochelari prevăzuți cu microemițătoare, cu înregistratoare magnetice, cu camere de fotografiat sau de filmat... S-au construit

pînă și exemplare prevăzute cu sisteme combinate, optice și acustice.

— Bine, dar cei ai lui Verescu...

— ... erau ochelari obișnuiți, firește ! Pe aceștia Sorin avea să-i sustragă și să-i aducă agenților, ca să primească în schimb o copie fidelă cu aparatura respectivă montată în ramă. Faptul că i-au cerut să repete substituirea de cîteva ori, mă îndeamnă să cred că nu intenționau să intercepteze fonic convorbirile, ci să-l facă pe director să fotografieze actele pe care le citea.

— Ingenioasă metodă ! Să fotografieze el însuși documentele secrete !

— Bineînțeles fără s-o știe, completă Coman cu totul gratuit. Asemenea aparate sînt declanșate cu ajutorul unor celule fotoelectrice speciale, sensibile la alternanța de alb și negru a hîrtiei scrise sau tipărite.

— Mda, făcu Tomescu, ce înseamnă să lucrezi la documentare ! Dacă înțeleg bine, în prima noapte urma să aibă loc înlocuirea ochelarilor obișnuiți cu cei preparați, apoi, în fiecare din cele următoare, scoaterea peliculei expuse și introducerea celei noi.

Locotenent-colonelul triumfă.

— Iată de ce uciderea băiatului e absurdă ! Să renunțe ei de bună voie la o asemenea plăcintă ? N-am dreptate, Tomescule ?

— Motivul putea fi teama ! reflectă acesta. Au aflat că ai vorbit aseară cu Sorin și le-a fost frică să nu-i trădeze...

— Ce să trădeze ? Nu știa mai nimic !

— Poate intenția lor de a ajunge în posesia generatorului ? gîndi colonelul cu glas tare.

— Poate !

— În orice caz, vor schimba acum tactica !

Coman îl contrazise.

— Nu-i atît de sigur ! Sînt unii care se încăpățînează, convinși fiind că jucăria lor e cea mai grozavă.

— Da, da, există oameni neînchipuit de încăpățînați, insinuă Tomescu. Dar nu-s toți așa ! Ar putea să mențină metoda, s-o modifice sau să renunțe la ea. Orice variantă e posibilă. Mai ai ceva, Radule ?

Acesta reflectă.

— Nu cine ştie ce ! Glasul de la telefon, v-am spus, era prefăcut, dar aparţinea unui bărbat în vîrstă. Presupun că locuieşte la „Perla", altminteri n-ar fi putut aduce în toiul nopţii sticla de coniac.

Colonelul rîse.

— La un hotel se intră şi se iese la orice oră... ca la hotel. Apropo, s-a găsit sticla ?

— A trimis-o Bene la analiză. Mai avea cîteva picături pe fund.

— Amprente ?

— Numai ale lui Verescu, nici măcar ale Lizei.

— Mda ! Era de aşteptat. Altceva ?

— Nimic ! regretă locotenent-colonelul.

Tomescu consultă lista persoanelor din anturajul celor două victime primită de la Bene şi i-o trecu lui Coman. Acesta o răsuci nedecis, ca şi cînd n-ar fi avut treabă cu ea şi întrebă perfid :

— Mă luaţi cu dumneavoastră la Bucureşti, tovarăşe colonel ? Maşina cu care am venit am trimis-o acasă.

Se aştepta să provoace o explozie de uimire şi să fie *rugat* să rămînă să-şi continue investigaţiile. Fu profund decepţionat.

— Cum să nu te iau, Radule, doar am loc suficient ! Şi Tomescu clipi din ochi, ca şi cînd l-ar fi supărat un fir de praf.

Pe Coman îl cuprinse disperarea şi se strădui s-o dreagă.

— Bineînţeles dacă ar fi după mine... aş mai rămîne la Constanţa. Am cîteva idei, care s-ar putea dovedi fructuoase.

Colonelul tăcea.

— Tomescule, în virtutea vechii noastre prietenii, te rog lasă-mă să continui. Acum cînd e dovedit că avem de-aface cu o acţiune de spionaj, nu se mai pune problema competenţei.

— Te las, dar cu o condiţie : să-mi spui deschis ce se petrece cu tine. De ce exercită această poveste o asemenea atracţie asupra ta, de ce are acelaşi efect ca pînza roşie asupra taurului ? Cum se explică această comportare, să-i zicem... bizară ? Zilele trecute ai aruncat o vorbă...

— Tomescule, e ceva de ordin personal. Ai cunoscut-o pe Alina...

— În legătură cu ea ?

— Da ! Între moartea ei şi a Lizei Vicol există o asemănare izbitoare. Acum mă înţelegi ?

Coman se întoarse cu spatele şi-şi aprinse stîngaci o ţigară „Carpaţi".

După o pauză, colonelul răspunse :

— Te înţeleg ! Continuă ! Dar să-mi raportezi zilnic ce se întîmplă. Colaborează cu Benc şi... ai grijă să nu te înflăcărezi... mai mult decît e nevoie.

— Am înţeles, tovarăşe colonel.

— Ei, atunci cu bine şi succes.

Dialog în beznă

Termometrul urcase la 33 de grade şi asfaltul se transformase într-o masă cleioasă, în care tălpile se afundau.

Pe una dintre străzile centrale ale Constanţei un bărbat cu părul lucios, ondulat, cu tenul măsliniu şi ochii negri, umezi, îşi manevra anevoie trupul prin mulţime. În pofida volumului său respectabil şi al vîrstei — număra pe puţin şaizeci de ani — se purta adolescentin, cu pantaloni bătuţi în ţinte şi cămaşă extravagantă, în culori ţipătoare. Aparatul de filmat cu teleobiectiv nu lăsa vreun dubiu asupra calităţii sale de turist. Imun la arşiţă, trecea nepăsător pe lîngă chioşcurile cu răcoritoare, dar la fel de puţin îl interesau vitrinele magazinelor, restaurantele, barurile de zi sau picioarele de ciocolată ale fetelor.

Ţinea cu tot dinadinsul să fie luat drept un plimbăreţ fără ţintă, deşi avea una foarte precisă : blocul de peste drum de teatrul de vară. Nu se opri la poartă să verifice numărul, ci urcă dezinvolt la primul etaj. Sună de patru ori, o dată scurt, de două ori lung şi iar scurt, ca să apese de îndată pe clanţă. Potrivit aşteptărilor, uşa era neîncuiată. Nimeni nu-i veni în întîmpinare. Traversă holul şi pătrunse într-o odaie cu jaluzelele date jos, cu geamurile acoperite de hîrtie albastră şi cu nişte perdele groase de catifea.

Bezna era atît de compactă, încît nu îndrăzni să facă o mişcare, de teamă să nu se izbească de ceva.

Scîrţîitul abia perceptibil al parchetului trădă prezenţa celui care-i dăduse întîlnirea. Spuse în mod inutil „am sosit" şi continuă să aştepte.

I se porunci :

— Fă trei paşi la dreapta şi aşază-te pe scaun !

Se conformă. Glasul venea de la celălalt capăt al încăperii, era straniu prin monotonia, prin lipsa sa de personalitate.

— De ce m-ai adus aici ? întrebă. E contrar obiceiului tău ! Şi apoi, locul...

— E un loc excelent ! Într-o clădire cu mulţi chiriaşi, treci mai uşor neobservat.

— Sîntem singuri ?

— Da ! Am „împrumutat" apartamentul. Proprietarul cu familia sînt plecaţi din oraş şi cu deschiderea broaştelor ştii că n-am probleme. Acum te-ai liniştit ?

Nu spuse nici da nici nu.

— Te-am chemat, fiindcă am nevoie de decont. Mi l-ai adus ? întrebă omul care avea atîta grijă să-şi păstreze anonimatul. Trebuie să lichidezi imediat afacerea !

Vestea, deşi neaşteptată, nu provocă turistului nici o reacţie. Stăpînirea de sine, dobîndită în ani lungi de antrenamente, îi intrase în sînge.

— Pot cunoaşte motivele ?

— Nu !

— Bine, făcu resemnat bărbatul cel masiv, răsucindu-se pe scaunul care scîrţîi. Numai... să nu se supere şefii. Îl auzi pe interlocutorul său parcurgînd cîţiva metri de podea. Se obişnuise într-atît cu întunericul, încît desluşi silueta înaltă, slabă, cu umerii căzuţi.

— Ascultă-mă atent ! Tonul celuilalt deveni tăios. În faţa şefului răspund eu ! Sînt în măsură să apreciez cum trebuie procedat şi am calitatea să-ţi dau ordine în consecinţă.

— Nu te supăra ! Afacerea începuse să meargă ca pe roate şi mi-a părut rău. Dar dacă trebuie, trebuie ! Ce am de făcut ?

— Recepționezi transportul, îl transferi ca de obicei și treci granița. Pașaportul ți-e în regulă ?

— Da !... Cu băiatul și cu fata cum rămîne ? O să-i supravegheze altcineva ?

— Nu mai e nevoie ! A da, înainte de pleci îmi mai lași vreo cincizeci de grame ; am să-ți comunic unde și cînd. În caz că se întîmplă ceva, mă chemi la telefon, fix la 21,30. Îi spuse numărul. Iar dacă dai de bucluc, să te ferească Dumnezeu să trăncănești, orice ți-ar face. Altminteri...

— Știu ! spuse apatic omul cu chipul smead, de levantin. Decontul îl las pe scaun. Și după o pauză, cu o undă de duioșie : de cînd ne cunoaștem noi doi ?

— Ce are a face ? De vreo zece ani.

De zece ani ! De zece ani te aud, fără să te văd. Nu știu cum arăți, nici cum te cheamă. Pun pariu că trăiești singur, că n-ai nevastă, copii, prieteni... Te-ai obișnuit să-ți petreci viața ca o nălucă, să bagi spaimă în alții, cînd colo, tu ești cel mai înspăimîntat. Nici fiarele din pădure...

— Taci !

— ... nici fiarele din pădure n-o duc ca tine ! Zău că nu te invidiez.

Din liniștea sumbră se desprinse o respirație răgușită, ca un horcăit.

— Ia mai du-te dracului !

Vizitatorul se ridică leneș, depuse pe scaun o hîrtie împăturită și-și aruncă peste umăr aparatul de filmat. Părăsi apartamentul de parcă ar fi avut plumb în picioare.

Monti, Rocas, Hardley și alții

Coman și Bene întocmiseră un plan care prevedea verificarea și eventual completarea listei cunoscuților lui Sorin, și urmărirea cît mai discretă a acestora. În primul rînd urmau să stabilească cine luase parte la petrecerea premergătoare primului contact cu spionul. Ofițerul de miliție își luă obligația să-i depisteze și reuși destul de repede, cu ajutorul personalului restaurantului. În afară

de actorii pomeniți de Verescu, printre care și Pană, mai fuseseră acolo trei turiști străini, Monti, Rocas și Hardley.

Coman hotărî să stea de vorbă cu Tudorel Pană și îi dădu întîlnire la statuia lui Ovidiu. Ținea să cunoască atmosfera din seara aceea, comportarea comesenilor și așa mai departe. Întîrzie însă dintr-un motiv pe cît de neprevăzut, pe-atît de puțin agreabil. Se pomenise cu profesorul Verescu, care venise la Constanța pentru rămășițele pămîntești ale fiului său.

Arăta îngrozitor de rău, de îmbătrînit, și Coman nu prea se simțea în apele lui.

— Sînt dezolat, tovarășe Verescu ! spuse. Cine ar fi putut să prevadă ...?

Savantul spuse ostenit :

— N-am dreptul să acuz pe nimeni ! Vinovatul, unicul vinovat sînt eu ! Dacă m-aș fi ocupat de el, dacă l-aș fi supravegheat și sfătuit, poate creștea om și nu un netrebnic. Se despărțiră, după ce Coman îl asigură din nou de întreaga sa compasiune.

În piață lîngă statuie, actorul Tudorel Pană stătea ca pe jăratec. Locotenent-colonelul îl luă de braț.

— Iartă-mă, a intervenit ceva neprevăzut. Îți promit să nu te reții. Spune, îl cunoști pe Sorin Verescu ? Povestește-mi despre el.

Se îndreptară spre faleză.

— Sorin ? Ne-am întîlnit de cîteva ori. După părerea mea, e o mică pușlama. Ce vreți ? Fecior de bani gata, obraznic, lăudăros. Fata, prietena lui, e făcută din alt aluat. Ea...

Coman îl întrerupse, ca să mențină discuția pe un anumit făgaș.

— Ultima dată cînd ați fost împreună la local, cum se comportau, și ea, și el ?

— Sorin se cherchelise și era pus pe scandal. A avut o altercație cu unul Monti, deoarece i se părea că o curtează pe Liza. Ea a încercat să-l potolească și să-l convingă să se întoarcă la hotel.

— Era adevărată chestia cu Monti ?

— Știu și eu ? Cam muieratic, individul ! În orice caz nu se poate spune c-a fost măgar. Îi făcea complimente.

— Pe ceilalți de la masă îi cunoșteai bine ?

— Erau colegii mei de la teatru.

— Cine anume ?

— Hîncu, Stela Rancea, Pietreanu, Cernat.

Coman cită din memorie lista lui Bene.

— Deci patru, cu dumneata cinci, Sorin și Liza — șapte și trei străini : Monti, Rocas și... Hardley. Ați fost zece cu totul.

— La un moment dat, chiar unsprezece ! Mai venisc unul slab ca un fir, cu brațele lungi, de maimuță, tot un turist. Cred că pentru Hardley. Au stat de vorbă cîteva minute, după care individul a plecat cu mașina lui, un Studebaker gri. L-am văzut pe geam.

— Cam amestecată societate !

— Să vă fac o mărturisire, tovarășe locotenent-colonel. Colegii mei, și de ce n-aș recunoaște-o, eu însumi, îl știam pe Verescu de fraier. Mîncam, beam, iar el plătea, că avea parale berechet.

— Dar străinii ? Și ei îl tapau ?

— Monti poate că totuși pusese ochii pe Liza. Rocas, mai în vîrstă, spunea că se simte bine în mijlocul tineretului. Hardley, drept să vă spun, nu știu ! Poate că nu-i place să bea de unul singur. S-a distrat toată seara cu o sticlă de gin, și de vorbit n-a vorbit decît cu slăbănogul.

— Despre ce s-a discutat, așa, în general ?

— Fel de fel de lucruri, cum se obișnuiește. Despre vreme, despre femei, despre fotbal... S-au spus și bancuri, la care Hîncu e meșter.

— S-a pomenit cumva de stupefiante ?

— Nu, nu cred ! Mi-aș aduce aminte.

— Cînd ați părăsit restaurantul ?

— Pe la unu și jumătate. Noi care stăm în Constanța, am luat-o pe jos. Sorin s-a instalat — așa beat cum era — la volan, cu toată împotrivirea Lizei care-l implora să ia un taxi. Monti, fără să ceară voie, s-a urcat în spate. De Rocas și de Hardley nu știu. Probabil că-și parcaseră mașinile prin apropiere.

— Mda, făcu grav locotenent-colonelul, ca și cînd ar fi ajuns la niște concluzii revelatoare. În realitate nu aflase mai nimic.

Îi mulțumi totuși, deși abătut și cu gîndul aiurea. Se despărțiră în fața cazinoului. Rămas singur, Coman scoase lista din buzunar și se apucă să deseneze în dreptul numelor suspecților, romburi, triunghiuri și pătrate. Lîngă numele lui Hardley puse, fără ezitare, o cruce mare.

Din nou despre Alina

Ei da, viața îți rezervă nenumărate surprize! Azi, într-o stație de autobuz, la primele ceasuri ale dimineții, cineva m-a strigat. Omul care îmi pronunțase numele era mai tînăr ca mine sau cel puțin așa arăta. Nu știu de ce, dar în ultimul timp toți cei de vîrsta mea mi se par mai tineri și asta mă indispune. Purta un costum de comandă gri-fer, cravată de mătase argintie, pantofi cu botul pătrat și o servietă neagră, rigidă și paralelipipedică.

— Nu mă recunoști ?

Îl văzusem undeva, de mult, dar nu reușeam să-mi aduc aminte.

— Scarlat ! mă ajută el. Virgil Scarlat.

Încercam să mi-l imaginez de 20 — 25 de ani, să fac abstracție de cutele din colțul gurii, de părul rărit.

— Nu știu !

— '944 ! Cîteva luni înainte de insurecție, atunci ne-am cunoscut. La tiparnița de pe Apolodor. Ai venit să iei pachetele cu manifeste.

În sfîrșit îmi aminteam. Fusese un băiat plăpînd, cu ochii cufundați în orbite, cu brațele subțiri, numai piele și oase, mînjite pînă la cot cu cerneală de tipografie. Într-un fel, îmi făcea plăcere să-l revăd, dar nu prea îmi ardea de conversații. Am răspuns de aceea destul de rezervat :

— Ce mai faci, tovarășe Scarlat ? Locuiești la Constanța ?

— Sînt inginer șef la întreprinderea poligrafică.

O spunea cu mîndria omului care a ajuns ceea ce a ajuns prin propriile sale puteri, cu prețul unor mari eforturi. M-a întrebat apoi :

— Și dumneata ?

Am dat un răspuns evaziv.

— Lucrez ca documentarist ! La Constanta mă aflu în trecere.

Laconismul meu nu l-a deranjat. M-a luat de braț și m-a dus pînă la un părculeț din apropiere. Ne-am așezat pe o bancă. am vorbit despre cunoștințe comune pînă cînd, la un moment dat. și-a ales ca subiect viața mea particulară.

— Nu te supăra că te întreb : te-ai recăsătorit ?

Am negat. fără să-mi ascund indispoziția. De ce se băga în treburi care nu-l priveau ? Considera oare că după un număr de ani îți este permis să umbli în trecutul altuia ca în rafturile unei biblioteci publice ?

— Moartea Alinei ne-a zguduit și ne-a îndurerat. a continuat el. A fost o grea pierdere. tovarășe Coman, nu numai pentru dumneata.

Am dat din cap, afirmativ. Căutam un pretext să mă descotorosesc de el, dar nu găseam nici unul. Îi făcea mare plăcere să-și depene amintirile.

— Aveam o muncă de răspundere. în cadrul mișcării ilegale. Știi că... după aceea am fost chemat ? Tovarășii erau îngrijorați.

— Cine era îngrijorat ?

A pronunțat numele unei personalități marcante.

Cuvîntul „îngrijorat" a avut asupra mea un efect neașteptat. Moartea unui activist putea fi dureroasă. putea să constituie — așa cum se exprimase inițial — o grea pierdere. dar nu avea de ce să *îngrijoreze !* Decît dacă...

Cu toate că în mine se cuibărise teama. l-am întrebat deschis :

— Au existat cumva suspiciuni ? S-a îndoit cineva de devotamentul Alinei ?

— De unde ! A ridicat ambele mîini către cer, făcîndu-și-l martor, dar nu era sincer. Faptul că și-a luat viața. ne-a... intrigat, a adăugat evitîndu-mi privirea.

— De ce ?

Nu-i venea să creadă că cineva poate fi atît de naiv.

— Din pricina muncii ei. desigur ! Din pricina secretelor pe care le deținea.

— Ce fel de secrete ? Făcea ceea ce făceam și eu. și atîția alții : distribuia manifeste. lipea fluturași...

— Tovarăşe Coman, dumneata nu ştii cu ce se ocupa soţia dumitale ?

Am recunoscut ruşinat că dintr-un sentiment, pe care, dacă vrea, îl poate numi laşitate, ocolisem în toţi aceşti ani ceea ce era în legătură cu Alina.

A fost indignat.

— Nemaipomenit ! Adică dumneata, bărbatul ei, habar n-aveai că prin ea se ţinea legătura cu cîteva dintre comitetele pentru pregătirea insurecţiei armate ? O activitate care impunea cele mai drastice măsuri de precauţie, recunosc ; totuşi ca soţ...

Eram ca picat din cer. La orice m-aş fi aşteptat, nu şi la o asemenea revelaţie. Alina într-o muncă de răspundere, la vîrsta ei, cu lipsa ei de experienţă ? Era de domeniul fantasticului, şi totuşi, Scarlat spunea adevărul. Mi-am simţit inima accelerîndu-şi ritmul.

— S-a crezut că a trădat şi că, sub povara remuşcărilor...

— Nu s-a crezut nimic, tovarăşe Coman ! S-au luat doar măsurile care se impuneau. S-au suspendat pentru un timp unele întruniri, au fost schimbate cîteva case conspirative şi aşa mai departe. S-a văzut foarte curînd că fusese o alarmă falsă. Nu s-au făcut descinderi, nu s-au operat arestări, nici unul dintre membrii comitetelor n-a căzut. S-a dovedit astfel că moartea Alinei Coman...

— ... nu era în legătură cu activitatea ei politică ! Aşadar, suspiciuni au existat ceea ce, cinstit vorbind, nu mă surprinde. La un lucru însă nu v-aţi gîndit : poate că s-au exercitat presiuni asupra ei ? Poate că a preferat să moară, ca să nu trădeze ?

N-a zis nimic, iar mie mi-a apărut subit chipul de marmură al Alinei. Îi ghiceam trăsăturile printr-o ceaţă, pentru ca deodată, într-un bizar joc al imaginaţiei, ele să se transforme în trăsăturile Lizei. Alina şi Liza ! Amîndouă deţinuseră informaţii importante, amîndouă căzuseră pradă drogului, amîndouă îşi luaseră viaţa. M-a străfulgerat o idee năstruşnică şi am bolborosit:

— Nu, nu, e absurd !

— Ce e absurd ? a întrebat.

— Nimic, nimic ! Să ne luăm rămas bun, tovarăşe Scarlat ! Îţi sînt foarte recunoscător ! După discuţia asta voi fi, dintr-un anumit punct de vedere, mai liniştit.

S-a înseninat şi mi-a surîs.

— Nu eşti supărat, nu-i aşa ? Dacă mai rămîi în oraş, vino negreşit pe la mine. Mi-ar face plăcere !

Am notat numărul lui de telefon, deşi n-aveam de gînd nici să-l chem, nici să-l reîntîlnesc.

În exerciţiul funcţiunii

Şoseaua şi aleile dintre hoteluri şi complexe comerciale erau pustii. Întreaga populaţie estivală a Mamaiei pornise în exod spre plaja scăldată de undele albastre.

Soarele dogorea fără îndurare, pîrjolind epidermele şi străpungînd, cu suliţele sale de foc, pînă şi pînza umbrelelor şi a corturilor. Îl înfruntau doar cei cu un stagiu mai îndelungat pe litoral, al căror pigment devenise capabil să-i reziste.

Cu sacoul pe braţ, cu cămaşa bună de stors, Coman făcea slalom printre trupuri. Picioarele i se înfundau pînă la gleznă, în pantofi intra nisip din belşug iar ochii, nerăbdători să-l descopere pe Hardley, îl dureau de prea multă lumină.

Se oprea la toate tonetele şi turna în el cu nemiluita sucuri şi siropuri, fără ca setea să i se stingă. Perimetrul rezervat clienţilor hotelului „Perla" era de altfel suficient de întins pentru ca găsirea cuiva să se transforme într-o pură loterie.

După un ceas de peregrinări infructuoase, îl zări pe Monti. Îl recunoscu după fotografia făcută de oamenii lui Bene pe care o avea în buzunar, alături de cele ale lui Hardley şi Rocas. Era un tip mărunt, brunet, cu nasul în formă de cioc şi cu favoriţi lungi, pînă la bărbie. Cînd cineva îl strigă pe nume căpătă certitudine şi se repezi în direcţia lui, aidoma şoimului care-şi urmăreşte prada. Prin preajmă era un locşor de cîţiva centimetri pătraţi, îndeajuns de mare pentru a aşterne un ziar şi a sta cu genunchii strînşi la piept.

Poziția îl incomoda mai puțin decît canicula, împotriva căreia dispunea de un singur mijloc de apărare : batista înnodată la colțuri și petrecută peste craniu în chip de tichie.

În jurul lui Monti roiau cîteva reprezentante ale sexului frumos. O roșcovană cu forme rubensiene culcată de-a curmezișul îi strivea picioarele, o blondă de o paloare aristocratică — sosise la mare abia de două zile — îl răcorea cu un evantai reclamă pentru Nivea, alta, un bibelou cu ochii rimelați languros, dar cu pronunțate instincte materne, îl hrănea cu biscuiți. Mai erau două-trei care, neavînd norocul să fie în imediata lui apropiere, se mulțumeau cu poziții periferice, de perspectivă.

„Cocoșelul", cum îl alinta roșcovana, era în al șaptelea cer. Împărțea drăgălășenii într-o limbă originală, de el inventată, un amalgam de cuvinte italiene, franțuzești și spaniole, pigmentate cu cîte un „O.K." transoceanic.

După o prelungită și atentă supraveghere, Coman ajunse la concluzia că individul suferea de narcisism, că memoria lui cam lăsa de dorit — își dădea cîte două-trei întîlniri la aceeași oră — și că era prost ca noaptea, trăsături incompatibile cu ale unui agent informator.

S-ar fi putut însă să joace teatru, ceea ce se cerea verificat. Se adresă de aceea uneia dintre însoțitoarele lui Monti, cea mai bronzată, deci cu cele mai lungi state de serviciu.

— Nu te supăra, domnișoară ! O vorbuliță doar !

Aerul său de unchi sfătos îi inspiră încredere.

— Ce vrei, nene ?

— Îl cunoști bine pe dumnealui ?

— De vreo două săptămîni. Ce ai cu el ?

Coborî glasul pînă la șoaptă.

— N-o fi avînd ceva de vînzare ? Vreun tranzistor, fîșuri, țigări ? Ți-ar ieși și dumitale un comision.

Fata se strîmbă disprețuitoare.

— Așta ? E comis-voiajor de articole cosmetice. A venit cu o valiză plină de rujuri și de rimeluri, ca să ademenească gîsculițele. Le arătă din vîrful bărbiei.

— Rujurile nu mă interesează, spuse locotenent-colonelul dezamăgit. N-am clientelă pentru rujuri. Altminteri e băiat simpatic ?

— Hm, cam lichea ! Dar petreci bine cu el, dacă nu eşti pretenţioasă.

— Văd că are succes !

— Ei şi dumneata ! La cine are succes ? Asta din dreapta e de la Aprozar, aia roşcovană...

— Matale cu ce te ocupi ?

— Sînt funcţionară la O.C.L. Confecţia ! Mă cheamă Mimi. Am nimerit în gaşca lor ca musca-n lapte, dar m-am lămurit cu cine am de-a face şi m-am... distanţat. Apropo, nene, eşti cu nevasta ?

Ca să nu se complice, Coman se pregăti s-o ia din loc. Se scutură de nisip, împături ziarul şi se înclină ceremonios.

— La revedere, domnişoară Mimi !

— La revedere, nene ! Îi dărui surîsul ei cel mai fermecător şi adăugă : stau în gazdă la responsabilul Alimentarei de la Eforie şi-s tare singură. Dacă într-o seară n-ai ce face...

Roşi ca liceenii şi nu ştiu cum să se îndepărteze mai repede.

Hardley lipsise de la hotel pînă la amiază. Sosise pe la două, vlăguit, cu sandalele pline de praf, şi după ce se întremă la bar cu un gin, urcă de-a dreptul în cameră.

Cu perseverenţa sa proverbială, Coman rămase de veghe, decis să nu cedeze teren. Trimise după o gustare pe care o consumă repede în picioare. După aceea se înapoie la punctul său strategic din hol. Avu timp să citească din filă în filă toate prospectele turistice, să bea două cafele, să admire peisajul marin şi să reflecteze îndelung la „cazul său".

Îl revăzu pe Monti cu o brunetă apetisantă, pe actorul Pană la braţ cu o nordică slută şi ciolănoasă ; Hardley coborî abia seara, după asfinţit. Îl recunoscu şi pe el după fotografia lui Bene ; pentru mai multă siguranţă ceru lui Max Dumitrescu, funcţionarul de la recepţie, o confirmare.

Hardley era înalt şi bine clădit, cu un păr atît de blond, încît bătea în alb şi cu nişte ochi albaştri ca cerul. Mica valiză de piele pe care o purta îl intrigă pe locotenent-colonel, deoarece era nepotrivită cu ora şi cu locul. Îşi

înfrînă impulsul de a alerga după el şi aşteptă puţin pînă să-l urmeze. Îl văzu urcîndu-se într-un Morris de culoarea laptelui şi demarînd ca din puşcă. Maşina pusă la dispoziţie de Bene porni şi ea şi o urmă pe cealaltă la o distanţă convenabilă.

Străbătură astfel Constanţa de la un capăt la celălalt, lăsară în urmă portul şi se angajară pe şoseaua spre Mangalia. Lămpile de stop ale Morris-ului păstrau necontenit aceeaşi dimensiune, graţie iscusinţei subofiţerului de la volan. Pe Coman îl intriga faptul că Hardley nu-şi lua nici cele mai elementare măsuri de precauţie. Nu frîna brusc, ca să se lase depăşit, nu se oprea ca să-şi facă — chipurile — de lucru la motor sau la cauciucuri sau să ceară vreo informaţie unui automobilist. Rula uniform, cu peste o sută de kilometri pe oră şi abia în apropiere de Costineşti încetini şi parcă maşina la marginea şoselei. Şoferul, versat în asemenea treburi, îl întrecu, coti şi intră vreo cincizeci de metri pe un drum auxiliar. Totul se desfăşură în virtutea unei experienţe îndelungate, fără întrebări sau sugestii inutile.

Coman făcu, pe jos, cale-ntoarsă şi ajunse la şosea, cînd Hardley tocmai dispărea printre nişte tufişuri sfrijite. Era acolo o cărare înspre ţărmul mării. Tiptil, ferindu-se să facă zgomot, se ţinu scai de omul cu valiza. Vizibilitatea era destul de bună în pofida pîlcurilor de nori care, din cînd în cînd, se perindau în faţa lunii.

Tot mai tare se auzea mugetul valurilor şi vîntul dinspre larg aducea iz de sare şi de putregai marin. Drumeagul dădea într-o mică plajă cu nisip puţin şi cu pietre multe, pe care, ziua, o frecventa doar cîte un melancolic sau cîte un pescar amator.

Coman rămase printre arbuşti, numai ochi şi urechi. Era convins că individul stabilise aici o întîlnire conspirativă, că cineva îl aştepta sau urma să sosească pentru a lua în primire conţinutul geamantanului. Se înşela. Ciudatului personaj nici nu-i trecu prin cap să zăbovească. Deschise valiza şi scoase un costum de scafandru autonom cu accesorii : mască, tub de oxigen şi labe de gîscă. După ce se echipă, puse hainele în ea şi o ascunse cu grijă în nisip.

Probabil că încă nu sosise momentul pentru ceea ce intenționa să întreprindă. În costumul său strîns pe corp ca o piele de șarpe, se piti după un colț de stîncă și privi încordat undele de păcură.

Trecuse de nouă. Se mai scurse încă un sfert de oră liniștit. Dar dacă Hardley, începu să se întrebe Coman, într-o dispoziție lirică fiind, venise aici să contemple solitar spectacolul măreț al naturii ? Nu, categoric nu ! Pentru asta ar fi putut rămîne în pantaloni și cămașă. Căutînd o explicație plauzibilă, făcu alte presupuneri, care de care mai fanteziste.

Curînd lucrurile se lămuriră de la sine. În larg — distanța era greu de apreciat — se ivi o steluță gălbuie. Se stinse, se aprinse din nou, pîlpîind exact cincisprezece secunde. Semnalul așteptat de Hardley fusese dat.

Acesta străbătu în goană cei cîțiva metri de uscat, se aruncă în valuri și demonstrînd un admirabil stil crawl, se avîntă către sursa de lumină.

Suprafața mării era întunecată, uleioasă, cu rare sclipiri argintii. Coman părăsi ascunzătoarea atras de valiza de sub movilița de nisip. O scoase, o deschise, pipăi repede hainele și descoperi în buzunarul de la spate al pantalonului un revolver. Făcu să sară încărcătorul, îl goli de gloanțe și puse arma la loc. După aceea îngropă din nou micul gramantan.

Încă nu-i venea să creadă ! Era prea frumos ca să fie adevărat ! Oare nu-i mai rămînea, într-adevăr, nimic de făcut decît să se întoarcă la mașină și să cheme, prin radio, cîțiva oameni ? Așa se părea ! Capturarea infractorului devenise o simplă formalitate.

Făcu doar cîțiva pași în direcția șoselei și se pomeni cu poteca barată de doi indivizi, și ei în costume de scafandru, lucioase. Mai mult nu-i fu dat să vadă. Avu senzația că asupra capului său se abate un mai, o sonetă, dacă nu un ciocan pneumatic, deși în realitate, craniul îi luase contact cu o banală măciucă.

Trezindu-se, crezu că-l furase somnul, că visase. Nici urmă de oamenii-broască sau de Hardley. Peisajul arăta nespus de pașnic și valurile își vedeau liniștite de clipocitul lor. Dacă n-ar fi fost cucuiul cît o pară, ar fi putut jura că fantezia îi jucase o festă.

Se ridică şi făcu cîţiva paşi şovăitori. Picioarele îl ascultau, deşi în urechi mai ţiuiau nişte sirene. Privi încă o dată marea. Ceva de formă prelungă, ca un fus, plutea lîngă mal, apropiindu-se şi îndepărtîndu-se în ritmul valurilor.

Ameţit, cu braţele bălăbănindu-se de-a lungul trupului, se duse într-acolo. Intră în apă pînă la genunchi, pînă la şolduri. Se poticni, căzu şi se ridică anevoie, scuipînd dezgustat lichidul amar. Baia neprevăzută îl dezmorţi. Mai înaintă puţin şi cînd îl avu la îndemînă, apucă zdravăn corpul inert şi-l trase pe uscat.

Dintr-o rană de pe fruntea lui Hardley picura sînge. O tamponă cu batista, dar îşi aminti că în asemenea ocazii, mai importantă şi mai urgentă era respiraţia artificială. Se apucă de aceea să-i mişte braţele, încrucişîndu-i-le pe piept şi desfăcîndu-le. Muncea de zor, gîfîind şi năduşind.

În sfîrşit Hardley deschise ploapele. Clipi şi-şi însoţi eforturile de a ocupa o poziţie verticală cu fraze din care Coman, deşi se pretindea cunoscător al limbii lui Shakespeare, nu desluşi decît expresiile *hell* şi *devil*, adică „iad" şi „diavol". Era gata să pronunţe formula pasionantă „în numele legii eşti arestat", cînd în spatele său se frînseră crăci, bocăniră paşi şi răsunară voci. Fasciculul unei lanterne electrice i se înfipse în ochi. Apucă prizonierul, ca să-l împiedice s-o şteargă şi regretă din suflet că n-avea o armă de foc.

Oamenii-broască

— Felicitări, Comane! auzi vocea binecunoscută a locotenent-colonelului Bene.

I-se luase o piatră de pe inimă, dar se feri s-o arate.

— A, iar tu ?

Bene era însoţit de doi miliţieni în uniformă. Unul ţinea de lesă un cîine lup.

— Cel puţin ai prins o pasăre rară ? întrebă ofiţerul de miliţie jucîndu-se cu o pereche de cătuşe.

Pe măsură ce i se relatau faptele, deveni din ce în ce mai îngîndurat.

— Te-au pocnit, bine, înțeleg ! Dar de ce și pe el ? Te pomenești că avem de-a face cu *două* bande, care se concurează ! Se adresă prizonierului care pînă atunci nu deschisese gura :

— N-ai vrea să ne explici, stimabile ?

Cu toate că nu pricepea o iotă, acesta dădu drumul unui torent verbal în care revenea cu asiduitate cuvîntul *Interpol.*

— Ce zice ? întrebă Bene dînd coate lui Coman.

Acesta trebui să-și recunoască fățiș carențele în domeniul lingvisticii și-l rugă pe Hardley să vorbească mai încet.

— *Please, speak slowly !*

După repetarea cuvenită, Coman fu atît de uluit, încît uită să traducă. Bene îl zori :

— Haide, dă-i drumul. Ce naiba...

— Auzi dom'le ! Să vezi și să nu crezi ! Susține că face parte din brigada de stupefiante a Interpolului și că se află în misiune. Urmărește o bandă de traficanți, care, de un timp încoace, acționează pe teritoriul nostru.

— Despre banda asta de traficanți știam și noi cîte ceva. Dar să faci parte din ea și să te dai drept agentul Interpolului, asta-i curată neobrăzare.

— *Can you prove it ?* întrebă Coman dacă o poate dovedi.

— *Sure !* îl asigură celălalt, adăugînd că are actele în mașină.

Ofițerul de miliție continuă să fie sceptic.

— Om trăi și om vedea ! Deocamdată nu cred o boabă. Și chiar dacă, prin absurd, e așa cum spune, de ce n-a venit să se prezinte cum se cuvine ? Ce-și închipuia ? Că e în țara lui Papură-Vodă ? Că la noi fiecare poate face pe polițistul după cum îl taie capul ?

Coman ținu să-l potolească.

— Pentru noi e un cetățean străin oarecare, fără nici o calitate oficială, venit să-și petreacă vacanța. Profesiunea lui nu ne privește, fie el artist de circ, director de bancă sau detectiv. Ca atare, n-avea obligația să-și decline calitatea de funcționar al Interpolului. S-ar fi cuvenit,

firește, să ne informeze, să ne ceară sprijin, dar dacă n-a făcut-o... În orice caz n-a comis nici.o ilegalitate.

Bene bombăni :

— Așa-s ăștia, gomoși și secretoși. Se tem să nu le ia altul caimacul. Dar ce ai, Comane ?

Acesta clănțănea din dinți, strănuta în salve și-și storcea, fără succes, cîte o porțiune din îmbrăcămintea sa murată.

Bene îi pofti la mașini. În drum spre șosea, ordonă unuia dintre oamenii lui s-o ia înainte și să aducă din portbagaj niște pături. Detectivul scosese de sub nisip valiza și se îndreptă în pas alergător spre Morris-ul său, urmat îndeaproape de grupul de milițieni. Bene nu-l scăpa din ochi pînă nu avu în mînă pașaportul și legitimația de la Interpol, pe care le supuse unui examen minuțios. Actele erau, spre marele lui regret, în perfectă regulă.

Se despărțiră. Coman se urcă împreună cu Hardley în automobilul acestuia, sperînd să obțină de la el informații, căci o legătură dintre banda de traficanți și vînătorii de secrete militare i se părea foarte probabilă.

Mașina lui Bene le-o luă înainte, deoarece acesta avea o țintă precisă și deoarece ținea, ca întotdeauna, să ajungă primul. La cîțiva kilometri trecu pe lîngă un Volvo galben ca lămîia, oprit la marginea șoselei. Conducătorul stătea întors cu spatele, aplecat peste motor, părînd să cerceteze cauzele defecțiunii. Era un individ lung și deșirat, cu umerii căzuți. Bene nu-i acordă o atenție deosebită, dar înregistră faptele și se decise să le menționeze în raport.

Pe Coman muțenia detectivului începu să-l calce pe nervi. Ședeau alături, pe pernele vișinii ale Morris-ului și se uitau din cînd în cînd unul la altul. Hardley schimbase costumul de scafandru cu hainele din valiză și-și pipăia din cînd în cînd pansamentul. Tăcerea se prelungea. Locotenent-colonelul se răsucea de pe o parte pe alta, ca un copil neastîmpărat și formula în gînd întrebări peste întrebări. Căută prin buzunare și scoase pachetul de „Carpați", al cărui conținut se transformase într-o pastă cafenie. Hardley observă. Deschise cutia tabloului de

bord și-i oferi o țigară. După ce-i întinse și bricheta, îl surprinse cu o frază cel puțin stranie :

— Există prin apropiere o fermă avicolă ?

— O ce ?

— O fermă cu păsări, ouă... Nu știți ?

Coman nu se preocupase de întreprinderile industriale din județul Constanța și cu atît mai puțin de combinatele avicole.

— De ce vă interesează ?

— E foarte important. Dacă nu știți, întrebați pe cineva. O fermă avicolă, care lucrează pentru export.

Faptul că nu i se dădeau explicații, dar mai ales tonul poruncitor îl făcură să devină agresiv.

— Ascultă, mister Hardley, se răți, de comandat să comanzi la dumneata acasă. Dacă ai nevoie de ceva, comportă-te civilizat. Fă-mă să-ți înțeleg intențiile, pe urmă vom vedea.

Celălalt își recunoscu lipsa de tact.

— Pînă acum m-am gîndit. Am ajuns la concluzia că n-avem timp de pierdut ! Riscăm să ne scape. Vă rog foarte mult, aflați de la cineva unde e o fermă avicolă care-și exportă produsele. După aceea. am să vă spun totul.

Coman se supuse în silă. La primul post de control se legitimă și obținu informația. Cea mai apropiată întreprindere de acest fel se găsea pe șoseaua spre Topraisar. la vreo cincisprezece kilometri.

— Mulțumit. mister Hardley ? Acum ține-te de cuvînt !

Detectivul vorbi repede. în fraze abrupte, ca și cînd ar fi vrut să se adapteze vitezei cu care rulau.

— De trei ani îi filăm. Capturăm, ici-colo, cîte un transport. Totuși, Europa continuă să fie invadată de stupefiante. O asociație foarte bine pusă la punct, cu ample ramificații. Și cu scopuri variate. Contrabandă de droguri. de obiecte de artă...

— Spionaj ? întrebă Coman precipitat.

— Nu știu ! Poate ! Dispun de mai multe canale. Le schimbă mereu. Cum dăm de urma unuia, îl abandonează. De cîteva luni. cam din iunie, marfa venea prin România. Informație sigură, primită de la reprezentantul nos-

îru vienez. Am sosit și eu, la mijlocul lui iunie. Ca turist. M-am instalat la Mamaia.

— Bănuiai că drogul e adus pe mare, cu vaporul ?

— Exact ! Aerodromurile sînt supuse unui control foarte drastic. Cantități prea mari nu pot fi trimise pe calea aerului. Rămîne marea ! Țărm întins, locuri pustii...

— Cum ai depistat plaja ?

— M-a ajutat norocul. Într-o zi întîlnesc un tip pe care-l mai văzusem undeva. Memoria vizuală nu mă înșeală niciodată. Mă reped la hotel și scot „albumul". Am adus cu mine cartoteca noastră, reprodusă pe microfilm. Pozele contrabandiștilor mai vechi și mai noi, ale celor suspecți, cu date personale, etcetera. Mutra lui de levantin printre ele, conform așteptărilor. Numele nu contează. Numele se schimbă, ca o cravată. Aici se chema Rocas, Frederico Rocas ! Vă spune ceva ?

Coman avu o ușoară tresărire, dar nu răspunse la întrebare.

— M-am ținut după el ca o umbră, continuă Hardley. Ca să-l pot supraveghea mai ușor, m-am atașat unui grup de tineri cu care îi plăcea să iasă uneori. Într-o zi l-am surprins stînd de vorbă cu doi indivizi jerpeliți, la un bufet de mîna a doua. I-am fotografiat. S-au mai întîlnit, după cîteva zile. De data asta golanii purtau costume elegante, ceasuri de aur, aveau magnetofon.

— Le dăduse bani ? Pentru ce ?

— Asta voiam să aflu. I-am urmărit pas cu pas. Într-o seară, Rocas i-a suit într-o mașină. I-a plimbat mult. Oprea, cobora, ba ca să cumpere ceva, ba ca să bea Pepsi-Cola. Procedeul arhicunoscut. Au ajuns pe plaja aceea singuratică. N-am avut altceva de făcut decît s-o supraveghez. De atunci, în fiecare seară m-am dus acolo.

— Au mai venit și ei ?

— Nu ! La început, stăteam ascuns printre arbuști. După aceea, chiar pe plajă. Bănuiam că vor folosi o barcă.

— Așa a fost ?

— Prima și a doua oară ! De pe un vas s-au emis semnale luminoase. Apoi, o barcă s-a desprins de mal. Nu s-a îndepărtat prea mult.

— Era și greu să parcurgă drumul pînă la vapor, fără să fie interceptată.

— Nu trebuiau să se ducă la vapor după marfă. Marfa venea la ei.

— Cum asta ?

— Cu ajutorul unui conteiner autopropulsat, de forma unei ţigări de foi. L-am văzut deplasîndu-se pe suprafaţa apei, deoarece era prevăzut cu un beculeţ. Cei doi din barcă au pescuit conteinerul. După aceea au acostat. L-au cărat pînă la şosea, unde îi aştepta o maşină.

— Cum de nu te-au zărit ?

— Mă aflam bine ascuns între tufişuri. Nu venise încă momentul să intervin. Trebuia să mă conving mai întîi că transportă droguri. Apoi, pe ce cale le scot din ţara voastră.

— Organele noastre nu erau în necunoştinţă de cauză, domnule Hardley. Se aştepta doar momentul potrivit. Iar dumneata, cu intervenţia dumitale... solitară, ai compromis acţiunea.

— Îmi pare rău, sincer ! Mă ambiţionasem. Voiam să vin la voi, să vă spun : „sînt Hardley de la Interpol. Un anume Rocas face contrabandă de stupefiante. Uite, aşa le primeşte, aşa le transportă, aşa le trece peste graniţă. Iată probele. Arestaţi-l !" Rămîneaţi cu gura căscată, parol !

— Din păcate, nu intenţiile contează, ci rezultatele. Spune mai departe.

— După ce i-am văzut prima dată la lucru, am continuat să vin pe plajă. Mi-am procurat echipament de scafandru, hotărît să pun mîna pe următorul transport. Am făcut bătături la şezut, aşteptînd. Mă întrebam dacă n-a fost o expediţie izolată. După trei săptămîni, la începutul lui iulie, operaţia s-a repetat. Din păcate, n-am putut interveni nici atunci. Cei din barcă mi-au luat-o înainte. Alte trei săptămîni de aşteptare. În sfîrşit, în seara asta, am zărit din nou semnalele şi luminiţa mişcătoare. Am înotat spre ea. M-a intrigat absenţa bărcii, bănuiam că a întîrziat. M-am întors cu conteinerul în braţe. Înainte de a ieşi din apă, l-am deschis. Atunci m-au doborît. Dacă nu erai dumneata, mă înecam. *Thank you !*

— O.K. ! Nu merită discuţia, se apără Coman modest. Ei, da ! De data asta au venit pe uscat, în costume de vînătoare submarină. Probabil pentru că un înotător e mai dificil de depistat decît o barcă. Şi-au perfecţionat me-

toda. Totul e clar acum, mister Hardley, în afară de un lucru : ce vrei cu combinatul avicol ?

— Conteinerul era plin de ouă. Cu ştampila „România".

— Fii serios ! Cu... cu ouă ?

— Bineînţeles umplute cu drog.

— Aha ! făcu locotenent-colonelul şi scotoci prin sertăraşele creierului său de documentarist. Îşi aduse aminte de lucrarea lui Schiemayer şi Klingelmann „Contrabandă de-a lungul istoriei, din cele mai vechi timpuri pînă în zilele noastre", în care se pomenea despre utilizarea cojilor de ouă golite de conţinut de către traficanţii de diamante de la Kimberley.

Văzîndu-l cît este de absent, Hardley se crezu dator să-i dea explicaţii mai ample :

— Ouă golite de albuş, de gălbenuş, umplute cu stupefiante ! Sosesc cu vaporul. Ce se poate deduce ? Că sînt trimise la un combinat avicol care lucrează pentru export. Ouăle cu drog înlocuiesc un număr egal de ouă obişnuite. Autocamioanele pornesc la drum, pe traseul normal. Trec graniţa. Nici unui vameş nu-i vine în minte să controleze marfa... pe dinăuntru. Ajung la destinaţie şi gata !

Coman aprobă.

— Ai dreptate, domnule Hardley. Probabil că aşa procedează. Adăugă pe româneşte, fără să fie înţeles de trimisul Interpolului :... oprindu-şi cîte o porţie pentru... „nevoile interne".

Good bye, mister Hardley!

Şoseaua cotea ba spre dreapta, ba spre stînga. Copacii cu trunchiul scurt şi cu coroana scufie ca nişte ciuperci, gardurile de piatră, cumpenele fîntînilor aidoma unor braţe descărnate, apăreau la lumina farurilor şi piereau în noapte, fantomatic.

La 500 de metri de combinat, de construcţiile lungi, albe, scăldate în argintul Lunii, opriră. Merseră pe jos,

la adăpostul caişilor şi piersicilor plantaţi pe marginea panglicii de asfalt. Aerul încins în timpul zilei mai păstra suficientă căldură pentru a usca hainele ude ale lui Coman.

Lăsară în urmă un Ford antediluvian, cu luminile stinse şi ajunseră la împrejmuirea combinatului, o simplă reţea de sîrmă prinsă în bulumaci. Lîngă poartă era o gheretă prin a cărei fereastră se distingeau umerii şi şapca paznicului. Nu se apropiară, ci o luară prin cîmp, de-a lungul gardului. În fundul curţii, două autocamioane de mare tonaj aşteptau să fie încărcate. Marfa, cîteva stive înalte de mulaje de mucava pline cu ouă, stăteau în imediata lor vecinătate.

— Aici trebuie să fie ! Şi locotenent-colonelul îndreptă degetul gros în jos, cum făceau pe vremuri spectatorii de la luptele de gladiatori, cînd voiau să-l trimită la moarte pe cel învins. În fond nu intenţiona decît să-l invite pe Hardley să se culce la pămînt.

Se trîntiră în iarba uscată şi plină de praf. Plasa era tăiată şi Coman se pregăti să se strecoare prin deschizătură.

— Stai ! îl împiedică Hardley. Mai aşteaptă !

Oamenii-broască se distingeau greu, mai mult după reflexele costumelor. Doar pe fondul alb al peretelui deveneau vizibili. Potrivit aşteptărilor înlocuiau ouăle din stive cu cele din conteiner.

— Golanii ! Complicii lui Rocas ! El nu e ! remarcă detectivul.

Dinspre şosea se apropie un autoturism. Frînele acţionate brusc făcură roţile să patineze. Rocas se dădu jos şi traversă in fugă terenul viran.

Coman şi Hardley se adăpostiră repede în spatele unui dimb. Îl văzură pătrunzînd prin spărtura gardului. Schimbă cîteva cuvinte cu oamenii-broască şi aceştia se apucară să execute operaţia inversă. Ouăle cu stupefiante îşi reluară rapid locul în conteiner.

— A mirosit ceva şi a ordonat „la loc comanda". Intervenim ? întrebă Coman cu nările fremătînde.

Intervenţia se vădi inutilă. Din beznă se iviră cîteva siluete de miliţieni, se aprinseră lanterne electrice. Lîngă ghereta portarului se aflau Bene şi sublocotenentul Miu. Coman i-l arătă detectivului şi nu se putu abţine să nu-i şoptească la ureche cu o satisfacţie puţin răutăcioasă :

— Vezi, tot ţi-am luat-o înainte !

În curtea combinatului se petrecu însă ceva neaşteptat. Rocas se aruncase la pămînt şi dispăruse din cîmpul vizual al reprezentanţilor ordinei publice. Prin văzduh se încrucişară suliţe de lumină şi fişii alb-gălbui măturară trepidant terenul. Nu-l descoperiră. Complicii lui încremeniseră sub ameninţarea armelor, cu braţele înălţate. Traficantul de stupefiante însă se făcuse nevăzut.

Se porni o vînzoleală, căreia Bene, prin cîteva ordine precise, îi puse capăt.

Din punctul în care se găseau, Coman şi Hardley nu observară mare lucru. Întunericul şi poziţia nefavorabilă făceau imposibilă o apreciere corectă a situaţiei. Se ridicară de aceea şi goniră spre poarta luminată *a giorno*, ca să se alăture miliţienilor.

Abia cînd tăcerea fu sfîşiată de un vuiet prelung de motor, pricepură că făcuseră o greşeală. Rocas se tîrîse neobservat pînă la despicătura din plasa de sîrmă şi de acolo la automobilul său. Conteinerul reuşise să-l ia cu el.

Focurile de revolver pocniră de-a valma. Una dintre maşinile miliţiei ţîşni din adăpostul ei de după un pîlc de arbuşti şi se lansă pe urmele fugarului. Fără să spună un cuvînt, Hardley luă startul într-o veritabilă cursă de sprint, ajunse la Morris-ul alb, plonjă in cabină şi porni ca un bezmetic.

Oamenii-broască primiseră în dar cîte o brăţară nichelată şi aşteptau să fie suiţi in maşină. Bene fierbea.

— S-a dus, mama lui de pezevenghi ! Cu corpul delict cu tot. Chiar dacă Miu pune mîna pe el, a avut timp suficient să se descotorosească de stupefiante. Fără dovezi ce dracu fac ?

Coman ceru o ţigară, o aprinse şi spuse fără convingere :

— Rămîn depoziţiile complicilor.

— O dată ce n-a fost prins în flagrant, Rocas va nega pînă în pînzele albe. Îmi vine să-mi dau palme.

— Dacă-ţi foloseşte la ceva... De ce te enervezi... anticipat, Bene ? Poate că stupefiantele sînt încă în portbagaj ? Poate că n-a vrut sau n-a putut să le facă dispărute ?

Şoferul veni să-şi cheme superiorul.

— Tovarăşe locotenent-colonel, vă caută sublocotenentul Miu.

Se grăbi spre automobil şi luă microfonul radioemiţătorului ; degetele celeilalte mîini băteau toba pe sita de metal a difuzorului.

— Ce-i, Miule ?

— Mi-a scăpat ! Sublocotenentul, furios, vorbea răguşit. Da, mi-a scăpat, mai spuse o dată.

— Cum se poate ?

— Mai întîi ne-a depăşit idiotul de la Interpol. Apoi s-a ivit din urmă o limuzină de culoare gri. Stătuse undeva la adăpostul copacilor. Şi ea ne-a luat-o înainte. Avea luminile stinse, încît n-am putut desluşi nici marca, nici numărul de circulaţie.

— Maşina lui Rocas ! V-a tras pe sfoară ?

— Nu ştiu !

— Voi ce aţi făcut ? Aţi stat şi aţi căscat gura ?

— Am accelerat de era să ia foc motorul. Atunci individul din limuzină a vărsat ceva pe geam, un lichid vîscos, care s-a lăţit pe asfalt. Cauciucurile noastre au prins să patineze şi doar printr-o minune nu ne-am dat peste cap. Acum presărăm nisip peste porcăria aia, ca să ne putem continua drumul.

Bene închise aparatul şi se adresă lui Coman :

— Ca să vezi ce „minuni" se pot întîmpla !

Se înţeleseră fără cuvinte. Complicii lui Rocas rămaseră sub pază la combinat, iar şoferul primi ordin să pornească. Curînd radiotelefonul prinse din nou glas :

— Zi, Miule, se precipită locotenent-colonelul de miliţie.

— După ce am vorbit cu dumneavoastră şi am reuşit să trecem peste porţiunea aceea de şosea, din direcţia

opusă a apărut un turism. Conducătorul ne-a făcut semn să oprim.

— Şi ?

— Ne-a comunicat că s-a produs un accident, că s-a răsturnat un Morris alb. Pe el îl anunţase un camionagiu de la „Fructe şi legume", care a rămas la faţa locului şi ne aşteaptă.

— Unde asta ?

— Lîngă Pecineaga !

— Duceţi-vă acolo ! Vin şi eu !

Maşina se prefăcu într-o nălucă ; roţile ei sfîrîiau pe asfaltul cenuşiu ca pe jăratec.

Camionul trăsese pe dreapta şi şoferul le veni în întîmpinare, gata să dea explicaţii.

La lumina înceţoşată a dimineţii, Coman recunoscu automobilul lui Hardley. Răsturnat cu roţile în sus, zăcea printre cioburi şi bucăţi de tablă. Detectivul stătea întins pe iarbă, cu haina şoferului sub cap. Cămaşa sfîşiată era îmbibată cu sînge.

Bene veni lîngă el.

— „Interpolul" ! I-a intrat volanul în piept !

— Uită-te mai bine ! îl corectă Coman care îngenunchease lîngă victimă. Nu volanul i-a intrat în piept, ci două gloanţe explozive.

Hardley nu mai avea mult de trăit. Suferea şi părea să implore cerul să se sfîrşească mai repede.

Coman vru să-l încurajeze.

— Ai răbdare, Hardley ! Acuşi vine ambulanţa.

Un zîmbet trist urmat de o imperceptibilă clătinare a capului. Detectivul cunoştea adevărul şi nu-şi făcea iluzii. Îl chemă pe Coman din priviri.

— Vrei să-mi comunici ceva ?

Pleoapele coborîră şi se ridicară.

— Cine a fost ? Rocas ?

Se încordă, vinele i se îngroşară, buzele se mişcară în gol pînă reuşiră să articuleze :

— Rocas... patru... B... şase... nouă... trei... opt... trei. Dar nu...

Un gîlgîit şi torentul stacojiu se revărsă peste bărbie.

Bene era consternat.

— Un număr de Bucureşti ?

Aşteptă zadarnic confirmarea. Hardley nu mai putea răspunde. Coman îi luă mîna într-ale lui, o mînă neînchipuit de grea. I-o strînse şi spuse neauzit de nimeni : *Good bye, mister Hardley !*

Doi băieţi isteţi

Nu mai purtau combinezoanele de cauciuc, ci redingotele lor lungi, lucrate pe talie, copiate după costumele de scenă ale cîntăreţilor de la revistă. Erau nebărbieriţi, cu ochii roşii şi profund resemnaţi.

Bene le luă interogatoriul în prezenţa lui Coman care se lăfăia pe un scaun, ţinîndu-şi picioarele întinse. Răsucea între degete un pachet de „Carpaţi" fără filtru.

— Numele ? întrebă locotenent-colonelul de miliţie.

— Sile Drăguţ, spuse primul.

— Gaby Ciocîrlan, declară celălalt.

— Profesiunea ?

N-aveau nici una. Trăiau din expediente, după expresia lor, „din ce pica".

— Cum de v-aţi vîrît în ciorba asta ?

— Apoi, don'şef, începu Drăguţ, dacă eşti pe drojdie... Fraieri de cumpără stilouri şi de-alde astea nu prea erau şi nici cu ţigările nu mai faci mare brînză. Doi lei la pachet, păi spuneţi şi dumneavoastră dacă rentează ? Umblam toată ziulica să adunăm ceva lovele, dar nu ieşea nici măcar de o ţuică. Într-o seară am intrat la bufet, la „Balena afumată" — aşa-i spunem noi — unde nea Fotakis, responsabilul, mai dă din cînd în cînd o cinzeacă pe veresie. Gaby şi cu mine stam cam întunecaţi, cam cu nasu'n podea, cînd intră tipul şi se uită şi se tot uită la noi şi apoi se aşează la masa noastră.

— Care tip ?

— Străin, don'şef ! Dar o rupea binişor pe româneşte. N-a zis cum îl cheamă.

— Cum arăta ?

— Normal, don'şef ! Cam ca... dumnealui ! Şi-l arătă pe Coman cu degetul.

Ciocîrlan vădi un spirit de observație mai dezvoltat.

— Bătrîior, tuciuriu, cu părul negru, creț. Toale a-ntîia, blujine, cămașă ca a lui Alaine Delon, aparat de filmat grubă.

Sile se declară de acord cu caracterizarea :

— Așa, așa ! Va să zică se așază, dă un rînd de Bacardi, mai dă un rînd și vrăjește. Mamă-mamă ce le mai vrăjea ! Mie și lui Gaby ni se muiaseră picioarele de la atîta Bacardi — știți, noi mai mult cu țuiculița și cu drojdioara — cînd ne fixează așa... ca dumneavoastră acum și ciripește : „dacă sînteți băieți înțelegători, puteți cîștiga bani frumoși". Noi, cînd e vorba de biștari...

Bene se uită la ceas.

— Mai pe scurt ! Cît v-a oferit ?

— Trei miare arvună, bani peșin, și încă șapte, după.

— Bașca Fordul ! precizează Sile. Pentru ca să pescuim o dată la trei săptămîni o cutie de tinichea !

Coman interveni.

— N-ați fost curioși ce rost avea să scoateți din apă ouă de găină și să le duceți la combinat ? Nu v-ați întrebat ?

Gaby ridică din umeri.

— Nu, don'șef ! Noi la atîtea pițule, nu sîntem curioși

— De cîte ori ați repetat figura ?

— De trei ori ! Numa' de trei ori ! Pe cuvînt de onoare !... E șucăr mare ?

— Mare ! îl asigură Bene. Cinci ani pîrnaie, cum mă vezi și cum te văd.

— Auleu !

Un subofițer aduse o hîrtie. Bene o citi și ordonă scoaterea arestaților. După ce părăsiră biroul, Coman își aprinse în sfîrșit țigara.

— Ce s-a întîmplat ?

— Un telex de la București. Mașina aparține ONT-ului. E din acelea care se închiriază turiștilor.

— Cui au închiriat-o ?

— Lui Ferdinand Baltha, reprezentant al unei firme străine de import-export.

Coman luă fila.

— Baltha ? Cine o mai fi și ăsta ?

— Nu știu, nu mă interesează ! Cu Bucureștiul, slava domnului, n-am treabă. Să se descurce cei de-acolo ! Eu am destule pe cap. Uite, adineauri m-au anunțat că la „Neptun" s-a șterpelit o broșă cu diamante. Mă duc ! Tu ce faci, Comane ? Te'ntorci ? Peste o oră și ceva, pleacă un accelerat.

În numele legii

De la gară Coman se repezi la Tomescu să-i dea raportul și să ceară un mandat de arestare. Pentru a preîntîmpina un eventual refuz pe motiv că prinderea unui traficant cade în sarcina miliției, își pregătise un argument greu : individul nu se ocupa numai de stupefiante, ci și de spionaj ! Spre consternarea lui, căpătă mandatul atît de repede, încît îl bătu gîndul că fusese întocmit în prealabil. Însoțit de doi oameni, plecă la adresa indicată în telex.

Baltha subînchiriase două încăperi într-o casă veche cu scări de piatră și marchiză din spatele operetei ; pe una o folosea ca dormitor, pe cealaltă ca birou.

După ce-și postă ajutoarele în puncte bine alese, sună. Îi deschise proprietăreasa, o doamnă distinsă cu părul argintiu.

— Pe cine căutați ?

— Pe domnul Baltha !

— Domnul Baltha a plecat !

Locotenent-colonelul văzuse Mercedes-ul cu numărul 4-B-69383 parcat lîngă trotuar.

— Unde ? În oraș ?

— Nu ! A plecat din țară, definitiv.

— Cred că vă înșelați ! Mașina e afară !

— Are două, domnule. Cea cu care a sosit din străinătate și astălaltă. A închiriat-o ca s-o cruțe pe a lui.

— Cînd v-a părăsit ? De mult ?

— Acum o oră ! Adineauri s-a întors de la mare și și-a făcut bagajele. Mi-a spus că a primit o veste proastă, că i s-a îmbolnăvit cineva din familie.

— Permiteți să intru ?

— Să intrați ? Cine sînteți dumneavoastră ?

— Sînt ofiţer de securitate, doamnă. Fostul dumneavoastră locatar e un infractor, un individ periculos. Am venit să-l arestăm. Vă rog foarte mult să ne ajutaţi.

Bătrîna îl pofti în casă ; intră însoţit de unul dintre oamenii lui.

Din biroul lui Baltha, locotenent-colonelul solicită telefonic avertizarea posturilor fixe de pe şosele şi a punctelor de frontieră. Abia după aceea se dedică celor două odăi ocupate pînă de curînd. Arătau ca după bătălia de la Waterloo. Obiecte aruncate pe covor, uitate sau abandonate, sertare şi dulapuri deschise, cenuşarul sobei de teracotă plin de scrumul hîrtiilor arse. De sub pat ieşea un vîrf ascuţit, metalic, ca de torpilă... Era conteinerul ! Alăturea, o movilă formată din coji de ouă ! Aşadar Baltha şi Rocas erau una şi aceeaşi persoană ! Traficant de stupefiante, spion şi triplu ucigaş !

Corpurile delicte fură ridicate şi încărcate în maşină. Neaşteptat de repede, radiotelefonul prinse glas :

— Atenţiune 24 ! Aici 01 ! Omul vostru conduce un Opel albastru deschis, decapotabil, cu numărul HX-3-217 !

— Unde e acum ?

— A intrat în Ploieşti !

Coman mulţumi şi-l rugă pe dispecer :

— Nu se poate aranja să piardă ceva timp ? Ia vezi, tovarăşe !

Abia ieşit din Ploieşti, fugarul avu ghinioane peste ghinioane. Un camion circula neregulamentar în zig-zag, împiedicîndu-l vreme îndelungată să-l depăşească. Cîţiva kilometri mai departe, şoseaua era în reparaţie şi banda de circulaţie intactă blocată, deoarece dintr-o remorcă de tractor se descărca bitum. Cînd ajunse la bariera de cale ferată, aceasta tocmai cobora. După vreun sfert de oră se ridică, fără ca vreun tren să fi trecut.

La intrare în Breaza, altă barieră ! „Turistul“ cu pielea măslinie se repezi la cantonier să-l convingă să se grăbească ; acesta dădea din umeri repetînd stereotip : „trebuie să vină *douămiiunu !*“

Pe porţiunea îngustă dintre şanţ şi şirul de maşini în aşteptare, o Dacie vişinie avansa impertinent, sfidînd legea circulaţiei. Şoferul nici nu întorcea capul la aprecie-

rile puţin măgulitoare ale colegilor de breaslă şi-şi vedea nepăsător de-ale lui, pînă fu la cîţiva paşi de cel urmărit. Coman şi ajutoarele sale coborîră. Locotenent-colonelul scoase pachetul de „Carpaţi" şi-l acostă pe conducătorul Opelului, care trăgea exasperat dintr-o havană.

— Fiţi amabil...

În timp ce i se întindea vîrful de jăratec, întrebă :

— Ce mai faceţi, domnule Rocas sau Baltha ? Cum merg afacerile ?

— Ce... Cine... ? Era atît de uluit, încît nu putu să închege o frază.

— Prea mult popor aici, ca să vă dau explicaţii ! În altă parte, cu plăcere ! Poftiţi cu mine !

Începu să zbiere :

— Cum vă permiteţi ! Sînt cetăţean străin, sînt un comerciant onorabil, cu firmă înregistrată. O să mă plîng ambasadei, domnule.

— E dreptul dumneavoastră ! Acum însă, s-o scurtăm, că a început lumea să se uite la noi. În numele legii, eşti arestat ! Iată mandatul !

— Ce am făcut ? Nu înţeleg... ?

Îi plăcuse grozav formula şi de aceea o repetă :

— În numele legii eşti arestat ! Urmează-mă !

Baltha făcea pe victima, se revolta, ameninţa, pînă i se arătară probele : conteinerul, cojile de ouă şi pachetele cu praf halucinogen găsite într-un compartiment secret al maşinii. Atunci schimbă tactica, se umili şi încercă să înduioşeze.

— Aveţi dreptate ! Sînt un ticălos care-şi merită soarta. Dar, vă rog să mă credeţi, nu făceam decît să primesc şi să expediez marfa. Am să vă spun tot ce ştiu ! Dacă mărturisesc, nu-i aşa că mi se vor acorda circumstanţe atenuante ?

Debită o poveste lacrimogenă despre o mamă bolnavă pe care vruse s-o salveze de la moarte şi cum, negăsind banii necesari, căzuse în plasa comercianţilor de stupefiante. Descrise apoi diversele metode ale acestora, modul

de organizare a rețelei, sfîrșind prin a numi pe cîțiva dintre cei cu care lucrase într-o țară sau alta, agenți mărunți ca și dînsul. Pe conducătorii organizației, îl asigură el pe Coman, nu-i cunoștea, nu-i văzuse niciodată, deoarece erau persoane sus-puse, din lumea marii finanțe.

Locotenent-colonelul îl ascultă răbdător, urmărind rotirea lentă a benzii înregistratoare.

— Mai ai ceva de adăugat, Baltha ?

— Nu ! Am spus totul !

— L-ai uitat pe Hardley de la Interpol !

— Hardley ? Nu cunosc !

— Omul pe care l-ai ucis !

Negă cu îndîrjire, jurîndu-se pe viața mamei sale muribunde că nu omorîse pe nimeni, că nu știa să mînuiască o armă, că avea o fire blîndă.

Coman îl lăsă să se lamenteze, așteptînd calm fraza de încheiere.

— Să admitem că nu l-ai împușcat dumneata ! Ești însă de acord că moartea detectivului a intervenit exact cînd trebuia, cînd era gata să te înhațe ?

— N-am făcut-o eu ! Vă jur că n-am nici un amestec.

— E o afirmație, nu un argument !

— De la combinat am plecat direct la București !

— Oare ?

— Pe cuvînt de onoare ! Să vă spun cum s-a întîmplat. Cînd băieții s-au dus la plaja aceea, ca să ia transportul în primire, eu mă țineam prin apropiere și-i supravegheam. Am observat imediat că ceva nu-i în regulă. O mașină... altă mașină... Cum au plecat Ciocîrlan și Drăguț spre combinat, am pornit și eu după ei, decis să contramandez operația, s-o amîn pe altă dată. Descărcaseră de-acum conteinerul. Tocmai luasem marfa înapoi, cînd au intervenit polițiștii dumneavoastră. M-a ajutat norocul să mă strecor printre degetele lor și să dispar. Pe urmă, norocul m-a părăsit. Asta e !

— Nu te-a urmărit un Morris alb ?

— Ba da ! Dar...

— Ei vezi ? Văzîndu-te în primejdie ai oprit, ai scos pistolul și, cînd s-a apropiat, ai descărcat două gloanțe

în pieptul lui Hardley. A pierdut controlul volanului şi s-a răsturnat.

Ochii negri şi sticloşi ai lui Baltha se umeziră.

— Nu eu ! Credeţi-mă ! A mai fost cineva ! O altă maşină. Venea din urmă şi m-a depăşit.

Coman îşi aminti de limuzina care-l împiedicase pe Miu să-şi continue urmărirea, dar nu se trădă nici măcar cu o clintire a muşchilor feţei.

— Basme ! făcu el plictisit. Înainte de a muri, Hardley ne-a indicat numărul Mercedes-ului închiriat de dumneata. Urmărea, răutăcios, broboanele de sudoare care se prelingeau pe obrajii infractorului.

Acesta stătea ghemuit, cu capul vîrît între umeri.

— O fi indicat numărul maşinii mele, fiindcă pe mine mă urmărea. Dar nu l-am ucis eu ! Vă jur pe viaţa mea...

— Isprăveşte, Baltha ! Eşti om bătrîn, cu experienţă ! Cum îţi închipui că am să cred asemenea bazaconii ? La momentul oportun apare un necunoscut, anume ca să te scoată din bucluc ! Doar dacă era îngerul dumitale păzitor ! Poate nu lucrai de unul singur, ci aveai un înger păzitor ?

Traficantul înghiţi în sec, de cîteva ori.

— Bine ! Dacă despre asta nu vrei să vorbeşti... Spune-mi măcar în ce împrejurări i-ai cunoscut pe Sorin Verescu şi pe Liza Vicol ?

Se făcu galben şi întinse palmele, într-un gest de apărare.

— Habar n-am ! Să mor dacă am auzit despre ei.

— Nu minţi ! Ai fost văzut în societatea lor. Într-o seară, aţi petrecut la un restaurant din Constanţa.

— Posibil ! Nu-mi amintesc ! Am făcut atîtea cunoştinţe...

— În aceeaşi seară, le-ai oferit un cadou : le-ai pus în faţa uşii coniac cu stupefiante.

— Nu-i adevărat. Habar n-am despre ce vorbiţi !

— În următoarele zile, i-ai şantajat. Le cereai informaţii secrete în schimbul drogului.

Cu Baltha se produse o transformare spectaculoasă. Spatele i se îndreptă, freamătul degetelor conteni şi privirile deveniră dîrze, ca ale omului obişnuit să înfrunte un adversar.

— Ascultați-mă bine, domnule. Eu înțeleg să răspund pentru ceea ce am făcut. Trafic de stupefiante, recunosc, dar în rest, scuzați-mă. Căutați-vă pe altul !

— Substanța găsită în stomacul lui Verescu și al Lizei Vicol este una și aceeași cu cea din pachetele dumitale.

— Nu știu nimic ! În toată lumea se folosesc cam aceleași droguri.

— Prea multe coincidențe, Baltha ! Te sfătuiesc să mai chibzuiești. La urma urmei, nu știu de ce te cramponezi. Ce contează o crimă în plus sau în minus ?

— Contează ! Contează enorm ! Există o lege a firii, ca fiecare să-și plătească polița. Eu mi-o voi plăti pe a mea, să și-o plătească el pe a lui !

— Care el ?

Făcuse o greșeală de neiertat.

— Care el ? insistă Coman.

— I se spune... „Păianjenul" !

— Cine e ? Cum arată ? Unde se află ? Vorbește, domnule ! Îți ușurezi situația și, dacă ai noroc...

— Faceți ce vreți cu mine, tăiați-mă în bucăți, dar mai mult nu spun. Nici un singur cuvînt.

„Păianjenul"

—Tovarășe colonel, îngăduiți-mi să vă mai raportez...

Tomescu îl ascultase pe Coman cu o răbdare îngerească. Acesta îi relatase cu lux de amănunte peripețiile sale de la Constanța și de la București, și de fiecare dată cînd i se părea că isprăvise, mai găsea ceva de adăugat.

— Destul, Radule ! Am și altceva de făcut ! Te felicit pentru felul cum ai lucrat, pentru arestarea lui Baltha. Ce mai vrei ? Afacerea e ca și încheiată. Acum te poți întoarce liniștit la fișele tale de documentare și la studiul tău despre intrigile de la Curtea lui Vodă-Caragea.

— Despre activitatea agenților secreți în epoca fanarioților, îl corectă Coman. Tovarășe colonel, afacerea nu e de loc încheiată. După mine, ea abia începe !

Tomescu își umflă obrajii și suflă aerul printre buzele răsfrînte.

— Fantezii, Radule, nimic decît fantezii ! Te-ai antrenat, şi-ţi pare rău că s-a terminat. Fii sincer şi recunoaşte !

— Vă înşelaţi, tovarăşe colonel ! Aşa cum v-am raportat, s-ar putea ca traficantul şi spionul să nu fie una şi aceeaşi persoană. S-ar putea să fie doi, dacă nu chiar o bandă întreagă. În orice caz există individul din limuzină. De altminteri Baltha a declarat că vinovatul principal...

— Naiv mai eşti, Comane ! Toţi, dar absolut toţi procedează la fel. Recunosc o parte din acuzaţii, pe cele uşoare bineînţeles, şi inventează un personaj enigmatic căruia îi aruncă în spinare pe cele grave. Totdeauna ei sînt nişte simpli executanţi. Nu, dragul meu ! Ai să te convingi că Rocas-Baltha poartă întreaga răspundere. Cel care a vărsat pe şosea substanţa vîscoasă e un complice..

— Cînd a pomenit de „Păianjen", părea sincer.

— Prefăcătorie !

— Permiteţi să fiu de altă părere, tovarăşe colonel. Lui Baltha i-a *scăpat* porecla aceea stranie. A pronunţat-o involuntar.

— E dreptul tău să ai păreri ! Asta nu înseamnă că le poţi impune altora. Nu mai insista ! Afacerea e lichidată, dosarul gata întocmit pentru a fi înaintat justiţiei. Mai rămîne complicele, pe care punem noi mîna.

Locotenent-colonelul se ridică şi-şi propti palmele în tăblia biroului.

— Tomescule, ştiu, tu eşti şeful ! Dar te implor, ascultă-mă şi pe mine. Desfăcu braţele şi continuă cu o solemnitate profetică : „Păianjenul" va face *alte* încercări de a obţine planurile generatorului ypsilon, şi vor fi *alte* victime.

— Radule, prietene, pisălogule, şi eu te implor : scuteşte-mă ! Dacă există un „Păianjen", el se află acum la arest.

Deveni şi mai posac. Era unica lui reacţie în faţa refuzului dîrz al colonelului. Dar nu se clinti şi continuă să-şi susţină ideile, profesoral :

— „Păianjenul" va lăsa să treacă timp înainte de a-şi relua activitatea. Cît e greu de spus ! În orice caz, va sta

la pîndă prin preajma „Cupolei". De aceea, să fim cu ochii în patru, Tomescule. Fiindcă nu-s decît două alternative : ori găseşte pe cineva care să-i procure planurile, ori face noi victime. Cineva trebuie să se ocupe în continuare de el.

Tomescu se lăsă pe spate şi-şi legănă braţele înainte şi înapoi.

— Cineva... tu fiind persoana cea mai indicată ?

— Nu v-am cerut nimic, tovarăşe colonel. Mi-am permis să va atrag atenţia că secretul generatorului ypsilon e încă în pericol.

— De cîte ori să-ţi repet, omul lui Dumnezeu ! „Păianjenul"... nu există ! Nu există, înţelegi ! L-a născocit Baltha. El e „Păianjenul" !

Pe Coman, scenele de orice fel îl lăsau rece, mai ales cînd le provoca el. Preocupat exlusiv de raţionamentele sale, se îndeletnicea cu îndepărtarea unor picături de sudoare de loc imaginare de pe bărbie. Colonelul îl auzi murmurînd :

— S-ar cuveni să fie supravegheat cu atenţie !

— Cine dracu să fie supravegheat ? Dacă mai pomeneşti de „Păianjen"...

— Institutul 022 !

Tomescu se înseninâ iar.

— Foarte bine ! Supraveghează-l !

Era o excelentă cale de a scăpa pentru o bucată de timp de pisălogeala vechiului său subaltern şi prieten.

Evocarea unei adunări de doliu

Seara asta am vrut să lucrez. Mi-a fost imposibil ! Imposibil să-mi adun gîndurile, să mă concentrez. Căldura mă seca. Suport din ce în ce mai greu căldura. O fi ceva organic, legat de vîrstă. În tinereţe umblam ceasuri întregi prin soare, fără să-mi pese. Ce puternic ardea soarele, în dimineaţa aceea de august...

Curios cum îşi aminteşte omul tot soiul de nimicuri, amănunte banale, pe cînd întîmplări care au însemnat ceva pentru el, se şterg.

Femeile veniseră la cimitir în rochii de vară, bărbaţii în cămăşi. Am reţinut asta, probabil fiindcă mă indignaseră culorile vii ; pînă şi albastrul cerului îl găsisem nelalocul lui, dorindu-mi-l cernit, acoperit cu nori cenuşii. Aş fi vrut ca durerea mea să fie a tuturor, chiar şi a naturii, a ierbii, a florilor şi păsărilor. Mă enervau trandafirii roşii şi trilurile din rămuriş.

În stînga mea stătea tata, în dreapta, o vecină. Tata venise de la Braşov, în costumul său negru de la cununie. Îmi strîngea braţul între degetele sale noduroase, dureros de puternic şi totodată drăgăstos. Mustaţa lui de focă — o vedeam din profil — tremura. Din cînd în cînd îi scăpa printre dinţi un „uf, băiete, băiete“ plin de ciudă şi de revoltă neputincioasă. Vecina mă mîngîia cu aceeaşi blîndeţe maternă ca la căpătîiul Alinei.

Nu eram în stare să plîng. Suferinţele care împietresc, seacă izvorul lacrimilor. Priveam groapa cu dîmburile de ambele părţi. Priveam semicercul alcătuit din chipuri, unele palide, altele rumene, dar nici unul de o albeaţă nefirească ca cel al Alinei. Oamenii aceştia erau vii, respirau, iar o dată plecaţi, aveau să şi rîdă. Îi uram ! Îi uram, ca şi cînd mi-ar fi fost duşmani înverşunaţi, nu prieteni.

M-am surprins încercînd să le repet numele, aşa cum făceam la şcoală, cînd profesorul citea catalogul. Puteam oare să mi-i amintesc pe cei ce luaseră parte la ceremonie ? Pe prietenii, pe tovarăşii ei şi ai mei, care riscaseră enorm venind la cimitir ?

Greu, foarte greu, fiind vorba de imagini pe care, în mod deliberat, mă străduisem să le elimin din memorie. Scarlat, desigur, Scarlat fusese acolo. Lîngă el stătuse o fată, Marta... sau Marga... Şi Teodoriu... şi Toma Petrescu, pe care l-am întîlnit la Iaşi, acum doi-trei ani, şi prietena lui... Tina parcă se numea, apoi Muşeţeanu, cel care cînta la acordeon. Şi ceilalţi ? Degeaba scormoneam ! Feţele se prefăcuseră cu timpul în pete estompate. Totuşi mai fusese acolo cineva, o fetişcană zurlie cu o poreclă plină de haz.

Mă şocase glasul ei strident. La un moment dat, cu o flagrantă lipsă de tact, rupsese liniştea solemnă. Întrebase ceva. Dar ce ? Ce ? O indignase absenţa cuiva. Care

fuseseră cuvintele ei ? Deşi nu avea nici o importanţă, chestiunea a început să mă obsedeze.

M-am înverşunat prosteşte. Am înşirat literele alfabetului şi am recurs la alte metode de stimulare a memoriei, una mai ineficientă decît cealaltă. Supărat pe propria-mi încăpăţînare, mi-am impus să mă opresc. N-am fost în stare. Creierul continua să funcţioneze pe aceleaşi coordonate, împotriva voinţei. Mi-am căutat alte preocupări, un disc, un album, o carte ; am deschis apoi carnetul cu însemnări şi l-am străbătut filă cu filă. La notiţele făcute în timpul interogatoriului lui Baltha, la pagina pe care mîzgălisem de cîteva ori cuvîntul „Păianjenul" mi-am adus în sfîrşit aminte. Întrebase : „Ce-o fi cu Păianjenul ? De ce n-a venit ?"

Toată noaptea am stat treaz. N-am fost capabil să mă dezbrac,. nici să-mi prepar cafeaua după care jinduiam. Nici de gîndit nu mă gîndeam. În capul meu domnea vidul ca în emisferele de Magdeburg. Dimineaţa la opt, după ce m-am dezmeticit sub duşul căldicel, am căutat numărul de telefon al lui Scarlat. L-am sunat.

— Iartă-mă că te deranjez ! Ai vreun program pentru azi ?

Era duminică. M-a informat, căscînd, că intenţionează să plece cu familia la Tulcea, la nişte rude.

— Mi-ai face un mare serviciu dacă ai amîna vizita. Aş vrea să mă reped pînă la dumneata.

— Prin telefon nu se poate ? a întrebat morocănos.

— Exclus ! Altfel, îţi închipui... Nu ştiu la ce oră am tren, dar pînă în prînz cred că ajung. Mai spune-mi o dată adresa !

Se trezise şi bănuindu-mă într-o încurcătură, mi-a făgăduit să mă aştepte pe peron.

La opt şi douăzeci şi opt de minute mă urcam în personalul de Constanţa, iar la unu şi un sfert strîngeam mîna lui Scarlat.

— Mă adresez memoriei dumitale, tovarăşe Scarlat !

Şedeam în sufragerie şi savuram aroma căpşunilor din farfurioara cu dulceaţă. Transperantele din pînză în dungi colorate creau un semiîntuneric difuz, reconfortant după

lumina înțepătoare de pe stradă, iar temperatura era suportabilă. Beam apa cu zgîrcenie, păstrînd-o în gură pînă se încălzea.

Introducerea îl surprinse.

— Cum adică, memoriei ?

— Vreau să mă ajuți să reconstitui un anumit eveniment de acum 27 de ani.

— În legătură cu moartea Alinei ?

— Da ! Mai bine-zis, cu ceremonia funerară, la care ai asistat și dumneata.

Fără să-i las timp de gîndire, am urmat : Îi mai ții minte pe cei care au fost acolo ?

Și-a mîngîiat tîmplele și a stat puțin cu ochii închiși.

— Pe unii da... pe alții nu ! Să-ți întocmesc o listă completă, să știi, n-aș reuși. Cîteva nume însă, cred că... Sau te referi la o anumită persoană ?

— Da, da, la o anumită persoană. Nu știu cum o chema. O fată gălăgioasă, cam îndrăzneață. Bunul simț nu se număra printre calitățile ei. E tot ce știu. Speranța îmi este în dumneata, tovarășe Scarlat.

A rîs.

— Te referi probabil la „Sonatina". Precis la ea ! Se numea... stai puțin... se numea Sonia Chelaru sau Celaru, dar fusese poreclită „Sonatina", pentru că era... sonată.

— Se poate ! Ai mai auzit de ea ?

— Nu ! S-o fi măritat, o fi plecat acasă. Era din provincie.

I-am mărturisit că mi-ar fi de mare folos s-o regăsesc.

— De ce ?

— Pentru a-i cere o lămurire. Am impresia că atunci, la înmormîntare, s-a referit la cineva... a pronunțat un nume, mai bine-zis porecla cuiva, care, deși ar fi trebuit să fie prezent, nu venise.

După felul cum mă privea am înțeles că se îndoiește de integritatea sistemului meu nervos.

— Te urmăresc mai greu, tovarășe Coman. Nu realizez încă ce te-a îndemnat să vii cu atîta grabă la Constanța. Doar ca să afli ce a spus Sonia Chelaru acum 27 de ani ?

Comportarea mea — o știam și singur — n-avea justificare logică și friza absurdul. S-ar fi cuvenit să-l pun

în temă, dar asta ar fi însemnat divulgarea unei chestiuni delicate, de serviciu. Preferam să-l las să mă creadă niţel... sărit.

— Ştii, tovarăşe Scarlat, fiecare avem cîte o ciudăţenie. Eu, care-s cu nervii la pămînt, o am pe aceea că mă perpelesc cînd nu-mi aduc aminte de ceva. De pildă un nume de persoană sau de oraş, sau o dată istorică. Cînd îmi stă — cum se zice — pe limbă, mă apucă năbădăile. Mă dau cu capul de pereţi, n-am somn, umblu prin odăi ca stafiile. Ziua nu pot lucra, mă cert cu toată lumea, urlu, fac scandal... Mă înţelegi, nu-i aşa că mă înţelegi ?

I-am urmărit pe furiş reacţia. Se uita la mine cu un amestec de compătimire şi de teamă. S-a lăsat apoi pe spate, ca să mărească distanţa dintre noi.

— Astă-noapte, am continuat, încîntat de şiretlicul meu, m-a apucat povestea cu înmormîntarea, de bună seamă ca urmare a discuţiei noastre de săptămîna trecută. Îmi sunau în urechi cuvintele Sonatinei, rostite într-un mod cu totul şi cu totul deplasat. Te rog, încearcă să retrăieşti scena.

S-a conformat, subliniindu-şi efortul psihic prin cutarea frunţii şi printr-o bătaie ritmică în masă. Asta a durat aproape cinci minute. După aceea, m-a implorat :

— Dă-mi ceva... un punct de reper. Un cuvînt, un cuvînt măcar...

— „Păianjenul" ! Îţi sugerează ceva ?

S-a luminat ca de un soare lăuntric.

— Da ! Da ! Da ! Acum ştiu ! Era linişte, se păstra un moment de reculegere, cînd Soniei i-a venit să zbiere : „De ce n-a venit Păianjenul ?" Zăpăcita !

M-am prefăcut uşurat, scăpat de o povară, i-am surîs recunoscător şi am dat să-l îmbrăţişez.

— M-ai salvat, scumpe tovarăşe Scarlat. Fără dumneata eram un candidat la cămaşa de forţă. O, ce uşurare, ce dulce uşurare !

A devenit iar circumspect, convins că efluviile de gratitudine fac parte dintre simptomele aceleiaşi maladii. S-a eliberat binişor din braţele mele şi s-a retras în direcţia uşii.

— Mă duc... mă duc să văd dacă-i gata masa. Trebuie să-ţi fie foame.

— O clipă, prietene ! Lămurește-mă mai întîi la cine se referea fata ?

— Ai uitat ? Venea des la Alina.

— Nu știu ! „Păianjenul" era numele conspirativ ?

— Nu, o poreclă primită în copilărie ! Slab și deșirat, cu brațele subțiri atîrnînd pînă la genunchi, avea realmente ceva de păianjen.

De încordare îmi înțepeniseră maxilarele. A fost nevoie de un efort ca să-l pot întreba :

— Adevăratul său nume... îl cunoști ?

— Desigur ! Stoleru ! Pavel Stoleru. Lucra la restaurant, la Athenée Palace, unde îi servea pe ofițerii hitleriști. Știa bine limba germană, așa că putea să tragă cu urechea la discuțiile lor. Ne aducea uneori informații utile.

Pavel Stolerul ! Nu auzisem despre el și nici descrierea nu-mi sugera pe vreunul dintre vechii tovarăși.

— Nu, nu l-am cunoscut ! Eram ferm convins de ceea ce spuneam.

S-a arătat foarte mirat, dar punînd lapsusul pe seama stării mele psihice, m-a tratat cu duhul blîndeții.

— Probabil ai uitat ! Nu face nimic, se întîmplă ! Venea pe la voi, în lunile premergătoare eliberării.

Am găsit necesar să mă scuz.

— Umblam pe atunci mult prin țară. Posibil s-o fi vizitat pe Alina în absența mea. Te-ai mai întîlnit cu el ?

— Mi se întîmplă uneori să zăresc o mutră care mi se pare cunoscută. O privesc și nu știu de unde s-o iau ! Dar nu mă consum pentru atîta lucru, cum faci dumneata. Chiar dacă l-aș fi întîlnit... Cine știe cum arată astăzi ? !

I-am dat dreptate. În douăzeci și șapte de ani, oamenii se schimbă. Eu însumi am devenit altul. Nu mai sînt suplu ca odinioară, nici sprinten, și trăsăturile mele aparțin parcă unui străin, cînd le compar cu vechi fotografii. Cît despre culoarea părului, ce să mai discutăm...

Insistențele lui de a mă opri la masă erau acum pur formale. Cunoscînd motivele, nu m-am simțit jignit. Dimpotrivă, voiam să ajung cît mai devreme acasă, sperînd că-mi va fi hărăzită o noapte de somn. Acesta era unul dintre motive. Nevoia de a rămîne singur era celălalt, cel hotărîtor.

În sfîrșit, o zi răcoroasă ! Locotenent-colonelul respira lacom aerul umed, saturat de vapori, care năvălea prin fereastra deschisă. Îl aștepta pe profesorul Verescu de aproape un ceas. Acesta avea ședință în sala de alături și prin ușile capitonate răzbeau, atunci cînd cineva ridica vocea, frînturi de fraze.

În locul costumului bleumarin pe care-l dăduse la curățat, purta pantaloni gri și o haină din buret, alb-gălbuie. Trecuse pe la frizer și arăta mult mai prezentabil, mai tînăr chiar.

Cu toate că se întîlnise cu Verescu la Constanța, nu prea se simțea în apele lui. În cursul întrevederii era inevitabil să nu se pomenească de Sorin, și Coman avea remușcări. Remușcări era un fel de a spune. Regreta să plecase, în noaptea aceea, de lîngă el.

Nu, Tomescu n-avea dreptate ! „Păianjenul" era o realitate și, mai mult ca sigur, pregătea noi crime. I-o spunea nu numai un al șaselea simț, nu numai intuiția, ci și experiența dobîndită prin lectura a sute de tomuri de specialitate. Discuția cu Scarlat îl întărise în această convingere și-l făcuse să reflecteze, pentru a nu știu cîta oară, la izbitoarea asemănare dintre cele două cazuri, cel petrecut în urmă cu 27 de ani și cel actual.

Nu era, nu putea fi o coincidență ! Metodele erau aceleași, izvorau din același creier diabolic ! În plus, atunci ca și acum, se pomenise numele de „Păianjen" !

Pavel Stoleru ! Dacă se dovedea că fusese amestecat în tragedia Alinei, persoana răspunzătoare de moartea Lizei și a lui Sorin era ca și descoperită.

Se înflăcără, căută argumente, le combătu spre a le proba soliditatea și se bucura copilărește cînd rezistau. Adevărat, trecuseră 27 de ani ! Dar cîte situații asemănătoare nu găsise el în dosarele Serviciului de documentare ! De cîte ori nu fusese reactivat un agent secret după două-trei decenii ! Oficinele de spionaj posedau liste ale foștilor lor informatori și, la nevoie, li se adresau, solicitîndu-le colaborarea. Nu era nimic extraordinar în asta !

Şi-l imaginä pe Tomescu ascultîndu-i teoriile. Foc şi parä s-ar fi fäcut ! Ei da, erau deocamdatä simple ipoteze, chiar dacä aveau o logicä. Pentru a întreprinde ceva, se cereau însä dovezi palpabile, solide, de beton armat. Apoi, judecase oare cu deplinä obiectivitate ? Nu erau deducţiile sale mai puţin rezistente, mai şubrede ca la prima vedere ? Poate cä acţiona inconştient, sub impulsul de a o räzbuna pe Alina ? Îşi aminti de o regulä de fier a profesiunii : obiectivitatea desävîrşitä şi incompatibilitatea serviciului cu mobiluri personale. Într-o asemenea situaţie ar fi fost dator sä se ducä la şef, sä-i cearä sä încredinţeze altcuiva cazul ! Aşa ar fi fost corect ! Asta însä nu putea fi decis în pripä, sub imperiul primului îndemn. Trebuia chibzuit în tihnä şi cu räbdare.

Oftä. Härţuiala ultimelor zile, efortul fizic şi insomnia îşi spuneau cuvîntul. Era därîmat. O säptämînä de odihnä, undeva la munte, ce bine i-ar fi prins ! Goni tentaţia ca pe o muscä sîcîitoare. Nu, nu acum, ci după aceea, după ce fiara va fi pusä cu botul pe labe. Trebuia, cu orice risc, împiedicatä sä-şi înfigä iar colţii.

Aläturea, în camera de consiliu, discuţiile se preschimbaserä într-o rumoare diluatä, dovadä cä şedinţa se sfîrşise. Coman se îndepärtä de la geam şi se pregäti sä-l întîmpine pe Verescu.

Uşa capitonatä se dädu în läturi şi directorul inträ. Avea cusutä pe revers o panglicä neagrä, de doliu. Examinîndu-l, Coman se sperie. Abia recunoscu în bätrînul gîrbovit, cu faţa numai riduri şi cu ochii stinşi, pe bärbatul a cärui ţinutä o admirase şi o invidiase în urmä cu cîteva zile.

— Luaţi loc ! Verescu vorbea încet, cu dese poticneli. Staţi aici, lîngä mine. Nu se aşezä în spatele biroului, ci pe unul dintre fotoliile rezervate vizitatorilor.

Coman se simţi îndemnat sä-l încurajeze sau mäcar sä-şi manifeste compasiunea.

— Tovarăşe profesor, cunosc şi eu sentimentele pe care le încercaţi. Şi mie mi s-a întîmplat cîndva o nenorocire. Au trecut ani de-atunci, mulţi ani... Totuşi vă pot înţelege. Îi veniră în minte cuvintele doctorului Zalman şi le reproduse : „Trebuie să fim tari, tari ca piatra".

Savantul avu un surîs amar.

— Piatra se macină, se preface în praf şi praful îl ia vîntul.

Lui Coman, încă sub impresia durerii celuilalt, îi fu greu să-şi recapete luciditatea profesională. Recurse la o soluţie de compromis.

— Tovarăşe Verescu, doresc ca ceea ce s-a întîmplat să nu se mai întîmple. Pentru asta sînt aici.

— Mai există o primejdie ? Din cîte am aflat, vinovatul a fost arestat şi îşi va ispăşi pedeapsa.

— În privinţa asta părerile sînt împărţite, înflori Coman realitatea. Oricum, se impune să fim vigilenţi. Ceea ce spunea suna banal şi de aceea se corectă : adică sectorului „Cupola" va trebui să i se acorde şi mai multă atenţie ca pînă acum.

— În ce constă pericolul, tovarăşe locotenent-colonel ? întrebă Verescu.

— Nici eu nu ştiu precis ! Dar dacă admitem că cel care se zbate să ajungă în posesia planurilor generatorului se mai află în libertate, lucrurile apar evidente : se va apropia iar de cineva din institut.

— Înţeleg, spuse directorul. Cum trebuie să procedez ?

— Cît se poate de normal ! Să vegheaţi ! Şi... să-mi permiteţi să vizitez din cînd în cînd sectorul cu pricina. Va trebui să găsim un pretext.

Făcu o propunere, care, în alte împrejurări, l-ar fi amuzat pe savant. Acum însă o primi cu indiferenţă. După ce discutară detaliile, Verescu zise :

— Cum doriţi ! Dacă această soluţie vă satisface, n-am nimic contra. Totuşi, care vă este scopul ? Ce vă propuneţi, la urma urmei ?

— Să fac cunoştinţă cu cei din secţia „Cupola". Să depistez persoanele... vulnerabile, şi să le protejez.

Înlocuitorul bufetierei

Fix la zece, în secţia „Cupola", îşi făcu apariţia noul bufetier. Împingea un cărucior care se deplasa fără zgomot pe rotile de cauciuc. De pe poliţele lui îţi făceau cu

ochiul cîrnăciori trandafirii, chifteluțe rumene, sandvișuri cu șuncă și cu cașcaval, prăjituri multicolore și cești cu cafea aburindă. Omul, deși abia angajat, se descurca destul de bine, servindu-și clientela cu îndemînarea burlacului versat în îndeletniciri gospodărești ; doar prețurile nu le prea ținea minte, motiv pentru care consulta mereu o listă.

Personalul era mult prea obișnuit cu titulara, cu robusta și volubila coana Lina, ca să nu sesizeze schimbarea și să nu pună întrebări. Explicația — un bilet de băi acordat suplimentar și atribuit ei și reumatismelor de care suferea — fu considerată satisfăcătoare. Mai mult, se auziră cuvinte de laudă la adresa sindicatului, care nu numai că o trimisese la tratament, dar se îngrijise și de un înlocuitor. Cîțiva salariați mai tineri făcură haz, strigîndu-l, ca din greșeală, „mătușico", dar gluma n-avu efectul scontat, deoarece omul în bluză albă se vădi impasibil.

Secția „Cupola" cuprindea o sală spațioasă cu plafon de sticlă, destinată operațiunilor de asamblare, și două coridoare de-a lungul cărora se înșirau birourile. Hala semăna cu decorul dintr-un film științifico-fantastic. Instalațiile impresionante, nichelajul lor sclipitor, trepidația acelor indicatoare, pîlpîirea becurilor colorate, vînzoleala liniilor frînte pe ecranele osciloscoapelor aveau darul să-l transpună pe profan în lumea mirifică a anului 2 500.

Personalul purta halate bej cu insigne speciale și cu semnalizatoare de radiații prinse de buzunarul de la piept. Altminteri era greu să-l deosebești de cel al unei instituții oarecare deoarece, indiferent de profesiune, oamenii arată pretutindeni la fel.

Așa și prin birouri. Bărbați și femei, tineri și vîrstnici, grași și slabi, înalți și scunzi, veseli și triști, preocupați și plictisiți... Bufetierul care-i examina cu un ochi de psihiatru, devenea din ce în ce mai posac. Își continua rondul împingînd alene căruciorul, cu aerul unui părinte care, în loc să se ducă duminica la fotbal, e nevoit să-și plimbe plodul prin Cișmigiu.

Deodată — ieșise tocmai dintr-un birou și se pregătea să intre în cel de-alături — auzi pe cineva adresîndu-i-se cu „domnule Cristache". Nu se opri. Uitase de pseudonimul pe care și-l dăduse înainte cu cîteva zile. Dar vocea părîndu-i-se cunoscută, întoarse capul.

O recunoscu pe domnișoara Olguța și, din privirile ei pline de suspiciune, înțelese amploarea încurcăturii. Fata ezită între a se apropia și a rămîne pe loc, la cîțiva metri depărtare.

— Te-am zărit și adineauri, în hală ! Ce cauți aici, domnule Cristache ? întrebă uitîndu-se în jur, după eventuale ajutoare.

Coman deghizat în bufetier știu să-și păstreze calmul. Prima lor întîlnire îi crease complexe, pentru că-și dăduse o altă identitate, pentru că o mințise. Cea de a doua se anunța de aceea cam... penibilă. Trebuia să găsească o explicație demnă de crezare și se gîndi să îndruge ceva despre plecarea sa din Turnu Măgurele și despre schimbarea serviciului. Renunță, convins că avea să sune fals, ca o monedă contrafăcută.

— Ce cauți aici ? repetă Olguța amenințătoare. Pieptul i se ridica și cobora sub halatul subțire ca talazurile mării pe furtună.

Ca să-i poată vorbi cît mai discret, abandonă cărucior-ul și se pregăti să se ducă la ea. Se retrase înfricoșată.

— Stai, nu te mișca ! Încă un pas, și țip !

Scandalul plutea în aer. Ca să-l evite, trebuia să acționeze prompt și decis. O nouă minciună ar fi complicat lucrurile, așa că unica soluție rămînea darea în vileag a numelui său și mai ales a funcției. Se recomandă cît putu de liniștit :

— Sînt locotenent-colonelul de securitate Radu Coman.

Nu-l crezu. Cu spinarea lipită de zid făcea pași mărunți, laterali, către o ușă.

— Nu vă speriați ! o rugă. Pe cuvînt de onoare că spun adevărul.

Își vîră mîna în buzunarul de la spate. Olguța, care dădu gestului o altă interpretare, se făcu albă ca varul și reuși să îngîne, slab, „ajutor".

Îi întinse legitimația, încurajînd-o s-o citească.

— Locotenet-colonel... Coman... Radu !

— Ați văzut ? Acum gata, veniți-vă în fire ! Unde putem vorbi nestingheriți ? Deoarece încă nu era capabilă să răspundă, îi propuse : sala de conferințe a tovarășului Verescu vă convine ? Cred că e liberă la ora asta !

Fata încuviință, sporindu-și eforturile de a-i surîde. Cinci minute mai tîrziu se prezentă la cabinet, cu părul proaspăt periat și purtînd în locul halatului o rochiță vaporoasă de aceeași nuanță cu ochii ei albaștri.

Ultimele dubii i se risipiseră încă la fixarea întîlnirii. Cineva care-și îngăduia să se folosească, fără a cere permisiunea, de sala de conferințe a directorului era mai presus de orice bănuială. Nu-i ierta însă falsului bufetier și unchi de la Turnu Măgurele că abuzase de buna ei credință. I-o reproșă fățiș :

— V-ați purtat tare urît, tovarășe Coman. Săraca Liza abia murise — ochii i se împînziră — și dumneavoastră, ca să mă trageți de limbă, n-ați ezitat să scorniți bazaconia cu mirele ! Doar știați cine sînt și unde lucrez ! Nu era o garanție suficientă ?

Coman invocă regulamentul, condițiile obiective, caracterul secret al anchetei și încă altele, ca să recurgă, în cele din urmă, la un argument de ordin sentimental.

— Știam cît de bune prietene sînteți și mi-a fost nu știu cum...

— Lăsați, tovarășe, că nu ține ! Atunci, la cofetărie, păreați un om cumsecade și v-am crezut. Vă închipuiți ce dezamăgită am fost, cînd am aflat de nenorocire. Eram atît de aiurită încît uitasem complet de unchiul Cristache. Mai tîrziu mi-am adus aminte de el și mi-am dat seama că mă mințise. Ce credeți că am făcut ? M-am dus direct la șeful Serviciului de pază și l-am anunțat că un individ dubios a încercat să mă descoase ! E bine ?

— Ați procedat foarte corect, o lăudă Coman cu noduri. Să trecem cu buretele peste ceea ce a fost și să vedem ce rămîne de făcut. De cînd lucrați la „Cupola" ?

— De cîteva zile ! M-au repartizat la cerere.

— Pe postul Lizei ?

— Da !

— Ce v-a determinat ?

— Cum să vă explic... Am făcut-o dintr-un îndemn... n-aș vrea să folosesc cuvinte mari, dar Liza era pentru mine ca o soră.

— Înțeleg ! Știți de ce s-a sinucis ?

— Probabil din cauza lui Sorin. Era în stare să ducă o fată la disperare. Recunosc, nu se cade să vorbesc așa despre el...

— Să lăsăm asta ! Duduie Olguța, nu v-ați gîndit niciodată că Liza ar fi putut avea alte motive să-și pună capăt zilelor decît cele sentimentale ? Bunăoară, pentru că lucra unde lucra ?

— Ce vreți să insinuați ?

— Cu părere de rău nu vă pot destăinui mai mult. Am să vă relatez în schimb o întîmplare de demult. Am cunoscut cîndva o fată, cam de vîrsta dumneavoastră, care era ilegalistă și care, prin natura muncii ei, deținea secrete importante. I-au dat de urmă și au găsit un mijloc s-o șantajeze. În loc să trădeze, fata a preferat moartea. S-a otrăvit !

— Vreți să spuneți... ?

— Nu vreau să spun decît că trebuie să fim foarte prudenți.

Olguța se încruntă.

— Personal, sînt ! În rest... ?

Își apropie fața de a ei și coborî glasul :

— Ascultați-mă bine ! Dacă într-una din zilele următoare sînteți chemată la telefon de o persoană necunoscută, dacă cineva vă acostează sub un pretext oarecare sau vi se întîmplă ceva neobișnuit, anunțați-mă ! Vă las numărul meu de la birou și de acasă.

I-l notă.

— Să n-aveți nici o grijă, tovarășe locotenent-colonel, îl asigură Olguța. Aș vrea să știu doar... dacă sînt mai expusă ca ceilalți ?

— N-am nici un motiv s-o cred. De aceea, vă mai adresez o rugăminte : dacă nu dumneavoastră ci altcuiva, vreunei colege, i se întîmplă așa ceva, avertizați-mă de asemenea. Îmi promiteți ?

— Desigur, numai... !

— N-o să fie greu ! La serviciu, asemenea lucruri nu se trec sub tăcere. Se povestesc pentru... pitorescul lor, și de ce să n-o spunem deschis, din orgoliu.

— Poate că aveți dreptate ! Și săraca Liza se lăuda cu Sorin al ei. Dar nu-s toate fetele la fel. Eu...

O întrerupse brusc :

— Deci, ne-am înțeles. În caz că se întîmplă ceva, mă chemați imediat.

I-o făgădui.

Coman mai purta jacheta de chelner. Își aminti cu neplăcere că-i revenea obligația să restituie gustările neconsumate și să facă decontul.

— O să mai veniți pe aici ?

— Cred că da, îi răspunse fetei, dar precis în altă postură.

Olguța se întoarse în biroul dactilografelor și Coman, împingînd cu nădejde căruciorul, o luă înspre bufet.

Un „da" neconvingător

De data asta, Tomescu nu i se mai adresă lui Coman familiar cu „Radule", ci cu „tovarășe locotenent-colonel" și îl ținu în picioare.

— Tovarășe locotenent-colonel, sînt foarte, foarte supărat !

Coman rămase tablou.

— Dar ce-am făcut ?

— Mă mai întrebați ce-ați făcut ? Chestiunea e că *n-ați* făcut ! Șeful serviciului de pază de la 022 ne-a informat că un individ suspect, dîndu-se drept unchiul Lizei Vicol, a iscodit zilele trecute o salariată. Azi mi se

telefonează că probabil același individ a apărut în secția în care se realizează generatorul ypsilon, în chip de bufetier. Sînt întrebat dacă să fie arestat sau, pînă una-alta, ținut sub observație. Iar dumneavoastră, tovarășe locotenent-colonel, habar n-aveți. La insistențele dumneavoastră vi s-a încredințat supravegherea institutului și dumneavoastră nu știți nimic!

Nu prea se putea lăuda cineva să-l fi auzit pe Coman rîzînd. De aceea, hohotele care-l zguduiră ca o criză de malarie nu-l indignară pe colonel, ci mai mult îl îngrijorară. Se sculă precipitat și veni lîngă el. Îl depășea considerabil în înălțime și ca să-l poată privi ochi în ochi, trebui să se lase nițel pe vine.

— Ce-i cu tine, Radule ? Ce ai ?

Îi mai trebui un minut să-și recapete răsuflarea.

— Tomescule... nu fii supărat... dar nu pot... e prea caraghios. Individul suspect... unchiul Cristache de la Turnu-Măgurele... și bufetierul... eu eram !

— Tu ?

— Da, eu ! Mi-am dat întîlnire cu o colegă de a Lizei, ca să aflu cine o însoțise la Mamaia. Ieri, cu aprobarea lui Verescu, am colindat secția vînzînd crenvurști și savarine.

Colonelul rămase la fel de întunecat.

— Astea-s metode ? Așa procedează un ofițer de securitate de vîrsta și cu gradul tău ? Întîlniri la cofetărie, sub identitate falsă, deghizări caraghioase, ca în romanele de proastă calitate ? Nu zic, uneori, cînd situația o cere, se recurge și la asemenea mijloace. Dar aici nici măcar nu se punea problema. Fetei puteai să-i spui foarte clar cine ești și ce vrei de la ea, iar la institut... ce rost avea mascarada ?

— Vă rog să mă scuzați, tovarășe colonel, mă antrenasem și...

— Stai jos ! Reveni la scaunul său și se apucă să potrivească marginile unor dosare, trăgînd vizibil de timp.

Coman stătea resemnat, cu mîinile între genunchi, presimțind că după acest prolog, într-un fel comic, avea să urmeze o tragedie. Nu greși.

— Radule, mai am să-ţi comunic ceva ce nu-i legat direct de prostiile făcute de tine.

Cu toate că la această oară matinală temperatura era departe de a o motiva, picăturile de sudoare începură să se prelingă pe frunte. lucru cu atît mai regretabil cu cît locotenent-colonelul îşi uitase batista acasă.

— Ieri s-a ţinut o şedinţă de consiliu, continuă Tomescu din ce în ce mai stingherit. S-a decis întreruperea cercetărilor în cazul Vicol-Verescu-Hardley. Baltha va răspunde în faţa tribunalului pentru contrabandă de stupefiante pentru crimă. Pe complice continuă să-l caute miliţia. Ca atare, detaşarea ta încetează.

Văzu camera ca prin ceaţă. Dezamăgirea i se exterioriză prin adîncirea cutelor, prin subţierea buzelor şi printr-o bruscă proptire a bărbiei în piept. Întrebă răguşit :

— E o hotărîre... definitivă ?

— Îmi pare rău, dar n-am ce-ţi face ! Povestea pe care ne-a servit-o, trebuie s-o recunoşti şi tu, e prea copilăroasă pentru a fi crezut şi a motiva continuarea investigaţiilor. Ţi-o spun din experienţă, Radule, ticăloşii ăştia încearcă să dea vina pe alţii. Toţi fac aşa ! Aminteşte-ţi de Mertens, care pretindea că a acţionat sub impulsul hipnozei.

Se comporta ca şi cînd n-ar fi sesizat sensul cuvintelor.

— Mi se ordonă să mă întorc la documentare ? Trebuie să fie o confuzie, tovarăşe colonel. Eu... cum să vă spun... pentru mine...

— Te înţeleg ! Te înţeleg foarte bine. Ai o fire păcătoasă, Radule. Predomină o trăsătură : încăpăţînarea ! Te-a impresionat moartea fetei din vecini, ţi-a adus aminte de... — ezită o fracţiune de secundă — ...de ceva asemănător, şi te-ai ambalat. Acum ţi-e greu să dai înapoi.

— Ţi-am spus într-o zi că Alina... că soţia mea...

Răspunse printr-o aproape insesizabilă înclinare a capului.

Coman o înregistră fără să se uite şi izbucni năvalnic, dînd în vileag tot ce-l frămînta, tot ce avea pe suflet.

— Ca și Liza Vicol, Alina a fost împinsă la moarte. Ca și dînsa, a fost obișnuită cu stupefiante și apoi șantajată. Și ea și-a pus capăt zilelor, refuzînd să trădeze. Situațiile sînt identice, Tomescule. Nu mă bizui pe presupuneri cînd afirm asta, ci pe fapte concrete. Medicul care a constatat decesul soției mele trăiește. El mi-a spus că ea s-a sinucis, datorită simptomelor de abstinență. Un tovarăș din ilegalitate, inginerul Scarlat de la Constanța, mi-a comunicat că Alina deținea unele informații, a căror divulgare ar fi putut crea dificultăți în înfăptuirea, la termenul stabilit, a insurecției armate.

Tomescu ciuli urechile.

— Despre asta nu știam nimic ! Susții cumva că atunci, ca și acum, a acționat aceeași persoană ?

— Cred că „Păianjenul" s-a întors ! După douăzeci și șapte de ani !

— De ce tocmai el ? De ce te îndărătnicești ? Admițînd că nu-s unul și același, de ce nu Baltha ? Poate că a fost la noi și pe vremea aceea !

— Nu cred ! Celălalt, „Păianjenul", s-a născut și a copilărit pe meleagurile noastre.

— Asta de unde ai mai scos-o ?

— De la inginerul Scarlat ! Știe că din grupul Alinei făcea parte un tînăr, Pavel Stoleru, poreclit „Păianjenul". Era chelner la Athenée Palace.

Tomescu se ridică pe jumătate și se aplecă peste birou.

— Unde-i acum acest Stoleru ?

— Nu știu ! În ceea ce privește reactivarea agenților, Tekaturo, în „Rețeaua invizibilă", citează sute de exemple.

— Hm ! Un vechi colaborator al Gestapo-ului, chemat sub arme după aproape trei decenii ! Nu neg ! E posibil ! Dar chiar și aceleași metode ?

— Fiindcă acestea convin caracterului său și fiindcă organizația din care face parte se ocupă, în egală măsură, cu contrabanda de stupefiante.

— Strașnice dovezi, Radule ! Ce să-ți spun ! ?

— Traficul de droguri poate fi un excelent paravan pentru o rețea de spionaj !

— În ce sens ?

— Care polițist, descoperind o afacere cu opium, cocaină sau haşiş, se mai gîndeşte să caute *altceva* în spatele ei ?

— O fi ! recunoscu Tomescu. Ai un talent să mă întorci cu 130 de grade, clasa întîi ! Ce propui, în concluzie ?

— Păi, ce să mai propun ? Zarurile au fost aruncate. Mă întorc la documentare.

— Stai niţel ! N-o lua chiar aşa !

— N-aţi spus chiar dumneavoastră...

— Da, dar au apărut elemente noi ! Se poate convoca o nouă şedinţă.

— Înseamnă că sînteţi de acord ca eu să... ?

Poticnelile sale timide erau străbătute de un licăr de optimism.

— Da. Radule ! Continuă, pe răspunderea mea, pînă obţin aprobarea... dacă socoteşti că ai destulă forţă să acţionezi lucid, imparţial... şi nu din răzbunare. Ce ai de gînd ?

Manifestă un entuziasm pe care Tomescu nu-l cunoştea, de care nici în ruptul capului nu l-ar fi crezut capabil.

— Să găsesc persoane care l-au cunoscut pe Stoleru, tovarăşe colonel.

— Pentru un portret-robot ?

— Da, tovarăşe colonel !

— Au trecut douăzeci şi şapte de ani, Radule ! S-ar putea să se fi schimbat să nu-l recunoască nici mă-sa.

— La mine, la documentare, există o lucrare care tratează această problemă. S-a descoperit o metodă pentru „actualizarea“ portretelor robot. Mă oblig să-i dau specialistului toate indicaţiile.

— Fă cum crezi că-i mai bine. Ei, şi-acum...

— Mai am ceva, tovarăşe colonel !

— Da ?

— La institut lucrează o fată, Olguţa Popescu. Am instruit-o să mă anunţe în caz că cineva îi dă tîrcoale ei sau colegelor.

— În ordine ! E capabilă ? Ştie să păstreze un secret ?

— Sper ! V-aş ruga totuşi...

— Las' că am eu grijă ! De securitatea secției „Cupola" am să mă ocup personal. Și eu îți repet rugămintea mea : o să-ți fie greu, dar promite-mi să-ți păstrezi obiectivitatea ! Dacă ai pornit cu idei preconcepute, riști să greșești ! Îmi promiți ?

„Da"-ul lui Coman sună neconvingător.

Studebaker-ul gri

Ora patru fără cîteva minute. Pe șoseaua națională, la cîteva sute de metri de drumul de acces spre Institutul de cercetări speciale nr. 022 oprise un Studebaker gri închis. Conducătorul ridicase capota și stătea aplecat peste motorul fierbinte, părînd să reflecteze asupra cauzei defecțiunii.

Zeci de turisme și de camioane treceau vîjîind, iscînd curenți de aer și vîrtejuri de praf. O Dacie nou-nouță încetini și șoferul își oferi, prin semne, serviciile. Posesorul Studebaker-ului, un bărbat înalt și uscățiv cu ochelari negri, îl făcu să înțeleagă că se descurcă și singur.

La patru și cinci schimba o cheie franceză cu alta mai mare, fără să se atingă de vreo piesă. Pana de motor era un pretext. În realitate, se uita nerăbdător în direcția drumului auxiliar, al cărui capăt sclipea alb printre frunzele copacilor. Curînd apărură, unul după altul, trei autobuze. Erau ale institutului și asigurau salariaților transportul către centru.

Defecțiunea se remedie în mod miraculos. Bărbatul deșirat, cu părul ca o cască de oțel cenușie, închise capota, aruncă trusa pe perna din fund și răsuci cheia de contact. Mașina se lansă ca un bolid în urma celor trei autocare. Le depăși, dar la intrarea în București opri în dreptul unui chioșc de răcoritoare. Așteptă și cînd se iviră, se luă din nou după ele. Străzile din ce în ce mai aglomerate, stopurile care îmbucătățeau șarpele bălțat al vehiculelor, nu-i creau probleme.

Autobuzele intrară într-o străduță liniștită din preajma Universității. Pasagerii coborîră. Prin parbrizul limuzinei

doi ochi ascunși după lentile negre examinau chipurile bărbaților și ale femeilor ; o făceau metodic, cu un profesionalism autentic, ca al detectivilor sau al medicilor psihiatri. Anumite figuri i se întipăreau în minte ca pe o placă fotografică. Le-ar fi putut reproduce oricînd, cu toate detaliile, dar mai ales cu ceea ce considera el a fi indiciul unei anumite trăsături de caracter. Nu mai puțin îl interesau îmbrăcămintea, ținuta, mersul. După ce autocarele se deșertară și cei care călătoriseră cu ele se împrăștiară care încotro, bizarul personaj mai zăbovi ca să-și catalogheze impresiile. Nu era, sau cel puțin *încă* nu era mulțumit. Hotărî să revină a doua zi, la nevoie a treia, a patra și a cincea...

Printre atu-urile omului cu părul cărunt și cu ochelarii întunecați se număra o excepțională răbdare.

Olguța Popescu era dezamăgită. Se așteptase să primească telefoane misterioase sau să fie acostată de indivizi fioroși. Nu se întîmplă nimic din toate acestea. La institut, viața își urma cursul ; oamenii lucrau, glumeau, se certau, își spuneau păsurile, consumau cafele... Singura care se comporta altfel ca mai înainte era ea. Umbla aferată, pica acolo unde era așteptată mai puțin, asculta înfrigurată conversațiile dintre colegi.

O asemenea atitudine nu putea trece neobservată. Deveni curînd subiectul preferat al bîrfelilor ; se făceau în privința ei presupuneri puțin măgulitoare și oamenii sfîrșiră prin a se feri de ea. Cînd intra undeva, se lăsa tăcerea. Cînd întreba ceva, i se dădeau răspunsuri echivoce, dacă nu ostile. Se simțea tot mai stingherită, mai izolată și de aceea se agăță de Gina Botez ca de un colac de salvare. Gina, o fată de douăzeci de ani, cu părul vopsit castaniu-roșcat, cam ostentativ îmbrăcată și machiată și cu o mutrișoară de înger fusese angajată recent ca dactilografă. Se împrieteniseră foarte repede, deoarece Gina încă nu cunoștea pe nimeni, iar Olguța se socotea ostracizată și suferea.

Camera în care lucrau împreună cu alte două colege avea un aer intim, mulțumită ghivecelor cu mușcate, a celor două reproduceri — o țărancă de Grigorescu și niște

anemone de Luchian — ca și a perdelușelor încrețite, din tul.

Stăteau una lîngă alta, la măsuțele lor joase și în clipele de răgaz își făceau, șușotind, confesiuni. Olguța află astfel, picătură cu picătură, „complicata" biografie a Ginei Botez. Se născuse la București, locuia pe Mircea Vodă, mama îi murise de zece ani și tata era tehnician pe un șantier de construcție ; avea un frate elev și o soră mai mare la Slobozia, măritată cu un stomatolog. Absolvise școala de stenodactilografie și lucrase un an la o centrală industrială. Acolo o descoperise tovarășul Constantinescu, șeful personalului de la Institutul 022. Referințele ei fiind excelente, atît din punct de vedere profesional, cît și al activității din cadrul U.T.C.-ului, îi făcuse propunerea să se transfere.

Acesta era, în linii mari, trecutul Ginei. Ce se mai putea spune despre ea ? Cel mult că-i plăceau la nebunie puloverele șocante, parfumurile franțuzești, vermutul Martini și mașinile rasate și că era în așteptarea celui care ar fi putut să i le ofere.

Chiar din prima zi luaseră gustarea de la zece împreună și tot împreună se urcaseră în autobuz. În cele următoare își dăduseră întîlniri în oraș ca să colinde marile magazine și să ia după aceea o cafea la barul hotelului Ambasador.

Din pricina urmărilor neplăcute ale misiunii încredințate de Coman, nu numai că o acapară pe noua prietenă, dar uită și de promisiunile făcute acestuia. Ajunse să treacă nepăsătoare pe lîngă doi care vorbeau în șoaptă sau să iasă dintr-o cameră tocmai în momentul cînd începea să zbîrnîie telefonul.

Mai rămăseseră cîteva minute pînă la patru și dactilografele așterneau husele de plastic peste mașini. Registrele de evidență își ocupaseră locul în dulapul metalic, filele scrise fuseseră predate și acum venise rîndul oglinjoarelor și rujurilor.

Gina, într-o rochiță de mătase în dungi verticale albe și verzi, își învîrtea geanta de lac ținînd-o de curea și o îmboldea pe Olguța :

— Haide ! Tot n-ai terminat ?

Olguța Popescu se dichisea sistematic. După ce trecuse cu puful peste obrajii bucălați și-și subliniase arcurile buzelor, răsucea șuvițe de păr în jurul mînerului pieptenului, modelînd buclișoare de forma rulourilor cu frișcă.

— Încă puțin ! Acuși sînt gata !

Celelalte două dactilografe părăsiră biroul cu un „pa, fetelor" neglijent.

— Ce au ? întrebă Gina. Totdeauna-s așa scorțoase ?

— Nu le băga în seamă !

Se mulțumi cu răspunsul și continuă să se joace de-a elicea. Rochia ei scurtă lăsa să se vadă genunchii de o splendidă nuanță cafeniu-aurie.

— Unde ți-ai făcut concediul ? întrebă Olguța invidioasă.

— La Predeal ! Două săptămîni am stat, în iunie ! Hai, că pierdem autobuzul.

Olguța terminase și-și aranja meticulos „laboratorul cosmetic" în compartimentele poșetei. Gina încetă s-o rotească pe a ei, aruncîndu-și-o pe umăr. Ieșiră grăbite și abia prinseră ultima mașină, care se pusese de-acum în mișcare.

— Am o propunere, spuse Gina. Luăm cîte o înghețată și intrăm apoi la „Eva".

— Îți cumperi ceva ?

— Doar așa, ca să ne uităm ! Vrei ? Pe urmă mergem la mine acasă și ascultăm muzică.

Discutară despre șlagărele la modă, despre ultima ediție a „Cerbului de aur", despre filmul de la „Patria" și făcură praf rochiile maxi, după părerea lor create anume pentru femeile cu picioare urîte. Coborînd din autobuz, trecură pe lîngă o limuzină superbă în care nu se afla nimeni. Mergeau braț la braț, atît de adîncite în conversație, încît chiar dacă s-ar fi uitat îndărăt, tot nu l-ar fi remarcat pe domnul în vîrstă distins, care se luase după ele.

Bărbatul păstra o anumită distanță, folosindu-se de pietoni ca de un paravan. Cînd fetele se opreau la vitrine,

se oprea şi el. Îşi aprindea cîte o ţigară, consulta un ghid turistic, desfăcîndu-l şi împăturindu-l la loc.

Olguţa şi Gina intrară la cofetărie ; urmăritorul rămase afară, în dreptul unui stand de cărţi. La „Eva" veni după ele şi comandă o cafea la micuţul bufet. Îşi alese o masă de la care putea supraveghea ambele intrări. Avu mult de aşteptat, aproape o jumătate de oră ; prietenele studiară îndelung noile modele de pantofi, costumele de baie supraelastice şi lenjeria spumoasă ; abia după ce admirară colierele cu ştrasuri scînteietoare, brăţările, cerceii, părăsiră magazinul şi se amestecară în mulţimea pietonilor.

Pe trotuarul supraaglomerat, posesorul Studebaker-ului se descurca cu aceeaşi iscusinţă. Cînd fetele se apropiau de cîte o staţie de troleibuz, se grăbea şi reuşea să ajungă o dată cu ele.

Bulevardul Bălcescu.... Piaţa Unirii... Calea Călăraşi... Pe măsură ce trecătorii se răreau, sarcina lui devenea mai dificilă. Sfînta Vineri... apoi Mircea Vodă, o stradă liniştită fără magazine, fără chioşcuri de ziare sau de dulciuri. Bărbatul cu tîmplele argintii şi ochelari de soare păşea acum agale, ca cineva care a ieşit să ia o gură de aer.

Clădirile erau vechi, dar proaspăt văruite, cu grădiniţe minuscule, cu viţă de vie cocoţată pînă sub acoperiş, cu garduri îmbrăcate în zorele. Cîte un atelier de cizmărie etala în vitrina sa prăfuită calapoade, tocuri şi catarame, cîte o croitorie — baloturi de stofă, costume în devenire şi jurnale de modă din vara trecută.

Olguţa şi Gina se opriră la o poartă de fier. În spatele ei, în fundul unei curţi, era o casă modestă fără etaj, cu ochiuri de sticlă colorată, cu lemnăria sculptată rudimentar şi cu lădiţe cu ciclame la ferestre. Casa aparţinea familiei Botez de mulţi ani, de pe timpul cînd bunicul o luase pe bunica. N-avea alţi locatari, ceea ce rezulta din cartonaşul cu un singur nume de sub soneria de la poartă.

Bărbatul distins, de-o eleganţă sobră, îl citi din mers. Nici o tresărire nu-i trădă satisfacţia.

În căutare de martori oculari

Am plecat cu avionul la Iași și de la aeroport am alergat la miliție. Locotenentul de la „evidența populației" a fost foarte amabil și săritor. Dar în oraș locuiau opt persoane cu numele de Toma Petrescu, ceea ce complica întrucîtva identificarea fostului participant la mișcarea antifascistă. Am procedat prin eliminare, oprindu-mă asupra celor între patruzeci și cincizeci de ani. Apoi mi-am amintit că ultima dată cînd îl întîlnisem, îmi povestise că e contabil. În cartotecă figurau doi Toma Petrescu cu această profesiune. Mi-am notat adresele lor și pe la cinci, cînd socoteam că am cele mai mari șanse să-i găsesc acasă, m-am urcat într-un taxi. L-am descoperit la prima adresă, într-un bloc recent construit, în care ocupa împreună cu soția și cu băiatul un apartament de trei camere.

Toma avea capul chel, obrazul ca o Lună plină, brațele de boxer și privirea șugubeață. Purta pantaloni scurți și maieu, și avea degetele pătate cu albastru și cu roșu. Pe masa din sufragerie stăteau deschise două registre groase, legate în pînză, alături de sticluțele cu cerneală.

S-a bucurat enorm văzîndu-mă și a ținut să mi-o dovedească prin repetate strîngeri la piept care-mi tăiau răsuflarea.

— Bine ai venit, Radule ! Nici nu știi ce plăcere mi-ai făcut !

S-a scuzat apoi pentru ținută, pentru deranjul din casă, pentru absența soției (se dusese la cinematograf cu o prietenă), pentru cea a fiului (avea cursuri la universitate) și pentru multe altele.

— Pînă bem cafeluța, o să se întoarcă. Ce bine-mi pare ! Sper că nu ți-ai luat cameră la hotel ? Nu, nici o obiecție ! O dată ce te-am prins, nu scapi tu așa de ușor. Zi, rămîi două-trei zile ?

Încercam să-i explic că sînt doar în trecere, că nu pot sta decît două-trei ore. Mi-a pufnit în nas.

— Asta s-o crezi tu ! Te sechestrez ! Hai, lasă-te de aiureli și rămîi măcar pînă mîine. Diseară îi tragem un

chef pe cinste ! Am un vin cum n-ai băut de cînd te-a făcut maică-ta, iar cucoana mea prepară niște sărmăluțe și niște plăcinte poale-n brîu, de li s-a dus vestea.

— Dacă-ți spun pentru ce am venit, n-ai să mai insiști ! Vezi, Toma...

— Nu acum ! Ai răbdare pînă aduc dulceața și apă de la frigider. Sau preferi un șpriț ? O să bem cîte o cafea și ai să-mi povestești pe'ndelete. Bine ?

Nu l-am putut opri. A dispărut în bucătărie unde l-am auzit trebăluind. S-a reîntors balansînd o tavă cu pahare, farfurioare, cești și linguriță.

Abia după ce m-am servit și i-am lăudat cafeaua, m-a lăsat să vorbesc.

— Uite, Toma, care-i baiul. Mă ocup de un caz, care are, pare-se, implicații în trecut, mai precis în perioada imediat premergătoare eliberării. Ții minte cînd s-a întîmplat nenorocirea cu Alina ?

Și-a pierdut subit volubilitatea.

— La înmormîntare, am urmat eu, s-a pomenit despre un anume Stoleru, poreclit „Păianjenul". Îți aduci aminte de el ? L-ai cunoscut ?

— Sigur că da ! Pavel Stoleru, chelnerul.

— Ai putea să mi-l descrii ?

— Cred că da ! Un băiat înalt, firav de-l bătea vîntul, cu...

— Nu acum, Toma ! Intenționăm să-i facem portretul-robot.

— Portretul... ce ?

— Portretul-robot ! Reconstituirea fizionomiei cuiva prin îmbinarea unor desene-tip reprezentînd porțiuni de obraz.

— Nu prea pricep !

— Ai să vezi ! Pentru asta, va trebui însă să vii la București.

— Am să vin ! Cînd ?

— Sîmbătă ! Pînă atunci sper să mai găsesc pe cîțiva care să-l fi cunoscut. Apropo, poate îmi dai tu o mînă de ajutor. Am scos carnetul și i-am citit : Teodoriu, Mușețeanu, o fată Magda sau Marga, Sonia Chelaru sau Celaru căreia i se spunea „Sonatina" — de ca am neapărată nevoie —, încă o fată, Tina...

A chicotit şi apoi, neputîndu-se stăpîni, s-a apucat să rîdă cu lacrimi. Sub maieu pîntecele său rotunjor sălta.

— Pe... pe Tina asta... o cunosc puţin.

— Perfect ! Ce te amuză ?

— Stă aici, la Iaşi.

— Splendid ! Îi ştii adresa ?

— În acest bloc.

— Etajul ? Apartamentul ?

— Acelaşi etaj, acelaşi apartament ! Tina e de douăzeci şi doi de ani soţia mea legitimă.

I-am ţinut isonul. După ce ne-a trecut, l-am rugat s-o aducă şi pe ea în Capitală.

— Să veniţi negreşit ! Vă aştept pe amîndoi, sîmbătă. Poate-ţi mai aminteşti de cineva, Toma ?

— Să mă gîndesc ! Anul trecut eram plecat în revizie... unde naiba... la Tecuci parcă... da, da, la Tecuci. Aveam treabă la o întreprindere şi acolo am dat de Teodoriu. Sigur ! Locuieşte la Tecuci şi lucrează... ori la Trustul de construcţii şi montaj, ori la Intreprinderea de instalaţii sanitare. La una din ele !

Căpătasem o informaţie utilă. Dacă-l găseam pe Teodoriu, dispuneam, cu soţii Petrescu şi cu Scarlat, de patru persoane apte să colaboreze la întocmirea portretului-robot.

I-am spus, scuzîndu-mă din nou, că trebuie să plec. Nu s-a mai opus. Deşi nu-i dădusem prea multe detalii, mi-a înţeles graba. La despărţire, m-a strîns în braţe de mi-a ieşit sufletul.

De Teodoriu am dat uşor. Îşi amintea doar vag de „Păianjen", aşa că am renunţat să-l mai aduc la Bucureşti. Nu ştia nici unde puteau fi găsiţi ceilalţi de pe lista mea, în schimb mi-a indicat alte două persoane din grupul Alinei, pe pictorul Garcea şi pe un anume Dragotă. Garcea locuia la Focşani, aşa că m-am repezit într-acolo.

Dotat cu o excelentă memorie vizuală, afirma că reţinuse atît de bine trăsăturile lui Pavel Stoleru, încît se simţea capabil să le reproducă pe pînză. M-a asigurat că va fi sîmbătă la Bucureşti. L-am întrebat, fără prea mari speranţe, despre ceilalţi pe care îi aveam notaţi. Pe Marta sau Magda n-o cunoştea, pe Muşeţeanu nu-l văzuse în toţi

acești ani, dar despre Sonia Chelaru auzise că e soră medicală la Tîlmaciu.

Dormeam în picioare și visam doar la paturi și la perne cu puf. N-am cedat tentației de a mă duce la hotel. Călătorind toată noaptea și schimbînd trei trenuri, am ajuns la zece la Sibiu și la unsprezece la Tîlmaciu. Sonia lucra la spitalul din oraș, la secția de chirurgie.

O jumătate de oră mai tîrziu stăteam față în față într-un cabinet cu pereții de faianță și cu mobilier metalic. N-aș fi recunoscut-o. Era o femeie planturoasă, cu umerii pătrați și cu picioarele masive ca niște stîlpi de beton. Halatul alb plesnea sub presiunea pieptului și dacă mai rămăsese ceva din fetișcana zvăpăiată de odinioară, aceștia erau ochii maron-roșcați de veveriță, neastîmpărați ca argintul viu.

M-a întîmpinat cu un aer preocupat, pregătind fișa de carton și deșurubînd stiloul.

— Numele ?

— Coman Radu.

A început să scrie apăsat, cu litere mari.

— Vîrsta ?

— Cincizeci de ani. Cincizeci bătuți pe muche, dragă Sonatina.

A sărit în sus și stiloul i-a scăpat din mînă, rostogolindu-se pe dușumea. S-a întins apoi peste birou și mi-a dat una peste umăr de m-a îndoit.

— Coman ! Cum dracu nu te-am recunoscut, că doar ai rămas la fel de urît ca în tinerețe. Pe vremea aceea erai un maimuțoi în floarea vîrstei, acum ești un urangutan bătrîn și amărît. Asta-i toată deosebirea.

Reușise, de la primele cuvinte, să mă indispună ca atunci, la cimitir. M-am străduit să-i accept mojiciile ca pe o calamitate a naturii și am întrebat-o direct despre Stoleru.

— Ce ai cu el ?

Căutam un pretext și am recurs la primul care mi-a venit la îndemînă : ceva despre o lucrare de istorie în curs de întocmire, la care era solicitat să colaboreze.

Nu s-a lăsat păcălită.

— Vinzi gogoși, Comane ! M-ai găsit pe mine fraieră ? Mai bine ai spune cinstit că-i o chestiune de-a voastră, secretă !

Am ocolit răspunsul.

— L-ai mai întîlnit ?

— Nici pomeneală ! L-a ferit Dumnezeu să-mi iasă în cale. Altfel...

— De ce, Sonia ?

— Fiindcă a fost măgar ! S-a purtat ca un ticălos.

— În ce sens ?

— În toate sensurile ! La început era drăguț, atent, amabil, o bomboană de băiat și, de ce n-aș recunoaște-o, mă amorezasem de el. Am locuit împreună vreo șase luni, cînd, într-o zi, ia-l de unde nu-i. M-a părăsit așa, pe nepusă masă, fără o explicație. Pur și simplu n-a mai venit. Am răbdat cît am răbdat și m-am dus la restaurantul unde lucra, să-i zic vreo două vorbe. S-a făcut că nu mă cunoaște ! Află că nu i-a mers cu mine. Am așteptat pînă la închidere și l-am pîndit după colț, pe Calea Victoriei. Cînd am zbierat o dată la el, garda de la palat era să scape pușca din mînă.

— A spus ceva ? O scuză ?

— Nimic ! Mi-a întors spatele, ca unei oarecare. Dar și eu ! I-am tras două perechi de palme, ca să mă răcoresc !

— N-ai fost curioasă ? N-ai căutat să afli ce a determinat această subită schimbare ?

— Ba da...

A tăcut și a devenit rezervată. Se uita la mine într-un anumit fel.

— Mai bine să nu discutăm despre asta. E o chestie... delicată.

Am insistat.

— Sonia dragă, trebuie să cunosc absolut toate amănuntele. Te asigur că nu din curiozitate.

N-a vrut să cedeze.

— Ți-ar face rău ! Deși s-au scurs atîția ani de-atunci, ai suferi.

— E ceva... în legătură cu Alina ?

— Știai ?

Tăcerea mea a luat-o, pe drept, ca aprobare.

— Aşadar, ştiai ? Bine, atunci ascultă : după scena din Piaţa Palatului, m-am dus acasă. Îţi imaginezi că n-am putut dormi. Fierbeam, clocoteam. Simţeam că dacă nu aflu adevărul, crăp. A doua zi, m-am decis să-l urmăresc. S-a întîlnit cu Alina. A treia zi iar s-au văzut. După o săptămînă eram convinsă că între ei e ceva. Cum plecai tu din Bucureşti, se ducea la ea cu flori şi cu pachete.

Sîngele mi s-a urcat la creier. Alina avusese totuşi o legătură ! Vechile îndoieli care mă roseseră ca viermii, pe dinăuntru, care-mi înveninaseră sufletul, se adevereau. Teoria mea despre revenirea „Păianjenului", în care crezusem cu atîta tărie, se clătină, gata să se năruie ca un biet castel din cărţi de joc. Pavel Stoleru fusese amantul Alinei ! Era o realitate, singura din noianul de presupuneri mai mult sau mai puţin veridice. Pe ce mă bizuiam, de fapt, decretînd o similitudine perfectă între împrejurările morţii Lizei Vicol şi cele ale soţiei mele ? Pe cîteva impresii subiective, pe sporovăielile unui doctor bătrîn şi ramolit şi pe identitatea poreclelor. Ca şi cînd pe lume n-ar fi putut exista *doi*, cărora să li se fi spus „Păianjenul".

Sonia regreta. S-a uitat la mine speriată.

— Ce ai ? Ţi-e rău ?

— N-am nimic !

Eram zdruncinat. Îmi venea să las totul baltă, să mă întorc la Bucureşti şi să-i declar lui Tomescu că fusesem obsedat. Că fugisem după o himeră. Că Baltha era vinovat de moartea Lizei şi a lui Sorin, fără să aibă vreo legătură cu Alina.

— Ce fel de om era Stoleru ? am întrebat-o pe Sonia într-o doară.

— Pînă la despărţire, pîinea lui Dumnezeu. Blînd ca un mieluşel, onest şi plin de sensibilitate. Cu atît mai rău m-a durut. Pricepi, Comane ? Stai cu un bărbat o jumătate de an, pretinzi că-l cunoşti şi deodată îţi arată o altă faţă, cum să-ţi explic, nu numai neaşteptată...

A continuat, în timp ce eu mă întrebam dacă mai puteam da înapoi. Chemasem oamenii, îi pusesem pe drumuri... aşa că am poftit-o şi pe Sonia pentru sîmbătă la Bucureşti. Am întrebat-o dacă posedă vreo fotografie a lui Stoleru. A zis că nu. Am întrebat-o dacă ştie pe cineva care să mă ajute să-l identific şi eventual să dau de el.

— Habar n-am ! Poate vreun consătean de-al lui. Te pomenești că s-a întors la Pojorîta și că-i responsabilul bufetului de acolo, a adăugat răutăcioasă.

— Pojorîta de lîngă Suceava ? am întrebat-o indiferent, din ce în ce mai abătut de lipsa de perspectivă a ceea ce întreprinsesem.

— Da ! Odată era să plecăm la taică-său. N-am mai plecat.

M-am despărțit de Sonia sătul pînă-n gît, sleit de puteri, cu nervii măcinați, dorindu-mi doar să mă pot ascunde într-o văgăună, ca sălbăticiunile lovite de moarte. Am ajuns în București vineri la amiază. I-am telefonat imediat lui Scarlat, chemîndu-l și pe el pentru sîmbătă și m-am dus la specialistul în portrete-robot.

Mrejele se întind și ziua

În biroul dactilografelor, mașinile țăcăneau ca mitralierele. Dimineața fusese însorită, dar pe neașteptate, cerul se acoperi e de nori și rafalele de vînt amenințau să spargă geamurile. Gina se duse să le închidă. Din cauza întunericului, una dintre colege, Teodora, o rugă să aprindă tubul fluorescent.

Fără să ridice degetele de pe clape, Olguța Popescu admiră trupul svelt, bine proporționat al prietenei, umerii ei catifelați, talia subțire, picioarele ca cele ale reclamelor pentru ciorapi.

Soneria telefonului țîrîi, întrerupînd activitatea. Tovarășa Profira, șefa colectivului, ridică receptorul și îi făcu semn Ginei.

— Pe tine te caută !

Fata veni la aparat legănîndu-și șoldurile.

— Aici Gina Botez ! Cine... ?

Olguța, fie că urma instrucțiunile locotenent-colonelului de securitate, fie din pură curiozitate, deveni atentă. Colegele așteptau, în virtutea unei înțelegeri tacite, urmărind apatic căderea primelor picături de ploaie. Se auzea doar glasul Ginei, nu și cel de la celălalt capăt al firului, cum se întîmplă uneori.

— Cine sînteţi ?

— ...

— Nu vă cunosc. Ce doriţi de la mine ?

Olguţa duse discret la ureche mîna făcută pîlnie.

— ...

— Pe mama mea ? Cînd asta ?

— ...

— Serios ? După atîţia ani ? Ce să vă zic ? Dacă ţineţi neapărat, poftiţi într-o zi la noi.

— ...

— Pricep, deşi nu cred. Tata e un om înţelegător. Mai ales după atîţia ani.

— ...

— Fie şi aşa. Cînd şi unde ?

— ...

— Azi nu pot. Mîine ! Mîine la şase !

— ...

— Bine ! Voi fi punctuală.

Puse receptorul în furcă. Cînd îşi reluă locul, buzele ei prea roşii zîmbeau.

— Cine a fost ? întrebă Olguţa cu acea candoare indiscretă care o izolase de colectiv.

Gina stătea cu pleoapele întredeschise şi reflecta. Răspunse cu întîrziere :

— Nimic important ! O cunoştinţă !

N-o crezu. Se simţea rănită în amorul ei propriu. O considerase pe Gina prietenă, singura ei prietenă, şi acum... Dar nu asta conta, ci faptul că scurta convorbire decursese exact ca într-una din variantele lui Coman.

Decisă să-şi ţină făgăduiala, se duse la telefonul public din hol.

— Cu tovarăşul locotenent-colonel Coman !

— Cine-l caută ?

— O... cunoştinţă ! Şi după o ezitare : Olga Popescu.

— Tovarăşul Coman lipseşte din Bucureşti. Reveniţi sau spuneţi-mi mie despre ce este vorba.

Dezamăgită, toate îi mergeau azi pe dos, nici nu-i răspunse şi închise.

Se înapoie în birou, mofluză. După terminarea programului, se grăbi să prindă primul autobuz, ca să fie sigură că nu va călători împreună cu *fosta* ei prietenă. După

masă sună la Coman acasă. Nu-i răspunse. Îl chemă și a doua zi, vineri, și află că-l va putea găsi la birou abia sîmbătă dimineața.

După ce îi mai trecu arțagul, începu să aibă față de Gina sentimente de grijă protectoare. Nu atît avertismentul ofițerului de securitate cît subconștientul făcu să răsune un clopot de alarmă. Hotărî, din proprie inițiativă și indiferentă la ce avea să spună Coman, să fie prezentă la misterioasa întîlnire.

Vineri, după lucru, Olguța plecă de la institut tot singură. Se învîrti puțin prin oraș ca la cinci fix să-și ocupe postul de observație într-o poartă vizavi de casa familiei Botez. La șase fără douăzeci, Gina apăru și o luă grăbită spre Piața Unirii. Purta o rochie albă, mulată pe corp, cu un rînd de nasturi argintii în față. Bărbații de toate vîrstele se întorceau și se uitau după ea insistent, fără stînjeneală, deoarece întreaga ei apariție îi invita s-o facă.

Mergea cu pași elastici și atît de repede, încît crea rubicondei sale urmăritoare serioase dificultăți. Cînd ajunse în piață, în dreptul florăriei, bluza i se lipise Olguței de piele și abia mai putea respira. Nu i se dădu răgaz să-și tragă sufletul, deoarece unicul reper, rochia albă, amenința să dispară în mulțime.

În fața cofetăriei de lîngă operetă, Gina se opri în sfîrșit, și începu să privească nerăbdătoare în stînga și în dreapta. Olguța traversă strada ca să se pitească după unul dintre piloanele de beton ale blocului de la capătul Căii Victoriei.

La șase, Studebaker-ul gri închis se lipi de marginea trotuarului. Bărbatul care descinse — Olguța nu-l văzu decît de la spate — era înalt, cu umerii lăsați, cu părul argintiu și purta un costum de vară elegant. Se apropie de Gina cu o siguranță care dovedea că o identificase încă din mașină. Schimbară cîteva cuvinte, după care o invită să urce.

Cînd limuzina, ocolind havuzul, pieri în direcția Podului Izvor, Olguța Popescu își mușcă buzele de ciudă, fiindcă omisese un lucru esențial: să-i rețină numărul.

O dragoste veche

Gina ședea lîngă omul cu ochelari negri și îi studia profilul, la care te izbea mai ales dantura proeminentă. Trăsăturile dure, cu șanțuri săpate adînc în colțul buzelor, aveau ceva fascinant care te atrăgea și te respingea totodată.

Cînd începu să vorbească, rămase surprinsă de vocea sa ștearsă, fără personalitate.

— La telefon nu ți-am putut spune prea multe, domnișoară, așa că, dă-mi voie s-o fac acum. Invitația mea ți s-a părut neobișnuită ?

— *Era* neobișnuită !

— Recunosc ! N-aveam de ales. Știi că de dragul dumitale m-am întors în țară, după... douăzeci și șapte de ani ?

— Pentru mine ?

— Mai precis pentru mama dumitale. Țineam s-o revăd.

— Mama a murit !

— Știu ! Am aflat ! De aceea te-am chemat pe dumneata. Semeni foarte mult cu mama.

— Adevărat că ați cunscut-o ? Cînd ? În ce împrejurări ?

— Ne-am întîlnit la o serbare. Eram tineri amîndoi. Ea frumoasă, cea mai frumoasă dintre toate fetele, iar eu urît, sfrijit și îmbrăcat sărăcăcios. Am stat mult în cumpănă, pînă am îndrăznit s-o invit la dans. Nu m-a refuzat. A fost drăguță cu mine, mai drăguță decît cu ceilalți băieți. Drept să-ți spun nu știu de ce. Ne-am mai întîlnit, după aceea, și peste o săptămînă eram îndrăgostit pînă la urechi. Cred că și ea ținea puțin la mine. Idila noastră a durat cîteva luni, pînă la plecarea mea pe front. Împrejurările — nu e cazul să le amintesc — m-au împiedicat să mai revin. M-am stabilit în străinătate, am muncit din greu. am făcut avere. Pe mama dumitale n-am uitat-o însă niciodată, și amintirile m-au împiedicat să-mi înjghebez o familie. Fotografia ei, îngălbenită, o priveam în fiecare seară. cu regretul unei vieți irosite, cu nostalgia unei fericiri pierdute.

Gina era mișcată pînă la lacrimi, dar se abținu ca să-și protejeze rimelul.

— N-ați încercat s-o revedeți ? Nu i-ați scris ?

— Auzisem că s-a măritat, că are copii. N-am vrut s-o tulbur. Cînd povara anilor devine apăsătoare, cînd simți că se apropie sfîrșitul, te cuprinde dorința întoarcerii în trecut. De aceea am venit. M-am înapoiat, zicîndu-mi că după aproape treizeci de ani, asemenea lucruri se privesc altfel, cu sînge rece și cu condescendență. Se privesc, cum s-ar spune, din perspectiva istoriei.

Aici am aflat că nu mai trăiește. Vestea m-a zguduit. Călătorisem mii de kilometri ca s-o pot revedea. Și-atunci, te-am chemat pe dumneata.

Pădurea Băneasa. Mihai Gavrilescu — așa se prezentase la telefon — opri la capătul unei alei ce părea o punte peste o mare de gladiole roșii.

— Să ne așezăm !

Cerul era nepătat și aerul străveziu ca o sticlă fină. De-a curmezișul razelor arămii, filtrate prin frunzișul copacilor, zumzăiau insecte cu aripi de sidef.

Bărbatul o privea cu nesaț, dar chipul nu i se lumina de un zîmbet duios, cum ar fi fost firesc.

— Ești leit maică-ta !

— Da, mi se spune că-i semăn.

— Și felul de a vorbi... și tot ! Încă o dată, iartă-mă. S-ar fi cuvenit să mă prezint tatălui dumitale. N-am fost în stare ! Nu i-aș fi putut motiva prezența mea, căci ceea ce ți-am povestit... Știam că la o fată cam de vîrsta pe care a avut-o ea cînd ne-am cunoscut, voi găsi înțelegere. Ei, și acum, că am reîntîlnit-o prin dumneata, scumpă Gina, sînt fericit. Pot să mă întorc și să mă pregătesc de celălalt drum, cel din urmă.

Suna cam bombastic, dar ea nu părea s-o observe. Îl mustră blînd :

— Nu vorbiți așa ! Sînteți încă tînăr, vă puteți reface viața.

— Niciodată ! strigă Gavrilescu ducînd mîna la inimă. Am jurat ! Îi voi rămîne credincios pînă la moarte.

Era o replică melodramatică, rostită de un cabotin, dar fata căzuse deja în cursă.

— Vai, domnule, atît de mult aţi iubit-o ? Îi luă mîna, vrînd s-o mîngîie. Era o mînă urîtă, cu degetele prea lungi şi prea subţiri.

— Cum n-a iubit nimeni, niciodată ! O dragoste, pe care nici lespedea mormîntului n-o poate înăbuşi. De aceea... de aceea... vreau să fac ceva pentru dumneata.

— Nu vă înţeleg... ?

— Mai întîi spune-mi cum o duci ?

— Cum s-o duc ? Bine ! Lucrez la maşina de scris, am un salariu...

— Taci ! Te rog să taci ! O doamne, cum e posibil? Fata mea... dactilografă ! Nu, nu, despre asta vom mai discuta. Am să te ajut ! Am, slavă domnului, mijloace să te ajut. Azi e vineri, mîine sîmbătă... Uite ce, mîine dimineaţă plecăm la mare, pînă luni. Acolo vom stabili împreună ce e de făcut.

— Nu pot, domnule Gavrilescu, am serviciu.

— Vei lipsi o zi ! Pagubă-n ciuperci !

— Sînt nouă acolo, şi n-aş vrea...

— E vorba de viitorul dumitale ! Nu uita, de viitorul dumitale !

Gina acceptă neaşteptat de repede.

— Bine ! O să mă descurc eu cu cei de la birou. Trebuie să fie grozav să călătoreşti cu o maşină ca a dumneavoastră.

— O să stai la cel mai elegant hotel, continuă el s-o ademenească, o să luăm masa la cel mai bun restaurant, şi o să-ţi cumpăr tot ce-ţi vor vedea ochişorii şi-ţi va pofti inimioara. Dar mai important e că-ţi voi aduce viaţa pe un nou făgaş.

Alertă pe litoral

Olguţa se repezi la telefonul public de lîngă magazinul de mobilă. Coman tot nu venise. Chemă din sfert în sfert de oră, de fiecare dată de la alt aparat, ascultînd înfrigurată semnalul de apel care se irosea în van.

Pornise de-a lungul cheiului către Podul Izvor, dintr-un îndemn pueril, fără sens şi logică, de a regăsi

mașina cu care plecase Gina. Cutreieră străzile din jurul Pieții Kogălniceanu și nimeri, fără să știe cum și de ce, prin preajma Operei.

Trecuse de opt. Seara coborîse pe nesimțite, schimbînd culorile caselor, pomilor și peluzelor. Lumina, din roșie-arămie, devenise violetă și strecurată prin aerul încă încins, părea cețoasă.

La poarta unei case de peste drum zări firma rotundă, cu receptorul albastru. Traversă, introduse fisa și ascultă zbîrnîitul devenit de-acum familiar. O dată, de două ori... apoi, în sfîrșit, un declic.

— Alo ! Tovarășul Coman ?

— Eu !

— Aici Olga Popescu ! Trecu, conspirativ, la șoaptă. S-a întîmplat ceva... știți dumneavoastră !

— Dumitale ?

— Nu, unei prietene... unei colege, Gina Botez, se corectă ea. Ieri dimineață...

— De unde vorbești ?

— De la Operă... adică de vizavi...

— Bine ! Stai acolo și așteaptă-mă. Sosesc în zece minute.

Fix peste zece minute, locotenent-colonelul se dădu jos dintr-un taxi. Era în cămașa sa veche, cadrilată, pe care o purta în casă, sub halat, și-și tampona ca de obicei fruntea.

— Trebuie să beau ceva. Mor de sete !

La cîțiva pași era un bufet cu patru mese și șaisprezece scaune pe trotuar. Se prăbuși pe unul din cele puține neocupate gata să-l dărîme și-și învîrti batista ca pe o morișcă. Olguța, pe care o dureau ciinește picioarele, nu se sfii să-și scoată sub masă pantofii, ceea ce îi aduse o sublimă ușurare. Fericită, își muie buzele în berea rece.

Coman dădu pe gît un pahar și-și turnă îmediat al doilea ținînd sticla foarte sus, ca să facă spumă.

— Acum, dă-i drumul ! Observîndu-i obrajii stacojii, îmbrobonați, i se făcu milă ca de el însuși ; bea-ți mai întîi berea, să te răcorești..

Se supuse. Goli paharul pînă la fund și îi povesti, în pripă, despre convorbirea Ginei cu necunoscutul și despre întîlnirea lor.

O urmărea cu atîta interes încît uită și de cealaltă sticlă aburită, încă nedesfăcută.

— Așadar, l-ai văzut ?

— De la spate. E înalt, subțire, foarte elegant, cu părul cărunt.

— Ce marcă avea mașina ?

— Nu mă pricep. Era mare, de culoare gri.

— O limuzină ? Ai reținut măcar numărul ?

— Cînd mi-am adus aminte, era prea tîrziu. Plecase. Îmi pare tare rău.

— Nu-i nimic ! Principalul e că m-ai înștiințat !

— Să știți că v-am căutat și ieri, după ce Gina a primit telefonul. Și după masă v-am căutat. Și azi dimineață...

— Am fost plecat din București. M-am întors pe la amiază și am avut o grămadă de treburi.

Văzîndu-i ceafcănele, îl compătimi :

— Trebuie să fiți tare obosit !

— Am ațipit puțin în tren. Nu prea dorm eu, în general. Dar de obosit, ce-i drept, sînt obosit.

— Învățați-mă ce să fac și duceți-vă să vă culcați. Aveți mare nevoie de somn, tovarășe locotenent-colonel.

— St ! Cînd sînt îmbrăcat civil, să nu-mi spui niciodată „tovarășe locotenent-colonel", o admonestă el blînd. Nu se cade. Iar de făcut, să nu faci nimic ! Să stai liniștită, că avem noi grijă. Zi, l-ai recunoaște pe omul acela ?

— Ttt !

— Adică nu ?

— I-am văzut numai spatele. Îmi pare grozav de rău.

— Nu te necăji ! Mă poți ajuta, și încă foarte mult, supraveghind-o pe Gina. Vezi dacă-i mai telefonează, dacă-și mai dau întîlniri. Ține-mă la curent. În rest, las-o pe seama noastră. Îi știi adresa ?

Olguța i-o spuse.

— Mîine e sîmbătă, nu ? Mă găsești abia pe la prînz. Pînă atunci sînt într-o... — vru să spună „ședință", dar se răzgîndi din motive de banalitate — ... la o vizionare.

Dacă ai ceva urgent, comunică-i subalternului meu, locotenentul major Pricop. N-ai să uiți ?

O ofensase.

— Atîta ținere de minte am !

Coman mai bău, pe nerăsuflate, un pahar. Berea se încălzise și avea un gust sălciu.

— Credeți că Gina e în pericol ?

Răspunse pe negîndite :

— Nu, nu ! Deocamdată nu e ! Totuși se recomandă să fim prudenți. Făcu și o glumă : „prudența este mama magazinului de porțelanuri", dar gluma nu se bucură de succes.

— E prietena mea ! Și Liza a fost prietena mea !

Suna ca o mustrare.

Ofițerul de securitate redeveni posomorît.

— Atunci nu știam nimic. Acum sîntem avertizați. Ei, tovarășă Olguța, s-a făcut tîrziu. Să mergem la casele noastre.

— Să mergem !

Achită nota și o porni încet și grav spre stația de troleibuz. Olguța l-ar fi putut însoți pînă la Universitate, dar, preferă, nici ea nu știa de ce, să aștepte vehiculul următor.

Sosiră în jurul orei nouă : Scarlat, Tina și Toma Petrescu, Garcea, Sonia Chelaru. Coman îi întîmpină în holul de la parter și îi conduse într-o încăpere cu vreo douăzeci de scaune aranjate în rînduri paralele în fața aparatului cu ecran ca de televizor. Draperii groase din doc bleumarin acopereau ferestrele.

Specialistul pregătise un maldăr de bobine cu peliculă purtînd fiecare diferite desene cu secțiuni transversale dintr-un chip bărbătesc : cranii acoperite cu păr bogat, cu păr mai rar sau pleșuve, frunți înalte și înguste, ochii de diverse forme, nasuri, guri, bărbii...

Introduse bobinele și invita asistența să privească imaginea de pe dreptunghiul de sticlă și să se pronunțe.

— Nasul îl avea mai lung ! afirma de pildă cineva, ca imediat altul să exprime o părere contrară.

Se iscară discuții în contradictoriu în privința părului, a gurii, a bărbiei. Sonia, considerîndu-se cea mai auto-

rizată, reușea de cele mai multe ori să-și impună punctul de vedere. Doar pictorului îi dădu în cîteva rînduri dreptate, dar călcîndu-și pe suflet și făcînd concesii.

Ședința se prelungea. Coman ședea pe scaunul său mut, fără să se amestece. Avea figura răvășită și un aer deznădăjduit. Asista la acestă experiență ca la un joc de societate stupid, din care nu te alegi decît cu timpul pierdut.

Ca prin vis îl ajunse un cor de voci.

— Da, da ! Asta e ! Exact așa !

Sonia Chelaru își dădu ultima girul, în stilul ei personal :

— Așa arăta mizerabilul, bată-l Dumnezeu să-l bată !

Se făcuse aproape unu. Locotenent-colonelul se ridică anevoie și le întinse tuturor o mînă umedă și moale. Se adresă apoi tehnicianului :

— Așa arăta acum douăzeci și șapte de ani ! Încearcă să mi-l îmbătrînești, în cîteva variante.

Sîmbătă, Gina Botez lipsi de la institut. Neavînd telefon acasă, nu putea fi întrebată asupra motivelor, așa că Olguța avea tot dreptul să se neliniștească. Pe la nouă sună la Coman la birou. De emoție se bîlbîi și de rușine că se bîlbîie, se bîlbîi și mai rău.

— Cu to... to... varășul loco... locotenent-colonel Pricop!

— Locotenent-*major* Pricop ! Pînă la locotenent-colonel, ehei... Cine sînteți dumneavoastră ?

— Eu... adică... nu eu.... ci Gina ! Despre ea este vorba!

— Iertați-mă, dar nu vă înțeleg decît în parte.

— Tovarășul Coman... a spus... mi-a spus... să-l chem, dar că nu va fi acolo... și-atunci... să vorbesc cu dumneavoastră.

— Aveți o comunicare pentru tovarășul locotenent-colonel Coman ? O clipă, să notez.

— Da, da ! Spuneți-i... să-i spuneți că... Gina... Gina Botez n-a venit azi la serviciu !

— Atîta tot ?

— Da ! Știe el !

— Bine, tovarășă. Numele dumneavoastră ?

— Olguța !

Locotenentul-major Pricop notă conștiincios mesajul. dar faptul că o oarecare Olguța înștiințează că o colegă de-a ei. o oarecare Gina, trăsese chiulul de la lucru, nu i se păru atît de important încît să justifice deranjarea șefului.

Coman sosi pe la unu.

— Ceva nou ? M-a căutat cineva ?

Pricop îi întinse nota. O parcurse și simți o înțepătură în inimă. Uitase dimineața să-l pună în temă.

— La ce oră ?

— La nouă și cinci minute, tovarășe locotenent-colonel.

— Dumnezeii și anafura...

Locotenentul-major rămase trăsnit. Prima dată de cînd lucrau împreună. șeful înjura.

Sub tensiune fiind. Coman nu găsi imediat carnetul cu adresa Ginei. Își răsturnă buzunarele, răscoli hîrtiile de pe masă și-l descoperi într-un tîrziu sub scrumiera de aramă. Pînă vorbi la garaj pentru o mașină, pînă ajunse în strada Mircea Vodă, pierdu o jumătate de oră.

Numai Dorel, fratele Ginei, era acasă. Își pregătea tocmai cărțile, deoarece avea școală după-amiază. Virgil P. Botez, tatăl lor, încă nu venise de la șantier.

— Unde-i soră-ta ? întrebă Coman cam prea direct. Băiatului nu-i plăcu.

— Ce vă privește ? Cine sînteți ?

— De la ea de la serviciu.

— A zis că pleacă la mare cu niște prieteni. Pe două zile ! Luni se întoarce !

— Ce fel de prieteni ?

— Nu știu !

— Unde la mare ?

— Nu știu, domnule ! Ce-s eu, paznicul ei ?

— Nimic nu știi ! Ține cinci lei de o ciocolată, măi Petrică. Roti ochii împrejur, căutînd o fotografie a Ginei, dar nu zări nici una.

— Pe mine mă cheamă Dorel, îl corectă băiatul. Cînd vine tata, ce să-i spun ? Cine...

— Nimic ! Vezi-ți de școală și de lecțiile tale ! Auzi. Dorele, să nu faci ca soră-ta. Să nu pleci niciodată de-acasă, fără să spui încotro. Ai să ții minte ?

Luaseră masa la „Continental", o masă copioasă, stropită din belşug cu şampanie. Acuma se plimbau pe faleză. Gavrilescu o ţinea pe Gina de braţ şi îi vorbea. Era puţin ameţită. Se prijinea de el ca fetele îndrăgostite, şi tot ca ele îşi încrucişa degetele cu ale lui.

— Eşti ca şi copilul meu, Gina ! N-ai vrea să devii copilul meu cu adevărat ?

Avu un surîs nostalgic, pe care bărbatul îl înregistră mulţumit. Începu să-i zugrăvească în culorile cele mai atrăgătoare viaţa pe care avea s-o ducă.

— Toaletele ţi le-ai comanda la Paris. O lună-două am petrece împreună la Cannes, la San Remo, la Acapulco sau în Bermude. Restul anului ai călători singură, ca să cunoşti lumea : comorile de artă ale Italiei şi frumuseţile naturale ale fiordurilor norvegiene ; palatele granzilor spanioli şi castelele medievale din Scoţia ; zgîrie-norii new-yorkezi şi piramidele din Valea Nilului... Şi cîte şi mai cîte ! Fata mea trebuie să cunoască lumea, să se cultive, să capete gusturi rafinate.

— De ce-mi daţi ilùzii, cînd ştiţi prea bine că aşa ceva nu se poate ?

— Orice se poate, scumpa mea, dacă o doreşti mult, mult de tot, dacă ştii să învingi obstacolele. Altminteri crezi că aş fi reuşit să devin ceea ce sînt ? Ce perspective ai aici, dumneata, o mică dactilografă ? Să te măriţi cu vreun contopist, să faci copii şi să te spetesti, în continuare, la maşina de scris. Dacă ai veni cu mine...

— Ce v-aţi face dacă aş spune „da" ?

— Aş fi omul cel mai fericit de pe pămînt ! O, doamne, să te pot avea alături, imagine vie a celei pe care am iubit-o, pe care am păstrat-o în mine ca pe o comoară. Gina, îmi dai speranţe ?

Pe chipul ei apărură semnele unei adînci frămîntări.

— Am familie, domnule Gavrilescu, am un frăţior, căruia îi ţin loc de mamă.

— Va creşte şi nu va mai avea nevoie de dumneata. Asta-i motiv să-ţi ratezi viitorul ?

Se ghemui la pieptul lui, neajutorată.

— Nu știu ce să zic ! Totul a venit atît de neașteptat, încît am impresia că visez. Dați-mi timp, domnule Gavrilescu.

— Cine te grăbește, fetiță mică ? Gîndește-te, sigur că da, gîndește-te ! Și azi, și mîine... Mîine seară să-mi dai răspunsul. Sînt însă sigur că-l voi căpăta mai devreme. Și acum, să facem o plimbare frumoasă cu mașina.

Studebaker-ul rămăsese pe o străduță din spatele Muzeului de arheologie. Omul cu dantura proeminentă și ochelari negri se instală la volan. Gina își lăsă capul pe spate și mîngîie în neștire pielea pernei, moale ca o catifea, prefigurare a luxului, a fericirii făgăduite.

Ieșiră din Constanța și farul zvelt, cu geometria sa originală, rămase în urmă. Undeva după Eforie, Gavrilescu propuse :

— Să mergem puțin pe jos, să ne dezmorțim.

Prin apropiere era o pădurice cu frunzele încrețite de arșiță. Printre trunchiurile pirpirii șerpuia o potecă de-a lungul căreia se plimbară agale. Bărbatul o cuprinse protector și din cînd în cînd îi atingea părul cu obrazul. Gina era palidă, frămîntată de o neliniște pe care se forța s-o arate.

— Încotro ne ducem ?

— Nicăieri ! Mi-a fost prea cald în mașină.

— Nu-mi place. E urît aici !

— Ce contează ? Omul sfințește locul. Povestește-mi despre dumneata, Gina. Știu atît de puțin...

— Ce să vă spun ?

— Orice ! Cum îți petreci timpul, dacă ai prieteni, ce lucrezi...

— Stau cu încă trei colege în birou. După masă mă duc în oraș după tîrguieli, la cinema, sau rămîn acasă și citesc, ascult muzică...

— E măcar interesant ceea ce bați la mașină ?

— Aș ! Niște rapoarte tehnice, din care nu pricep nimic !

— E departe pînă la serviciu ? Ai mult de umblat ?

— Destul de departe, la marginea orașului. Dar autobuzele noastre ne așteaptă în centru, lîngă Universitate.

— Asta-i bine !

Gina se eliberă brusc.

— Haideți să plecăm !

— Cum dorești ! Ne întoarcem la hotel ! Ți-am rezervat un apartament frumos, cu terasă spre mare. O să-ți placă !

— La ce hotel ?

— La „Perla" ! Ai să te odihnești, și seara mergem la un bar ! De acord ?

Fata prindea din nou culori.

— Grozav ! Mă prăpădesc după baruri !

Coman se deprinde să înjure

În mașină, înapoindu-se de la locuința familiei Botez, Coman avu în sfîrșit răgaz să chibzuiască. Fitilul băgat de Sonia Chelaru îl determinase să revină la versiunea stupidă a infidelității Alinei. Stupidă, da, acesta era cuvîntul ! Reîntors de la Tîlmaciu, se lăsase pe tînjală, decretase portretul-robot o formalitate gratuită și nu reacționase îndeajuns de prompt la avertismentul Olguței.

Își condamna atitudinea cu asprime și îi dădea dreptate lui Tomescu, care nu o dată încercase să-l convingă să se lase păgubaș. Dacă vinerea seara, după întîlnirea cu Olguța s-ar fi repezit la fata aceea, la Gina Botez ca s-o prevină, alta ar fi fost situația ! Așa, ea căzuse în plasa spionului aidoma Alinei, a Lizei și a băiatului lui Verescu. „Păianjenul" adulmecase noua pradă și o înhățase.

Căldura era sufocantă, gîtlejul îl ardea ca fierul roșu, iar sudoarea se scurgea printre perii sprîncenelor și pătrundea usturătoare în ochi.

Vru să-l roage pe șofer să oprească undeva, ca să bea un pahar de sifon. N-o făcu. Se stăpîni pînă la birou, unde se repezi pe scări în sus, la primul lavabou. Dădu drumul robinetului, bău, apoi lăsă apa să-i curgă pe creștet. Își potolise setea, se înviorase, dar senzația de istovire rămase.

Tomescu plecase în oraș. Îi lăsă cîteva rînduri, motivîndu-și deplasarea la Constanța și îl sună pe tehnician, întrebîndu-l de portretele-robot. Acestea încă nu erau

gata în versiunea „îmbătrînită", dar primi asigurări că-i vor fi expediate prin avion.

Neavînd cum să-l recunoască pe Stoleru, singurul reper rămînea însoțitoarea acestuia, pe care doar Olguța o putea identifica. Avu norocul s-o găsească acasă. Chiar ea îi deschise, după ce ridicase în picioare întregul palier printr-un sunat mai mult decît insistent și prin bătăi cu pumnul în ușă.

Purta un capot albastru de o croială îndrăzneață și pantofi de casă cu pompon asortat. Păru bucuroasă, ca și cînd l-ar fi așteptat.

— Dumneavoastră sînteți ? Încrucișă pudic mîinile în fața decolteului.

Lui Coman gestul nevinovat, tipic feminin, i se păru frivol.

— Nu eu, ci Moș Crăciun ! Ai o fotografie a Ginei ? Nu ? Atunci îmbracă-te ! În cinci minute să fii gata să mă urmezi. Procedă, fără să-și dea seama, întocmai ca la o arestare.

Rămase nedumerită, se închistă și ripostă cu o vehemență, de care locotenent-colonelul n-ar fi crezut-o capabilă.

— De comandat să comandați subalternilor dumneavoastră. Cu mine să vorbiți frumos. De ce să vă urmez ? Ce-am făcut ?

Își recunoscu greșeala, dar n-avu timp s-o repare.

— Grăbește-te, auzi, grăbește-te ! Zici că ți-e prietenă !

— Sigur că da !

Inteligentă, cu multă prezență de spirit, Olga Popescu nu mai puse alte întrebări ci dispăru în dormitor. Reveni foarte repede, îmbrăcată de voiaj, cu fișul pe brat și cu o valîjoară.

— Unde mergem ?

— Nu ți-am spus ? La mare !

Își aduse aminte de Liza și bujorii îi dispărură din obraji. Repetă cu buzele abia mișcate „la mare" și se puse în mișcare ca o păpușă mecanică.

Coman era prea prins de-ale lui ca să-l mai preocupe starea ei sufletească. Cînd părăsiră liftul, o luă de brat, o conduse la mașină și o ajută să se urce.

În după masa aceea şoferul bătu toate recordurile datorită locotenent-colonelului, care aplecat înainte, îl mîna ca pe un cal de curse. Se potoli abia cînd după o curbă a şoselei apăru oglinda albastră a mării. Atunci căzu înapoi pe pernă şi rămase neclintit.

Olguţa tăcuse mîlc. O singură dată îl întrebase, ca şi în ajun :

— Ce voi avea de făcut, tovarăşe Coman ?

De data asta se arătă mai vorbăreţ.

— Să-i recunoşti ! Dacă nu pe bărbat, măcar pe această Gina ! Atîta-ţi cer.

Se mai linişti şi prinse curaj. Gîndul că se ducea s-o ferească pe Gina de soarta Lizei, o însufleţea şi o flata.

Bene nu prea era amator de vizite inopinate. Cea a lui Coman de acuma îl făcu să întrezărească noi încurcături, ca cele de care abia scăpase.

— Zi, ce doreşti de la mine ? întrebă indispus.

— Să mă ajuţi într-o chestiune.

— Adică ?

— Trebuie să dau de urma unui bărbat şi a unei fete aflaţi aici pe litoral.

— Cum se numesc ?

— Pe bărbat nu-l cunoaştem ; pe însoţitoarea lui, Gina Bozez.

Bene chicoti ironic.

— Un fleac ! Continuă pe un ton plictisit : numai dacă e tîmpit, a luat camera pe numele ei.

— Pe el îl cheamă... adică îl chema cîndva Pavel Stolcru. Dar asta nu-ţi poate fi de nici un folos.

— Are o maşină foarte mare, de culoare gri ! veni Olguţa în ajutorul lui Coman.

Ofiţerul de miliţie ridică mîinile, dezarmat de atîta naivitate.

— Ai idee, cîte maşini mari şi gri se perindă pe şoselele litoralului ? Cîteva sute ! Pun rămăşag că nu-i ştii marca, darmite numărul de circulaţie.

— Tovarăşa Popescu e prietena Ginei Botez, încercă Coman să facă faţă situaţiei. Iar azi-mîine vom fi în posesia unui portret-robot al individului.

— Cred în portretele astea ca în minunile sfîntului Pafnutie, declară Bene. Luîndu-te după ele, ai toate șansele să arestezi, în locul unui tîlhar, propria ta soacră.

— Nu-i chiar așa! Uneori dau rezultate. Dar dacă vrei, facem abstracție de portretul-robot; ți-am spus și îți repet că dumneaei o cunoaște pe Gina, că o poate identifica.

— Atunci să răsturnăm cu dosu'n sus toate hotelurile, motelurile, campingurile, vilele și casele particulare de la un capăt la celălalt al coastei. Asta-mi ceri?

Coman se stăpînise cît se stăpînise.

— Ce vrei, la urma urmei? Nu-ți ajung patru cadavre?

— Patru? A mai murit cineva?

Ca să nu fie obligat să-i dea lămuriri, locotenent-colonelul supralicită:

— Vrei să ai pe conștiință un biet copil?

Îl atinse la coarda simțitoare pe Bene. Era tată a doi băieți și a două fete.

— Bine, să încercăm. Dar dacă m-ai asculta...

Sprîncenele stufoase ale ofițerului de securitate se ridicară și ochii avură o licărire ciudată.

— Haide, fii înțelegător și recunoaște că nu e imposibil. Un individ ca cel pe care-l căutăm nu trage la camping sau la motel. E clientul marilor hoteluri, al restaurantelor de lux, al barurilor. Are un anume stil de viață, la care nu renunță. Cu atît mai mult cu cît a venit cu fata pe care vrea s-o îmbrobodească. Pentru asta, are nevoie de un decor corespunzător.

— Să zicem! Concret... ce-mi ceri?

— Mobilizează-ți oamenii disponibili. Trimite-i la hotelurile de prim rang să ceară relații despre un bărbat mai în vîrstă, însoțit de o femeie foarte tînără, veniți în cursul dimineții. Un bărbat înalt, slab, cu părul argintiu, care conduce un automobil de culoare gri, neobișnuit de mare. Femeia este... spune-i dumneta, Olguța...

Fata dădu o descriere cît mai exactă a Ginei și Bene o notă cuvînt cu cuvînt. În minutele următoare, biroul deveni neîncăpător. Vreo cincisprezece ofițeri și subofițeri de miliție se prezentară ca să primească dispozițiile comandantului.

Acesta le explică misiunea, dădu semnalmentele persoanelor căutate și încheie :

— Nu întreprindeți nimic ! Țineți-mă doar la curent. Asta-i tot ! Executarea !

Mașinile părăsiră curtea inspectoratului, îndreptîndu-se către principalele stațiuni de pe malul mării.

Coman, Bene și Olguța rămaseră în așteptare. Locotenent-colonelul de securitate luase de pe birou un dosar și-l agita cu frenezie. El și colegul său de la miliție aprindeau țigară după țigară, doar că Bene trăgea cîteva fumuri și le strivea pe ale lui în scrumieră. Olguța se instalase la fereastra dinspre stradă și privea forfota.

Pe la zece, cineva îi aduse lui Coman de la aeroport un plic mare, cu mențiunea „f. f. urgent". Îl desfăcu și scoase cîteva portrete-robot.Prezentau toate un bărbat de șaizeci de ani, cu trăsături aspre, cu nasul coroiat, cu buzele subțiri ca două linii paralele. Specialistul îl imaginase chel, cu părul rar și cu părul bogat, apoi uscățiv, rotofei și obez. Asemănarea dintre variante era destul de aproximativă și ele puteau aparține foarte ușor unor persoane diferite.

— Ce ți-am spus, Comane ? observă Bene privindu-i peste umăr. Nu te alegi cu nimic.

— Cu puțin noroc... încercă acesta să-l contrazică. Sper totuși să nu avem nevoie de portretele-robot.

- Om trăi și-om vedea !

Telefonul sună. Se ridicară și mîna lui Bene se întîlni cu cea a lui Coman.

— Ștefănică, tu ești ? întrebă ofițerul de miliție.

— Eu, tovarășe locotenent-colonel ! Permiteți să vă raportez : la Venus, Neptun, Jupiter și Saturn, nu sînt. Toate locurile-s ocupate de grupuri organizate.

— Bine ! Continuați !

Curînd veni comunicarea plutonierului care controlase patru hoteluri la Eforie Nord. Urmară alte telefoane la intervale scurte. De la Mangalia, Miu comunică prezența unei perechi ale cărei semnalmente păreau să corespundă.

— Întreabă-l ce limbă vorbesc ? ceru Coman și sublocotenentul răspunse „suedeza".

— Spune-i să-i lase în pace.

Urmă un apel de la Mamaia.

— Raportează locotenentul Băluță ! Vorbea calm dar în șoaptă. I-am găsit ! Sînt la barul hotelului „Perla".

— La „Perla" ? Ce limbă vorbesc ? întrebă Bene, acum din proprie inițiativă.

— Românește, tovarășe locotenent-colonel.

— Românește ? Perfect ! Alo, Băluță, fii cu ochii pe ei ! O să vină locotenent-colonelul Coman de la securitate împreună cu o tovarășă, să-i identifice. Îi aștepți. Asta-i tot !

Lui Coman gulerul îi deveni dintr-o dată prea strîmt. Numele acestui hotel începuse să-i dea stări alergice. Bătu cu călcîiul în podea și scrîșni „dumnezeii și anafura...". Era pe cale să se deprindă să înjure.

„Păianjenul" mușcă iar

Studebaker-ul nu trase la poarta hotelului, ci opri la vreo sută de metri, pe o alee.

— Cere să-ți dea cheia de la 412, spuse Gavrilescu. Odihnește-te bine, fata mea. Ne vedem diseară la bar. Eu mai am nițică treabă.

— Dumneavoastră unde stați ?

— La Constanța, particular.

Gina îi era recunoscătoare.

— Pe la nouă e bine, domnule Gavrilescu ?

Se uită lung după ea cum urcă sprintenă scările.

Fata își luă apartamentul în primire. Era un apartament luxos, cu salon, dormitor și baie. Salonul avea fotolii și draperii maron, contrastînd rafinat cu mobila dintr-un lemn de nuanță deschisă. O combină muzicală — radio, pic-up, magnetofon și televizor — și un bar-frigider cu băuturi scumpe, delicatese și dulciuri, satisfăceau orice exigență în materie de confort. Dormitorul era combinat în tonuri mai calde, mai luminoase, iar baia era un vis din faianță roz.

Gina umbla sfioasă pe mochetele pufoase în care piciorul se afunda ca în nisip. După ce se familiariză cu ambianța și îi descoperi micile secrete, lăsă să alunece

rochia pe podea. Soarele de după-amiază, blînd, ieșea pe pielea ei reflexe aurii ca pe o statuie de bronz.

În baie se înfioră de plăcere sub ropotul apei reci. Prosopul aspru îi puse sîngele în circulație. Dacă se simțise puțin moleșită după această zi atît de plină, își recăpăta acum vioiciunea celor douăzeci de ani. Ezită între a coborî — o tenta furnicarul cosmopolit din hol — și a se trînti pe pat. Înainte de a lua o hotărîre, se așeză pe brațul fotoliului de lîngă telefon și formă un număr. Avu o foarte scurtă și banală convorbire. Descoperind pe o etajeră cîteva reviste, se apucă să le răsfoiască. Pe la șase o fură somnul. La opt și jumătate se trezi proaspătă, puțin speriată de a nu fi întîrziat. Dintre cele trei rochii pe care le adusese cu ea, alese pe cea mai decoltată, din mătase verde ca iarba abia încolțită. Își perie îndelung părul brun-roșcat, își aplică un strat gros de fond de ten, își rimelă ochii și-și rujă buzele, destupă sticluța cu colonie Chanel. Imaginea din oglindă o mulțumi și se autorăsplăti cu un surîs.

Gavrilescu o aștepta. Purta un costum de culoare închisă, cămașă albă și papion. Nici aici, în penumbra intimă a barului, nu renunțase la ochelarii de soare. O ajută, galant, să se așeze pe scaunul înalt. Îi admiră îndelung linia gîtului, sînii mici și pietroși, rotunjimea genunchilor.

— Ești frumoasă, Gina ! Sînt mîndru că fata mea e atît de frumoasă.

Dinții săi mari, galbeni și proeminenți se iveau dizgrațios printre buzele întredeschise.

Barmanul se apropie, salută familiar și rămase în așteptare.

Gina ceru o oranjadă, Gavrilescu o cafea.

— Te-ai gîndit ? o întrebă la ureche.

— Da, dar nu-i prea simplu să te hotărăști.

— Cine spune că-i simplu ? Să-ți părăsești familia, prietenii... Ce să-i faci ! Asta-i prețul ! Nu obții nimic fără să plătești. Dar pentru ceea ce ți se oferă, Gina, merită sacrificiul.

— Poate că aveți dreptate ! Totuși...

— Știu ce te frămîntă ! Că e riscant să te dai pe mîna unui om, pe care abia l-ai cunoscut. Așa e, nu mă contrazice !

— Vai, domnule Gavrilescu...

— Normal ! Te-aș putea lua cu mine, ca apoi să te abandonez într-o lume străină, ostilă, plină de primejdii.

— Nici nu mi-a trecut prin minte !

— Ba da ! Nu te condamn pentru asta ! Ți-ar trebui o garanție, ceva care să-ți asigure existența, în cazul în care m-aș dovedi un impostor. Ei bine, Gina, dumneata dispui de o asemenea garanție.

— Nu vă înțeleg !

— Uneori oamenii posedă o comoară, fără să știe de ea.

Fata se înveseli.

— Eu îmi cunosc „comoara". Am la CEC 15 000 de lei !

— Enorm ! Cu banii ăștia poți trăi în belșug pînă la adînci bătrînețe. Să lăsăm gluma, Gina. La voi, la institut...

— Știți unde lucrez ? Nu v-am spus.

— O păsărică mi-a ciripit-o la ureche. Acolo e ceva care valorează milioane.

— Vai de mine, domnule Gavrilescu ? Ce-s eu, o... hoață ?

— Nu fi copil ! A pomenit cineva de furt ? Se vorbește că ați construit un aparat, nu prea mă pricep, parcă igrec sau ypsilon se numește. Tot ce-i în legătură cu el, face o avere.

— Nu mai stau, domnule Gavrilescu, lăsați-mă să plec.

— Cît de greșit mă înțelegi, fetița mea. Mă doare, zău că mă doare. Dă-mi voie să-ți explic...

Pocni din degete, chemîndu-l pe barman.

— Ce să fie, domnule ?

— Din cel obișnuit ! Dar... tare !

Omul în jachetă portocalie, cu epoleți și fireturi își făcu de lucru sub tejghea și scoase o sticlă de coniac Henessy începută.

— Pahare ! Ceru Gavrilescu nervos.

Barmanul le aduse și se aplecă să le lustruiască neîndemînatic.

— Să-ţi explic, îşi reluă fraza omul cu ochelarii negri, coborînd vocea pînă la limita înţelegerii. Nu e mare lucru să copiezi sau să fotografiezi cîteva din hîrtiile care-ţi trec prin mînă.

— Vă rog să încetaţi ! Şi Gina vorbea încet. Asta... asta se cheamă spionaj şi se pedepseşte. Cum mă puteţi îndemna la aşa ceva, dacă spuneţi că ţineţi la mine ca la propriul copil ?

Sticla se înclină şi un pahar se umplu de trei degete. Nu şi-l luă şi nici fetei nu-l întinse. Îl acoperi cu palma, ca şi cînd ar fi vrut să împiedice evaporarea băuturii.

— Spionaj ! ? Poate după legile voastre. În restul lumii nici un tribunal nu te condamnă pentru aşa ceva. Există sute de firme care se ocupă cu furnizarea de informaţii tehnice, ştiinţifice, economice. Cei ce lucrează în acest sector sînt persoane la fel de respectabile ca fabricanţii de bere sau ca negustorii de automobile. Aşadar, draga mea, e o chestiune de optică.

— Sînt cetăţean al acestei ţări şi respect legile ei !

— Bine te-au mai îmbrobodit, fetiţo ! Nu uita că *deocamdată* eşti cetăţean al acestei ţări. Dar mîine ? De ce nu te-ai ghida după etica patriei tale de mîine ?

— Ajunge, domnule Gavrilescu ! În amintirea mamei mele, despre care spuneţi că aţi iubit-o, am să tac. Dar să accept aşa ceva... imposibil !

Împinse energic spre ea paharul cu coniac, fără să-l umple pe celălalt.

— Ne stricăm gura de pomană ! Adu-ţi aminte cum a pornit discuţia noastră. Mă refeream la o *garanţie*. Nu ţi-am pretins nimic. Dacă-mi acorzi încredere, n-ai nevoie de planurile generatorului. Doar în cazul contrar, pentru liniştea ta sufletească. Asta nu înseamnă că vei fi pusă vreodată în situaţia să le înstrăinezi. Le vei păstra aşa cum se păstrează bijuteriile de familie, de care nu te desparţi decît cînd eşti la ananghie. Repet, eu n-am nici o pretenţie.

În faţa unor astfel de argumente, Gina deveni mai maleabilă. După o „matură" chibzuinţă întrebă, evitîndu-i privirea :

— Sînt chiar atît de valoroase hîrtiile alea ?

— Aur e un termen de comparaţie palid.

— Şi n-ar trebui să le arăt nimănui ?

— Firește că nu ! Vor fi ca niște polițe de asigurare, pe care le ţii într-un loc numai de tine ştiut.

Fata întinse mîna spre pahar. Gavrilescu prînse de veste şi, ca din greşeală, îl răsturnă.

— Iartă-mă, te rog ! Deşi... poate că-i mai bine aşa. E cam... tare, coniacul ăsta !

Barmanul ieşi prin uşiţa din fund, făcînd semn ajutorului să-i ţină locul. Gavrilescu era de o veselie exuberantă.

— Te-ai decis, Gina ? Bravo ! Atunci, să sărbătorim evenimentul ! Să ciocnim un pahar de şampanie şi dacă-mi dai voie, am să te sărut pe frunte.

Îl privi pe sub genele lungi, ca pentru a se mai asigura o dată că se poate bizui pe el.

— Am multă, multă încredere în dumneavoastră, domnule Gavrilescu. Ştiu că o să vă ţineţi de cuvînt. Totuşi... dacă planurile generatorului fac atîtea parale, ar fi păcat. Dar... cum să procedez ? Eu... ştiţi, eu nu mă prea pricep.

— O să te ajut, scumpa mea. Ai făcut din mine omul cel mai fericit din lume. Băiete, o sticlă de Cordon Rouge !

Olguţa şi Coman stăteau în hol, lîngă intrarea barului şi priveau. După un timp, locotenent-colonelul se întoarse cu spatele, ca şi cînd ar mai fi aşteptat pe cineva şi întrebă :

— Ea e ?

— Da ! Şi pe el îl recunosc !

— Bine ! Aşteaptă-mă aici.

Intră şi privi împrejur, ca şi cînd ar fi căutat un loc liber. Gavrilescu îi întorcea spatele, conversînd aprins cu Gina Botez. Trebuia să-i vadă faţa, trăsăturile, să le compare cu cele din portretele-robot. Se apropie încet de tejghea alegîndu-şi un unghi favorabil.

În clipa aceea, însoţitorul fetei înalţă capul. Privirile lor se încrucişară. Locotenent-colonelul remarcă o tresărire aproape imperceptibilă. După aceea, totul reintră în normal.

Gavrilescu scoase un portţigaret mare, placat cu aur şi-l răsucea pregătindu-se să-l deschidă. Ochii ascunşi

de lentilele negre se opriră asupra Ginei. Fără să știe de ce, Coman intui o primejdie pentru ea și instinctul îl îndemnă să se ducă s-o protejeze. Făcu cîțiva pași...

Gavrilescu îl recunoscuse pe ofițerul îmbrăcat în haine civile, venit într-o seară să-l interogheze pe Sorin Verescu. Felul în care se uitase la el, vădea că-l demascase și prevedea iminenta arestare. Faptul că acum se apropia, îi confirma temerile. Se gîndi la fugă și recapitulă, din memorie, topografia localului. Dar înainte de a-și pune pielea în siguranță. fata trebuia împiedicată să trăncănească.

Portțigaretul se ridică la înălțimea umărului gol al Ginei. O apăsare pe buton și capacul se deschise. Totodată, nevăzută și neauzită, o săgeată minusculă țîșni și i se înfipse în carne.

Ca din neatenție, scăpă portțigaretul care căzu pe podea. Prefăcîndu-se că vrea să-l ridice, spionul coborî de pe scaun și își făcu vînt peste tejghea, măturînd sticle și pahare. Înainte ca locotenent-colonelul să poată schița un gest, dispăru prin ușa din fund.

Se năpusti pe urmele lui, străbătînd în goană un coridor strîmt, slab luminat.

Locotenentul și Olguța, atrași de rumoarea din bar, își făcură apariția. Băluță se repezi după Coman, să-l ajute. Clienții se ridicaseră, dar erau încă prea năuciți ca să înceapă comentariile. Magnetofonul cînta în surdină „Dece-ai plecat de lîngă mine".

Locotenentul de miliție reveni. împingîndu-l din spate pe barman. Acesta avea o mutră inocentă și întreba într-una :

— Ce aveți cu mine ? Ce am făcut ?

— Pe unde a fugit individul ?

— Habar n-am ! Veneam de la bucătărie, cînd a trecut val-vîrtej pe lîngă mine.

— Ce-i la capătul coridorului ?

— Scara de serviciu ! Dar...

Îi dădu drumul și se adresă lui Coman, care se întorsese și el fără nici un rezultat.

— A coborît probabil pe scara de serviciu. Mă duc să văd.

Deși știa că n-aveau șanse să-l mai găsească, încuviință.

Olguța era îngrijorată de starea prietenei. O ajutase să se dea jos de pe scaun și căuta un pahar cu apă. Gina avea pupilele mărite și o paloare îngrozitoare i se așternuse pe chip, vizibilă chiar și prin machiaj. Olguța o sprijinea, deși ea însăși ar fi avut nevoie de sprijin. Apelă la Coman.

— Nu știu ce are ! Uitați-vă la ea...

— N-are nici pe dracu ! S-a speriat !

— Mi-e rău, murmură stins Gina. Apoi, cu mari eforturi, întrebă : măcar... l-ați prins... tovarășe... locotenent-colonel ?

Era prea enervat ca să se întrebe de unde-i cunoștea gradul, iar starea ei nu-l impresiona. O categorisea printre fetișcanele ușuratice, oricînd gata de o aventură în schimbul unor cadouri mărunte sau a unui week-end la mare. De aceea se răți la ea :

— O să mai stăm noi de vorbă, duduie !

— Vă rog... să raportați... tovarășului colonel... Tomescu.

Faptul că-l pomenea pe șef, îl băgă la idei.

— Cine ești dumneata ?

— Sublocotenentul de securitate... Botez... Pe spion... îl cheamă... Mihai Gavrilescu. Are... un Studebaker gri... reuși să mai îngîne înainte de a cădea fără cunoștință în brațele Olguței.

Gina fu transportată cu ambulanța la spital și Băluță reveni așa cum prevăzuse Coman, fără să fi dat de urma fugarului.

Ieșiră din hotel și găsiră mașina la parcaj, cu luminile stinse, cu ușile încuiate.

— E și normal să nu se mai folosească de „cuirasatul" ăsta, observă locotenentul. Prea e bătător la ochi.

La rugămintea locotenent-colonelului, notă numărul, ca să stabilească cine trecuse cu ea punctul de frontieră.

Coman se duse la directorul „Perlei" și acesta îi oferi biroul său pentru un interogatoriu preliminar. Se perindară vreo zece persoane, fără ca cineva să poată furniza o singură informație utilă. Spionul nu locuise la hotel nici sub numele de Gavrilescu , nici sub alt nume.

— La deverul nostru, preciză directorul, e ca şi imposibil să remarci un client ocazional. Vin şi pleacă sute de oameni. Holul, restaurantul, barul, gem de lume. Mai uşor descoperi pe cineva în mulţimea străzii decît la o întreprindere ca a noastră.

Locotenent-colonelul de securitate se gîndi că barmanul ar fi în stare să dea unele detalii. Rugă pe director să i-l trimită.

— Îl cunoşti ? L-ai mai văzut pe omul acela ? îl întrebă.

— L-am servit de trei-patru ori. Mi-l amintesc după ochelarii de soare.

— Venea singur ?

— Da ! Numai de astă dată a fost cu domnişoara.

— Cum se comporta de obicei ? Ai observat ceva ieşit din comun ?

— N-aş putea spune ! Normal, ca toţi clienţii !

— Cu sticla de coniac cum a fost ? Coman o luă de pe masă.

— Nu vă înţeleg...

— Cum a ajuns praful în sticla de Henessy ?

— De unde să ştiu, tovarăşe ? Probabil că l-a vîrît cînd eram ocupat cu alt client. Îşi turna singur.

— L-ai zărit stînd de vorbă cu cineva ? Măcar aşa, în treacăt ?

— Nu !

— Cînd v-aţi întîlnit pe coridor, nu te-ai întrebat ce căuta acolo ?

— Ba da, dar fugea ca nebunul. M-a şi îmbrîncit.

— De unde cunoştea drumul pînă la scara de serviciu ?

Barmanul dădu din umeri.

Coman mai ridică o dată sticla cu coniac, o agită, şi privi conţinutul la lumina becului. Era uşor tulbure.

— Aşadar... n-ai observat cînd a introdus drogul ?

— N-am observat nimic, tovarăşe. Aveam probabil alţi clienţi.

Locotenent-colonelul apăsă pe butonul picsului.

— Cum te cheamă ?

— Ştefan Croitoru.

Îşi notă numele.

— Bine ! Poţi pleca !

Barmanul ieşi, ştergîndu-şi palmele transpirate de pantalonii săi cu lampas.

Coman îşi aduse aminte de portretele-robot pe care le lăsase în maşină. Trimise după ele şi-l pofti din nou pe director.

— Nu prea seamănă cu Gavrilescu, spuse după ce le studie îndelung şi amănunţit. Apoi, pe jumătate în glumă : mai degrabă cu barmanul !

— Cu Fane ? se miră directorul. Să ştiţi că aveţi dreptate. Dar... pun pariu că vă aduc, cît ai zice peşte, zece indivizi cu o mutră ca asta din poză.

— N-ar strica să verificăm unde se afla Ştefan Croitoru... într-o anumită zi şi la o anumită oră ! spuse locotenent-colonelul, gîndindu-se la uciderea lui Verescu şi la cea a lui Hardley.

Directorul se oferi să-i procure informaţiile dorite şi-l invită pe şeful personalului cu condica de prezenţă. Din consultarea acesteia rezulta că Fane fusese de serviciu în ambele zile.

— Poate s-a învoit sau a plecat de la sine putere ! presupuse Coman.

Fu chemat ajutorul de barman, un băiat de 17 ani, frumuşel şi dezgheţat.

— Ia spune, Viorele, îl interogă directorul, cum te-'mpaci cu nea Fane ?

— Aşa şi aşa ! De un timp încoace e cam scorţos.

— Dacă-ţi cere vreodată să-i ţii locul, accepţi ?

— Ei asta ! Sigur că da !

— Atunci de ce te-a reclamat la mine că dacă se întîmplă să aibă un drum în oraş, îl refuzi şi te obrăzniceşti ?

— A zis el asta ? Minte, tovarăşe director. O singură dată s-a întîmplat, în seara de... Numi data morţii lui Hardley. Dar nu l-am refuzat. I-am spus să se ducă liniştit că am eu grijă.

Coman interveni :

— Cum a fost, povesteşte !

— Pe la nouă şi jumătate a ieşit în hol. Cînd s-a întors, m-a chemat : „Viorele, am să lipsesc vreun ceas.

Să fie totul în regulă". „Se face, nea Fane", i-am răspuns. M-am purtat foarte frumos.

— La ce oră a venit înapoi ?

— La zece și un sfert ! Tocmai închisesem mag-ul și dădusem drumul la radio, că începea programul de muzică de dans.

— Sigur ? întrebă directorul.

— Absolut !

— S-a întîmplat și altă dată ?

— Nu, tovarășe director.

— Poate într-o dimineață, pe la șase-șapte ? insistă ofițerul de securitate.

— Noi începem serviciul la nouă !

Coman se indispuse și strivi țigara abia aprinsă.

— Tu mă cunoști, Viorele ? Știi cine sînt ?

— Nu, tovarășe !

— N-are aface ! Dacă te-aș ruga ceva, m-ai refuza ?

— Nu, tovarășe.

—Promite-mi că n-ai să sufli o vorbă din ceea ce am discutat noi aici. Nici lui Fane, nici altcuiva ! Ne-am înțeles ?

— Puteți avea toată încrederea ! Mormînt !

— Așa te vreau, Viorele ! Poți pleca !

Ajutorul de barman se retrase.

— Are un alibi de beton armat ! suspină Coman în gînd. Hardley fusese împușcat la 11.30.

Intră locotenentul Băluță care plecase să verifice numărul Studebaker-ului.

— Zi, tovarășe Băluță, ce-ai aflat ?

— Am fost la grăniceri. S-au adresat imediat punctelor de frontieră. Răspunsul a venit adineauri prin telex. Îi întinse foaia de hîrtie.

Coman citi :

— NX4... mda, numărul corespunde ! A trecut frontiera la 22 iunie... Formidabil !

— Ce-i formidabil, tovarășe locotenent-colonel ?

— Nimic, nimic !

Era totuși formidabil că cel ce intrase în țară la volanul Studebaker-ului se numea... Ferdinand Baltha.

Cu toate că era abia opt dimineața, cu toate că ventilatorul își făcea cu prisosință datoria, Coman se simțea ca la baia de aburi, de data asta mai mult din pricina nervilor și fiindcă știa ce-l așteaptă. Pînă și acel „ei bine, Radule...“ cu care avea să înceapă beșteleala, îl prevedea.

Tomescu sosise de la București și intrase în biroul căpitanului Vasiliu de la Inspectoratul de securitate, mai îmbufnat și mai amenințător ca oricînd. În picioare în mijlocul odăii, îl măsură din creștet pînă în tălpi mai întîi pe Vasiliu care luase poziție, apoi pe subalternul său. Acesta stătea aplecat, cu ochii în pămînt, făcîndu-și din bombeurile pantofilor un pasionant obiect de studiu.

Căpitanul, înțelegînd că prezența sa e de prisos, se retrase.

— Ei bine, Radule ! începu Tomescu cînd rămaseră singuri, recunoști că ai dat-o în bară ?

— Tovarășe colonel, eu...

— Explică-mi ce căutai la Constanța ? Cine ți-a permis să te duci la Constanța ?

— Să vedeți...

— Te-am însărcinat să supraveghezi institutul și să dibui persoanele care l-au cunoscut pe Stoleru. Atît ! Despre Constanța nu ne-a fost vorba ! Cine naiba te-a pus să te duci acolo și să te bagi peste sublocotenentul Gina Botez ? Îl avea ca și în buzunar. Conform planului, trebuia să se declare de acord și chiar să-i aducă spionului niște fotocopii. L-am fi prins asupra faptei. Ai stricat totul, Radule.

— Ce să fac, dacă n-am cunoscut-o pe tovarășa Botez ! De unde să știu că aparține brigăzii speciale ! se tîngui Coman. O credeam ca toată lumea, noua dactilografă a secției „Cupola“. Cînd am aflat despre întîlnirea ei cu un necunoscut și apoi despre plecarea lor la mare, crezînd-o amenințată, am socotit de datoria mea să intervin. Dar și tu, Tomescule ar fi trebuit să mă previi.

— Cum să te previn, dacă după întoarcerea ta din „turneu“ nu te-ai prezentat la mine ?

— Am fost, pe cuvînt de onoare că am fost ! Ți-am lăsat și un bilet !

— Ce era să fac cu biletul ? Plecaseşi ! În particular, te înţeleg, Radule, oficial însă sînt obligat să constat că ţi-ai încălcat atribuţiile, că ai comis un act de indisciplină, că ai înlesnit fuga unui infractor. Astea-s fapte grave, pentru care va trebui să răspunzi. Îmi pare rău, dar ţi-am atras atenţia, şi nu numai o dată, că modul tău de a proceda îţi va aduce neplăceri.

O bătaie în uşă puse capăt discuţiei. Un plutonier cu epoleţi albaştri intră şi i se adresă lui Tomescu :

— Să trăiţi, tovarăşe colonel. L-am adus pe arestat !

— Introdu-l !

— Am înţeles !

Cu toate că era proaspăt bărbierit, Baltha arăta mizerabil. Avea obrajii buhăiţi, cearcăne, spinarea încovoiată. Costumul extravagant dintr-o stofă roşcată cu carouri verzi i se potrivea lui, dar mai ales împrejurărilor, ca nuca în perete.

La un semn al colonelului care se instalase la biroul lui Vasiliu, se aşeză. Coman înţepenise lîngă cuier, neîndurîndu-se să iasă.

Tomescu se îndeletnicea cu potrivirea meticuloasă a marginilor unor dosare, ocupaţia sa preferată cînd gîndea intens. După ce isprăvi şi-şi admiră opera, i se adresă lui Baltha.

— Te-am adus la Constanţa ca să ne dai o mînă de ajutor la prinderea „Păianjenului". Ce zici ?

Traficantul ronţăia unghia degetului său gros.

— De ce te încăpăţînezi ! ? În situaţia dumitale, cu zicala aia „tăcerea e de aur" nu faci nimic.

— V-am repetat-o de atîtea ori, domnule colonel ! nu l-am văzut în viaţa mea ! Cum să vă fiu de folos dacă nu l-am văzut ?

— Îţi spun deschis, Baltha : pînă acum credeam că enigmaticul om din umbră e invenţia dumitale. M-am convins că există, aşa că, fii măcar acum deştept ! De ce să te osîndească tribunalul pentru ceea ce n-ai pe conştiinţă ?

— Traficul de stupefiante l-am recunoscut imediat. Cu altceva n-am nici o legătură. Nu-mi puteţi dovedi nimic !

— Nu *puteam*, Baltha ! Acum însă, dispunem de o probă certă că erai în cîrdăşie cu spionul. Din combinaţia voastră au rezultat două crime şi o sinucidere.

— Nu-i adevărat ! De cîte ori să vă spun că nu-i adevărat ? Apucă scaunul de sub el, ca şi cînd s-ar fi temut să nu-şi piardă echilibrul.

— Aşa ? Atunci fă bine şi uită-te puţin afară.

Se sculă încet şi se apropie de geam. Văzu în curte Studebaker-ul gri.

— Recunoşti maşina ? întrebă Tomescu repede. E a dumitale ! Una din maşinile dumitale !

Îşi reluă locul şi-şi strînse palmele împreunate între genunchi.

— O recunoşti ?

— Am venit cu ea acum două luni. Plecasem cu avionul şi m-am întors cu Studebaker-ul. Primisem ordin !

— Cui l-ai predat ?

— Nimănui ! Conform dispoziţiilor, l-am lăsat la Constanţa pe o străduţă din spatele moscheii. Asta ştiu, asta spun !

— Cine e „Păianjenul" ? Cum arată ? Sub ce nume se ascunde ?

— Nu ştiu !

— Ei bine, Baltha, văd că nu vrei să ne ajuţi ! Te temi mai mult de el decît de pedeapsa care te aşteaptă ?

Traficantul îşi eliberă mîinile şi-şi cuprinse cu ele tîmplele. Strigă :

— Ce vreţi de la mine ? Lăsaţi-mă în pace !

— Vorbeşte-mi despre „Păianjen", Baltha. Spune tot ce ştii ! Admiţînd că nu l-ai zărit niciodată, ceva tot trebuie să ştii.

— Mi-e frică ! Carnea flască de sub fălci tremura ca o piftie.

— Fii tare D ! Meseria dumitale implică o doză de curaj. La urma urmei sîntem şi noi pe aici, să te protejăm.

— Ce ştiţi dumneavoastră, domnule colonel ! Ei te scot şi din gaură de şarpe, cînd vor să-ţi facă de petrecanie.

— De cînd îl cunoşti pe „Păianjen" ?

Îi dădu colonelului dreptate. N-avea, într-adevăr ce pierde, așa că se decise :

— De vreo zece ani, de cînd am intrat în organizație, știu că există. Comunicam indirect, adică prin terțe persoane sau telefonic. În cîteva rînduri, prin forța împrejurărilor, a trebuit să ne întîlnim. Avea întotdeauna grijă să nu-l pot vedea.

— Adică ?

— Mă primea într-o încăpere întunecoasă sau stătea după un paravan. O dată, într-un parc, se înfășurase pînă sub ochi cu un fular.

— Ei bine, nu l-ai văzut la față ! Dar de auzit l-ai auzit ? După vocea cum e ? Tînăr ? Bătrîn ?

— Mai în vîrstă, cred.

Coman participa cu însuflețire la acest dialog, dar temîndu-se să nu fie invitat să plece, tăcea mîlc. Ajunse la concluzia că Baltha începea să spună adevărul și ultima lui replică i-o confirmă.

— V-ați întîlnit și ziua ! Descrie-mi-l cum știi ! Ce statură are ?

— E înalt și slab, cu umerii căzuți.

— Ei vezi că ne putem înțelege ? De cînd ești în România ?

— Din aprilie.

— Cînd a dat primul semn de viață ?

— În iunie ! După ce am adus Studebaker-ul. Mi-a telefonat la birou și m-a întrebat dacă totul e în ordine. Mi-a cerut o cantitate de drog. După recepționarea transportului, i-am dat-o.

— Cum ?

— Am depus pachețelul sub o anumită bancă, la Grădina botanică. Pe urmă, mi-a ordonat să plec la Mamaia și să țin sub observație doi tineri, Liza Vicol și Sorin Verescu. Mă chema noaptea la telefon ca să-i raportez.

— De întîlnit v-ați mai întîlnit ?

— Da ! O zi înainte de a sosi ultima dată vaporul. M-a convocat la Constanța, într-un apartament vizavi de teatrul de vară.

— Adresa exactă !

I-o dădu, și Tomescu o notă.

— Locatarii erau plecați din oraș și intrase cu chei false. Făcuse ca de obicei întuneric. Trăsese jaluzelele iar geamurile erau astupate cu hîrtie albastră.

— Ce-a vrut ?

— Să-i dau decontul, să lichidez imediat afacerile și să părăsesc țara.

— De ce toate astea ?

— N-are obiceiul să dea explicații !... A da, încă ceva ! Mi-a mai cerut o cantitate de stupefiante.

— I-ai dat-o ?

— Bineînțeles că n-o aveam la mine ! A rămas să i-o înmînez într-un loc și la o oră care urmau să-mi fie comunicate.

— Și ?

— N-am primit nici un mesaj. Pe șosea, după ce l-a omorît pe cel care mă urmărea, mi-a cerut praful.

— Așadar, el l-a ucis pe Hardley ! Povestește amănunțit ce s-a întîmplat după fuga dumitale de la combinatul avicol.

— Cum v-am mai spus, înainte de a ajunge acolo, urmărisem desfășurarea operațiunii. Cînd am zărit mașinile și apoi doi oameni furișîndu-se spre plajă, l-am chemat imediat pe „Păianjen" la numărul pe care mi-l dăduse.

— Ce număr ? îl întrerupse Tomescu.

I-l spuse. Colonelul ceru imediat relații și află că era cel al telefonului public din holul hotelului „Perla". După aceea îl invită pe Baltha să continue.

— Mi-a ordonat să alerg la combinat, să recuperez marfa și s-o șterg cu ea cît mai repede. Ceea ce am și făcut. Eram destul de liniștit. Băieții știau prea puțin ca să devină incomozi. La un moment dat, am zărit prin oglinda retrovizoare un Morris alb care se ținea scai de mine. Apoi, în spatele lui s-a ivit Studebaker-ul. L-a depășit pe urmăritorul meu și s-a așezat de-a curmezișul șoselei ca să-l oblige să frîneze. Am oprit și eu, la o distanță oarecare, să văd ce se întîmplă. Cel de la volanul Studebaker-ului a lăsat Morris-ul să se apropie și a descărcat două gloanțe dintr-un pistol cu amortizor. Morris-ul a început să meargă în zig-zag și s-a răsturnat.

Cînd am vrut să mă dau jos, a îndreptat arma asupra mea și a strigat :

— Rămîi unde ești !

M-a surprins timbrul vocii. Nu semăna cu cel cu care mă obișnuisem, deși după siluetă, el era ! Țin minte că m-am întrebat ce interes putea să aibă să-și prefacă glasul. A continuat :

— Te-am scăpat dintr-o mare belea, Baltha. Știi cine-i tipul ? Hardley de la Interpol ! Te fila de o lună și tu habar n-aveai.

Mă apucase o spaimă nebună, deoarece presimțeam că va trage acum în mine. N-aveam motive, dar în meseria mea dacă nu te iei și după inspirație, ești un om mort. Căutam disperat o portiță de scăpare, în timp ce el se apropia agale. Am zbierat :

— Ce vrei ?

A rîs lugubru.

— Drogul !

Conteinerul fiind în portbagaj, i-am cerut permisiunea să cobor. Mi-a dat-o, dar m-a ținut mai departe în șah.

Lac de sudoare și abia ținîndu-mă pe picioare, l-am scos și l-am așezat pe asfalt. Mi-a strigat :

— Nu-mi trebuie totul ! Cincizeci de grame ajung !

Am deșurubat capacul, am luat două ouă — un ou conține douăzeci și cinci de grame — și le-am pus jos. Cu Luna în spate eram o țintă la fel de bună ca cele de la poligoanele de tir. Acum nu-i mai rămînea decît să apese pe trăgaci. Mi-a poruncit însă să pun cutia la loc.

După ce am închis-o și am azvîrlit-o înapoi în portbagaj, m-am întors. Ținea arma lipită de șold, în poziția pe care o adoptă gangsterii la schimburile de focuri prin localuri.

Totuși n-a tras ! Probabil că nici nu intenționase să mă lichideze. Nervii mei însă au cedat. M-am tîrît pînă la portieră, m-am urcat și am demarat. Tocmai apăruse un convoi de autocamioane. Vîrîse într-un asemenea hal groaza în mine, încît m-am intercalat între două și am mers la adăpostul lor pînă la Constanța. N-am oprit în oraș, ci mi-am continuat drumul pînă la București. Mi-am făcut bagajele, am ascuns marfa în compartimentul secret

al mașinii mele — pe cealaltă, închiriată, am abandonat-o lîngă casă — și... direcția frontieră. Restul îl știți !

Interogatoriul se terminase. Fu chemat subofițerul de pază care-l conduse pe arestat.

— Mare scofală ! monologă Tomescu plictisit. Păcat că Gina încă nu-i în stare să vorbească. A stat lîngă omul nostru o zi întreagă. Ea ne-ar fi putut da semnalmentele.

— Ce spun doctorii ? întrebă Coman pentru prima oară.

Tomescu se încruntă.

— Mai ești aici ?

— Unde să fiu ? Pusese întrebarea cu o candoare dezarmantă.

— În drum spre București ! Du-te acasă și așteaptă pînă vei fi chemat.

— Am înțeles, tovarășe colonel ! Totuși...

— Nici un totuși ! Din clipa asta nu te mai ocupi, sub nici o formă, de cazul Vicol-Verescu. Bună ziua !

Coman părăsi biroul călcînd apăsat, ca la defilare. Țigara pe care o morfolea în gură de un ceas, rămase în continuare neaprinsă.

Un anume Von Holm

Colonelul începu prin a trece în revistă rezultatele obținute pînă atunci, citind cu luare aminte rapoartele, procesele verbale, depozițiile martorilor. Nu găsi nimic concludent, nimic care să-i fi fost necunoscut pînă atunci. Fixă o întîlnire cu Bene și-l rugă să-l aducă pe locotenentul Băluță. Îl întrebă de Gavrilescu, precizînd :

— N-avem decît o descriere aproximativă. Îmi puteți spune ceva în plus ?

— I-am zărit mutra doar cîteva secunde, în semiîntunericul barului, explică Băluță. Am putut reține că purta ochelari de soare și că dantura...

— Ce-i cu dantura ?

— Avea dinții neobișnuit de proeminenți ! Ce face tovarășa Botez ?

— Din păcate nu și-a revenit încă. E tot în stare de inconștiență. Doctorii se străduiesc, dar...

— O să scape ?

— Să sperăm ! Depinde de rezistența organismului. Săgeata lansată de un dispozitiv al portțigaretului i-a introdus în sînge o otravă violentă, cu efect aproape instantaneu. Pentru moment, trebuie să ne descurcăm fără ea. A mai rămas cineva de pe vechea listă a suspecților, neverificat ?

— Nimeni, tovarășe colonel, spuse Bene. Monti era mărunțel — îmi ajungea abia pînă la umăr — și în plus a plecat săptămîna trecută. Tudorel Pană...

— Actorul ?

— Da ! Tudorel Pană e tînăr, poartă barbă și seamănă cu Gavrilescu cum semăn eu cu Florin Piersic. Hardley săracu...

După plecarea ofițerilor de miliție, Tomescu îl chemă pe căpitanul Vasiliu care era în temă. Discutară în jurul cazului. Colonelul spuse :

— Să admitem că locotenent-colonelul Coman avea dreptate, că Pavel Stoleru — „Păianjenul" de acum 27 de ani — e identic cu Gavrilescu, „Păianjenul" de azi ! În favoarea acestei ipoteze, vorbesc aspectul fizic, vîrsta și similitudinea metodelor utilizate. Să admitem deci că a revenit în țară, în vederea îndeplinirii unei noi misiuni. Cum ar fi fost normal să procedeze ? Cu ce ar fi trebuit să înceapă, Vasiliule ?

— Cu depistarea unor posibile ajutoare !

— Desigur ! Dar pentru a-i recruta, trebuia să-i verifice în prealabil, să cumpănească posibilitățile lor de a procura informații, să le studieze caracterul, să caute să descopere slăbiciuni, breșe. Ca să cunoască în profunzime toate aceste detalii despre un „candidat", ce avea de făcut ? Zi, căpitane !

— Să fie în preajma lui ?

— Exact ! De aceea, după opinia mea, „Păianjenul" a locuit sub același acoperiș cu victimele sale. Nu m-ar mira să se numere și acum printre clienții hotelului „Perla".

— Înseamnă că a sosit cu planul gata ticluit ? Că știa de existența lui Sorin Verescu și a Lizei ? întrebă căpitanul de securitate.

— Nu neapărat ! Ar însemna să-l supraapreciem. Cunoștea fără îndoială preocupările institutului, numele directorului. Venind în țară și căutînd breșa de care am pomenit, a dat de fiul profesorului Verescu și în plus de prietena acestuia care — ce împrejurare fericită — lucra ca dactilografă în secția „Cupola". Sînt sigur că ușuraticul și răsfățatul moștenitor al savantului se lăuda pe toate drumurile cu mașina cumpărată de tăticu, cu banii storși de la tăticu, cu amanta, salariată a lui tăticu.

— Așadar, recapitulă Vasiliu, vine în România, se interesează de conducătorul institutului, află de băiatul acestuia și de prietena lui, îi ține sub supraveghere și constată că a găsit oamenii de care are nevoie.

— Întocmai ! Ca să-i poată avea la îndemînă, se instalează la același hotel. Ai întocmit lista celor ce ocupau camerele în perioada respectivă ?

— Da, tovarășe colonel ! La posesorii de autoturisme am trecut și marca și culoarea vehiculului. Îi întinse hîrtia.

Tomescu luă un creion roșu din vasul de ceramică de pe birou și începu să bifeze nume după nume, privindu-l de fiecare dată pe căpitan întrebător.

— Moreira — Fiat roșu... Antony... Gantry... Felicien — Peugeot albastru... Vitocka... Bonini... Unzinger — Volkswagen bej...

Încercă să-i explice că ceea ce făcea era de prisos, deoarece nu și-i putea aminti pe toți. Colonelul însă, pe care rostirea numelor străine îl amuza, continua neabătut :

— ...Wrighley — Austin negru... Humpersdörfer... Swenson... Van Holm — Volvo galben... Frendlef... Palmers...

Vasiliu se lovi peste frunte.

— Opriți vă rog !

— Frendlef ?... Palmers ?...

— Nu, nu ! Van Holm, tovarășe colonel ! Într-un raport, tovarășul Bene pomenește despre un Volvo galben. Dar unde, cînd, cu ce ocazie... nu-mi amintesc !

— Caută raportul !

Căpitanul răsfoi dosarul, descoperi fila cu pricina și citi pasajul cu glas tare. „Mă îndreptam spre combinatul avicol cînd am zărit un Volvo de culoare galbenă. Mașina era oprită lîngă șosea și părea să fie în pană. Peste capota deschisă stătea aplecat un individ mai în vîrstă, uscățiv".

— Bravo ! îl lăudă Tomescu pe Bene. Ce înseamnă să nu neglijezi amănuntele. Așadar, domnul Van Holm este posesorul unui Volvo galben. Ar fi cazul să-l privim mai de-aproape.

O jumătate de oră mai tîrziu, Tomescu descinse la hotel. Abia instalat în biroul directorului, îl bombardă pe acesta cu întrebări.

— Cine-i Van Holm ? Cînd a sosit ? Mai locuiește și acum la dumneata ?

— Desigur ! Reprezintă societatea de turism „Hermes". A venit la începutul sezonului și de atunci stă la etajul patru, camera 411.

— Vîrsta ?

— În jur de șaizeci !

— Tovarășul Coman v-a arătat portretele-robot ? Aduce cumva cu persoana din ele ?

— Nu cred ! Are părul alb, nasul mic, rotund și bărbia scurtă.

Socotelile pe care și le făcuse Tomescu ieșiseră anapoda.

— Absolut insuficient pentru a întreprinde ceva, mormîi cu ciudă. Totuși nu strică să mă uit puțin la acest Van Holm. Dacă ar fi aici Gina... Se adresă directorului : aveți o cameră liberă ? M-aș instala la „Perla" pentru vreo 2-3 zile.

O vizită reconfortantă

După cîteva săptămîni toride, temperatura scăzuse brusc și nori vineții întunecaseră cerul. Aversa însoțită de fulgere și de tunete se transformase într-o ploaie constantă, cu o durată imprevizibilă.

Coman urmărea picăturile mari care se prelingeau pe geam ca lacrimile pe un obraz. Se simțea rău și

hotărîse să-şi petreacă duminica între patru pereţi.

Încercările de a lucra, de a aşterne pe hîrtie măcar o singură frază, eşuaseră. Se resemnase şi se trîntise pe pat, punîndu-şi alături, pe duşumea, un teanc de reviste. După ce răsfoi două-trei, îşi pierdu cheful şi începu să mediteze. Din cînd în cînd se întrerupea, îndeletnicindu-se cu studiul tavanului, al peteculuí de cer înfipt într-o antenă de televiziune sau al pulberii aşa-zise de mătase de pe pereţi. Mai şi adormea, dar chinuit şi cu coşmaruri.

Ploaia o acceptă ca pe un decor potrivit stării sale sufleteşti şi de aici îi veni ideea că pînă şi natura e de partea lui. Sub impresia controversei cu Tomescu intenţionase să se supere pe el, să-l acuze de comiterea unei nedreptăţi strigătoare la cer. Nu reuşise nici să se supere, nici să-i poarte sîmbetele. Totul îi era acum indiferent, îl lăsa rece. Totul, în afara faptului că ticălosul izbutise să dispară ! Gîndul la fuga lui continua să-l obsedeze şi nu se lăsa extras ca o măsea stricată. De aceea, contemplînd plafonul sau pulberea de mătase, se gîndea la „Păianjen", privind bucăţica de boltă albastră se gîndea la „Păianjen" şi ascultînd ropotul ploii tot la el se gîndea.

Aşa îl găsi Sonia Chelaru : lungit pe pat, într-o pijama în dungi albastre şi cafenii, neras, holbîndu-şi ochii la ea ca la o arătare.

— Ce-ai păţit, Radule ? Nu ţi-e bine ?

— Foaaarte bine !

— De ce nu răspunzi la telefon ? Te-am sunat de cîteva ori.

Spuse „n-am telefon", în loc să-i explice că pusese opritorul.

— Nu eşti în toate minţile ! Am avut treabă în Capitală şi mi-am zis să trec şi pe la tine. Mare bucurie pe capul tău, aşa-i ?

Răspunse printr-un oftat pe care ea îl confundă cu hîrîiala caracteristică laringitei.

— Tot bolnav eşti ! Se aude de parcă ai avea şmirghel în gît. Ia să vedem !

Îi puse palma pe frunte, o palmă răcoroasă care mirosea a săpun „Palmier".

— N-ai nici pe dracu ! Te prefaci !

Coman mai oftă o dată.

— De ce, mă rog, nu-mi vorbeşti ? Ţi s-a lipit limba de cerul gurii ? Hai. dă-te jos !

Se întoarse cu spatele.

— Scoală, îţi spun.

Apucă cearşaful şi trase cu atîta putere, încît Coman, în faţa perspectivei de a se rostogoli pe parchet, coborî singur.

— Sînt supărat !

— Supărat ? Asta-i boală de domnişoară de pension. Îmbracă-te şi ieşi la aer. Pînă vii înapoi, am să dau cu mătura.

Nu se clinti. Privea prin Sonia peretele suflat cu pulbere de mătase.

— Nu te mai zgîi la ziduri ! Cînd te întorci. am să-ţi dau o veste. De fapt, pentru asta sînt aici !

Nu-i păsa de Sonatina şi nici de noutăţile ei. Baia i se păru unicul refugiu. Se pregăti să se retragă pe această nouă poziţie după părerea lui inexpugnabilă.

— Foarte bine ! Du-te de te spală. Ai să rămîi cu gura căscată, cînd ţi-oi povesti ce am aflat despre Stoleru.

— Despre cine ? Coman rămase într-o postură de cariatidă.

— Despre Pavel ! Despre... „Păianjen" !

Se scuturâ şi se apropie de Sonia. Nu se mai uita prin ea. ci drept în ochii ei.

— Ce ştii ? Vorbeşte !

— Să fac oleacă de curăţenie şi să deschid ferestrele.

În cameră pătrunse o adiere proaspătă şi pe parchetul stropit de ploaie apărură pete mari, roşcate.

— Te rog, Sonia, nu mă mai chinui şi tu ! Pe urmă faci ce vrei cu mine ! Mă sui şi pe acoperiş !

— Dacă-mi promiţi că te sui pe acoperiş, accept ! Cu cine crezi că mă întîlnesc zilele trecute ?

— Cu el ! Cu Pavel !

— L-a ferit sfîntul ! Nu, Radule, cu tuşa Aneta !

— Cine e tuşa Aneta ?

— Mătușa lui ! Sora mamei lui Pavel. Venise la Tîlmaciu, la niște rude. E bătrînă și suferindă, săraca. Am adus-o la București s-o vadă un specialist.

— Ce-ai aflat de la ea ?

Se așeză pe marginea patului și, ținîndu-l în picioare, îi istorisi vreme de cincisprezece minute. N-o întrerupse decît cu cîte o exclamație de „extraordinar" și „nemaipomenit". După ce termină, o întrebă, tropăind de nerăbdare ca fotbaliștii în așteptarea fluierului arbitrului :

— La ce spital e ?

— La Brîncovenesc !

— Mă duc la ea !

Sonia fu martora unei transformări spectaculoase. Își lepădă atitudinea de „lasă-mă să te las", precum șopîrlele coada și întineri. Se mișca la fel de iute ca personajele din filmele mute, deschizînd și închizînd într-un ritm amețitor uși, dulapuri și sertare. Încîntată, nu găsi cu cale să-l tempereze. În cinci minute era îmbrăcat, încălțat și încurcat în mînecile fîșului. Sonia care mai trăgea cu mătura, îl supuse unui examen sever.

— Și barba, Radule ? Vrei s-o sperii pe tușa Aneta ?

Ascultător ca un școlar premiant se debarasă de fîș, scoase haina și dispăru în baie.

Reveni cu o tăietură în colțul gurii, dar proaspăt, mirosind a spirt medicinal.

Braț la braț ieșiră în stradă. Locotenent-colonelul opri un taxi, ceea ce o făcu pe buna samariteană să bombăne :

— Pe lîngă toate păcatele tale, Radule, mai ești și risipitor !

Nasturii faraonilor

Tomescu ședea cu picioarele întinse. Erau atît de lungi, încît aproape că atingeau perețele de care sprijinise portretele-robot. Le contempla amuzat, ca pe niște caricaturi din „Urzica".

În cursul zilei avusese prilejul să-l zărească de cîteva ori pe Van Holm. Era așa cum îi fusese descris : înalt, în vîrstă de vreo 60 de ani, puțin adus de spate, cu umerii

căzuți. În privința trăsăturilor, directorul avusese dreptate : nu exista nici o asemănare ! Bărbatul din portret avea fruntea înaltă, nasul acvilin, bărbia mare și pătrată. Van Holm, dimpotrivă, arăta ca un cîine mops.

De fapt, întreaga încurcătură se datora zăpăcitului de Coman. El îl îmbrobodise cu teoria lui despre identitatea spionului de acuma cu cel din 1944. La urma urmei, nici nu i se putea pretinde cuiva care-și pierduse soția în împrejurări atît de tragice, să fie obiectiv. Ei da, făcuse o greșeală încredințîndu-i această misiune. Încercase s-o dreagă, desărcinîndu-l, dar se punea întrebarea dacă măsura nu fusese luată tardiv.

Adună cartoanele și le aruncă neglijent pe o etajeră. Se întrebă dacă merita să se ocupe de reprezentantul firmei „Hermes", pentru simplul motiv că fusese văzut pe șosea, în apropierea combinatului avicol.

Se auzi o bătaie discretă în ușă.

— Intră ! strigă colonelul, încheindu-se la piept. Purta pantaloni de vară gri deschis și o cămașă albă cu mîneci scurte. Avea brațe vînjoase, cu pielea negricioasă, neobișnuit de păroase.

O fată drăguță într-o rochie-uniformă mov, cu șorțuleț, salută și rămase în prag.

— M-a trimis tovarășul director.

— Intră și stai jos ! Cum te cheamă ?

— Maria Partenie. Mi se spune Mirela.

— Dumneata te ocupi cu curățenia la etajul patru ?

— Am camerele de mijloc, de la 400 la 420.

— Deci și cea a domnului Van Holm ?

— Da, domnul de la 411. E client vechi.

— Ce-mi poți spune despre el, Mirela ?

— Păi... știu eu ce vă interesează ?

— Totul !

— „Totul" e ori mult prea mult, ori mult prea puțin, filozofă ea. Vă interesează să zicem... numărul de la pantofi ?

Tomescu apreciește istețimea fetei și se corectă.

— M-am exprimat greșit. Prin „totul" înțeleg modul de comportare, relațiile... De pildă, dacă primea vizite.

— N-am găsit niciodată două pahare întrebuințate și nici chiștoace cu urme de ruj, dacă la asta vă referiți.

— Nu neapărat la asta, avîndu-i în vedere vîrsta. Poate veneau la el... clienți, oameni de afaceri, sau... se ducea el prin apartamente vecine ?

Camerista negă.

— N-am văzut ! Poate cînd nu eram eu de serviciu. Am avut și zile libere.

— Înțeleg ! Dar în compania tinerilor de la 416 l-ai zărit vreodată ?

— Cei doi care s-au sinucis din dragoste ? Se salutau ! Nu i-am văzut stînd de vorbă.

— Domnului Van Holm îi plăcea o anumită băutură ?

— Sînt multe sticle în cameră.

— Ce fel de sticle ?

— De apă minerală !

Își mușcă buzele, ca să nu zîmbească. Prea avea limba ascuțită.

— Poartă ochelari de soare foarte închiși la culoare ?

— Asta nu știu ! În casă umblă fără ochelari, dar e posibil să-i țină în buzunar.

— A încercat vreodată să te tragă de limbă ? Să obțină de la dumneata informații despre alți locatari ai hotelului ?

— Nici gînd ! Discuta cu mine despre nasturi. O dată mi-a spus că semăn cu Cibele, fiindcă descoperise pe o fotografie a costumului ei niște nasturi ca ai mei.

— Nasturi ?... Cibele ?... Nu înțeleg nimic !

— Cibele este o zeiță de origină frigiană, considerată drept „Mama tuturor zeilor" și protectoare a vegetației. Așa scrie în dicționarul mitologic în care m-am uitat.

— Un tip cam ciudat, acest Van Holm ?

— Sucit de-a binelea ! Și pe deasupra... murdar.

— S-a legat de dumneata ? Nu te sfii, Mirela !

Pe obrajii fetei apărură pete de culoarea tomatelor. Ochii îi sclipiră mînioși.

— Numai la lucruri de-astea vă gîndiți, voi bărbații ! Aflați, tovarășe, că domnul Van Holm e murdar... la propriu, nu la figurat.

— Cum adică... nu se spală ?

— Ba da, dar chiuveta e uneori atît de neagră, de parcă ar fi cărat cărbuni. Cămășile arată ca tăvălite prin noroi, pantalonii așișderea.

— Nu mai spune ! Unde o fi umblînd ?

Ridică din umeri.

— Pleacă noaptea ? Se întîmplă să nu doarmă la hotel ?

— De dormit, doarme ! Așternutul e totdeauna mototolit și plin de nisip...

Nu mai avea ce afla de la ea. O concedie.

— Bine, Mirela, îți mulțumesc !

— E un om periculos ? întrebă camerista cu ochii ca două monede noi-nouțe.

Îi stîrnise curiozitatea și pofta de senzațional.

— Depinde ! glumi el. Pentru fete ca dumneata, nu cred !

— S-au mai văzut cocoși și la șaizeci de ani ! spuse ea mucalit, examinîndu-l pe colonel ca și cînd ar fi vrut să-i aprecieze vîrsta.

Tomescu împlinise cincizeci și se simțea prost, dar trebui să dea Cezarului ce i se cuvenea : Mirela avea indiscutabil simțul umorului.

După plecarea ei, părăsi și el camera. La recepție dădu de Max Dumitrescu, un tînăr, miop, cu lentile cît degetul de gros, care vorbea curent șase limbi. Îl cunoștea mai de mult.

— Dumitrescule, ce-mi poți spune despre Van Holm ?

— Un bătrîn cam aiurit, dar foarte priceput în meserie. Are în fundul holului un mic birou. Firma se vede de aici... „Hermes".

— În ce sens priceput !? Cu ce se ocupă ?

— Păi, primește grupurile de turiști, colaborează cu noi la repartizarea acestora pe camere, organizează excursii, vizionări de spectacole... Cînd n-are treabă, vorbește despre nasturi. Nasturii antici sînt pasiunea lui.

— Ciudat ! Îi place societatea ? E prietenos ? Frecventează barul ?

— De unde ! V-am spus : își vede de treburile lui.

— Pleacă uneori seara și se întoarce tîrziu ?

— Abia acum îmi dau seama ! Se întîmplă să se întoarcă după miezul nopții.

— Asta nu te-a surprins ?

— Sincer să fiu, de loc! Se plimbă omul după o zi de muncă. Are un Volvo mic, galben-citron. Pe zăpușeala asta, cine n-ar face seara un tur? De-aș avea mașină...

— Ai proceda la fel, știu! Dar nu te-ai întoarce cu hainele pline de noroi. N-ai observat în ce hal e, cînd revine din expedițiile sale?

— Doar că are unghiile negre, ca salahorii. Pe la douăsprezece stingem o parte din lumini și cum am vederea slabă...

— Bine, Dumitrescule! Uite ce rugăminte am eu la tine: dacă observi că se pregătește să iasă, sună-mă.

La zece și un sfert, Tomescu primi telefonul așteptat. Van Holm luase masa la restaurant („două ouă moi și un pahar cu iaurt" ținu să precizeze Dumitrescu) și era pe cale să părăsească hotelul.

Colonelul ajunse la timp ca să-l vadă urcîndu-se în Volvo-ul galben. Se instală și el în Renault-ul său, care, după opinia sa la fel de subiectivă ca a tuturor posesorilor de autovehicule indiferent de marcă, întrunea un maximum de calități și un minimum de defecte.

Noaptea era senină și plăcută. În partea stîngă a șoselei lucea marea, împodobită cu șiraguri de nestemate. Cerul aureolat de luminile portului avea o culoare neobișnuit de deschisă, cenușiu-sidefie, ca a perlelor.

Volvo-ul înainta cu o încetineală de melc, părînd să dea dreptate lui Dumitrescu, anume că Van Holm se plimba fără țintă și fără alt scop decît acela de a respira aerul proaspăt, saturat de sare.

Tomescu îl imita, mergînd și el cu patruzeci pe oră. Trecură prin Constanța. Reprezentantul firmei „Heimes" continua să conducă lejer, atît în centrul aglomerat cît și pe străduțele puțin circulate din vecinătatea digului.

Pe șoseaua spre Mangalia, după trecerea punctului de control, și unul, și celălalt, accelerară treptat. Cincizeci... șaizeci... optzeci... o sută...

Cînd colonelul de securitate se aștepta mai puțin, Van Holm încetini și opri. Acționă și el frînele, stinse farurile, rămînînd în expectativă.

Ciudatul personaj coborî. Purta pe umăr un tîrnăcop și tîra după el o lopată care zdrăngănea în contact cu

asfaltul. Părăsi șoseaua, luînd-o spre dreapta, de-a curmezișul unui teren ușor accidentat, plin de bălării.

Tomescu își pipăi revolverul, desfăcu piedica și se furișă după el printre buruienile colbuite. Îl vedea clar la lumina lunii, înalt, uscățiv aidoma „cavalerului tristei figuri". Ce căuta aici ? Venise să dezgroape o comoară ? Ascunsese ceva, vreun obiect pe care intenționa să-l scoată la iveală ?

Van Holm se opri lîngă o groapă încojurată de niște pietroaie risipite fără noimă. Își suflecă mînecile, scuipă în palme ca muncitorii cu ziua și înfipse sapa în țărînă.

Colonelul înaintă atît cît îi permise prudența. Călcînd pe iarba veștedă, stîrnea praful care-i gîdila nările. Căutătorul de comori încă nu se apucase de lucru. Încerca o lanternă electrică, aprinzînd-o și stingînd-o succesiv. Dădu apoi drumul uneltelor în adîncitură și, cu lampa în mînă, își făcu vînt după ele. Curînd bulgări de pămînt zburară prin aer, mărunțindu-se.

Ofițerul merse mai departe. Cu palma pe oțelul încălzit al armei, veni pînă la marginea gropii. Van Holm nu-l simți. Săpa fără grabă, într-un ritm uniform, preocupat să-și economisească forțele. Din cînd în cînd se oprea, își ștergea nădușeala sau schimba lopata cu tîrnăcopul, pentru a slăbi vreun bolovan. Lanterna o așezase lîngă el, pe un bloc de calcar, pe suprafața căruia se distingeau motive ornamentale.

— *Guten Abend !* salută colonelul într-o germană corectă.

Van Holm se arătă surprins, fără să se alarmeze. Răspunse degajat :

— Bună seara ! Cu cine am onoarea ?

— Tomescu e numele meu !

— Îmi pare bine ! V-a intrigat activitatea mea ? Era curios să aflați cu ce mă ocup ?

— Mărturisesc că da !

— Ei bine, sap, domnule !

— Asta se poate vedea ! *De ce* săpați, dacă nu vă cu supărare ?

— Cum „de ce" ? De plăcere, bineînțeles ! Fiecare are cîte un *hobby*. Unii colecționează cutii de chibrit alții împăiază păsări, iar alții se dau în vînt după cact

Eu sap gropi, fiindcă-mi face plăcere. E sănătos, întăreşte muşchii braţelor şi ai toracelui, regenerează sistemul nervos.

Colonelul rîse neîncrezător.

— În toiul nopţii, domnule Van Holm ? Practicaţi acest sport în toiul nopţii ?

— Dacă ziua n-am timp ! Dar văd că-mi ştiţi numele ! De ce nu recunoaşteţi că sînteţi de la poliţie ?

— Fiindcă n-are nici o legătură cu conversaţia noastră. N-am venit să vă arestez.

— Şi eu care auzeam de-acum zăngănitul cătuşelor.

— Admiteţi că nu săpaţi doar de dragul mişcării în aer liber ?

— Admit ! Mă pasionează arheologia. Fac săpături arheologice. Dar negăsind niciodată ceea ce caut, mă amăgesc cu ideea practicării unui exerciţiu fizic util.

— Să vă cred, domnule Van Holm ?

— Cum vă place ! Coborîţi lîngă mine, ca să vă convingeţi că nu există nasturi.

Colonelul coborî în groapă şi o inspectă cu un aer de specialist. În afara plăcii groase de piatră, nu observă nimic.

— Un sarcofag ?

— O stelă funerară !

— Înseamnă că tot aţi găsit ceva !

— Da, dar pe mine, stelele nu mă preocupă ! Nici sarcofagele ! Nici ceramica ! Nici uneltele sau armele...

— Atunci ce ?

— Nasturii, domnule Tomescu, nasturii vechilor egipteni, ai elenilor, dacilor, romanilor... Ei sînt pasiunea vieţii mele.

— Nu vă supăraţi, dar asemenea accesorii vestimentare existau oare în antichitate ? Pe cîte ştiu, toga n-avea nevoie de nasturi.

— Iată eroarea ! se aprinse Van Holm. Istoricii greşesc negînd existenţa nasturilor la îmbrăcămintea faraonilor din Valea Nilului şi la acea a împăraţilor Romei. Pînă acum n-am putut încă s-o dovedesc, cu toate că am săpat la Giseh, la Pompei şi pe Acropole. Dar în cele din urmă voi izbuti !

— V-o doresc din suflet ! Subiectul mă pasionează şi l-aş continua cu plăcere, dar nu în asemenea condiţii. N-aţi vrea să ieşim ?

Van Holm acceptă. Se înapoiară la maşinile lor.

— De fapt, iar am fost tras pe sfoară ! mărturisi cu amărăciune arheologul amator. Pentru a nu ştiu cîta oară.

— În ce sens ?

— Prima dată mi-a spus că vecinul meu, tînărul de la camera 416, e student la arheologie ! Era o minciună ! Într-o seară m-a trimis la Constanţa, la un restaurant unde urma să mă întîlnesc cu un anume profesor Hardley, istoric de renume. O fi fost el profesor, dar de înot, căci nu ştia măcar deosebirea dintre *toga candida*, *toga sordida* şi *toga praetexta*. Iar despre *trabea* m-a întrebat dacă e o ţigară de foi. Am plecat indignat.

În altă seară mi-a sugerat că aş putea găsi nasturi antici în apropierea unui anumit punct de pe şoseaua asta. Ei bine, am nimerit într-o situaţie foarte neplăcută. A fost o ambuscadă ca-n filmele poliţiste, cu gangsteri care se urmăreau cu automobilele şi se împuşcau cu pistoalele.

Tomescu îi bară drumul.

— Despre cine vorbiţi ? Cine v-a jucat toate aceste farse ?

— Naiba ştie ! Cineva care mă chema la telefon şi se dădea drept prieten anonim.

— Domnule Van Holm, în noaptea aceea cu împuşcăturile, unde vă aflaţi ?

— Pe şoseaua asta, v-am mai spus !

— În ce loc ?

— Circulam ! Încercam să identific amplasamentul pe care mi-l indicase măgarul. Dar m-am rătăcit. Cînd mi s-a părut c-am dat de el, am luat-o de-a curmezişul cîmpiei. Mă îndepărtasem vreo cincizeci de metri de şosea, cînd a izbucnit scandalul. Bîz... bîz... bîz... bum... bum... o maşină Morris răsturnată. Apoi, doi oameni au vorbit cu glas tare... Pe unul, pe cel care a tras cu pistolul, l-am recunoscut. Mă miram ce caută la volanul unui Studebaker ultimul model. O să-mi reproşaţi că n-am înştiinţat autorităţile. Aflaţi că eu nu mă bag ! N-am nevoie de încurcături cu poliţia !

— Cine era ?

— Maimuțoiul în livrea portocalie ! Cel cu coniacul !

— Nu vă înțeleg. Cine ?

— Obrăznicătura aceea de barman, care într-o noapte trecea pe coridor cu o sticlă de Henessy. Mă durea stomacul, așa că i-am cerut să-mi toarne și mie un păhărel. Ce credeți că mi-a răspuns ? Că la vîrsta mea, coniacul face rău la o oră atît de înaintată !

Tomescu îl luă de braț, zorindu-l.

— Haideți, domnule Van Holm ! Să ne întoarcem la hotel. Luați-mă cu dumneavoastră.

— Cu mașina dumitale ce se va întîmpla ?

— O să trimit după ea mai tîrziu.

— Din partea mea ! Așează grijuliu sapa și tîrnăcopul în portbagaj, bombănind :

— O lume nebună ! Cineva, habar n-am cine, a spus cîndva, habar n-am cînd, „dau un regat pentru un cal". Eu sînt dispus să dau toți nasturii antici din lume pentru un singur om cu mintea teafără !

Demascarea

Pe drum, colonelul îl rugă să oprească la un telefon public și vorbi cu procuratura. Îl căută apoi pe Vasiliu la Inspectoratul de securitate și află că acesta îl așteaptă la „Perla". Sună recepția.

— Alo, Dumitrescule, Tomescu la aparat. Căpitanul Vasiliu e acolo ?

— Vi-l dau imediat !

Vasiliu se prezentă :

— Să trăiți, tovarășe colonel !

— Zi, căpitane, c-am uitat : cum se numește barmanul ?

— Care dintre ei ? Fane... adică Ștefan Croitoru ?

— Da ! Cheamă procurorul de serviciu și comunică-i numele. Știe el despre ce este vorba. L-am informat. După aceea, trimite după mandatul de arestare.

— Am înțeles ! Iau legătura cu procurorul de serviciu și trimit după mandatul de arestare. Totuși...

— Ce mai vrei ?

— Trebuie să fie o neînțelegere ! Barmanul și Gavrilescu nu pot fi una și aceeași persoană. Cînd Gavrilescu venise cu Gina, Fane îi servea.

— I-a văzut cineva împreună, față în față ?

— Nu știu ! Abia după fuga infractorului...

— Atunci ?

— Cum primesc mandatul îl arestez ?

— Nu ! Așteaptă-mă pînă vin !

Tomescu își reluă locul în Volvo-ul galben. Merseră pînă la Mamaia în tăcere, deoarece colonelul era mult prea preocupat ca să se lase antrenat într-o conversație despre nasturii togilor romane.

Vasiliu și Dumitrescu discutau în surdină, urmărindu-l cu coada ochiului pe barmanul în jachetă portocalie, care strîngea ceștile de cafea și paharele goale de pe mesele din hol.

Van Holm rămase proțăpit în ușă și-l ținti cu degetul.

— Iată-l ! Asta-i dobitocul cu coniacul ! Întrebați-l dumneavoastră, care sînteți de la poliție, dacă n-a fost în noaptea aceea cu Studebaker-ul pe șosea și dacă nu el a tras în omul de la volanul Morris-ului ?

Vorbise suficient de tare ca să fie auzit de Croitoru. Cu acesta nu se produse, aparent, nici o schimbare. Nici măcar o clipire fugară a pleoapelor ! Continua să stea aplecat și să lustruiască o placă de cristal.

Deodată se îndreptă. Ținea mîna cu șervetul ridicată. O flăcăruie arse pînza, țîșni prin ea. Glonțele trecu razant lîngă capul lui Van Holm, îi șuieră colonelului pe la ureche ca să se înfigă în cele din urmă în perete.

În tinerețe, Tomescu jucase rugby la Dinamo. Plonjă la picioarele arheologului amator, plasîndu-l după toate regulile artei. Se lungiră amîndoi pe podea, făcîndu-și dintr-un fotoliu meterez. Căpitanul de securitate reacționă prompt, azvîrlind un vas de ceramică în direcția barmanului ; deoarece nu-l nimeri și Croitoru continua să tragă, sări peste tejgheaua recepției, adăpostindu-se. Îi strigă lui Dumitrescu „jos", dar acesta era ca paralizat. Un glonț i se înfipse în umăr. Căzu. Cei din hol se îm-

prăştiară ca potîrnichile, ascunzîndu-se în dosul coloanelor.

Mergînd de-a îndăratelea, Fane îşi acoperea retragerea golind încărcătorul. Voia să ajungă la uşiţa din fund. Colonelul scoase revolverul său şi ripostă, la fel Vasiliu. Cele trei arme bubuiră, răspîndind fum şi miros de praf de puşcă. De peste tot cădeau bucăţi de tencuială şi o lustră se făcu ţăndări.

Cînd se năpustiră după barman, acesta dispăruse prin uşiţă.

— S-a dus ! scrîşni colonelul.

Căpitanul îl contrazise plin de sine

— De data asta *nu*, tovarăşe colonel ! Ieşirile sînt păzite cu străşnicie şi oamenii mei au primit consemn să tragă. De data asta nu ne mai scapă !

Coridorul avea pereţii din ciment aspru, nefinisat, cu dîre paralele rămase de la cofraj. Îl lumina un bec amplasat undeva la mijloc. Cîteva uşi se înşirau pe o singură latură, la distanţe egale. Aparţineau unor debarale, unor mici magazii şi atelierelor de întreţinere.

Una stătea larg deschisă. Se apropiară prevăzători, cu degetul pe trăgaci. Liniştea era ameninţătoare, îţi dădea fiori. Se postară în dreapta şi în stînga uşii, şi Vasiliu strigă

— Aruncă arma şi ieşi afară !

Nici un răspuns ! Repetă somaţia, fără ca din încăpere să răzbească vreun zgomot.

Se înţeleseră din priviri şi căpitanul împinse încet capul înspre canat. Ceea ce văzu, îl determină să renunţe la adăpost.

Tomescu pătrunse după el într-o odăiţă mică plină cu lăzi, pături vechi, sticle şi cutii de conserve goale. Pe podea zăcea încolăcit, cu faţa în jos, barmanul Ştefan Croitoru. Pistolul cu ţeavă lungă şi amortizor îi căzuse din mînă. Colonelul îngenunche ca să-i pipăie pulsul şi să-i examineze pupilele. Cînd îl întoarse, înţelese că nu mai era nevoie de asemenea probe : gaura rotundă din mijlocul frunţii, din care sîngele picura, era o dovadă concludentă că omul decedase.

Aşteptară sosirea medicului legist şi a fotografului. Căpitanul scotoci prin hainele mortului — jacheta se afla

pe jos, lîngă el — şi scoase pe rînd un portofel burdușit cu bancnote străine, un pașaport pe numele de Thomas Frey prevăzut cu o fotografie autentică, un breloc în formă de potcoavă cu o cheie de contact — probabil a Studebaker-ului. Mai găsi o pereche de ochelari de soare cu sticle negre şi un obiect ciudat din plastic roz, asemănător unei proteze dentare.

Colonelul îl urmărea.

— Ce-o fi asta ?

Vasiliu răsucea proteza pe o parte şi pe alta. Deodată Tomescu se lumină :

— Dantura proeminentă a lui Gavrilescu ! Ia să vedem...

Îngenunche, introduse cadavrului piesa de plastic între gingie şi buza superioară şi îi puse ochelarii pe nas.

— Iată-l ! După toate descrierile, Gavrilescu în persoană ! Dacă ar fi aici tovarăşa Botez, ar confirma-o. Proteza schimbă complet fizionomia şi dacă mai pui la socoteală ochelarii... Aşadar, Ştefan Croitoru şi Mihai Gavrilescu sînt una şi aceeaşi persoană. În seara aceea cînd a venit Coman la bar, s-a săltat peste tejghea şi s-a ascuns în magazia asta. S-a întors apoi fără proteză şi ochelari negri, după ce a schimbat sacoul cu jacheta portocalie.

Se aşeză pe o ladă înaltă şi tălpile îi ajunseră pînă la podea.

— Nici nu-mi vine să cred, spuse, că afacerea s-a încheiat. „Păianjenul"... Ştefan Croitoru... Mihai Gavrilescu... Thomas Frey ! Patru personaje întruchipate de unul singur.

— Aproape că-ţi inspiră respect ! observă Vasiliu readucînd trupul în poziţia iniţială. Se ridică şi se scutură de praf.

Un locotenent-major de miliţie îşi făcu apariţia.

— Să trăiţi, tovarăşe colonel ! Permiteţi să începem ?

Tomescu încuviinţă. După ce schimbă cîteva cuvinte cu medicul legist, i se adresă lui Vasiliu.

— Să mergem la inspectorat, căpitane, să punem concluziile pe hîrtie.

În anticamera lui Tomescu, Coman aștepta de mult să fie primit. Secretara scria la mașină, fără să-l învrednicească măcar cu o privire. Ședea aplecat, cu coatele pe genunchi, fumînd țigară după țigară. Avusese răgaz să lase frîu liber fanteziei, închipuindu-și întrevederea ce avea să urmeze.

Secretara, își imaginase el, mai intrase o dată la șef, ca să-i aducă aminte de el. Acesta îl primise cam ostil.

— Ce cauți aici ?

Îl informase respectuos că interveniseră elemente noi, care motivau reluarea cazului.

Colonelul nu fusese de acord cu această opinie, dar acceptase să-l asculte, fiindcă el, Coman, îi era vechi prieten.

— Zi repede ! îi spusese, n-am timp de pierdut.

Intrase de-a dreptul în subiect, repetînd ceea ce aflase prin intermediul Sonici.

— De necrezut ! De unde știi ?

— De la bătrîna lui mătușă !

— Formidabil ! exclamase Tomescu și-l bătuse pe umăr. Asta aruncă o lumină nouă asupra întregii afaceri. Bravo, Radule, felicitările mele.

După aceea își ceruse scuze și-l învestise cu toate prerogativele ducerii la bun sfîrșit a cercetărilor.

Iluziile îl transpuseseră într-o asemenea stare euforică, încît secretara trebui să repete de trei ori „poftiți la tovarășul colonel !" Cînd o auzi, în sfîrșit, se fîstîci și se arse cu țigara.

În biroul lui Tomescu, termometrul îndrăznelii sale scăzu sub punctul de îngheț și fu incapabil să reeditez dialogul imaginar.

Colonelul ședea cu un dosar voluminos pe genunchi. Citea, urmărind rîndurile cu degetul arătător.

Cînd Coman intră, se încruntă și-și încleștă buzele.

— Ce vrei ?

— Tovarășe colonel, vă rog respectuos...

— Ți-am ordonat să aștepți pînă vei fi chemat.

— Da, tovarășe colonel !

— Atunci ?

— Tomescule, mai ascultă-mă de data asta ! A intervenit ceva...

— Știu ! Spionul s-a sinucis ! Cazul „Păianjenul" aparține trecutului.

— S-a sinucis ?

Uimirea îl făcu să devină și mai stîngaci, să-și rotunjească ochii și să dea sprîncenelor forma unor semne de întrebare.

— Acum că ai aflat, te-ai liniștit ?

— Tomescule, faptul că e mort nu înseamnă... nu înseamnă... că nu trăiește !

Colonelul vru să rîdă, se abținu și spuse blînd, cu condescendență :

— Te-ai scrîntit, Radule !

— O singură vorbă ! Pavel Stoleru era de fapt...

Tomescu îl întrerupse pe același ton :

— Te duci imediat la un doctor să te consulte. Cel mai bine ar fi să-ți dea un concediu medical.

Coman se gîndi puțin. Ideea îi surîse și o luă de bună. În drum spre policlinică, prin minte i se încrucișară tot soiul de planuri năstrușnice.

Obținu un concediu de șapte zile, dar nu plecă pe litoral imediat, ci rezistînd tentației stătu încuiat o zi și o noapte. Își consultă însemnările din carnet și, după ce le știu aproape pe de rost, se angrenă într-un joc asemănător celui cu cartonașe decupate, care, puse la locul potrivit, alcătuiesc o poză. Își tăiase din hîrtie biletele pe care scrisese cîte o propoziție sau cîte un nume și le alătura în fel și chip. De zeci, de sute de ori strica fără regret combinațiile și o lua de la început. Încetul cu încetul ajunse la o înșiruire de fapte care, chiar dacă nu corespundea întru totul realității, avea o oarecare logică.

Își notă concluziile sub formă de tabel în carnetul său și cu el în buzunar se sui în acceleratul de Constanța.

În calitatea sa „neoficială" nu se putea adresa Inspectoratului de securitate sau celui de miliție, ca să le ceară sprijin, ci trebuia să se descurce singur.

Primul drum îl făcu la „Perla", unde stătu de vorbă cu chelnerii, cu picolii și cu femeile de serviciu. Vizita

apoi, cu aprobarea directorului — spre norocul lui acesta nu-i puse prea multe întrebări — magazia în care fusese găsit cadavrul barmanului. O supuse unui examen lung şi meticulos şi descoperi, în spatele unor lăzi, un culcuş, resturi de mîncare, sticle goale şi mucuri de ţigară. Pe acestea le sortă, despărţind pe cele străine de obişnuitele „Favorit" indigene, şi le numără.

Procedă astfel inspirîndu-se din lectura unui tratat deosebit de valoros, „Metode moderne de investigaţii". de prof. dr. Titus Ludușan.

Se duse apoi la Serviciul administrativ al hotelului, unde consultă condica de prezenţă a salariaţilor, şi avu o întrevedere cu Max Dumitrescu, abia întors de la spital.

Discuţia se referi în special la Van Holm şi la Gavrilescu. Află printre altele că însoţitorul Ginei Botez, înainte de a veni cu ea la bar, telefonase în cîteva rînduri de la recepţie, cerînd camera reprezentantului firmei „Hermes". Cu acest prilej, Max observase că avea unghiile la fel de murdare ca Van Holm. ceea ce-l făcuse să-l creadă şi pe el arheolog amator.

Urmă o perioadă de patru zile, în care nu făcu mai nimic. Se plimbă prin staţiunile de odihnă la ore de maximă aglomeraţie, frecventă restaurantele şi barurile de zi, cutreieră îmbrăcat în vechiul său costum bleumarin, dar cu o pălărie nouă de paie trasă pe frunte, plajele. Îl caracteriza o nerăbdare greu stăpînită, manifestată prin dese consultări ale calendarului de buzunar şi ale ceasului-brăţară.

Aştepta ceva, ceva care potrivit calculelor sale urma să se producă în a cincea zi de la plecarea sa din Bucureşti.

În sfîrşit, se împlini şi sorocul. Dis-de-dimineaţă părăsi camera închiriată la o familie constănţeană şi luă autobuzul de Mangalia. Spre nedumerirea şoferului, ceru să fie lăsat în plină şosea. Şoferul n-avea de unde să ştie că locul era foarte apropiat de cel pe care-l supraveghease în atîtea seri Hardley, de plaja pustie unde fuseseră debarcate conteinerele cu stupefiante.

Se furişă printre arbuşti pînă aproape de malul mării şi descoperi, pe nisipul presărat cu bolovani, un cort albastru.

— E cineva aici ? strigă de departe.

Din cort ieşi barmanul. Era viu !

În legitimă apărare

— Bună ziua ! Ce mai faceţi ?

Nu-l recunoscu sau se prefăcea a nu-l recunoaşte.

— Pe mine mă căutaţi ?

— Să zicem că pe dumneavoastră.

Fane Croitoru arăta rău, cu pielea ofilită şi cu ochii încercănaţi. Semăna bine cu una dintre variantele portretului-robot. Aşa cum stătea, gîrbovit, cu braţele atîrnînd de-a lungul trupului, cu capul între umerii înguşti, îţi trezea compătimire.

— Nu vă cunosc.

— Ne-am mai întîlnit, totuşi. Sînt locotenent-colonel de securitate. Iar dumneavoastră vă numiţi Stoleru ! *Cornel Stoleru !*

— Vă înşelaţi ! Eu sînt...

— Atunci Thomas Frey sau... „Păianjenul !"

— „Păianjenul" da, tovarăşe locotenent-colonel. Pe vremuri mi se spunea aşa. Îmi pare bine că aţi venit, deoarece eram decis să mă predau.

— Zău ? Aşa deodată ? De ce ?

— O să vă spun. Să intrăm, că n-are rost să stăm la soare.

În pofida umbrei din cort, zăduful îngroşa aerul, dîndu-i consistenţa unei supe. Începutul de septembrie era la fel de torid ca un început de august, în care atmosfera se încinge în primele ore ale dimineţii şi păstrează căldura pînă seara tîrziu. Coman renunţase la costumul din stofă bleumarin, înlocuindu-l cu o pereche de pantaloni de doc şi cu o bluză cu găurele. Se aprovizionase cu trei batiste, din care două deveniseră de-acum inutilizabile.

Se așezară pe scaune pliante, de o parte și de alta a mesei.

— Vreau să mă predau, deoarece nu mai suport să fiu hărțuit. Trei sferturi din viață am trăit ca un fugar. și nu-s în stare acum, la bătrînețe, s-o iau de la început. Nu mai am nervi, nu mai am putere, pricepeți ?

— E o idee cît se poate de înțeleaptă ! Care e numele dumneavoastră real ?

— Pavel Stoleru !

— Atunci cel ucis este fratele dumneavoastră geamăn, Cornel ?

— Da ! Eu l-am împușcat ! Am fost în legitimă apărare.

— Așa ? Care dintre voi era Ștefan Croitoru, barmanul ?

— Eu ! Sub acest nume de împrumut m-am întors în țară.

— Cînd asta ?

— Acum douăzeci și trei de ani. În 1948.

— Cornel cînd a venit ?

— Anul acesta, în iunie. Tovarășe locotenent-colonel, dați-mi voie să vă povestesc totul de la început pînă la sfîrșit. Voi fi scurt.

— Vă rog ! Nu sînt grăbit.

Coman luă o poziție pe cît posibil de comodă și scoase pachetul de „Carpați" și chibriturile.

— Cornel și cu mine eram frați gemeni, începu Stoleru. Ne-am născut la Pojorîta, în Bucovina, la 19 noiembrie 1914. Tata lucra la o exploatare forestieră. Mama murise cînd nu mergeam încă la școală, așa că am fost crescuți de o mătușă, Aneta Mareș. Eu am părăsit comuna la 13 ani, ca să găsesc de lucru la Suceava. Am fost ucenic la o croitorie, băiat de prăvălie la un băcan și în cele din urmă picolo. În 1938 am plecat la Bucuresti.

— Și fratele, Cornel ?

— Hoinărea ! Nu prea ne înțelegeam, din cauză că aveam firi foarte diferite. Habar n-am cu ce s-a ocupat în perioada aceea. Uneori venea la mine, ca să-mi stoarcă bani. Din 1938 pînă în 1944, n-am auzit de el.

— Dumneavoastră ce ați făcut în Capitală în acești șase ani ?

— Eram chelner la diferite restaurante. În '42 am fost angajat la Athenée Palace. În martie '43 m-am alăturat luptei antifasciste.

— Aţi fost ilegalist ?

— Da !

— La Bucureşti, fratele nu v-a căutat ?

— O singură dată, la începutul verii lui patruzeci şi patru.

— Tot bani voia ?

— De unde ! Arăta ca unul care s-a căpătuit. Nu mi-a pretins nimic. dimpotrivă, mi-a oferit o sumă respectabilă.

— Pentru ce ?

— Aşa ! Zicea că mi-o face cadou !

— Ştia despre activitatea dumneavoastră politică ?

— Nu cred ! Cunoştea în schimb relaţiile mele cu... Alina Coman.

— Ce fel de relaţii ? Puse întrebarea pe un ton repezit, care făcea notă discordantă cu cel întrebuinţat pînă atunci.

— Alina era legătura mea, în cadrul organizaţiei. Asta, firește, Cornel n-avea de unde s-o ştie. Mă tachina, sfătuindu-mă să am grijă să nu mă prindă bărbatul.

— De unde deţinea informaţiile cu privire la... această tovarăşă Coman ?

— N-am idee ! În orice caz, cunoştea foarte multe lucruri despre ea. I-oi fi spus şi eu cîte ceva, în toiul discuţiei, apărîndu-mă împotriva insinuărilor. Scurt timp după această întrevedere am fost arestat de Gestapo. Direct de la restaurant m-au ridicat.

— V-au interogat ? V-au schingiuit ?

— Desigur ! Am rezistat însă torturilor. N-am trădat ! După o săptămînă, văzînd că nu scot nimic de la mine, m-au suit într-o maşină şi m-au transportat la aeroport. Aşa am ajuns în Germania, la Düsseldorf.

— Şi acolo ?

— M-au internat într-un lagăr, complet izolat de ceilalţi deţinuţi. O lună încheiată n-am văzut decît pe paznicii care-mi aduceau mîncarea. Am încercat să vorbesc cu ei. Zadarnic ! Parcă erau muţi. Într-o zi am fost con-

dus la un ofițer superior SS, care, spre bucuria mea, mi-a comunicat că sînt liber. M-a pus însă să semnez o hîrtie.

— Anume ?

— O cerere antedatată, prin care solicitam să lucrez ca agent-informator al Gestapoului.

— Ați iscălit ?

— N-aveam încotro ! Unica mea dorință era să fiu liber și să aflu ce se petrecuse în realitate. Mi s-au înmînat acte pe numele de Ștefan Croitoru și mi s-a atras atenția că înapoierea mea în țară ar echivala cu o sinucidere.

— Cît ați stat în Germania ?

— Încă patru ani după capitulare. Mă temeam să revin în România, din cauza acestei hîrtii, mă temeam că voi fi declarat criminal de război și judecat. Cine ar fi crezut povestea mea ? Pînă în 1948 am răbdat, pe urmă mi-am zis „fie ce-o fi" și am plecat acasă.

— Ca Ștefan Croitoru ?

— Da ! Curînd mi-am dat seama că-mi făcusem griji degeaba. Nu s-a legat nimeni de mine. Am lucrat la Brașov, la Sibiu, la Craiova. Acum locuiesc la Bacău, dar vara mă trimit pe litoral.

— Și fratele ? Ați mai avut vești de la el ?

— Pînă acum în iunie, nu ! Într-o zi m-a chemat la telefon și mi-a cerut o întîlnire. Se dădea drept Thomas Frey și spunea că are să-mi predea ceva de la o persoană din străinătate, apropiată mie. M-am gîndit imediat la Cornel. Cînd l-am văzut, era chiar el ! Arăta ca cei din lumea mare, avea bani cu ghiotura. Și sentimentele față de mine păreau altele. Mi-a oferit o mulțime de cadouri și zece mii de lei.

— Cerînd în schimb... ?

— Nimic ! Zicea că o face din dragoste frațernă. Apoi a început să frecventeze barul.

— Deghizat, sub numele de Gavrilescu !

— Văd că știți ! Îmi pretindea cîte un mic contraserviciu. De pildă, să servească uneori în locul meu ca să audă ce vorbesc anumiți clienți ; o dată m-a pus să las o sticlă de Henessy și o cutie cu bomboane în fața camerei 416.

— Faptul că-şi schimbase identitatea nu v-a pus în gardă ?

— Ba da ! I-am cerut explicaţii. Mi-a mărturisit că nu venise ca turist să-şi revadă meleagurile natale, cum afirmase iniţial, ci în interes de afaceri. Neştiind încă ce învîrteşte, i-am satisfăcut dorinţele. După ce am aflat de sinuciderea Lizei Vicol şi că Sorin Verescu a căzut victimă unui atentat, am refuzat să-l mai ajut. A trecut la ameninţări. Avea la el cererea pe care o semnasem la Düsseldorf şi cu ea mă şantaja.

— Ce mai voia ?

— În primul rînd să tac ! În al doilea, să-i găsesc un loc la hotel unde să poată sta, la nevoie, neştiut de nimeni. I-am propus magazia. Cînd servea el clientela, mă ascundeam eu acolo. Aşa am dus-o pînă în seara aceea cînd a apărut însoţit de faţă. Văzînd cum toarnă pe ascuns un praf alb în sticlă, nu m-am putut abţine şi am plecat pe uşa din dos. M-a ajuns din urmă, mi-a spus că vor să-l aresteze şi m-a implorat să-l scap. I-am descris drumul spre intrarea furnizorilor şi i-am atras atenţia că dacă îndrăzneşte să se mai arate, îl dau pe mîna miliţiei.

— De atunci a mai fost ?

— Nu ! Abia în ziua aia nenorocită, cînd l-am...

— Cum s-a întîmplat ?

— A intrat şi mi-a făcut semn să-l urmez. Cu ţeava pistolului m-a împins spre magazie şi m-a încuiat. Am stat acolo cîteva ore, întrebîndu-mă ce mîrşăvie plănuieşte. Deodată au răsunat împuşcături. Voiam să sparg uşa, să-l împiedic să comită o nouă crimă. Tocmai mă pregăteam s-o fac, cînd a dat buzna. Arăta ca o fiară turbată. Mi-a vîrît pistolul în mînă şi mi-a poruncit să îmbrac jacheta portocalie pe care o purta. Am ghicit însă şiretlicul ! Trăsese în cineva şi voia să mă scoată pe mine ţap ispăşitor.

I-am spus-o. „Atunci mori !“ a urlat, scoţînd un al doilea revolver. N-am avut încotro şi am apăsat pe trăgaci. L-am văzut prăbuşindu-se. Avea în mijlocul frunţii o gaură neagră. Am pus arma pe care mi-o dăduse pe duşumea, şi pe a lui am băgat-o în buzunar. Cunoscînd fie-

care colţişor al hotelului, am stat pitit pînă la plecarea miliţiei şi după aceea m-am furişat afară. Asta e totul, tovarăşe locotenent-colonel. Vă jur, eram în legitimă apărare. Dacă nu-l doboram...

Coman se abţinu de la comentarii. Compară depoziţia cu propriile sale deducţii şi găsi numeroase nepotriviri. Îşi vîrî o ţigară între dinţi şi scăpără un chibrit. După ce trase fumul în piept, i se adresă lui Stoleru cu o viclenie atît de fină, încît păru sincer :

— La urma urmei, povestea dumneavoastră, adevărată sau nu, mă priveşte prea puţin. Nu mă mai ocup de afacerea asta, şi vizita mea are un caracter strict... particular ! Îmi permiteţi să vă întreb dacă mi-aţi reţinut numele ?

— Mărturisesc că nu !

— Mă cheamă Radu Coman !

Îl observă ridicînd pentru o fracţiune de secundă sprîncenele. Fu singura lui reacţie necontrolată.

— Soţul Alinei ?

— Da ! Iată motivul prezenţei mele aici. Vă rog să-mi vorbiţi despre ea.

— A fost un om excepţional ! Păcat că a murit atît de tînără.

— Au trecut mulţi ani şi tot n-am izbutit să aflu ce a determinat-o să-şi pună capăt zilelor. Ce credeţi, domnule Stoleru, de ce a făcut-o ?

— V-o pot spune ! Era foarte deprimată. Jocul de-a v-aţi ascunselea cu poliţia, cu siguranţa, îi măcinase nervii. Trăia sub o continuă ameninţare, sub teroare chiar. Oricine din anturajul ei putea fi un trădător. Deţinea informaţii de mare importanţă pentru mişcare.

— Aşadar, în ultimele săptămîni aţi găsit-o deprimată, terorizată ?...

— Da ! Mă străduiam în fel şi chip să-i dau curaj, să-i ridic moralul. Lucram pe vremea aceea la Athenée Palace şi îi puteam aduce cîte ceva, o sticlă de vin, o trufanda... Ştiţi ce greu se trăia pe atunci.

— Apreciez bunătatea de care aţi dat dovadă şi vă mulţumesc. V-aţi purtat ca un adevărat prieten. Acum, în altă ordine de idei : aţi revăzut-o cumva pe Sonia Chelaru ? Întreba mereu de dumneavoastră.

— Sonia Chelaru ? Nu-mi amintesc.

— O fată înaltă, frumoasă, cu ochi de căprioară. Cea mai timidă și mai retrasă din tot grupul.

— Da, desigur ! Sonia !

— V-a iubit mult !

— Posibil ! A trecut atîta timp... Pesemne că pentru mine a fost o aventură oarecare.

— Și copilul ?

— Care copil ? Da, desigur, copilul ! Cînd m-au arestat și m-au trimis în Germania, eram gata să-l înfiez. Întorcîndu-mă în țară, recunosc...

— Se întîmplă, domnule Stoleru. Nu vă fac reproșuri. Așa sîntem noi, bărbații ! Altminteri, Sonia s-a măritat curînd după aceea. Dacă ați fi căutat-o, ca să vă îndepliniți obligațiile, i-ați fi provocat numai neplăceri.

Își manifestă ușurarea trăgînd adînc aerul în piept.

— Așa e ? Oamenii se unesc, se despart, și timpul șterge urmele. Asta-i soarta ! Eu nu prea m-am împotrivit valurilor vieții. Le-am lăsat să treacă peste mine ori să mă ducă cu ele, oriunde au vrut. Cred în fatalitate !

— Poate aveți dreptate ! Fie că te lași antrenat de curent, fie că te împotrivești, există o fatalitate care te ajunge din urmă : cea a judecății !

— A judecății de apoi !

— Nu, domnule Stoleru, a justiției. Căci dacă ne-am lăsa în nădejdea judecății de apoi...

— Vorbiți așa, fiindcă sînteți un reprezentant al legii. Eu, vrînd-nevrînd, am alte concepții.

Locotenent-colonelul nu-l mai contrazise. Introduse ca din întîmplare mîna în buzunar și făcu să apară o altă cutie de chibrituri. Se juca cu ea sub masă, agitînd-o, apoi o deschise pe jumătate. Un păianjen gras și lucios, sătul de captivitate, ieși, se cățără sprinten în sus și o porni de-a curmezișul plăcii de plastic. Alerga pe picioarele sale lungi și subțiri ca niște catalige de parcă ar fi planat.

Coman ridică palma gata să-l strivească.

— Nu ! Lăsați-l !

Suna a rugăminte și a poruncă totodată ! Ofițerul întrebă precipitat :

— De ce ? E o gînganie scîrboasă !

— O vieţuitoare ca oricare alta. Nu v-a făcut nimic !

Apucă păianjenul cu o delicateţe exagerată, ca pe un fluture gingaş căruia te temi să nu-i întinezi culorile. Cu un deget al celeilalte mîini îi mîngîie spinarea, privindu-l extaziat. După aceea se duse afară, îl aşeză pe nisip şi-l urmări îndepărtîndu-se.

Cînd reveni, Coman îl întîmpină vesel :

— Mi se pare ciudat, domnule Stoleru. Iubiţi păianjenii şi, totuşi, porecla i-a fost atribuită fratelui dumneavoastră, care avea o aversiune bolnăvicioasă împotriva acestor animale.

— Greu de înţeles raţionamentul unor copii, răspunse. Cred că-l strigau aşa ştiind că se sperie, că pînă şi rostirea cuvîntului „păianjen" îl exasperează. Şi mie îmi spuneau la fel, fiindcă nu ne puteau deosebi.

Zvîcnirea colţului gurii. deşi fulgerătoare, nu trecu neobservată.

— Nu vă neliniştiţi din cauza acestei scăpări neînsemnate. S-ar fi putut întîmpla să nu ştiu că *Pavel* Stoleru ura păianjenii, pe cînd *Cornel* îi iubea. Aţi făcut şi alte greşeli, dar nu contează. Oricum. vă cunoşteam identitatea !

Nu se alarmă. nu încercă să nege, ci spuse cu un calm imperturbabil, pentru care Coman îl invidie :

— Felicitările mele ! Îmi plac adversarii puternici. Aş comite o indiscreţie, întrebîndu-vă de unde deţineţi toate aceste... secrete de familie ?

— De la mătuşa dumneavoastră Aneta. Am vizitat-o la Bucureşti, la spital, împreună cu Sonia Chelaru. De la ea am aflat povestea fraţilor gemeni Stoleru.

— Zău ? Ce v-a istorisit ?

— Totul, începînd cu moartea mamei dumneavoastră şi pînă la vizita pe care v-a făcut-o în '44, la Bucureşti.

— Nu-mi amintesc !

— Bătrînii au în general o memorie prodigioasă. Dacă vă interesează... „Semănau, zicea, ca două picături de apă, dar numai la chip ; la suflet erau mai diferiţi ca doi străini, unul de la un capăt, celălalt de la alt capăt al Pămîntului. Pavel era pîinea lui Dumnezeu, iar frati-său, Cornel, ucigă-l toaca."

— Chiar așa ?

— Pe cuvînt de onoare ! A subliniat această idee : „să-mi dau duhul fără împărtășanie dacă vorbesc cu păcat. Cît era Pavel de bun, pe atîta de hain era celălalt". Mi-a mai relatat și altele, dar lucrul cel mai important mi s-a părut călătoria ei la București. Iată cum mi-a descris-o :

„Venisem cu o jalbă pentru cele două văcuțe, de mi le-au luat nemții din ogradă, cu rechiziție. Nu prea știam la ce ușă să bat, așa că m-am dus mai întîi la Pavel. Era devreme, zori de zi, și cînd mi se deschide. ce să văz... ? Cornel !

— Acum știu ! Numai ea ne putea deosebi.

— Întocmai ! Tușa Aneta a continuat : „a încercat să mă păcălească, cică Pavel ar fi fost căutat de poliție și că el l-a ajutat să fugă în străinătate. M-a învățat să nu vorbesc despre asta nimănui, m-a pus să mă și jur ! Abia acasă, la Pojorîta, cînd am avut oleacă de răgaz să chibzuiesc, am priceput că mă mințise. Păi dacă Pavel fugise de poliție, de ce scria pe ușă *Pavel Stoleru* și nu *Cornel* — cum s-ar fi cuvenit — și de ce-l striga cucoana, gazda lui, domnule Pavele ? Cum de nu l-a înhățat poliția în locul lui frati-său, dacă locuia în odaia lui și îi purta numele ?"

Acestea au fost cuvintele tușei Aneta. domnule *Cornel* Stoleru.

— Avea o minte ageră, mătușica ! Altceva ce ați mai aflat de la ea, domnule Coman ?

— Chestia cu porecla ! Și cu simpatia dumneavoastră pentru păianjeni, unul dintre puținele semne de recunoaștere. Asta mi-a sugerat mica experiență de adineauri.

— Care v-a reușit ! Ce alte gafe am mai comis ?

— Ați descris ultimele zile de viață ale soției mele, starea ei de spirit, ați încercat să dați o explicație gestului ei disperat. Or Pavel, care fusese luat de Gestapo încă din iunie 1944, n-avea de unde să știe.

Îi dădu locotenent-colonelului din nou dreptate și acesta continuă :

— Pavel n-avea obiceiul s-o viziteze pe Alina și nici să-i aducă daruri.

— Nu știam ! Am considerat normal să procedez astfel !

— Sonia Chelaru trăia cu Pavel de șase luni. Deodată, a încetat să mai vină. Asta a șocat-o ! L-a așteptat într-o noapte ca să provoace o explicație. A trecut pe lîngă ea fără măcar s-o observe. Apoi a bruscat-o și ea l-a pălmuit.

— De palme, da, de palme îmi amintesc. Dar fratele meu putea să-și fi găsit între timp pe altcineva.

— Am avut în vedere și acest lucru. De aceea, am înfrumusețat-o pe Sonia, i-am atribuit calități pe care nu le-a avut niciodată și i-am inventat și un copil. Sonia nu e suplă, cu ochii de ciută, ci solidă ca un tanc, cu o gură care nu iartă și cu un temperament vulcanic. Ar fi trebuit să mă contraziceți, dar mai ales, să negați paternitatea pruncului.

— Asta e ! M-am dat de gol și dumneavoastră jubilați ! „Păianjenul" răsuci capul într-o parte, etalîndu-și profilul : o frunte înaltă, mult înclinată, un nas acvilin, o bărbie pătrată, energică... Nici unul dintre portretele-robot nu scotea îndeajuns de bine în relief asemănarea cu o pasăre de pradă.

— Vă recunoașteți învins, domnule Stoleru ?

— Da ! Vorba e, ce facem acum ! Dumneavoastră încercați să mă arestați, eu să mă opun, ne batem... Sau aveți alte propuneri ?

— Sincer să fiu, nu știu ! V-am anunțat că n-am calitatea să vă arestez. Sînt o persoană particulară, care cel mult ar putea fi tentată să vă taie beregata, din răzbunare. Am suferit mult, după moartea Alinei. Pînă una, alta, să ne continuăm discuția ! Uf, ce căldură infernală !

Pe cine acoperi, Cornel Stoleru?

Gîtlejul îmi era uscat ca iasca. S-a sculat, a dat la o parte perdeaua de la intrare și a strîns-o într-o chingă, ca să intre mai mult aer. S-a dus apoi la micul frigider portativ și mi-a adus un pahar de plastic roz, cu apă rece.

Am băut ca deobicei, pe nerăsuflate. Cînd şi-a reluat locul pe scăunelul pliant, i-am spus :

— Pînă acum, mai mult eu am vorbit. Ce-ar fi să continui dumneata ? Nu mai foloseam nici eu, nici el, formula „dumneavoastră", deoarece atinsesem un anumit grad de familiaritate.

— Dacă ţii neapărat ? Să nu-ţi pară rău.

— De ce să-mi pară rău ?

— Fiindcă vei afla lucruri îngrozitoare. Ne învîrtim într-o lume în care cinstea, sinceritatea, prietenia au devenit noţiuni perimate, pe care le întîlnim doar în romane şi în filme. Noi însă *trăim*, domnule Coman, nu facem literatură.

— Aşa o fi lumea dumitale !

L-am rugat apoi să se abţină de la considerente teoretice.

— Bine ! N-ai decît să inversezi rolurile, să pui în loc de Pavel — Cornel, şi vei cunoaşte adevărul ! Exact aşa au decurs evenimentele.

Nu mintea. Făcînd, mental, înlocuirea, căpătam o imagine clară, în care toate piesele se găseau la locul lor. L-am lăsat să vorbească.

— În 1944 eram în slujba serviciului secret german. Şefii mei descoperiseră activitatea lui Pavel şi mi-au ordonat să mă substitui lui. A fost arestat, supus obişnuitului tratament, dar n-au scos de la el cine ştie ce ! De aceea am fost nevoit să pornesc la lucru insuficient pregătit.

Se aflase, din altă sursă, că Alina avea legături cu cercuri politice ostile aliaţilor germani, cercuri care urmăreau ieşirea din război a României, iar fratele meu fusese văzut cu ea.

Am luat contact cu soţia dumitale, dîndu-mă drept Pavel. N-am reuşit să-i cîştig încrederea. N-avea nici un dubiu în privinţa identităţii, dar probabil că mă purtam altfel decît el, şi asta a determinat-o să fie circumspectă. În ciuda eforturilor nu progresam. Şefii se arătau din ce în ce mai impacientaţi şi mă mustruluiau pentru ineficienţa mea. Atunci mi-a venit ideea cu stupefiantele. Într-o zi i-am adus vin amestecat cu o substanţă halucinogenă care dă foarte repede obişnuinţă. Am repetat ope-

rația de două-trei ori și am dispărut. Revenind după cîteva zile, am găsit-o distrusă fizicește, cu voința aparent frîntă. Atunci am atacat-o frontal, cerîndu-i informații în schimbul drogului. Deși știa că nu are altă posibilitate să-l capete, deși nevoia de a-l consuma îi intrase în sînge, a refuzat. Am plecat și am lăsat să se mai scurgă un timp, după care mi-am repetat propunerea. A respins-o și de data aceasta ! În dimineața următoare, au găsit-o moartă !

Relata faptele sale atît de odioase cu aerul celui care redă subiectul unei piese de teatru. Era profesionistul tipic al crimei, ajuns la limita dezumanizării. Dacă pînă atunci în mine clocotise mînia, dacă fusesem cuprins de o ură năvalnică, aceasta se stinse subit. Îl priveam acum ca pe un instrument al morții pe care ești obligat să-l desființezi, ca pe o bombă ce trebuie dezamorsată, dar față de care ești incapabil de simțăminte.

La această nouă stare de spirit contribuiseră probabil și cuvintele lui Tomescu despre incompatibilitatea rezolvării unui caz cînd există implicații personale și despre obiectivitate.

În pofida atmosferei încinse din cort mîinile și picioarele îmi erau de gheață. Am surprins o ușoară furnicătură căreia nu i-am dat importanță. Văzîndu-i trăsăturile încremenite, ca ale unei măști metalice, l-am întrebat mai mult ca să-l pun la încercare :

— Nu ți-e frică de mine, domnule Stoleru ? Cutezi să spui toate astea omului a cărui soție ai împins-o la moarte ?

— Mata ai vrut-o ! Te-am avertizat ! Nu, nu mi-e frică. Am un al șaselea simț, cel al autoconservării, extrem de util în meseria mea. Am luat cuvenitele măsuri.

— Știi că pînă mai adineauri intenționam să te ucid ?

— Serios ? Nu te-aș fi crezut capabil !

— Află că m-am răzgîndit ! Am să te arestez !

— Parcă spuneai că n-ai calitatea ?

Asta m-a înfuriat. Am încercat să duc mîna la buzunarul de la spate, unde țineam revolverul. A fost imposibil. Brațul era paralizat, insensibil, ca după o anestezie locală. Nici picioarele nu mi se supuneau.

A urmărit eforturile mele cu interesul cercetătorului pentru reacțiile unui animal de experiență.

— Da, și-a făcut efectul ! Adineauri ți-am pus ceva în apă, un praf care acționează asupra centrilor motori din creier. Rămîi lucid, poți vorbi și recepționa ce ți se spune, dar mușchii extremităților sînt scoși din funcțiune. Mai dorești să continuu, domnule locotenent-colonel ?

Ce-mi rămînea de făcut decît să-l sfidez ? Am afișat o indiferență senină, ca și cînd aș fi fost în deplinătatea facultăților mele fizice.

— Sigur că da ! Te ascult cu plăcere.

S-a mirat puțin.

— Îți sînt recunoscător ! Am atît de puține ocazii să vorbesc despre mine și despre activitatea mea. Să trec totuși peste etapele pe care, în linii mari, le cunoști. După război m-am reabilitat, ducînd la îndeplinire diferite misiuni, pentru alți patroni, desigur. Oameni ca mine, cu experiență și, ca să zic așa, lipsiți de scrupule. au totdeauna căutare. Cu timpul, numele de „Păianjen" a devenit o marcă, un blazon. Am cutreierat lumea, făcîndu-mi meseria nu numai cu conștiinciozitate, ci și cu iscusință, iar rezultatele mele erau excelente. M-am îmbogățit, îmi puteam satisface gusturile cele mai rafinate... firește cu prețul unei singurătăți apăsătoare.

Am găsit resurse să fiu ironic.

— Ești un sentimental, domnule Stoleru !

— Să știi că sînt ! Dar nu-mi pot îngădui decît rareori să mă manifest. În iunie am fost trimis în România cu o dublă misiune...

— Supravegherea transferului de stupefiante și obținerea planurilor generatorului ypsilon. Îmi dai voie să urmez ? După încercarea nereușită de a o racola pe Liza Vicol — dovadă că nu ești numai sentimental, ci și ambițios de vreme ce ai recurs la aceeași metodă — ți-ai îndreptat atenția asupra lui Sorin Verescu.

— Așa e ! Am exercitat presiuni asupra fetei și a lui Verescu ! Prin Pavel le-am trimis drogul. Doar că nu este vorba de ambiție ! Metoda e bună, încercată ! Aici, la voi, m-a urmărit ghinionul !

— Crezi că eșecurile dumitale s-au datorat ghinionului ? E altceva la mijloc ! N-ai ținut cont de un factor esențial, de forța morală a unor oameni ! Dumitale ți se pare de neînțeles ca cineva să prefere moartea trădării !

— Verescu n-a avut tăria de care pomenești !

— Adevărat ! Nu ți-a rezistat, dar nici mie. Ai mizat pe slăbiciunea lui, pe faptul că va tăcea de frică și pentru a nu rămîne fără sursa de stupefiante și ai pierdut. Mi-a mărturisit în noaptea aceea tot ce știa. I-ai subapreciat sentimentele pentru Liza. Îndată ce l-am anunțat că s-a sinucis, a vorbit.

— L-am înlăturat cu întîrziere, deoarece tot cu întîrziere am înțeles că nu mă pot bizui pe el. Nutriseem speranța că nu mă va trăda din primul moment.

Cu degetele sale subțiri a scos un ac și mi l-a înfipt în antebraț și în pulpă. N-am simțit nimic.

— În regulă ! Efectul ține șase ore.

M-am prefăcut dezinvolt.

— Eu unul nu mă grăbesc. Poate dumneata. Priveam insinuant sacul de voiaj din colțul cortului.

— Nici eu n-am zor !

— Pe la nouă și jumătate pleci, nu-i așa ? Atunci sosește vaporul, din trei în trei săptămîni ? Ce te făceai dacă Baltha apuca să solicite centralei oprirea transporturilor ?

A zîmbit încurcat.

— Ce făceam ? Făceam prost ! Căutam o altă soluție.

— Fiindcă veni vorba de Baltha : ce intenții aveai cu el ?

— Cum ce „intenții" ? Să-l fac scăpat și să salvez marfa. De aceea l-am și eliminat pe Hardley.

— N-ai cochetat cu ideea să-l elimini și pe el ?

— Fereacă dumnezeu ! Era un colaborator vechi și încercat. Dăduseem însă greș cu Liza și fusesem obligat să-l înlătur pe Verescu, așa că aveam nevoie de un... hai să-i zicem „acar Păun". I-am dat o întîlnire și i-am ordonat să părăsească imediat România. Fusese văzut în societatea tinerilor, detectivul de la Interpol îl fila ; fiind gata compromis, era cel mai indicat. Fuga lui ar fi constituit o dovadă incontestabilă de vinovăție, în primul rînd în

privința contrabandei, iar dacă Sorin nu-și ținuse gura, și în privința tentativei de spionaj.

— O dată prins, Baltha ar fi putut să te trădeze. Nu era riscant ?

— Nicidecum ! Știa foarte puțin și chiar declarînd ceea ce știa, n-ar fi fost crezut. Povestea cu omul invizibil era suficient de fantastică pentru a părea inventată.

— Intervenția lui Hardley te-a surprins ?

— Într-un fel ! Știam de existența lui, nu însă că descoperise locul de debarcare. În seara cînd urma să se efectueze ultimul transport, Baltha m-a chemat la telefon ca să-mi comunice că plaja e supravegheată. M-am repezit imediat într-acolo. Reușise să salveze marfa, dar era urmărit. Atunci am fost obligat să-l împușc pe detectiv.

— Așa ? Și care era rolul lui... Van Holm ?

— Van Holm ? De unde... ? Van Holm mi-a servit ca un al doilea paravan. Asemănarea fizică dintre noi mi-a sugerat ideea de a-l ademeni de fiecare dată în locuri unde urma să se petreacă ceva, cu scopul de a vă induce în eroare.

Spunînd asta, mi s-a părut nițel dezorientat. A continuat precipitat :

— Baltha capturat, am lăsat să treacă timp înainte de a-mi relua activitatea. M-am transformat în Gavrilescu, am plecat la București și mi-am ales o nouă colaboratoare printre salariatele institutului.

— O altă greșeală capitală. Te-ai oprit tocmai asupra ofițerului de securitate Gina Botez.

A rămas cu gura căscată. Nu i-am dat răgaz să-și revină din stupoare.

— Știi care a fost nenorocirea dumitale ? Că voiai să te asiguri pe prea multe fronturi. Fratele... Baltha... Van Holm...

— Totul a pornit de la faptul că ai aflat de existența gemenilor. Altfel reușeam !

— Mă îndoiesc, dar n-are a face ! Așadar, să-ți recapitulăm isprăvile : porți vina morții Alinei și a Lizei Vicol, l-ai ucis pe Sorin Verescu, pe detectivul de la

Interpol și pe Pavel ; ca Mihai Gavrilescu, ai atacat-o pe Gina Botez. Am omis ceva ?

— Lista ar fi completă, dacă l-ai include și pe locotenent-colonelul Coman.

M-a izbit iarăși tonul, ușor dezamăgit.

— Ceva mi-e neclar, domnule Stoleru !

— Anume !

— De ce mă minți ? Sînt într-o situație în care redarea corectă a faptelor nu-ți poate dăuna.

— Ce te face să crezi că-ți ascund ceva ?

— Povestea dumitale e veridică pînă la un anumit punct : pînă la lichidarea lui Sorin Verescu ; după aceea începe să scîrțîie !

— Fii, te rog, mai explicit !

— Pe Hardley nu l-ai omorît dumneata și nici rolul lui Gavrilescu nu l-ai jucat. De ce iei asupra-ți ceea ce n-ai făcut ?

— De unde asemenea idei năstrușnice ?

— Pe cine acoperi, Cornel Stoleru ?

— Pe nimeni ! De ce aș face-o ? Doar nu crezi că de frică ?

— O, nu ! Tocmai de aceea sînt intrigat ! Probabil din orgoliu, fiindcă-ți place să te lauzi.

— Mă laud, nu mă laud, mă privește ! Vreau să știu cum ai ajuns la acest raționament ?

— Cînd a murit detectivul, dumneata te aflai la bar. Plecaseși pentru o oră, dar în momentul crimei îți serveai clienții.

A rîs în hohote.

— Era Pavel !

— Nu ! Pe fratele dumitale l-ai ținut sechestrat în magazie din ziua cînd explozia l-a sfîrtecat pe Verescu. De atunci n-a mai părăsit-o decît în drum spre morgă. Probabil a refuzat să-ți fie complice și voia să te denunțe.

— De ce n-a strigat după ajutor ! Putea s-o facă oricînd !

— Teoretic ! Practic, îl aveai la mînă cu hîrtia aceea. Și acum, în privința lui Gavrilescu. Cine era Gavrilescu ?

— Subsemnatul, bineînțeles ! M-am deghizat, m-am dus la București...

— Bazaconii ! N-ai părăsit Mamaia ! Lucrai la bar zi de zi, seară de seară și, pe deasupra, îl supravegheai și pe Pavel. Cînd omul acela a venit cu Gina, dumneata i-ai servit.

— Ba, fratele meu !

— Te-am observat din hol, înainte de a fi ieșit prin ușa din dos. Erai prea neîndemînatic pentru un barman de meserie. Pe cine acoperi, Cornel Stoleru, pe cine ? Te pomenești că pe... Van Holm ?

Afară se întunecase și Luna urcase pe cer. O siluetă ca cele din teatrele de umbre chinezești se proiecta pe foaia de cort, deplasîndu-se încet spre intrare. Aparținea unui bărbat înalt, slab, cu umerii căzuți ca ai „Păianjenului".

— Da, pe mine ! a exclamat un glas pe care parcă nu-l auzeam pentru prima oară. Am rezistat îndemnului de a încerca să mă întorc ca să nu provoc, prin neputința mea, ilaritate.

Nimeni nu vrea să moară

— Pe mine, a repetat Van Holm, făcînd cîțiva pași și postîndu-se așa ca să-l pot vedea. Avea aceeași statură ca Stoleru, dar la trăsături nu-i semăna cîtuși de puțin. S-a înclinat foarte corect, ca la o recepție în saloanele unei ambasade.

— Eu sînt Van Holm ! Dacă nu mă înșel, ai pronunțat adineauri numele meu. Cum ai dedus că pe *mine* mă acoperă prietenul nostru Cornel ?

Fericit că găsesc resurse să-l tachinez, am răspuns :

— Secret profesional ! Dacă acceptați un schimb de informații, e altceva ! Spuneți-mi mai întîi ce rost avea ca „Păianjenul" să vă acopere ?

— E adevărat, n-avea rost ! Nu făcea altceva decît să execute ordinul șefului său.

— Adică al dumneavoastră ?

— Firește ! I-am interzis, înaintea plecării în misiune, să pomenească despre mine, indiferent de împrejurare. E un subaltern disciplinat, dar dacă mai are ocazia să se

impopotoneze cu pene străine. nu ezită s-o facă. E rîndul dumneavoastră !

— Dumnealui a greşit în repetate rînduri ! Dumneavoastră. domnule Van Holm. o singură dată. dar substanţial : nu v-aţi curăţat unghiile !

— Cum vine asta ?

— Era bătător la ochi ca Mihai Gavrilescu, om de lume, să aibă unghiile la fel de murdare... ca ale bătrînului arheolog amator Van Holm.

S-a amuzat teribil.

— Eşti formidabil ! Păcat că nu mai avem vreme să pălăvrăgim. Se apropie ora despărţirii. Totuşi, sînt dispus să-ţi satisfac şi alte curiozităţi.

— N-am curiozităţi, domnule Van Holm, dar m-ar bucura să capăt nişte confirmări. Sînteţi atît de amabil să-mi scoateţi din buzunar carneţelul şi să-l deschideţi la ultima filă ? Eu, din păcate...

După ce mi-a satisfăcut dorinţa, a citit cu glas tare . Pavel Stoleru Ştefan Croitoru ; Cornel Stoleru = „Păianjenul"=Thomas Frey ; Van Holm -Mihai Gavrilescu.

1. Cine vine la restaurantul din Constanţa şi stă de vorbă cu Hardley ? *Van Holm.*

2. Cine depune sticla de coniac pe coridor ? *Pavel Stoleru.*

3. Cine mă ajută să-l duc pe Sorin Verescu în cameră ? *Van Holm.*

4. Cine aşază explozivul şi-l ucide pe Verescu ? *„Păianjenul".*

5. Cine se întîlneşte cu Rocas-Baltha în apartamentul de vizavi de teatrul de vară ? *„Păianjenul".*

6. Cine e văzut pe şosea lîngă Volvo-ul galben ? *„Păianjenul".*

7. Cine îl urmăreşte şi îl ucide pe Hardley ? *Van Holm.*

8. Cine încearcă, deghizat în Gavrilescu, s-o recruteze pe Gina Botez ? *Van Holm.*

9. Cine este barmanul care-i serveşte pe Gavrilescu şi pe Gina şi pune drogul în sticla cu coniac ? *„Păianjenul".*

10. Cine-l împuşcă pe Pavel Stoleru ? „*Păianjenul*".

— Corect ? l-am întrebat.

M-a privit cu o sinceră admiraţie.

— Matematic, domnule Coman ! Nici cea mai mică greşeală ! Sincerele mele felicitări ! Şi memoria dumneavoastră este remarcabilă ! M-aţi văzut o singură dată, atunci cînd îl supravegheam pe Sorin Verescu şi cînd v-am ajutat să-l urcaţi în lift. Sticla cu Henessy a dus-o într-adevăr Pavel, la îndemnul fratelui său ; pe urmă însă a refuzat să colaboreze şi a trebuit să fie zolat.

— Ştiu, domnule Van Holm, ştiu toate astea ! Singura mea nedumerire se referă la maşini. De ce le schimbaţi mereu ?

— Bineînţeles ca să vă derutăm ! De aceea, Cornel şi cu mine foloseam, cînd unul cînd altul, Volvo-ul şi Studebaker-ul. La restaurantul din Constanţa m-am dus cu cu Studebaker-ul ca să verific dacă Hardley îl filează pe Baltha : pretextul era interesul meu pentru nasturi antici. Cornel l-a utilizat pentru drumul pînă la Histria. În seara sosirii ultimului transport mă aflam cu la volanul limuzinei gri, în vecinătatea punctului de debarcare, ca să-l controlez pe Baltha. Era de fapt misiunea lui Cornel, dar din pricina încurcăturii cu fratele, îi ordonasem să nu părăsească hotelul. Telefonul lui Baltha l-a speriat şi atunci s-a suit imediat în Volvo şi a pornit să mă caute. Ştia cam pe unde mă poate găsi, aşa că ne-am întîlnit pe şosea. L-am informat că sînt în cunoştinţă de cauză şi l-am trimis înapoi. După aceea, ca să-l scap pe Baltha şi marfa, am fost obligat să-l lichidez pe agentul Interpolului.

— Cînd te gîndeşti că acest exces de zel al lui Cornel a făcut ca dumneavoastră, domnule Van Holm, să fiţi inclus... „pe nedrept" în rîndurile suspecţilor !

— Vorba dumitale : „pe nedrept". Mi-am dat seama şi am luat anumite măsuri de prevedere.

— Atrăgînd atenţia colonelului Tomescu şi dîndu-vă din nou drept căutător de nasturi antici.

— Întocmai ! Aveam două motive : să îndepărtez de la persoana mea orice suspiciune — îmi cream astfel excelente alibiuri — şi să pregătesc, din punct de

vedere psihologic, „sinuciderea" spionului. Denunțătorul este mai totdeauna scos din cauză. Atît eu cît și Cornel ieșeam astfel basma curată. Îi dădusem din vreme proteza și ochelarii de soare, urmînd ca el să le introducă — după moartea lui Pavel — în buzunarul acestuia, împreună cu propriul său pașaport emis pe numele de Thomas Frey și cu cheile Studebaker-ului. Cum ți se pare ?

— Genial ! i-am răspuns, surprins eu însumi de umorul meu negru. Păcat doar că n-a avut timp să-i îmbrace cadavrului jacheta portocalie.

Van Holm a părăsit cortul. A zăbovit cîteva minute și întorcîndu-se, l-a anunțat pe „Păianjen" :

— Au sosit ! Semnalizează ! Acuși vor lansa conteinerele.

— Preferam o barcă de cauciuc !

— N-ai să mori de la puțină apă de mare ! Barca se observă mai lesne. Am comunicat prin radio cu căpitanul. Trimite *două* conteinere goale. Ai pregătit combustibilul ?

— Da !

— Folosiți un mijloc de locomoție neobișnuit ! am remarcat eu ! Aveți idei originale, domnule Van Holm.

— Mulțumesc pentru aprecieri, mai ales că vin din partea unei persoane atît de autorizate ca dumneata !

Și-au îmbrăcat combinezoanele de cauciuc, măștile și labele de gîscă. „Păianjenul" a luat bidoanele cu benzină. Van Holm geanta de voiaj.

Am mai încercat o dată să-mi urnesc degetele. Erau țepene, ca niște stinghii de lemn. Mă întrebam ce sfîrșit îmi hărăzeau și tot eu îmi răspundeam că șansele de a scăpa nevătămat erau nule. Înainte de plecare, aveau să-mi facă de petrecanie. Doream însă, înainte de a deceda, să mă răzbun măcar necăjindu-i !

— Ați jucat tare, amîndoi ! Dar cînd stai să chibzuiești n-ați realizat nimic. Planurile generatorului ypsilon, nu le-ați obținut, iar canalul de stupefiante s-a înfundat ! Spune, domnule Van Holm : un asemenea rezultat deplorabil justifică oare eforturile depuse, sîngele vărsat ? Mai ales că finalul, apoteoza, nu-i decît fugă rușinoasă !

S-a făcut alb. Obrajii, fruntea, buzele i s-au făcut albe. Ochii i s-au transformat în două crăpături atît de înguste, încît părea imposibil să poată vedea prin ele. A șuierat :

— Meciul nu se dispută într-o singură repriză, domnule locotenent-colonel, ci în mai multe. Am pierdut prima, ei și ? Vor urma altele, și altele, pînă la victorie. Pentru dumneata însă, jocul s-a încheiat.

Era o noapte întunecoasă. Văluri de ceață albastre-cenușii umpluseră cortul, făcîndu-mă să respir, probabil pentru ultima oară, aerul umed, condimentat, al mării. Îl trăgeam în piept cu aviditate.

Duseseră bagajele pe plajă și se înapoiaseră.

— Să ne luăm rămas bun, domnule Coman ! mi s-a adresat Van Holm. Am privit chipul său și al „Păianjenului". Aveau aceeași duritate ca a granitului, și nu exprimau decît cruzime. Nu voiam să mor ! Deși aproape bătrîn, deși singur cuc, fără rude și prieteni — un ins pe care nu-l regretă și nu-l plînge nimeni — nu voiam să mor ! Ne agățăm de viață cu deznădejde, chiar dacă nu ne-a oferit prea multe satisfacții, chiar dacă am suferit deseori și ne-am bucurat din an în paști.

Cornel a întrebat așa cum întrebi „cît e ceasul" :

— Ce facem cu el ?

— Ai destulă benzină ?

— Încă trei bidoane.

— Adă-le ! Stropește cortul și lucrurile dinăuntru, Stropește-l și pe el. Pe urmă torni o dîră pînă la marginea apei. După ce umpli rezervoarele conteinerelor, aprinzi un băț de chibrit și gata ! Pînă ajung flăcările la cort, vom fi departe.

„Păianjenul" s-a dus după bidoane și a procedat întocmai. M-a împroșcat cu benzină și a ieșit, lăsîndu-mă singur. L-am auzit vărsînd lichidul inflamabil pe nisip. Curînd după aceea, un zumzet potolit m-a avertizat de sosirea celor două conteinere autopropulsate. Apreciam la cîteva minute durata înlocuirii combus-

tibilului consumat ; apoi, înainte de a se lăsa remorcați în direcția vaporului, aveau să aprindă benzina.

Perspectiva arderii pe rug era departe de a-mi conveni. Am zărit pe masă cutia mea cu chibrituri. Aplecîndu-mă, am reușit s-o iau între buze. După aceea, cu o putere și cu o voință pe care numai instinctul de conservare ți le împrumută, deplasîndu-mi centrul de greutate, m-am aruncat la pămînt. Eram inert ca o buturugă și tot ca o buturugă mă rostogoleam către ușa cortului. N-a durat așa de mult pînă m-am trezit afară, sub cerul liber, dar de părut, mi s-a părut o veșnicie ; erau cele mai lungi minute de cînd am avut fericirea să devin cetățean al acestei lumi. M-am mai îndepărtat puțin și mi-am acordat un răgaz infim. Îi vedeam pe Van Holm și pe „Păianjen" trebăluind la conteinere. Nu m-au remarcat. După aceea am dat drumul cutiei. A căzut în nisip, deschisă, și cîteva bețe au sărit afară. Pe unul am izbutit să-l apuc cu dinții și potrivind cutia cu bărbia, să-l frec de latura ei zgrunțuroasă. Flacăra a țîșnit galbenă. Eram la cîțiva centimetri de dîra de benzină. O zvîcnitură a capului și chibritul a zburat încolo. Pojarul s-a întins cu repeziciune nu numai spre cort, ci și în direcția opusă, spre cei doi bandiți. Cortul s-a transformat instantaneu într-o torță uriașă ; de partea cealaltă, lîngă mal, pălălaia a lins bidonul pe care-l ținea în mînă Cornel și a trecut la conteinere. A răsunat o bubuitură urmată de niște urlete de fiară. Mai mult nu știu, căci în fracțiunea aceea de secundă, limbile de foc m-au cuprins și pe mine.

Epilog cu zîmbet optimist

Îl trezi un miros neplăcut, de dezinfectant. Adulmecînd, Coman constată că provenea de la un bandaj impresionant care se termina puțin deasupra sprîncenelor, și de la alte bandaje, înfășurate în jurul trupului, a membrelor. Tentativa de a mișca degetele fu, în pofida temerilor, încununată de succes, dovadă că paralizia cedase.

Miji ochii, clipi insistent și zări de-asupra-i un glob de sticlă lăptos, amplasat în centrul unui dreptunghi alb. Lateral sclipeau plăci de faianță, în care se reflectau, estompat, contururi omenești. Deocamdată mai privea printr-o ceață, dar aceasta se risipi și din ea se desprinse fața smeadă a colonelului Tomescu.

Rosti întocmai cuvintele, pe care Coman le prognosticase cu o precizie matematică :

— Ei bine, Radule, mi-o făcuși !

Căpătă dintr-o dată certitudinea că nu se află, în chip de cenușă, pe fundul unei urne funerare, ci între ai săi, în siguranță. Zîmbi fericit și la gura lui perpelită începură să se înghesuie întrebările. Rosti la început doar două nume :

— Van Holm ?... Stoleru ?...

— La spital, Radule, sub pază bună. Încă nu le-am putut lua un interogatoriu.

— Permiteți să vă raportez, tovarășe colonel !

— Dacă doctorul nu are nimic de obiectat...

O voce de bas încuviință și locotenent-colonelul își debită povestea. Cînd isprăvi, Tomescu rămase năuc. Îi trebui mult timp să-și recapete graiul.

— Cum dracu' ai descoperit toate astea și le-ai potrivit așa de bine ?

— În parte, prin deducție, tovarășe colonel, în parte din ceea ce mi-au povestit „Păianjenul" și Van Holm. E drept că-mi completasem documentarea printr-o mică anchetă personală. Ideea că nu Stoleru ci altcineva l-a împușcat pe detectiv mi-a dat-o Baltha ! Țineți minte ce a declarat la ultimul interogatoriu ? Că vocea ucigașului i s-a părut diferită de a „Păianjenului" ! Apoi am avut norocul să aflu de la o bătrînă, Aneta Mareș, despre existența a doi frați gemeni Stoleru. Tot ea mi-a sugerat un mijloc de a-i distinge. Cînd m-ați anunțat că spionul s-a sinucis, am avut îndoieli. Din motive independente de voința mea — tuși semnificativ — am fost nevoit să plec la Constanța ca particular. Discutînd cu unul și cu altul, mi s-au confirmat anumite ipoteze, printre care aceea că aveam de-a face nu numai cu doi gemeni ci și cu doi spioni, dintre care cel puțin unul se mai afla în libertate.

„Păianjenul" și Gavrilescu nu puteau fi una și aceeași persoană ! În momentul uciderii lui Hardley, unul dintre frații Stoleru servea la bar. Cînd acționa Gavrilescu, de asemenea. Se punea întrebarea : care ?

— Putea să fie Pavel !

— Da ! Dar la ora aceea, Pavel se găsea de-acum sechestrat la magazie. Am cercetat resturile de mîncare și am numărat chiștoacele. Mi s-a spus că Pavel fuma în jur de douăzeci de țigări „Favorit" pe zi. Printr-o simplă împărțire, am stabilit destul de precis de cîte zile se găsea în captivitate. Asta pe de o parte. Pe de alta, cînd am venit să-l arestăm pe Gavrilescu, barmanul m-a impresionat printr-o inexplicabilă neîndemînare. Evident, nu era de meserie. Așadar Cornel, și nu Pavel !

— Cum ai ajuns la Van Holm ?

— Nasturii lui antici mi s-au părut, nu vă supărați, mi s-au părut... cusuți cu ață albă. M-am informat la chelneri, la cameriste, în ce zile a lipsit de la hotel. Absența sa coincidea cu voiajul lui Gavrilescu la București și apoi pe litoral. În tot acest timp, Volvo-ul rămăsese la parcaj. Folosise, după cum se știe Studebaker-ul.

— Am impresia că printre argumentele tale, tot fantezia rămîne cel mai puternic !

— Stați nițel ! Am apelat în cele din urmă la Max Dumitrescu. L-am luat cu răbdare și l-am ținut trei ceasuri bătut pe muche. Și-a adus aminte că încă înainte de vizita la barul lui Gavrilescu și a Ginei, un individ cu ochelari de soare și dantură proeminentă l-a sunat de cîteva ori de la recepție pe Van Holm.

— Păi cum, dacă era chiar el ?

— O stratagemă ! L-a sunat, dar n-a vorbit ! Tocmai ca să creeze impresia că *nu* sînt unul și același. Tot lanțul ăsta de măsuri preventive exagerate l-a dus la pierzanie, ca de altfel și pe „Păianjen". În timp ce Gavrilescu telefona, Dumitrescu a observat că are unghiile murdare. Și-a zis că-i și dînsul arheolog amator. Eu am fost de altă părere : că era *chiar* arheologul amator în persoană !

— Ce te-a făcut să te îndrepți către plaja de lîngă Costinești, Radule ?

— Logica, tovarășe colonel ! Spionii erau într-o situație disperată. Eșecuri pe toată linia, pericol iminent de a fi capturați. Ultima soluție : fuga din țară cu ajutorul vasului care aducea stupefiantele ! Mi-am făcut un calcul și am determinat ziua. Acum spune-mi și mie, Tomescule : cum de-ați sosit tocmai la țanc ?

— Mulțumită lui Bene și a grănicerilor. I-a informat iar ei au interceptat nava traficanților încă de la pătrunderea ei în apele noastre teritoriale și ne-au ținut la curent. Și eu îmi făcusem aceeași socoteală : că dacă există vreun complice, el va veni să ia în primire transportul. Cînd s-au înălțat flăcările, ne-am grăbit ! O parte din oameni au înaintat pe uscat, ceilalți au debarcat dintr-o șalupă cu motor. Încă nu mi-ai explicat cum a izbucnit incendiul ?

— Altă dată, Tomescule, dacă nu te superi. Sînt...

— Obosit, Radule ? Flămînd ?

— ...lihnit după o țigară ! Am voie să fumez ?

Medicul îi puse în gură una din țigările sale „Carpați" cu filtru și îi întinse bricheta. Coman trase atît de grăbit fumul în plămîni încît se înecă, dar se simți după aceea grozav.

— Ce o să se întîmple acum cu mine ?

— Păi, ai să-ți ispășești pedeapsa pentru plecarea ta fără ordin la Constanța. Asta în orice caz ! Presupun însă că ți se vor acorda circumstanțe atenuante.

— Îmi permiteți să vă raportez, tovarășe colonel, că deplasarea mea a avut loc în timpul concediului medical... sugerat chiar de dumneavoastră !

— Bată-te norocul, să te bată. Știi ce ? S-ar putea să ți se pună în vedere să părăsești Serviciul de documentare.

— Tovarășe colonel !

Ceea ce i se vedea din figură semăna cu măștile tragice din teatrul antic.

— ...și să te transferi la un serviciu operativ ! Apropo, Radule, știi că ai făcut treabă bună, nu glumă ? Iar cu,

trebuie să-ți cer scuze pentru toate beţele pe care ţi le-am băgat în roate. Ce vrei, deşi vechi prieteni, nu te-am cunoscut ! Dacă-ţi cunoşteam toate calităţile, curajul, perseverenţa... Ba, perseverenţa ţi-o ştiu...

Masca se preschimbă din tragică în comică.

— Cum să-ţi mulţumesc, Tomescule ? I se aşezase un nod în gît şi înghiţea în sec. Pe cuvînt că nu merit...

— Las-o încurcată ! Lumea stă la coadă ca la panoramă să-l vadă, iar dumnealui se smiorcăie ! Fii bărbat, Radule, ce naiba ! Haideţi, intraţi !

Rezerva se umplu de vizitatori. Bene şi Scarlat sosiseră de la Constanţa, Sonia Chelaru de la Tîlmaci. Gina Botez, abia restabilită, se sprijinea de braţul Olguţei care strîngea la piept un buchet de crizanteme galbene-aurii. I le puse bolnavului pe pătură şi mirosul pătrunzător îi sugeră locotenent-colonelului deznodămîntul neplăcut, pe lîngă care trecuse foarte aproape.

Toţi vorbeau de-a valma. Murmurul glasurilor era adormitor şi, încet-încet, i se lipiră pleoapele. Faţa încadrată de bandaje, cu sprîncenele stufoase avea ceva de copil, iar zîmbetul care-i flutura pe buze, neobişnuit pentru întreaga asistenţă, o făcu pe Olguţa să exclame :

— Vai, ce dulce e tovarăşul Coman al nostru !

Sfîrşit

Lei 5

EDITURA
MILITARĂ